

Piotr Bieruta

Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie

Historia – działalność

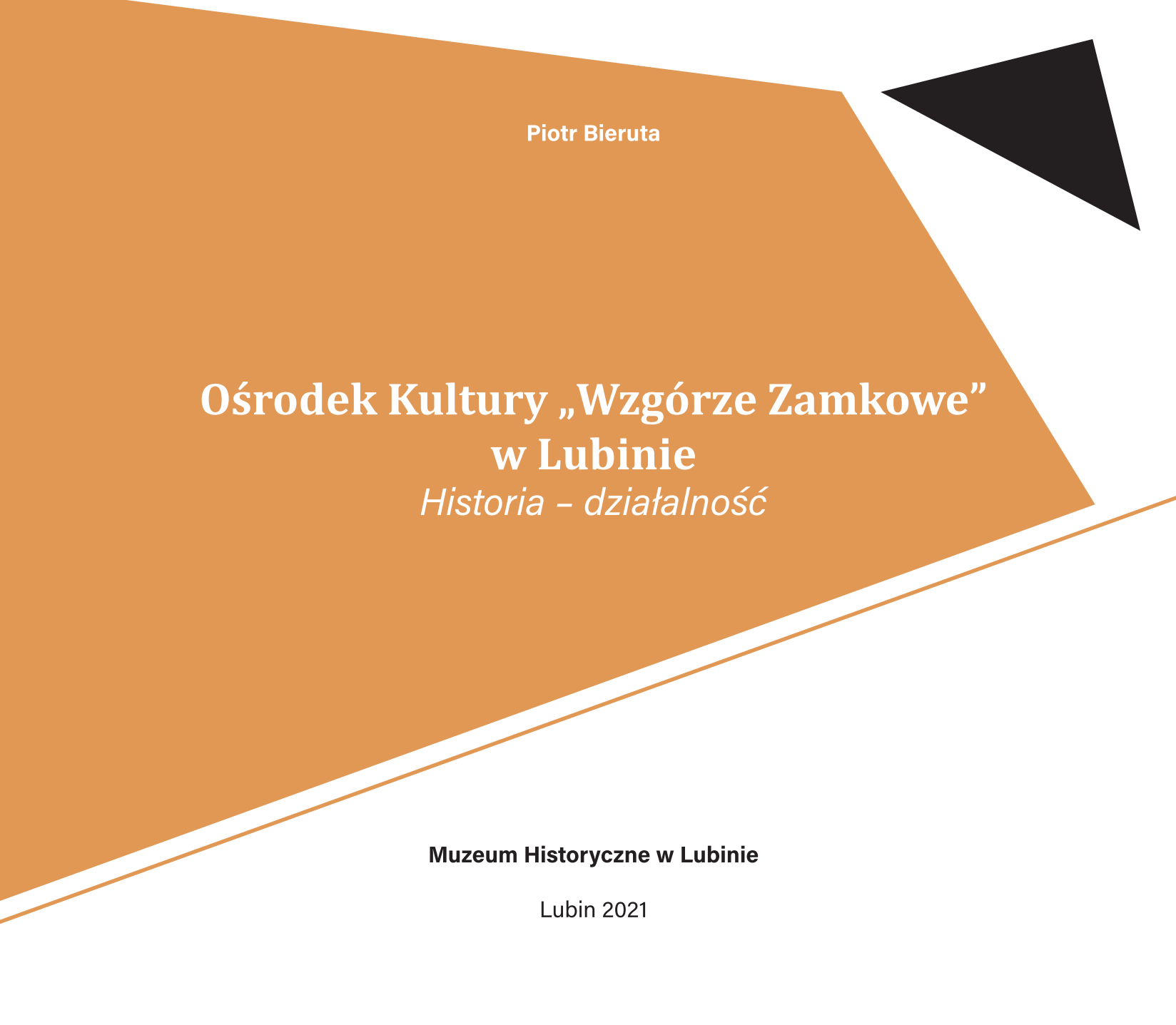

Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie

Historia – działalność

The background features a large orange polygon on the left and a black triangle on the right. A thin orange line runs diagonally across the bottom.

Piotr Bieruta

Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie

Historia – działalność

Muzeum Historyczne w Lubinie

Lubin 2021

Galeria Zamkowa (2020 r.),
fot. Tomasz Folt

7	Wstęp
13	I. Dzieje miejsca
23	II. Współczesne modernizacje
31	III. Pierwsze kroki
45	IV. Działalność wystawiennicza
45	Wystawy w Galerii Zamkowej
73	Wystawy środowiskowe
87	Wystawy plenerowe
99	V. Edukacja
129	VI. Muzyka i pozostałe formy działalności
161	VII. Wydawnictwa
164	Zakończenie
168	Wystawy prezentowane w galeriach Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe”
180	Publikacje Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe”
190	Wykaz pracowników Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w latach 1989–2019
192	Wykaz zdjęć, materiałów graficznych
198	Bibliografia

Wstęp

Proces tworzenia **Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie** rozpoczął się w wyjątkowym momencie dla historii współczesnej Polski. Placówka swoje pierwsze kroki stawiała w tle ważnych przemian ustrojowych, gdy rodziła się w naszym kraju samorządność. W dniu 8 marca 1990 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił najważniejsze ustawy kształtujące organizację społeczności lokalnej, m.in. ustawę o samorządzie terytorialnym, dziś zwaną ustawą o samorządzie gminnym¹. Wówczas zespół Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” był w trakcie intensywnych przygotowań do rozpoczęcia działalności. Szeroko zakrojone prace adaptacyjne trwały w dwóch zabytkowych budynkach, znajdujących się w centrum Lubina, przy ul. Piastowskiej. Celem tych działań było stworzenie nowoczesnego ośrodka kulturalnego, który miał zajmować się popularyzacją sztuk wizualnych, organizując wystawy dorobku profesjonalnych artystów plastyków oraz promocję dokonań twórców lokalnych².

Od pierwszych imprez, które Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” organizował w niepewności o odbiorcę, po kolejne, realizowane z coraz większym bagażem doświadczeń, placówka zawsze stawiała przed sobą jasno określone cele. Aspiracjami Ośrodka było budowanie oferty ambitnej, opierającej się na wybitnych indywidualnościach artystycznych. Szybko okazało się, że założony profil działalności wymaga urozmaicenia i oprócz propozycji z zakresu sztuk wizualnych w ofercie instytucji zaczęły pojawiać się wydarzenia oraz imprezy spod znaku i innych muz. „Fundamentem” propozycji placówki stali się przede wszystkim specjaliści: uznani artyści plastycy, muzycy, literaci, pedagodzy, społecznicy... Jak wskazują dziesiątki informacji prasowych, służbowych oraz wpisów widzów do okazjonalnych kronik, tworzenie programu ambitnego nie było zadaniem łatwym. Gdy kulturalne propozycje Ośrodka spotykały się z entuzjastycznym przyjęciem z jednej strony, z drugiej zawsze pojawiały się głosy nieprzychylne. Nieugiętość wobec przeciwności oraz konsekwencja w realizacji planów dyrektorów placówki (Janiny Stępień, Alfreda Pilcha, Marka Zawadki)³ w połączeniu z nowatorskimi pomysłami pracowników merytorycznych pozwalały na podejmowanie nowych wyzwań, których celem było ciągłe pozyskiwanie grona sympatyków sztuk plastycznych, muzycznych, edukacyjnych, teatralnych...

¹ Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 3 sierpnia 1990 r. (Dz.U. 1990 Nr 16, poz. 95), tekst jednolity z dnia 1996-02-10 (Dz.U. 1996 Nr 13, poz. 74), tekst jednolity z dnia 10 grudnia 2001 r. (Dz.U. 2001 Nr 142, poz. 1591) – zmiany: Dz.U. 2007 Nr 48, poz. 327; Dz.U. 2006 Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337; Dz.U. 2005 Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457; Dz.U. 2004 Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203; Dz.U. 2003 Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568; Dz.U. 2002 Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806.

² Statut Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie (w zbiorach Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie).

³ Kadencje dyrektorów Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe”: Janina Stępień (20 IX 1988–2 I 2003 r.), Alfred Pilch (3 I 2003–31 VIII 2003 r.), Marek Zawadka (1 IX 2003–31 III 2019).

Istotnym dla zakresu propozycji kulturalnych Ośrodka był rok 2012. W dniu 1 stycznia 2012 r. zostały połączone dwie lubińskie instytucje: Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” i Miejski Impresariat Kultury⁴. Nowa instytucja zachowała nazwę Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”. Od tego momentu zakres zadań stawianych przez gminę miejską Lubin, czyli organizatora placówki, poszerzony został o nowe wyzwania⁵. Oprócz realizowanych dotychczas przedsięwzięć w zakresie działań instytucji pojawiła się organizacja imprez masowych i plenerowych, takich jak **Dni Lubina** czy miejskie uroczystości o historycznym charakterze. Zespół Ośrodka oczywiście nie poprzestał na kontynuacji wydarzeń dotychczas organizowanych przez Miejski Impresariat Kultury. W kulturalnej ofercie Lubina szybko pojawiły się nowatorskie przedsięwzięcia przygotowywane przez Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”. Najistotniejsze z nich to: **Lubiński Festiwal Kwiatów i Roślin**, **Lubiński Festiwal Piwa**, **Muzyczny Koniec Lata**, **Winter Rock in Lubin**, nowe cykle warsztatów aktywności twórczej i kształcenia artystycznego dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych odbywające się w – przekształconej z Galerii Jadwiga – **Pracowni Działań Twórczych Artpunkt**, a także współorganizacja krajowych i międzynarodowych turniejów badmintonowych o randze mistrzowskiej. Od połowy 2016 r. znaczną część tych zadań instytucja realizowała w ścisłej współpracy z Muzeum Historycznym w Lubinie⁶. W konsekwencji tego współdziałania w dniu 1 kwietnia 2019 r. Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” został połączony z lubińskim muzeum⁷. Wówczas Muzeum Historyczne w Lubinie przejęło wszelkie zasoby oraz kadrę Ośrodka i obecnie kontynuuje wiele przedsięwzięć wcześniej organizowanych przez Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”.

Celem publikacji, która trafiła w Państwa ręce, jest zaprezentowanie dorobku Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” ze szczególnym uwzględnieniem wyżej zasygnalizowanych aspektów. Od 1990 r. instytucja zrealizowała kilka tysięcy wydarzeń kulturalnych – różnego rodzaju spotkań ze sztukami plastycznymi, muzyką oraz historią. Dotychczasowe próby podsumowania działalności placówki i przybliżenia jej charakteru w formie książkowych publikacji ujrzały światło dzienne w 2000 oraz 2005 r. Wydawcą obu był Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”. Pierwszą z tych publikacji jest broszura wydana z okazji 10-lecia instytucji⁸. Zawarta została w niej krótka charakterystyka placówki oraz wykaz zrealizowanych na przestrzeni pierwszego dziesięciolecia wydarzeń kulturalnych. W 2005 r., w ramach cyklu wydawniczego „Zeszyty Lubińskie”, ukazała się publikacja podsumowująca 15 lat działalności placówki.

4 Uchwała nr XIV/132/11 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 11 października 2011 r. (w zbiorach Archiwum Urzędu Miejskiego w Lubinie).

5 Uchwała nr XVI/149/11 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie nadania statutu dla Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie (w zbiorach Archiwum Urzędu Miejskiego w Lubinie); Uchwała nr XXXIX/300/13 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 11 czerwca 2013 r. w sprawie zmiany Uchwały nr XVI/149/11 (w zbiorach Archiwum Urzędu Miejskiego w Lubinie); Uchwała nr XLV/332/13 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 19 listopada 2013 r. w sprawie zmiany Uchwały nr XVI/149/11 (w zbiorach Archiwum Urzędu Miejskiego w Lubinie).

6 Uchwała nr XVII/161/16 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie utworzenia miejskiej instytucji kultury pod nazwą Muzeum Historyczne w Lubinie i nadania statutu (w zbiorach Archiwum Urzędu Miejskiego w Lubinie).

7 Uchwała nr III/27/19 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie połączenia samorządowych instytucji kultury: Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” i Muzeum Historycznego w Lubinie (w organizacji) w jedną instytucję pod nazwą Muzeum Historyczne w Lubinie (w zbiorach Archiwum Urzędu Miejskiego w Lubinie).

8 *Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie 1990–2000*, (praca zbiorowa pod red. B. Kostuś), Lubin 2000.

W wydawnictwie pt. *Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w perspektywie*⁹ znalazło się sześć badawczych artykułów poświęconych konkretnym zakresom funkcjonowania instytucji¹⁰. Treść jubileuszowej publikacji z 2000 r. skoncentrowała się tylko na wymienieniu większości imprez, bez szczegółowej ich prezentacji. Artykuły z wydanej 5 lat później publikacji wnikliwie skupiają się na opisywanych aspektach działalności placówki, ale brakuje temu wydawnictwu kompleksowego ujęcia problematyki Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe”. Oprócz wymienionych publikacji informacje o imprezach organizowanych przez placówkę upowszechniane były w informatorach kulturalnych¹¹. Bazą wiedzy o Ośrodku był także internet: oficjalna strona internetowa oraz profil na portalu społecznościowym Facebook. Były to narzędzia służące promocji aktualnych wydarzeń, które jednak nie pozwalały na całościowe zapoznanie się ze specyfiką pracy i historią „Wzgórza Zamkowego”. Niniejsza publikacja jest próbą zaprezentowania szerszego wglądu w zakres działalności placówki z uwzględnieniem historii jej przemian.

Wydawnictwo pt. *Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”: Historia – działalność* składa się z dziewięciu, ujętych problemowo rozdziałów i podrozdziałów, których treść skonstruowana jest w układzie chronologicznym. W pierwszym rozdziale zaprezentowana została historia oraz znaczenie kulturotwórcze miejsca funkcjonowania instytucji. Drugi rozdział dotyczy prowadzonych od 1945 do 2019 r. prac remontowych, konserwatorskich oraz modernizacyjnych architektonicznej struktury placówki. Kolejna część opracowania skupia się na początkach funkcjonowania instytucji. Rozdział IV pt. *Działalność wystawiennicza* składa się z trzech podrozdziałów, które koncentrują się na: ekspozycjach pokazywanych w Galerii Zamkowej, wystawach środowiskowych i promujących twórców lokalnych, prezentacjach plenerowych. Rozdział V dotyczy wielokierunkowej oferty edukacyjnej, następny skupia się na działalności związanej z organizacją różnorodnych imprez o charakterze muzycznym, teatralnym i popularyzującym wiedzę historyczną ze szczególnym uwzględnieniem corocznych obchodów Zbrodni Lubińskiej – przede wszystkim z 2007 i 2017 r., gdy gośćmi oficjalnych uroczystości byli ówcześni prezydenci Rzeczypospolitej Polskiej: Jarosław Kaczyński oraz Andrzej Duda. Część opisową publikacji kończy oferta wydawnicza instytucji. Ostatnie rozdziały to wykazy wystaw zorganizowanych przez instytucję do marca 2019 r., wydanych publikacji, pracowników Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w latach 1989–2019 oraz bibliografia.

9 „Zeszyty Lubińskie nr 5”, *Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w perspektywie*, (praca zbiorowa pod red. B. Techmańskiej i M. Zawadki), Lubin 2005.

10 W publikacji znalazły się następujące artykuły: M. Grohman, *15 lat Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w prasie*, s. 7–17; P. Bieruta, *Dorobek wystawienniczy Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie*, s. 18–30; P. Bieruta, *Festiwal Teatrów Ulicznych w Lubinie*, s. 31–49; M. Wojtał, *Aukcje Dziel Sztuki organizowane przez Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w ramach Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w latach 1995–2000*, s. 51–52; A. Kuriata, *Finansowe aspekty funkcjonowania Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe”*, s. 51–80; G. Polewczyk, *Bibliografia publikacji wydanych przez Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” oraz literatury historycznej*, s. 84–95.

11 „Informator Kulturalny” (II 1991–II 2004), „Notatnik Kulturalny” (III–X 2004), „Strefa Kultury. Lubiński miesięcznik kulturalny” (XI 2004–X 2010), „Lubin i okolice” (I 2012–V 2018).

Dzieje miejsca

Lubińskie **Wzgórze Zamkowe** jest miejscem o niebagatelnym znaczeniu historycznym dla miasta. Ponadto dzięki usytuowaniu w otoczeniu terenów zielonych (park im. Jana Wyżykowskiego i błonia) tworzy jeden z najpiękniejszych zakątków Lubina.

Dzieje Wzgórza Zamkowego sięgają XIII w. Wówczas, w miejscu obecnego dziedzińca zamkowego, istniał obronny gród kasztelański, który następnie przekształcony został w murowaną warownię. Najstarsza wiarygodna wzmianka o lubińskiej twierdzy pojawiła się w dokumencie wystawionym w 1312 r. W treści tego dokumentu występuje określenie lubińskiej siedziby książęcej jako *castrum*, czyli zamek. W końcu XIII w. zlecenie jego wzniesienia najprawdopodobniej wydał książę żagański Konrad II zwany Garbatym. Powstała wówczas skromna budowla obronna – wieża mieszkalna, zbudowana z kamienia na planie prostokąta o wymiarach 13x10,5 m. Podczas panowania księcia legnickiego Bolesława III Rozrzutnego w latach 30. XIV w. warownię rozbudowano, ale nieznana jest dziś skala i zakres tej realizacji.

Znamienna dla dziejów lubińskiej twierdzy była jej wielka rozbudowa dokonana za czasów panowania w Lubinie księcia Ludwika I Brzeskiego. Na jego polecenie wzniesiona została m.in. kaplica zamkowa pw. św. Jadwigi, czyli późniejsza Galeria Zamkowa. W wyniku zarządzonej przez księcia modernizacji terenu zamkowego w latach 1348–53 powstał warowny kompleks założony na planie prostokąta. Cały obszar o powierzchni około 1 500 m² otaczały mury obwodowe wraz z systemem

nawadnianych fos. Wjazd na teren dziedzińca zamkowego prowadził przez budynek bramny, usytuowany od jego strony zachodniej. W północnej części dziedzińca znajdowała się wolnostojąca, czworoboczna wieża o wymiarach 10,5x13 m. W narożniku południowo-wschodnim wzniesiono przylegający do murów główny budynek mieszkalny o wymiarach 12,3x14,9 m. W 1349 r. na zewnątrz założenia ufundowana została kaplica, od strony zachodniej połączona wspólnymi murami z budynkiem bramnym. Namacalnym świadectwem jej wzniesienia jest data wykuta w tympanonie portalu mieszczącego się w północnej ścianie kaplicy. Portal służył do bezpośredniej komunikacji pomiędzy dworem książęcym a wolnostojącym obiektem sakralnym.

Płaskorzeźbiony tympanon portalu jest najcenniejszym elementem zabytkowej substancji kaplicy. Przedstawia scenę adoracji ukazaną w trzech ostrołukowych arkadach. W centrum znajduje się postać Chrystusa Boleściwego, w lewej arkadzie widnieje figura św. Jadwigi, w prawej umieszczona została postać św. Marii Magdaleny. Zgodnie ze średniowiecznym obrazowaniem hierarchii postaci świętych – jako mniej ważne – zostały przedstawione w mniejszych proporcjach. U stóp tych świętych klęczą (wyobrażeni w jeszcze mniejszej skali) książę Ludwik I oraz – po przeciwnej stronie – jego żona księżna Agnieszka. W łuku archiwolty zamykającej tympanon, w którego szczycie umieszczony został symbol Ducha Świętego, widnieje napis fundacyjny w języku łacińskim. Jego treść w tłumaczeniu brzmi:

Kompleks zamkowy w Lubinie, pocztówka z 1902 r., Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

Kompleks zamkowy w Lubinie, pocztówka z 1905 r., Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

Portal kaplicy zamkowej (2011 r.), fot. Piotr Bieruta

„Roku pańskiego 1349 ufundował tę kaplicę książę Ludwik, pan legnicki, na chwałę ciała i krwi Pana Naszego Jezusa Chrystusa i Jadwigi i Marii Magdaleny”. Pieczętowanie opracowana rzeźba tympanonu, dekoracyjnie i naturalnie układające się fałdy szat oraz wytworne pozy postaci pozwalają uznać go za wybitny przykład tzw. stylu miękkiego śląskiej rzeźby gotyckiej. Książę Ludwik I mieszkał w lubińskim zamku do 1358 r. – była to wtedy jego główna i ulubiona rezydencja. Po tym okresie władca przeniósł dwór do nowej i okazałszej siedziby w Brzegu, gdzie rezydował do swojej śmierci w 1398 r. Gospodarne rządy Ludwika I sprawiły, że Lubin dzięki inwestycjom w obronność należał wówczas do najlepiej ufortyfikowanych miast na Śląsku. Zapewne dzięki temu miasto oraz zamek skutecznie oparły się dwukrotnym najazdom husytów w 1428 i 1431 r.

Kres świetności lubińskiego zamku nastąpił podczas wojny trzydziestoletniej. W roku 1631 najazd wojsk szwedzkich, dowodzonych przez generała Stallhausa, zniszczył miasto i zamek. Zruinowana warownia nie została już nigdy w pełni odbudowana. W 1663 r. prace remontowe wykonano jedynie w zamkowej kaplicy, która otrzymała cechy charakterystyczne dla stylu architektury barokowej: od strony wschodniej powstało trójbocznie zakończone prezbiterium, a od południa dobudowano boczną kaplicę z ołtarzem. Obiekt został także otynkowany i nakryty dwuspadowym dachem, wykonano także nowe otwory okienne. W 1675 r. średniowieczne fundamenty zamkowych budowli mieszkalnych wykorzystano do wzniesienia budynku administracji majątku małomickiego, który został odbudowany po pożarze z 1757 r. Jeszcze w połowie XVIII w. na dziedzińcu istniała, częściowo zruinowana, wolnostojąca średniowieczna wieża. Budynek ten rozebrano w połowie kolejnego stulecia. Na przełomie XVIII i XIX w. kaplica ponownie

Portal kaplicy zamkowej (2009 r.), fot. Piotr Bieruta

popadła w ruinę. Odbudowano ją w połowie XIX w. – od tego momentu do 1908 r. pełniła funkcję świątyni katolickiej. Następnie kaplicę zaadaptowano do celów odmiennych od sakralnego przeznaczenia – umieszczono w niej bibliotekę diecezjalną. W XIX stuleciu w miejscu zabudowań małopolskiej administracji powstał nowy budynek – siedziba ówczesnego starostwa powiatowego¹². Dramatyczne w skutkach dla świątyni wydarzenia miały miejsce w 1945 r. W wyniku działań wojennych, odbywających się w centrum Lubina w lutym 1945 r., budowle znajdujące się w obrębie założenia zamkowego uległy znacznemu zniszczeniu. Podpalona kaplica straciła dach. Dopiero w 1957 r., dzięki staraniom Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu, przeprowadzono

niezbędne prace zabezpieczające mury budowli przed zupełnym zniszczeniem. Na początku lat 60. XX w. całkowicie rozebrano ruiny pozostałych budynków otaczających kaplicę¹³. W 1971 i 1972 r. na terenie lubińskiego zamku, ze szczególnym uwzględnieniem zrujnowanego budynku kaplicy, przeprowadzone zostały badania architektoniczno-archeologiczne. Wykonawcą prac badawczych był Instytut Historii Architektury, Sztuki i Techniki Politechniki Wrocławskiej. W roku 1977 rozpoczął się remont kaplicy. Już w następnym roku powstała Galeria Zamkowa, pierwsza w Lubinie galeria sztuki współczesnej. Wówczas jeszcze nie pod auspicjami Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe”, ale o tym dowiedzą się Państwo w kolejnych rozdziałach...

12 K. Bimler, *Die schlesischen massiven Wehrbauten*, Bd. IV, Breslau 1943, s. 98.

G. Grundmann, *Burgen, Schlösser und Gutshäuser in Schlesien*, Bd. I, Die mittelalterlichen Burgruinen und Wohntürme, Frankfurt a. Main 1982, s. 154.

A. Grzybowski, *Średniowieczne kaplice zamkowe Piastów Śląskich (XII–XIV wiek)*, Warszawa 1990, s. 128–140.

B. Guergin, *Zamki w Polsce*, Warszawa 1984, s. 201–202.

B. Guergin, *Zamki Śląskie*, Warszawa 1957, s. 57–58.

A. Karłowska-Kamzowa, *Fundacje artystyczne księcia Ludwika Brzeskiego*, Opole – Wrocław 1970, s. 11–14.

K. Klose, *Beiträge zur Geschichte der Stadt Lüben*, Lüben 1924.

L. Kajzer, Stanisław Kołodziejski, Jan Salm, *Leksykon zamków w Polsce*, Warszawa 2010, s. 277–278.

H. Lutsch, *Verzeichnis der Kunstdenkmäler der Provinz Schlesien*, Bd. III, Breslau 1889, str. 194–195.

S. Medeksza, M. Niemczyk, *Wyniki badań architektoniczno-archeologicznych i problematyka konserwatorska ruin zamku w Lubinie. Prace Naukowe Instytutu Historii Architektury, Sztuki i Techniki Politechniki Wrocławskiej nr 13*, „Studia i materiały nr 6”, Wrocław 1980, s. 91–97.

Michał Mularczyk, *Średniowieczny Lubin – w świetle prac archeologicznych*, [w:] „Lubin dawniej i dziś – wspólne dziedzictwo kulturowe”, Lubin 2002, s. 81–91.

M. Niemczyk, *Z badań archeologiczno-architektonicznych zamku w Lubinie*, „Szkice Legnickie”, t. VIII, 1974, s. 227–229.

D. Nowakowski, *Siedziby książęce i rycerskie księstwa głogowskiego w średniowieczu*, Wrocław 2008, s. 358–365.

J. Pilch, *Leksykon zabytków architektury Dolnego Śląska*, Warszawa 2005, s. 207.

M. Przyłęcki, *Zabytki Lubina Legnickiego*, „Szkice Legnickie”, t. II, 1965, s. 86–88.

H. Rusewicz, *Świątynie powiatu lubińskiego*, Lubin 2006, s. 51.

B. G. Steinborn, *Lubin*, Wrocław 1969, s. 57–69.

Zabytki Sztuki w Polsce. Śląsk (praca zbiorowa pod red. S. Brzezickiego, C. Nielsen, G. Grajewskiego, D. Poppa), Warszawa 2006, s. 521.

13 M. Mularczyk, *Sprawozdanie z przeprowadzonych prac ziemnych w obrębie zabudowań zamku (rezydencji) w Lubinie* (maszynopis w zbiorach Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków w Legnicy), Lubin 1999, s. 7; B. G. Steinborn, *Lubin*, Wrocław 1969, s. 57; H. Rusewicz, *Historia i zabytki powiatu lubińskiego*, Lubin 2004, s. 91.

Pozostałości kompleksu zamkowego (1971 r.), fot. NN, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

Pozostałości kompleksu zamkowego (1971 r.), fot. NN, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

Współczesne modernizacje

Władze miasta Lubina oraz pracownicy Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” – oprócz realizacji statutowych zadań oraz kreowania nowych propozycji kulturalnych – nieustannie dokładali starań, aby poprawić stan zarządzanych przez siebie budynków i terenu. Wyjątkową dbałością otoczony został obiekt Galerii Zamkowej oraz, opasany murami obronnymi, zamkowy dziedziniec.

Pierwsze działania, których intencją była odbudowa zrujnowanej w okresie II wojny światowej kaplicy zamkowej, miały miejsce na początku lat 70. XX w. Na zlecenie Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Lubinie w 1971 i 1972 r. na terenie lubińskiego kompleksu zamkowego zostały wykonane badania architektoniczno-archeologiczne. Przeprowadził je, kierowany przez mgr Małgorzatę Niemczyk, zespół naukowców z Politechniki Wrocławskiej. Jednym z wniosków, bezcennym dla dziejów wtedy jeszcze nieistniejącego Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe”, był postulat odbudowania kaplicy zamkowej pw. św. Jadwigi i zaadaptowania jej na „salon wystawowy” Biura Wystaw Artystycznych¹⁴.

W 1977 r. rozpoczął się generalny remont budynku. W jego rezultacie kaplica otrzymała nowy dach na stalowej konstrukcji, naprawiono mury, ułożono posadzkę, instalację elektryczną oraz instalację centralnego ogrzewania. Wstawiono też nowe ramy okienne i otynkowano wnętrze¹⁵. W realizację przedsięwzięcia, poza władzami miejskimi, społecznie zaangażowanych było kilkanaście osób, które bardzo aktywnie i z wielkim entuzjazmem przyczyniły się do szybkiego zakończenia najtrudniejszych etapów remontu. W ramach czynu społecznego pracę wykonywali uczniowie Zespołu Szkół Górniczych, Szkoły Zawodowej Kombinatoru Budownictwa Ogólnego, Zasadniczej Szkoły Budowlanej przy Lubińskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Komunalnego. Za realizację przedsięwzięcia odpowiedzialny był Społeczny Komitet Odbudowy, w którego szeregach znaleźli się m.in. przedstawiciele Towarzystwa Miłośników Ziemi Lubińskiej¹⁶. Obiekt został udostępniony i działał jako galeria sztuki współczesnej od 1978 r., mimo że prace adaptacyjne i wykończeniowe trwały jeszcze do 1980 r. Miejschem tym, do 1990 r., zarządzało Biuro Wystaw Artystycznych w Legnicy, kierowane przez lubiniankę Hannę Krzewską-Lis.

14 M. Niemczyk, S. Medeksza, *Sprawozdanie z badań architektoniczno-archeologicznych prowadzonych na terenie zamku w Lubinie w latach 1971, 1972*, Wrocław 1972 (maszynopis w zbiorach Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie); S. Medeksza, M. Niemczyk, *Wyniki badań architektoniczno-archeologicznych i problematyka konserwatorska ruin zamku w Lubinie. Prace Naukowe Instytutu Historii Architektury, Sztuki i Techniki Politechniki Wrocławskiej nr 13, „Studia i materiały” nr 6*, Wrocław 1980, s. 96.

15 *Prace konserwatorskie na terenie województw jeleniogórskiego, legnickiego, wałbrzyskiego, wrocławskiego w latach 1974–1978* (praca zbiorowa pod red. Z. Dillenius), Wrocław–Warszawa 1985, s. 77.

16 Zaangażowani w organizację odbudowy kaplicy przedstawiciele TMZL to m.in.: Wanda Goebel, Bronisław Goebel, Zdzisław Jurczyk, Alojzy Waclawek, Edward Rippel.

Pierwsze poważne przedsięwzięcia mające na celu dbałość o ten wyjątkowy historycznie obszar miały miejsce w czerwcu i lipcu 1994 r., już po objęciu przez Ośrodek zabytkowego terenu i budynków. Najpierw w Galerii Jadwiga wykonany został nowy parkiet, w lipcu częściowo wyremontowano zadaszenie siedziby instytucji. We wrześniu kolejnego roku powstał letni taras przy najniższej kondygnacji Ośrodka, czyli przed kawiarnią Piwnica. W 1998 r. powstał projekt modernizacji Galerii Zamkowej, przygotowany przez lubińską Pracownię Projektową „Jan Potocki”. Projekt zakładał m.in.: wymianę systemu ogrzewania z tradycyjnego na ogrzewanie podłogowe, adaptację przybudówki na część socjalną i pomieszczenia biurowe, wymianę systemu oświetlenia wystawienniczego, wykonanie balkonu nad wejściem wewnątrz budynku z przeznaczeniem na cele wystawiennicze na piętrze i jako szatnie dla zwiedzających na parterze. Po pozytywnym zaopiniowaniu projektu przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zrealizowane zostały wszystkie założenia projektu oprócz wykonania balkonu¹⁷.

Również w 1998 r. zarząd Gminy Miejskiej Lubin powierzył Zespołowi Szkół Budowlanych zadanie odstonięcia piwnic zamku znajdujących się w południowo-wschodnim narożniku dziedzińca. Prace eksploracyjne rozpoczęły się w dniu 29 września 1998 r. Działania odkrywkowe, wykonywane przez uczniów Zespołu Szkół Budowlanych, trwały do 31 grudnia 1998 r. Nadzór nad pracami oraz sporządzenie badawczej dokumentacji powierzono mgr. Michałowi Mularczykowi, reprezentującemu Muzeum Archeologiczne w Lubinie¹⁸.

Zamierzeniem archeologa, oprócz przeprowadzenia badań oraz sporządzenia dokumentacji, było trwałe odstonięcie zamkowych reliktów i zadaszenie ich konstrukcją w kształcie piramidy wykonanej ze szkła i miedzi. Projekt konstrukcji został przygotowany przez lubińską Pracownię Architektoniczną Moduł. Pomysł takiego zagospodarowania zamkowego dziedzińca wywołał wiele kontrowersji – nie został zaakceptowany przez ówczesne kierownictwo Ośrodka. Władze miejskie również nie podjęły się realizacji tego rozwiązania.

Sprawą szybko zainteresowali się lubińscy dziennikarze, szeroko ją komentując w lokalnej prasie¹⁹. Temat akceptacji projektu stałej ekspozycji zamkowych piwnic i fundamentów, zaproponowany przez archeologa, w krótkim czasie został zastąpiony przez zagadnienie jakiegokolwiek zagospodarowania zabytkowego obszaru. 21 września 1999 r. Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” wystosował apel do Zarządu Miasta Lubina, w którym zawarł dwie alternatywne – względem pomysłu forsowanego przez Michała Mularczyka – propozycje na aranżację terenu wokół Galerii Zamkowej. Dyrektor placówki, Janina Stępień zaproponowała na dziedzińcu zamkowym realizację kameralnego założenia ogrodowego, nawiązującego do średniowiecznych form sztuki ogrodowej – tzw. zamkniętego ogrodu

17 Opinia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dotycząca modernizacji zabytkowej Kaplicy Zamkowej w Lubinie, WKZ-5345)538)98 z dnia 27 marca 1998 roku (w zbiorach Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie).

18 Dziennik z przeprowadzonych prac ziemnych w Lubinie w obrębie pozostałości średniowiecznego zamku (rezydencji), Lubin 1998/1999 (maszynopis w zbiorach Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie).

19 M. Kuncaitis, *Miasto odbuduje zamek*, [w:] „Gazeta Wrocławska”, 19 sierpnia 1998; M. Bożyńska, *Szklana wizja*, [w:] „Gazeta Wrocławska. Magazyn Lubina i Polkowic”, 3 września 1999; M. Bożyńska, *Wyciągnąć pod piramidę*, [w:] „Gazeta Wrocławska. Magazyn Lubina i Polkowic”, 10 września 1999; J. Wardach, *Piramidalny zgryz*, [w:] „Konkrety”, 14 października 1999; M. Bożyńska, *Szansa na ładne centrum*, [w:] „Gazeta Wrocławska. Magazyn Lubina i Polkowic”, 15 października 1999.

(*hortus conclusus*). W ramach tej koncepcji relikty zamkowych piwnic miałyby zostać wyeksponowane, a w ich pobliżu powstać mogłoby podium sceniczne z przeznaczeniem na organizację kameralnych koncertów muzyki poważnej. Drugi pomysł zakładał rekonstrukcję historycznych budowli z przeznaczeniem na powiększenie bazy Ośrodka. W odbudowanych obiektach miałyby znajdować się siedziba nowego oddziału placówki, zajmującego się działalnością badawczą i tworzeniem bazy danych na temat historii i zabytków miasta oraz powiatu lubińskiego. Miejsce to stanowiłoby załączek miejskiego archiwum i muzeum²⁰. Pomimo krótkotrwałej burzy medialnej na realizację pomysłów zagospodarowania reliktyw lubińskiego zamku zabrakło samorządowych funduszy, nie udało się również znaleźć darczyńców. Na początku 2000 r. wykopaliska zostały zasypane.

Kolejne działania, mające na celu polepszenie infrastruktury zarządzanego przez Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” zabytkowego organizmu, zostały podjęte w październiku 2001 r. Wówczas powstało nowe zadanie, włączające budynek kamienicy mieszczącej biura placówki, Galerię Jadwiga i kawiarnię Piwnica. Kolejne inwestycje zostały poczynione w czerwcu 2003 r. – wówczas powstała nowa, brukowa ścieżka prowadząca do Galerii Zamkowej. Dwa lata później wykonano prace adaptacyjne i renowacyjne dziedzińca. Jego teren został zagospodarowany: powstała kamienna ścieżka spacerowa i plac służący organizacji imprez plenerowych. W pierwszym kwartale 2008 r. wykonany został kapitalny remont dachu Galerii Zamkowej. Konieczna była wymiana połączeń dachowej, ponieważ znaczna część konstrukcji została uszkodzona przez wichurę w dniu 18 stycznia 2007 r. Zaraz po zakończeniu tych prac wewnątrz obiektu wymieniono instalację elektryczną i system wystawienniczy. W maju 2008 r. wyremontowano zamkowe mury obronne, a w październiku 2008 r. rozpoczęto specjalistyczne prace, mające na celu przywrócenie świetności gotyckiemu portalowi. Prace konserwatorskie zakończyły się w kwietniu 2009 r. Były one możliwe dzięki środkom finansowym pozyskanym z Fundacji Polska Miedź. W drugiej połowie 2010 r. przeprowadzony został remont elewacji Galerii Zamkowej. W 2016 r. w gotyckim budynku zamontowano nowy system wystawienniczy, sieć internetową i oświetlenie, dokonano też modernizacji instalacji wodno-kanalizacyjnej. W kolejnym roku przed wejściem do obiektu powstały nowe, granitowe schody. Od czerwca do sierpnia 2017 r. Ośrodek przeprowadził także remont kamienicy, mieszczącej Galerię Jadwiga i biura placówki. Zakres tych prac obejmował renowację elewacji i modernizację pomieszczeń. W maju 2014 r. budynek administracyjny otrzymał nowy system zewnętrznego odwodnienia liniowego. Dwa lata później (VI–IX 2016 r.) miała miejsce modernizacja oświetlenia w całym obiekcie, ponadto w Galerii Jadwiga zainstalowany został nowy system wystawienniczy. W grudniu natomiast zakończył się remont elewacji, polegający na naprawie ubytków i malowaniu²¹. Wszystkie prace wykonane zostały zgodnie z rygorami ochrony konserwatorskiej wynikającymi z Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wpisanymi do rejestru zabytków nieruchomych.

²⁰ Pismo do Zarządu Miasta Lubina, L.dz. 729/09/99 z dnia 21 września 1999 r. (w zbiorach Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie).

²¹ Książka obiektu budowlanego nr 70 wydana 11.05.1993 – Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, ul. M. Pruzi 9; Książka obiektu budowlanego nr 71 wydana 11.05.1993 – Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, ul. M. Pruzi 7 (w zbiorach Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie).

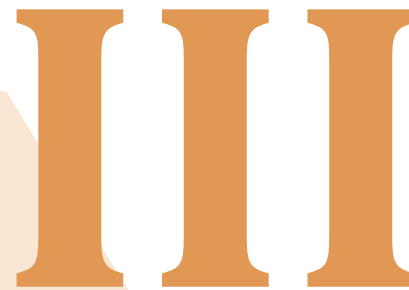
Remont elewacji Galerii Zamkowej (III 2010 r.), fot. Piotr Bieruta

1. Remont elewacji (III 2010 r.), fot. Piotr Bieruta
2. Odśłonięte piwnice zamkowe podczas wykopalsk archeologicznych w 1998 i 1999 r., fot. Piotr Krzyżanowski
3. Modernizacja instalacji elektrycznej oraz prace remontowe wewnątrz Galerii Zamkowej (VI 2007 r.), fot. Piotr Bieruta

Pierwsze kroki

Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie popularyzację sztuki współczesnej formalnie rozpoczął w dniu 30 marca 1988 r. Wówczas, decyzją Rady Miasta Lubina, utworzona została instytucja, której za podstawowy cel postawiono prowadzenie działalności kulturalnej w zakresie edukacji i popularyzacji współczesnych sztuk plastycznych²². Od tego momentu rozpoczął się kilkuletni proces budowy nowej lubińskiej placówki o jasno określonym profilu działalności. Kierowanie tym zadaniem przypadło Janinie Stępień, powołanej w dniu 20 września 1988 r.²³ na stanowisko dyrektora instytucji. Pierwszym etapem tworzenia Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” stała się adaptacja budynków, przeznaczonych na siedzibę instytucji. Do celów tych lubiński magistrat wyznaczył zabytkową kamienicę mieszczącą się przy ulicy M. Pruzi 9²⁴ (wówczas ulicy Piastowskiej 15) oraz zabytkową, XIV-wieczną kaplicę zamkową²⁵. Budynek kaplicy funkcjonował już jako wystawiennicza galeria sztuki. Obiekt ten, będący jedynym zachowanym budynkiem z architektonicznego organizmu lubińskiego kompleksu

zamkowego, od 1978 r. administrowany był przez Biuro Wystaw Artystycznych w Legnicy. W kaplicy mieściła się filia legnickiej Galerii Sztuki Współczesnej, działająca pod nazwą Galeria Zamkowa. Średniowieczny budynek wymagał przeprowadzenia wielu prac adaptacyjnych. W kamienicy konieczne było wykonanie generalnego remontu – jej parter przeznaczony został na galerię sztuki, piętro na pomieszczenia biurowe, a w piwnicy powstać miała kawiarnia²⁶.

Nie były to łatwe początki. Wraz z rozpoczęciem prac adaptacyjnych obiektu i ich sukcesywnym postępowaniem niedawno powołana instytucja musiała uporać się z brakiem akceptacji wielu opiniotwórczych lubińskich środowisk. Konflikt dotyczył przeznaczenia budynku, a rozpoczął się w 1982 r. Od tego czasu, gdy kamienicę przejął Urząd Miasta w Lubinie, wiele organizacji i stowarzyszeń zgłaszało swój akces do tego miejsca. Zabytkową, atrakcyjnie położoną w centrum miasta kamienicę jako swoją siedzibę widziało wiele różnego rodzaju zrzeszeń i towarzystw.

22 Uchwała nr XXIV/144/88 Miejskiej Rady Narodowej w Lubinie z dnia 30 marca 1988 r. (W zbiorach Archiwum Urzędu Miejskiego w Lubinie); Uchwała nr XLI/236/2000 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 20 września 2000 r. zmieniająca uchwałę w sprawie nadania Statutu Ośrodkowi Kultury „Wzgórze Zamkowe” (w zbiorach Archiwum Urzędu Miejskiego w Lubinie).

23 Dokument Prezydenta Miasta Lubina R. Maraszką powołujący dyrektora Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie, Or-1140/8/88 (w zbiorach Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie).

24 Budynek wpisany do rejestru zabytków nieruchomych w dniu 11.09.1990 pod nr 833/L.

25 Budynek wpisany do rejestru zabytków nieruchomych w dniu 1.09.1959 pod nr 616.

26 (KZ) *Ośrodek kultury dla Lubina*, [w:] „Gazeta Robotnicza. Dziennik PZPR”, nr 294 (12 581), 20 grudnia 1989; N. Stępień, *Wstęp*, [w:] „Ośrodek Kultury »Wzgórze Zamkowe« w Lubinie 1990–2000”, Lubin 2000, s. 3–5.

Kamienica przy ul. Piastowskiej 15, przed adaptacją na siedzibę Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” (1986 r.), fot. Jerzy Kosiński

Kamienica przy ul. Piastowskiej 15, przed adaptacją na siedzibę Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” (1986 r.), fot. Jerzy Kosiński

Kamienica przy ul. Piastowskiej 15, przed adaptacją na siedzibę Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” (1988–1989 r.), fot. Jerzy Kosiński

Kamienica przy ul. Piastowskiej 15, przed adaptacją na siedzibę Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” (1988–1989 r.), fot. Jerzy Kosiński

Były to m.in.: Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, Liga Kobiet, Stronnictwo Demokratyczne, Polskie Towarzystwo Archeologiczne i Numizmatyczne, Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Francuskiej oraz Towarzystwo Miłośników Ziemi Lubuskiej²⁷. Władze miejskie, pomimo wielu nacisków, okazały się nieugięte.

Po przeprowadzeniu przez Zakład Budowy Kopalń w Lubinie niezbędnych prac remontowych i adaptacyjnych Urząd Miasta Lubina przekazał 11 listopada 1989 r. kamienicę oraz kaplicę zamkową w zarząd na czas nieokreślony Ośrodkowi Kultury „Wzgórze Zamkowe”²⁸. Pewna gruntu pod nogami kadra instytucji mogła rozpocząć przygotowania do faktycznego startu kulturalnej działalności. Imprezą, która zainaugurowała funkcjonowanie placówki, był Noworoczny Koncert Kolęd w wykonaniu pięciu zespołów chóralskich z województwa legnickiego z towarzyszeniem Legnickiej Orkiestry Symfonicznej. Występ nie odbył się jednak w siedzibie organizatora. Koncert zrealizowany został 14 stycznia 1990 r. w kościele p.w. Matki Bożej Częstochowskiej w Lubinie.

Działalność we własnej siedzibie Ośrodek zainaugurował organizując wystawę malarstwa Joanny Dzięgielewskiej-Krzysiek. Ekspozycja zaprezentowana została w pomieszczeniach wystawienniczych na parterze odremontowanej kamieniczki. Uroczyste otwarcie wystawy oraz inauguracja Galerii Jadwiga odbyły się 12 maja 1990 r. Wernisaż zgromadził liczne grono miło-

śników sztuki, wśród nich oficjalnych przedstawicieli władz miasta, województwa oraz dolnośląskich mediów. Zamiast symbolicznego przecięcia wstęgi goście zostali zaproszeni do pozostawienia swoich inicjałów na jednym z obrazów autorki wystawy²⁹. Wybór ekspozycji inauguracyjnej działalności galerii nie był przypadkowy. Prezentacja dzieł twórcy profesjonalnego, związanego z lokalnym środowiskiem artystycznym była jasno określonym sygnałem charakteru kolejnych kulturalnych propozycji Galerii Jadwiga. Założeniami programowymi przyświecającymi nowo powstałej galerii stało się również promowanie artystów stawiających pierwsze kroki w plastycznym fachu oraz sprzedaż dzieł sztuki. Była to pierwsza w Lubinie galeria sztuki zajmująca się promocją i sprzedażą prac profesjonalnych artystów plastyków. W jej ofercie znalazły się dzieła prezentujące szeroki wachlarz technik plastycznych, jak: malarstwo, grafika, ceramika, rzeźba, szkło artystyczne, fotografia.

W pierwszym roku działalności Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” pomieszczenia biurowe, znajdujące się w XIX-wiecznej kamienicy, kadra placówki musiała dzielić z członkami Towarzystwa Miłośników Ziemi Lubuskiej³⁰. Był to kompromis lubińskich władz miejskich wobec nieustających roszczeń TMZL do administrowania obiektem. Pomimo obiecującego startu działalności i porozumienia z władzami TMZL już w kwietniu 1990 r. instytucja stanęła w obliczu kolejnego problemu. Sprawa

27 W. Dybalska, *Przepychanka*, [w:] „Konkrety, Tygodnik PZPR”, Legnica, rok XVII, nr 886, 4 sierpnia 1989.

28 Decyzja Urzędu Miejskiego w Lubinie nr 599/89 o przekazaniu w zarząd Ośrodkowi Kultury „Wzgórze Zamkowe” nieruchomości zabudowanej obiektami zabytkowymi, oznaczonej w operacie ewidencji gruntów numerami geodezyjnymi 66/1, 66/2, 68/1, 67/1 i 67/2 o 31cnej powierzchni 3712 m² (w zbiorach Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie).

29 (jad), *Nowa galeria w Lubinie*, [w:] „Konkrety, Tygodnik społeczny”, rok XVII, nr 927, 18 maja 1990; (ch), *Kolejna galeria*, [w:] „Gazeta Robotnicza”, nr 118 (12 705), 22 maja 1990; J. Biliński, *W pastelowych tonacjach*, [w:] „Polska Miedź, Ilustrowany Tygodnik Zagłębia Miedziowego”, rok VIII, nr 21 (375), 24 maja 1990.

30 A. Wrzós, *Co tam będzie?*, [w:] „Polska Miedź, Ilustrowany Tygodnik Zagłębia Miedziowego”, rok VIII, nr 10 (364), 8 marca 1990.

dotyczyła praw własności do obu obiektów zarządzanych przez Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” – o Galerię Zamkową oraz kamienicę upomniął się Kościół rzymskokatolicki.

Rozpoczął się wówczas, żywo komentowany przez lokalne media, wieloletni spór. Sprawą zajęła się specjalna Komisja Majątkowa w Warszawie, która decyzją z 2000 r. odwołała się do treści dekretu z 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich. Na mocy tego dekretu wszelki majątek (ruchomy i nieruchomy) osób, które w związku z wojną rozpoczętą 1 września 1939 r. utraciły jego posiadanie, a następnie go nie odzyskały, jest majątkiem opuszczonym i przechodzi na własność Skarbu Państwa. Tak właśnie stało się w przypadku spornych obiektów lubińskich, które Skarb Państwa przekazał władzom miejskim, zaś te wyremontowały je i zagospodarowały zgodnie z własnymi planami³¹.

Kadra placówki, niezrażona atmosferą niepewności o funkcjonowanie w swojej siedzibie, cały czas dokładała starań do stworzenia atrakcyjnej i nieustannie urozmaicaney oferty. Galeria Zamkowa już pod szyldem

Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” zadebiutowała wystawą archiwalnych fotografii ze zbiorów Krakowskiego Muzeum Historii Fotografii. Ekspozycja pt. *Zginęli w Katyniu* została oficjalnie otwarta w dniu 9 czerwca 1990 r.

W roku 1991 miały miejsce dwa znamienne dla działalności instytucji wydarzenia. Pierwsze to przejęcie parteru kamienicy przez Urząd Stanu Cywilnego. Pomimo zapowiedzi o tymczasowości tego rozwiązania działalność Galerii Jadwiga została zawieszona aż do stycznia 1994 r.³². Przez ten czas sprzedaż dzieł sztuki odbywała się w zagospodarowanej do tego celu części Galerii Zamkowej – w gotyckich murach kaplicy powstał „Kantor Sprzedaży dzieł sztuki”.

Drugim ważkim w 1991 r. wydarzeniem było otwarcie kawiarni. Mieszczący się w piwnicach kamieniczki lokal rozpoczął funkcjonowanie pod nazwą Klub Inteligencji Lubińskiej i miał być miejscem spotkań lokalnych elit³³. Pomysł ten nie spotkał się z oczekiwanym zainteresowaniem i bardzo szybko elitarny klub przekształcony został w udostępnioną wszystkim mieszkańcom kawiarnię Piwnica.

31 M. Samborska, „Prawdy” i Fakty, [w:] „Polska Miedź”, rok VIII, nr 17 (371) 26 kwietnia 1990; G. Orawski, *Święte Mity i Hity*, [w:] „Konkrety. Tygodnik społeczny”, nr 18/90, 22 czerwca 1990; W. Dybalska, *Kaplica czy galeria*, [w:] „Gazeta Dolnośląska”, nr 266 (252) 15 listopada 1991; M. Skórska, „Wzgórze Zamkowe” zagrożone, [w:] „Tygodnik Legnicki »TO«”, 28 listopada 1991.

32 J. Głowacka, *Kulturalny biznes*, [w:] „Konkrety. Tygodnik społeczny”, nr 970, 15 marca 1990; (Mid), *Pierwsza i ostatnia*, [w:] „Dziennik Dolnośląski”, nr 87, 29 stycznia 1991.

33 M. Grohman, *15 lat Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w prasie*, [w:] „Zeszyty Lubińskie nr 5 – Ośrodek Kultury »Wzgórze Zamkowe« w perspektywie”, Lubin 2005, s. 10.

Przepychanka

Wanda Dybalska

Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie rodzi się w łacie wojennej atmosferze. Na placu boju w tej chwili zostało już tylko dwóch przeciwników: Towarzystwo Miłośników Ziemi Lubelskiej i Urząd Miasta. Obie strony wyłaczają coraz cięższą broń. W rysowanej Jedynolówce pł. „Głos Amora”, wydanej z okazji ostatnich „Spotkań z literaturą miłosną”, rysownik w satyrycznym zastrzeżeniu ustawił wiceprezydenta na postumencie z napisem: „Budownictwu miłasta — parafianie”. Szefowej ośrodka zadedykował dłoń z palcami ułożonymi w groźną pięść i dyktorskie krzesło z kółkami. Komuś tam jednak wizerunek człowieka bez głowy i kilka haseł, np.: „Trudna sztuka przerywania”, „Razem czy osobno?”.

Konflikty obserwują dziennikarze: Jeden bił w drwon, inni co jakiś czas grożą, że jak się wzajem na sprawę, to... (opatr: „Polska Miedź”, „Słowo Polskie”). I bez skutku — nadal nie ma zwycięzów ani pokonanych. Polscy urzędnicy z TMZL rozszerza się za to jakby na drugi front. Na froncie ofiejalnym mówi się o różnicy zdań, o ścieraniu się koncepcji, o merytorycznej dyskusji dla dobra miłasta, o zasługach iłd. Na froncie nieofiejalnym krąży szeptań na ucho informację i oskarżenia; że ten kłamię, tamten miłasta, ów bierze grube pieniądze za nie, jeszcze inni walczą o stołec...

★

Lubin nie ma szczęścia do inwestycji w dziedzinie kultury. W 80-tychym mieście właściciele jest tylko jedna placówka budowana z myślą o upowszechnianiu kultury, czyli Dom Kultury Zagłębia Międzywińskiego. Pozostałe kluby i domy kultury od lat pracują w różnych zastępczych pomieszczeniach: w hotelach, barach, pawilonach handlowych, budynkach mieszkalnych. Każda szansa pozyskania dodatkowego metra powierzchni dla kultury wzbudza w miłośniciele wiele emocji. Dyskusja wokół pytania: kto ma być opanem na wzgórze? trwa ósmym rokiem i jak widzieliśmy, osiągnęła już temperaturę wrzenia. Gdy w 1932 roku Urząd Miasta przejął zażytkową kamicę przy ul. Piastów, skieł 15, wiele organizacji i stowarzyszeń widziało tam swoje biuro i siedzibę — np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Francuskiej, Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Radzieckiej, Związek Artystów Plastyków, Liga Kobiet, Stronictwo Demokratyczne, Towarzystwo Miłośników Ziemi Lubelskiej, Polskie Towarzystwo Archeologiczne i Numizmatyczne, a nawet miłośnicie koła łokietkowe. Scharakteryzujmy się rano i koncepcje a czas niszczą wiekowe mury.

Pomyśleli i widzieli gładzi się w zasadzie tylko w jednym punkcie, tzn. że w płewkach kamicę powinna być kawiarnia nazywana amfiteatr Klubem Inteligencji Tworczą (KIT). Na parterze i piętrze jeden lokował łóżko państwa Lubina, a nawet muzeum miłast, inni centrum miedzioty, jeszcze inni sale lekcyjne ogniska muzycznego. Towarzystwo Miłośników Ziemi Lubelskiej

raz wydarzenia pociągły się warkło. Opracowano statut „wzgórza” i w marcu 1988 roku powołano do życia nową placówkę, spór rozgorzał na nowo. — Obiekt miał być nasz i tylko pod tym warunkiem Zakład Budowy Kopalin KGHM podjął się remontu kapitałowego kamicę. Zaangażowaliśmy w tę sprawę wiele czasu, energii i pieniędzy. Kupiliśmy kraty, skierowaliśmy zlecenia do Zakładu Aranzacji Wnętrza GS w Noszowicach, to my wynieśliśmy naczej zagospodarowania obiektu. A teraz oferuje się nam tylko dwa pomieszczenia na piętrze, spowodując znowu ukrywanie do roli Kopicuska. — nie ukarzuć, wiceprezes TMZL.

— Chwała działaczom towarzyszy, że zdobyli kraty do okien, ale to chyba nieporozumienie — za cały remont placu i urzędu z środków funduszu rozwoju kultury — wyjaśnia wiceprezydent Piotr Czerniak.

I tak słowo za słowo, oko za oko.

★

„Wzgórze Zamkowe” to nie tylko sporna kamicę przy ul. Piastowskiej 15, ale również stojąca po sąsiedztwie Galeria Zamkowa, mury obronne i dziedzińce. Statut ośrodka, zatwierdzony przez radnych, wyznacza nowej placówce bardzo rozległe cele, w wielu punktach daleko wybiegające poza statutowe zadania towarzyszy, ale i uwzględnia

instytucji kultury, posiada własne konto. Jest szansa, że miasto przedstawi wesełom prezydent w dziedzinie kultury — szkodzący się o nową, interesującą placówkę. Towarzystwo nie może więc dostać i nie dostanie obiektu tylko na swoją siedzibę — wyłuszcza racje urzędu wiceprezydent Czerniak.

— Coś tu jest nie tak — dziwi się wiceprezes Tokarczuk — przecież jeszcze w lutym tego roku wiceprezydent powiadomił nas pismem, że zamierza powierzyć towarzystwu realizację zadań statutowych ośrodka, mimo że od dawna zatrudniony był tam już dyktor.

— Byłem gotów przekazać towarzystwu ośrodek wraz z dyktatorem, ale TMZL nie potraktowało tej propozycji z należytą powagą. Zamiast przedłożyć propozycje organizacyjne i plan finansowy, poproszono nas jedynie o zapewnienie środków i dwóch etatów: poradkowie i dorozcy. W tej sytuacji uznałem moją ofertę za nieaktualną — odpowiada wiceprezydent Czerniak.

— Skoro my miłsiśmy przejąć działalność merytoryczną, więc my powinniśmy zatrudniać szefa placówki, a nie prezydent. Dlatego poprosiliśmy tylko o poradkownika, dorozcę i środki finansowe — wyjaśnia wiceprezes Tokarczuk.

★

Przepychanka trwa. Pocznielił teści z korespondencją. Konflikt obrasta plot-

czym, niweczą nazę wieloletnie zabieg o powstanie siedziby TMZL” — pismo prasa Rippel

Urząd jest konsekwentny. Skoro wiceprezes TMZL przedłożył opinie prawnika wykluczającą możliwość przejęcia przez towarzystwo całego ośrodka, w odpowiedzi przysłał pismo informujące o zamiarze wydzierżawienia towarzystwu dwóch pomieszczeń na parterze.

Prezes TMZL też nie rzucił słów na wiatr. Znowu powołał się na obu-stronne ustalenia i obietnice, że pięć kamicę przekazane zostanie towarzystwu. Teraz są już gotowi przelać zadania w całym obiekcie, nawet gdyby przyszło zwrócić koszty.

Rozpoczyna się sierpień. Zakład Budowy Kopalin B w Lubinie zapowiada, że do końca miesiąca zakończy remont. Obie strony energicznie przygotowują się do rozpoczęcia pracy w ośrodku. Obie strony upierały się przy swoim.

— Z myślą o „Wzgórzu Zamkowym” zatrudniliśmy dodatkowo ze środków TMZL kilku pracownic, przygotowaliśmy specjalne szafy do przechowywania grafik nadsyłanych na biennale. Potrzebujemy co najmniej dwóch pomieszczeń dla redaktorów naczelnych naukowców, magistrów na bibliotekę naukową, regionalną i grafik — przekazuje wiceprezes Tokarczuk.

Towarzystwo rzeczywiście pracuje w trudnych warunkach, w ciemnym pokoju na poddaszu w Miejskiej Bibliotece Publicznej. W ostatnich latach miłośnicy ziemi lubelskiej podejmują coraz więcej inicjatyw, których trudno nie dostrzegać. To już nie te czasy, gdy działaczom TMZL wystarczała szafa na dokumenty ustawiana w DKZM. Lada dzień towarzystwo otwory własną kawiarnię i salon sztuki na osiedlu Swierżewskiego. Zakłady pracy, zwłaszcza kombinacie, nie żalują wsparcia miłośnikom. A kto na tym korzysta? Oczywiście — miasto.

Janina Słepień, dyrektorka ośrodka, też nie próżnuje. We wrześniu minie rok od momentu, gdy powierzono jej te obowiązki. Nie zmarnowała czasu: uregulowała status prawny ośrodka, otworzyła konto placówki, ułożyła wiele zamówień na meble, wystroiła wnętrze, sprzęt wystawieni, zleciła projekt, doprowadziła do zainstalowania w ośrodku telefonu, uregulowała sytuację Galerji Zamkowej zawierając umowę dzierżawną z BWA, kupiła już nawet drogie meble i sprzęt, np. telewizor kolorowy, magnetowid, radio, zabiegła o pieniądze na remont w województwie i u radnych itd.

Gdy zaczynam tu pracę, poinformowano mnie w urzędzie, że towarzystwo nie przyjęło ośrodka. Ze statutem w ręce zaczęłam tworzyć własną koncepcję, ponieważ tego ode mnie oczekiwano. Nie uwzględniłam w swoim programie statutowych zadań TMZL, bo też dyrektor ośrodka nie ma ani kompetencji, ani tym bardziej prawa, by nadzorować a więc i odpokądzać za działalność towarzystwa, zarówno w sensie merytorycznym, jak i finansowym — twierdzi dyr. Słepień

★

Zbliża się dzień otwarcia placówki, a już pomieszczenie z popielaniem. Do przejęcia obiektu przygotowuje się dwóch gospodarzy. W tych smych pokach jeden chciałby ustawić szafy na grafiki i redaktorskie biurka. Drugi w tych smych pomieszczeniach widzi pracownię plastyczną i Instytut Miejska dla dwóch głównych lokatorów nie ma, bo kamicę nie z gumy. W wojennej

Itygodnik PZPR ■ Legnica ■ Rok XVII
Nr 886 ■ 4 sierpnia 1989 r. ■ 60 zł

akcji — przez lata tulące się i bezdomne — od początku widniało na listach potencjalnych lokatorów: najpierw w jednym pokoju, potem w dwóch, wreszcie na piętrze, a w końcu w całej kamienicy.

— Zabiegaliśmy, aby towarzystwo

✈

Apetyt na całą kamienicę zastrzelił się po naradzie w 1987 roku, w której uczestniczyli przedstawiciele Wydziału Kultury Urzędu Wojewódzkiego, TNZZ i Urzędu Miasta. Zdecydowano wówczas, że w obiekcie powstanie Ośrodek Kultury „Wspórze Zamkowe”, potem Urząd Miasta powołał товаришіву رہنمائیء sadan statutowy nową planówkę a prezydent w porozumieniu z TNZZ powołał dyrektora ośrodka. Te-

Pobranie z nagórka

Grzegorz · Crawski

[illegible][illegible]

na liczyć na wszystkich zwolenników tak zwanego akcyjnika pracowniczego. Dość oryginalnej koncepcji zwłaszczenia konopci przedsiębiorstw, sprawa dążącej się do uprzywilejowania załóg firm produkcyjnych nowoczesnych remiennych kołnierzy, czołowych, reszty (np. nauczycieli, rzemieślników, lekarzy). Do prawdy nie dążącego, idea ta tak bardzo przy- podła do gustu zwolennikom i samorządowcom z KGHM. Jakoś nie tak skąd różni się od wyję- now zwłaszczonej o- góln o a r o d o w y jatek nomenklatury. Na- swoje nieszczęście Lis przebieg wyuzdzenia pra- wa do własności z umowa o pracę, zatem bez polo- wania się chyba nie obej- dzie.

Juž. natomiast, počuje dy
rektor kombinatu. Po

kaml. Towarzystwo już nie chce dys-
kutować z wiceprezydentem. Pre-
sident TMZL, Edward Rippl, kleru-
je się pismo prosto do prezydenta Ry-
sarda Marasaka. Informuje, że towa-
rzystwo nie zna do tej pory statutu
oroszka, więc nie może ustosunkowa-
ć się do formułowanych w tym doku-
mencie założeń, że TMZL jest gotowe o-
pracować wspólną koncepcję razem z
dyrektorem dyrektorom oroszka, ale
dyktator zupełnie nie uwzględnił dła-
nia towarzystwa: ani wydawnictw, ani o-
Biennale im. Mikolaj Fruzio, ani o-
środk dokumentacji itd. "Wyrznięty"
ubolewanie, że różnorakie działania
prezydenta Czerniaka, w wielkość
o charakterze proceduralnym tak-
o

uocześniejszym
ze stolkow kilku dyrekto-
zakladow zastawia
siedla i wyzki za nastep-
Na wznie z mernym
sokulskiem, trzeba bylo uo-
obizny wymagania wo-
kandydatura. Jedno
wyjadaje sie pewne. Kandy-
dzal bez komatanciek!
przezioslosci i namaszczenia
przez kierowniczka sie na
znanie ma mikre. Ce-
wy najbardziej pozadane
to reumatyzm? coz dla
politycznych, farba pozie-
czaczona za paznokcie,
uchwily biety z lat. 81-82
rekomendacja. Restia? Coś
nie natura lecz chęć szcze-

[illegible]

gramu gospodarczego nie ma alternatywy [Balcerowicz], za wszelką cenę powstrzymać partijną i nową wyobraźnię [Miciński], pouczającemu się Sejmowi? Nie przesadzajmy z amercyzacją [Dziurawski], na listach kandydatów le manifest [Komitet Obywatelski], Federacja Młodzieży Walczącej? — niedopowiedziane grupy wyrostków „Solidarność ’90”, — robotnicza robota, Janusz Korwin-Mikke? — niespodziewani mitoman itd.

Meczena Siłę-Nurkiewicz, na jednym z niezauważalnych spotkań zaprzeczając panującego złazaka się panującego złazaka, że w opozycji do ludzi rządzących dążąc Polska, z którym przez wiele lat współpracował pan z komunistycznym dyktatorem? —

— Coż — odpowiedział — oni wysiedli na przystanku WŁADZA a ja nadal zamierzam dorwać do stacji DEMOKRACJA”.

4 Konkrety

KARTA

KLUB

INTELEGENCJI

LUBIŃSKIEJ

WSTĘPU

-Za kilka miesięcy w Lubinie

Kawiarnia Środowisk inteligentnych

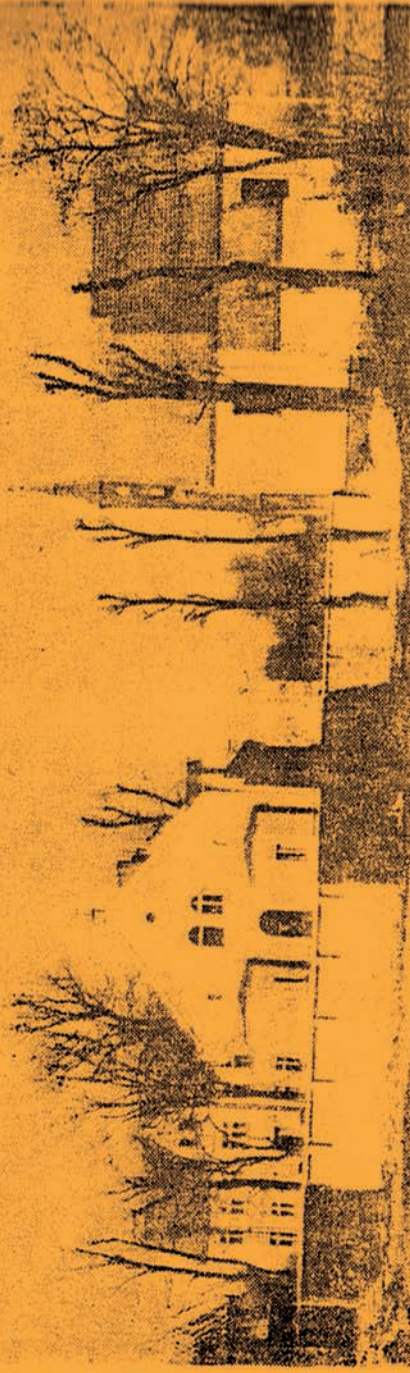
Od kilku lat różne legnickie stowarzyszenia wysuwały postulat powołania klubu, który integrowałby miejscowych twórców, intelektualistów, stowarzyszenia i d. Nielebny, na planach się kończyła, a tymczasem w Lubinie wszystko wskazywało na to, że podobny zamysł zostanie już niedługo sfinalizowany. Oto bowiem, realizując uchwałę sejmiku poprzedniej Miejskiej Rady Narodowej, Urząd Miasta powoła do życia 1 stycznia Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”. Miejski Ośrodek Kultury, który on właśnie zespolic stowarzyszenia twórców tego 80-tygodniowego miasta oraz przygotować koncepcję utworzenia muzeum Lubina, który za siedem lat będzie święcił 700-lecie swojego istnienia.

— Dysponujemy dwiema kamieniczkami przy ul. Płastowskięj — mówi dyrektor "Wagőra Zankowego" Nina Stepien. — Nie są one duże, ale zniżę się w nich samotnie BWA, który tam już działa i na szcza sala ekspozycyjna, którą chcielibym poświęcić przede wszystkim grafice. Znajdę się tam

miejsce na niewielką kawalerkę. Ponieważ do ostrodka należy teren wokół zabudowań, można też po- myśleć o wykorzystaniu go na np. letnie koncerty plenerowe przy murach obronnych. Ostródzka za- leża jest centralnie, pośrodku o- stródka w Lublinie, blisko Ryńku.

— W tej chwili trwa dyskusja budowlana, a konkretnie doko- nań rozpoznać, jakiego rodzaju budo- wiele są potrzebne. Czy w Lu- blinie zbudować są rzeczywiście lu- dzie, którzy zechcą przyjechać na „Wądroze Zamkowe” bo przy- kład klubów czy domów kultury nie jest zbyt budujący...

— Myśle, że tak. Mamy dużą grupę prawników, lekarzy, pedagogów, nauczycieli. Poza tym są środowiska młodzieżowe szkolące co innych, oryginalnych form spędzania czasu, pogłębiania wiedzy i prowadzenia życia towarzyskiego. Wiele będzie oczywiście zależało od tego co im zaproponujemy, jak odpochną na ich zapotrzebowania, oczekiwania. (cb)

Fot. Jerzy Kosciński

— Chciałbym się dowiedzieć czy budynek, w którym znajduje się Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” nie przejdzie pod zarządek Kościoła, ponieważ były to budynki uprzednio przez Kościół zarządzane...? — zapytał jeden z radnych podczas obrad niedawnej (30 marca br.) sesji MRN w Lubinie.

W odpowiedzi prezydent Lubina oświadczył (przycinamy zapis z taśmy magnetofonowej):

„Przez Państwa, to są plotki. Nigdy nie były ani budynek Piastowski 15 ani Galeria BWA pod zarządem Kościoła. Uważam, że powinniśmy patrzeć na fakty, a nie zajmować się kto tam coś mówi. Jest prawda, że on służył, był wypłacony... Jesteśmy po rozmowach z proboszczem Kościoła, tego małego, Najświętszego Serca Pańskiego, Proszę Państwa i jest to załatwione prawie właściwie. Jest to wszystko w gestii Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” i jest to jego własność, zarówno Piastowska 15, jak i mury obronne, jak i Galeria BWA”.

Elżo, Panie Prezydencie! Czy jest Pan tego taki pewien?

Postanowiłbym jednak skrzyknąć z rady prezydenta Lubina i popatrzeć na fakty, a nie zajmować się „kto tam coś mówi”. I oto te fakty, prawda, że nie dla wszystkich dostępne, bo dokumenty, księgozbiory zniszczyła wojna, szabrownicy, a i polska powojenna władza ma to i owo pod tym względem na sumieniu. Widać jed-

Lubini, zawrócił uwagę na nową budowlę na przedmieściu. Chodziło o przebudowę kościoła katolickiego (dawnej kaplicy zamkowej).

„(...) Długoletni spór wybuchł w sprawie budowy nowego katolickiego domu parafialnego. Dnia 1 listopada 1951 r. zarząd miasta podjął w tej sprawie decyzję, ale prawie 20 lat mało upłynęło, zanim osiągnęło ten cel...”, a wreszcie „w latach 1959—1970 wybudowano obecny dom parafialny, a dawna

„PRAWDY” I FAKTY

kuratela (Kuratka) została podniesiona do rangi parafii”.

W tej samej książce znaleźć też można wspomnienia dr Baer-Hirschberga, który wspomina Lubin z czasów ubiegłowiecznych: „O wiele cenniejsza jest kaplica zamkowa (...). W tym małym domu Bożym doznałem pierwszych przeżyć kościelnych, ponieważ jako 6 — 10-letni chłopiec musiałem towarzyszyć mojemu polniewidomemu katolickiemu dziadkowi (...). Zauważyłem, że proboszcz Starost — piękny, wysoki, pełen sił mężczyzna o włosach czarnych jak smola, kędzierzawy, ubrany w szary kapłański przyzodowane złoże, gdy odczytywał dynem katedra trzymał Przenajświętszy Sakrament, był objawieniem budzącym głębszą część”.

Dodajmy, że wspomniany proboszcz Starost „był katolikiem proboszczem od 1849 r. i zmarł 25 maja 1894 r.”.

I tak dalej i tak dalej. Widać jeszcze można przytoczyć świadectw, iż od samego zainicjowania oba budynki obecnego Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” należały do Kościoła. I właśnie tak jest prawda i takie fakty. Do absolutnej fantazji zaliczyć natomiast trzeba opowieści o „wyprowadzeniu tych budynków” przez Kościół. Smutne tylko, że opowieści te snuje pan prezydent publicznie, porzucając się przy tym na proboszcza, z którym jako żywo zamienił na ten temat ani słowa, nie mówiąc już o tym, że o żadne fakty na poparcie słusznych rozszerezeń Kościoła nie pytał...

Dwa dni po wspomnianej sesji lubińskiej MRN z niedzielnego ogłoszeń parafialnych dowiedzieć się można było, że kaplica zamkowa, która — przypominamy — jeszcze w XIV wieku podniesiono do rangi kościoła parafialnego — będzie Kościołem Włocławskiej Adoracji Najświętszego Sakramentu, a przy Piastowskiej 15, dawny dom parafialny, powstanie tak potrzebny w Lubinie ośrodek kulturalny.

Przepraszam: będzie, powstanie, ba, jesteśmy przekonani, że wreszcie przećwić nadzieja pura, aby owa te obłoty wróciły do prawowitego właściciela.

MARIA SAMBORSKA

Działalność wystawiennicza

Wystawy w Galerii Zamkowej

IV₁

Wizytówką działalności placówki w głównej mierze były artystyczne ekspozycje organizowane w Galerii Zamkowej, a także integralnie z nimi związane propozycje edukacyjne. Te aspekty funkcjonowania Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” tworzyły niepowtarzalny klimat i atmosferę miejsca przyjaznego obcowaniu ze sztukami plastycznymi.

Program działalności wystawienniczej Ośrodka przygotowywany był z myślą o zróżnicowanym zapotrzebowaniu publiczności na kulturalną ofertę. W procesie konstruowania propozycji wystawienniczych zawsze pod uwagę brane były cztery aspekty. Najistotniejszym była popularyzacja twórczości uznanych artystów plastyków. Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie starał się zapraszać do współpracy twórców legitymujących się międzynarodową renomą oraz znaczącym dorobkiem wystawienniczym. Istotny aspekt to także dbałość o formalną różnorodność ekspozycji, które z jednej strony były dopasowane do tradycyjnych upodobań widzów, a z drugiej – pokazywały postawy odkrywcze i artystycznie odważne. W galeriach Ośrodka gościły także wystawy historyczne (np.: *Lubin – sierpień '82*, VIII/IX 1900 r.; *Św. Jadwiga i Piastowie Śląscy*, X 1995 r.; *Człowiek człowiekowi*, XI 2004 r.; *Miejsca represji i kaźni na terenie Dolnego Śląska i Opolszczyzny w latach 1939–1956*, II 2006; *Sowieckie piekło 1939–1956*, IX/X 2006 r.; *Planeta Kołyma*, IV 2010 r., *Boże Młyny – krzyże i kapliczki przydrożne na pograniczu kudowsko-nachodzkiem na tropach dziedzictwa kulturowego Ziemi Kłodzkiej*, II/III 2011 r.; *Generał Stanisław Maczek i jego żołnierze*, XI 2012 r.; *Sowieckie Piekło 39–56*, III/IV 2013 r.; *Wielka Wojna 1914–1918*, IX/X 2014 r.; *1945*, V/VI 2015 r.; *Za wolność Waszą i tylko Waszą*, VII/X 2015 r.; *Cichociemni*, VIII/X 2016 r.; *Zbrodnia Lubińska*, VIII 2017 r.; *1944*, V 2018 r.). Znaczna część wymienionych prezentacji zaistniała w Lubinie dzięki podjętej w 2004 r. współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej³⁴. Istotna zmiana nastąpiła w marcu 2013 r. – wówczas Ośrodek zaprezentował pierwszą wystawę historyczną przygotowaną samodzielnie od podstaw, czyli od przeprowadzenia badań źródłowych, poprzez poszukiwanie materiałów archiwalnych i ich opracowanie, aż po realizację ekspozycji. Rezultatem tych działań była prezentowana od 22 marca do 24 kwietnia wystawa pt. *Sowieckie Piekło 39–56*. Galeria Zamkowa została wówczas zaaranżowana w sposób nieszablony z wykorzystaniem nowoczesnych rozwiązań multimedialnych oraz inscenizacyjnych zabiegów teatralnych. Od tego momentu rokrocznie w Galerii Zamkowej pojawiały się ekspozycje przygotowywane w taki właśnie sposób. Czwartym założeniem planu wystaw organizowanych w Ośrodku była promocja artystów lokalnych, tworzących lub wywodzących się z Lubina oraz Ziemi Lubińskiej.

³⁴ M. Grohman, *Człowiek człowiekowi*, *Ogólnopolska premiera wystawy Instytutu Pamięci Narodowej*, [w:] „Strefa Kultury. Lubiński miesięcznik kulturalny”, nr 15, styczeń 2006.

1. Wernisaż wystawy historycznej pt. *Lubin – sierpień '82* (31 VIII 1990 r. – Galeria Zamkowa), fot. Jerzy Kosiński
2. Wernisaż wystawy grafiki Rafała Strenta (28 III 1992 r. – Galeria Zamkowa). Od lewej: Janina Stepień – dyrektor Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Rafał Strent, Marzena Krębuszewska – Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, fot. Joanna Podgórska

Bez wątpienia swoją renomę Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” zawdzięcza organizacji wystaw – wydarzeń kulturalnych prezentujących dorobek najwybitniejszych polskich twórców. Miejscem tych ekspozycji była oczywiście Galeria Zamkowa. Wyróżniające się pod względem artystycznym wystawy, prezentowane w tej historycznej budowlu, to m.in.: **Rafał Strent** (*Grafika*, II/III 1992 r.), **Eugeniusz Get-Stankiewicz** (*Plakat*, VI/VII 1992 r.), **Andrzej Basaj** (*Grafika i rysunek*, IX 1992 r.), **Jan Tarasin** (*Serigrafie*, VII 1993 r.), **Teresa Pągowska** (*Malarstwo*, V 1994 r.), **Jerzy Nowosielski** (*Malarstwo*, VI/VII 1994 r.), **Ewa Walawska** (*Grafika*, XI/XII 1996 r.), **Franciszek Bunsch** (*Grafika*, II/III 1997 r.), **Jacek Sroka** (*Malarstwo i grafika*, V/VI 1997 r.), **Grzegorz Bednarski** (*Malarstwo*, IX 1997 r.), **Antoni Janusz Pastwa** (*Rzeźba i rysunek*, X/XI 1997 r.), **Antoni Fałat** (*Malarstwo*, XII 1998 r.), **Przemysław Tyszkiewicz** (*Echappade – grafika*, XI/XII 1999 r.), **Andrzej Gieraga** (*Malarstwo*, II 2000r.), **Jerzy Tchórzewski** (*Malarstwo*, VI 2000 r.), **Jerzy Fober** (*Rzeźba*, IX/X 2001 r.), **Jan Młodożeniec** (*Plakaty z lat 60. i 70.*, XII 2001 r.), **Piotr Młodożeniec** (*Droga krzyżowa – malarstwo*, IV/V 2002 r.), **Wanda Gołkowska**, **Jan Chwałczyk** (*Malarstwo, rysunek, instalacja artystyczna*, XI 2002 r.), **Jan Świtka** (*Teatr ulicy – malarstwo, rysunek*, XII 2002 r.), **Wojciech Leder** (*Obrazy, malarstwo*, VII/VIII 2003 r.), **Marcin Berdyszak** (*Martwe natury – instalacja artystyczna*, X 2003 r.), **Piotr Błażejewski** (*Malarstwo*, XI 2003 r.), **Jerzy Kapłański** (*Ciągła odłona – malarstwo*, II 2004 r.), **Józef Hałas** (*Gwasze*, IV/V 2004 r.), **Jerzy Duda-Gracz** (*Obrazy prowincjonalno-gminne. Mała retrospektywa – malarstwo IX/X 2004 r.*; *Judaiki – malarstwo, grafika*, XI 2008 r.), **Andrzej Mleczo** (*Rysunki*, I 2005 r.), **Jacek Malczewski** (*Rysunki*, III 2005 r.), **Stasys Eidrigevicius** (*Mosty – fotografia*, X/XI 2005 r.), **Ryszard Kapuściński** (*Fotografia*, IX 2006 r.), **Jan Kanty-Pawluśkiewicz** (*Jan Kanty-Pawluśkiewicz maluje żel art z cyklu Sensy Byty Mary – malarstwo*, X 2007 r.), **Wacław Wantuch** (*Akt – fotografia*, IX/X 2008 r.), **Szymon Kobylński** (*Kobyliński – prześmiewca doskonały – rysunek satyryczny*, I 2009 r.), **Adam Bujak** (*Polskie pielgrzymki Jana Pawła II – fotografia*, XI 2010 r.), **Wacław Wantuch** (*Akty – fotografia*, VIII/IX 2011 r.), **Zdzisław Beksiński** (*Fotografie*, IX/X 2012 r.), **Rafał Olbiński** (*Plakat*, III/IV 2014 r.), **Jan Lenica**, **Waldemar Świerzy**, **Andrzej Pągowski**, **Franciszek Starowieyski** (*Sztuka plakatu*, I/II 2017 r.).

Warto podkreślić, że znaczna liczba wystaw zrealizowanych w Galerii Zamkowej składała się z prac plastycznych prezentowanych publicznie po raz pierwszy. Tak m.in. było w przypadku ekspozycji: grafiki **Krzysztofa Wieczorka** pt. *Portrety chmur* (II 2003 r.), malarstwa **Małgorzaty Dobrzynieckiej-Kojder** (IX 2003 r.), szkła artystycznego **Marii Kuleszy** pt. *Obiekty* (V/VI 2003 r.), tkaniny i książki artystycznej **Ewy Latkowskiej-Żychskiej** pt. *Powietrze-woda-światło* (I 2004 r.), malarstwa **Tomasza Bukowskiego** (III 2005 r.), fotografii **Stasysa Eidrigeviciusa** pt. *Mosty* (IX 2005 r.), malarstwa **Jana Kantego-Pawluśkiewicza** pt. *Żel art* (X 2007 r.), malarstwa **Marii Owczarek** pt. *Magia ogrodu* (XI/XII 2007 r.), malarstwa **Moniki Ślósarczyk** pt. *10 przykazań i 7 grzechów głównych* (X 2009 r.).

W historii Ośrodka miały miejsce także ekspozycje specjalnie przygotowane przez artystów jedynie na potrzeby prezentacji w gotyckiej przestrzeni lubińskiej galerii. Takie wystawy to m.in.: instalacja artystyczna **Kurta Fleckensteina** pt. *Polska Droga* (V 2006 r.), zbiorowa prezentacja zrealizowana w ramach 4. edycji Przeglądu Młodej Sztuki w Warunkach Ekstremalnych **Survival** (VI 2006 r.), rzeźba **Andrzeja Kosowskiego** pt. *Czas* (I 2008 r.), malarstwo **Teresy Brohockiej-Pacek** pt. *One szły za nim...* (II 2008 r.), malarstwo i rysunek **Elżbiety Kleniuk** pt. *Tańcząc na linie* (XII 2008 r.), fotografia **Radosława Brzozowskiego** pt. *Czarno-białe* (VIII 2009 r.).

3. Wernisaż wystawy malarstwa Joanny Dziegielewskiej-Krzysiek (12 V 1990 r.); wydarzenie było inauguracją działalności Galerii Jadwiga, fot. Krzysztof Raczkowiak; 4. Joanna Dziegielewska-Krzysiek malująca obraz przedstawiający budynek Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w dniu wernisażu swojej wystawy (12 V 1990 r.), fot. Krzysztof Raczkowiak

1. Wernisaż wystawy fotografii, malarstwa i instalacji artystycznej Tomasza Hanoffa pt. *Matnia* (16 II 2018 r. – Galeria Zamkowa), fot. Tomasz Folta
2. Wernisaż wystawy fotografii Piotra Sawickiego pt. *Prawosławie w Polsce* (20 X 2009 r. – Galeria Zamkowa), fot. Paula Chruściel
3. Wernisaż wystawy rysunku i malarstwa Krzysztofa Kułacza-Karpińskiego pt. *Karpiografia* (3 XI 2017 r. – Galeria Zamkowa), fot. Tomasz Folta

4. Andrzej Gieraga podpisujący katalogi podczas wernisazu swojej wystawy w Galerii Zamkowej (15 I 2000 r.), fot. NN, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie
5. Wernisaz wystawy malarstwa Elżbiety Kleniuk w Galerii Zamkowej pt. *Tańcząc na linie* (29 XI 2008 r.), fot. Piotr Bieruta

Każda z wymienionych ekspozycji była na swój sposób szczególna. Wszystkie znalazły zarówno zaciekawionych odbiorców, jak i takich, do których proponowany przekaz artystyczny po prostu nie dotarł. W wystawienniczej historii placówki miały oczywiście miejsce wystawy, które wzbudzały wyjątkowe zainteresowanie oraz skrajne emocje publiczności. Bez wątpienia do takich projektów zaliczyć należy wystawę malarstwa, rysunku i instalacji artystycznych twórców amerykańskiego pop-artu i francuskiego realizmu, prezentację plakatów **Jana Młodożeńca**, projekt **Piotra C. Kowalskiego**, ekspozycję malarstwa **Jerzego Dudy-Gracza**, światową premierę fotografii **Stasysa Eidrigeviciusa**, wystawę rysunków **Andrzeja Mleczki**, prezentację fotografii poświęconej Lechowi Kaczyńskiemu – tragicznie zmarłemu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, do ostatniej chwili zagrożoną odwołaniem wystawę malarstwa **Wiktora Koniwa**, prezentację zrealizowaną w ramach fotograficzno-socjologicznego projektu **Portret Dolnego Śląska** i ekspozycję pn. **Projekt Polska 1918–2018. Moda i kino**. Spore zainteresowanie wzbudzały również wystawy będące rezultatem współpracy międzynarodowej oraz prezentacje twórczości indywidualności artystycznych światowej sławy, jak np. ekspozycje prac graficznych **Salvadora Dalego** czy **Pabla Picassa**. Niewątpliwymi sukcesami instytucji, godnymi szerszego opisanie, są wystawy będące autorskimi projektami Ośrodka, jak: **Armia Radziecka z nami od dziecka**, **Za wolność Waszą i tylko Waszą**, **Defil – Fabryka wspomnień**, **Dolnośląski szlak dawnego rzemiosła – kultywowanie zapomnianych zawodów** oraz, udostępniona dzięki uprzejmości Muzeum Historycznego w Sanoku, prezentacja fotografii **Zdzisława Beksińskiego**.

Wystawa pt. **Amerykański Pop-Art. Arman, Christo, Lichtenstein, Wesselmann** odbyła się w listopadzie 1992 r. w Galerii Zamkowej. Ekspozycję tworzyły najbardziej rozpoznawalne dzieła najwybitniejszych twórców amerykańskiej szkoły pop-artu i francuskiego realizmu. Do Lubina wystawa trafiła dzięki współpracy z warszawską Galerią „Forma&Colour”, która dzieła Armana, Christo, Roya Lichtensteina i Toma Wesselmana sprowadziła z komercyjnych zbiorów dwóch szwedzkich galerii sztuki współczesnej³⁵. Od dnia oficjalnego otwarcia – 7 listopada 1992 r. do ostatniego dnia trwania ekspozycji (29 XI) galerię odwiedziło prawie dwa tysiące widzów.

Na przełomie 2001 i 2002 r. Galeria Zamkowa gościła wystawę twórczości **Jana Młodożeńca** pt. *Plakaty. Lata 60. i 70.* Nieżyjący od 2000 r. artysta był jednym z twórców i czołowych przedstawicieli polskiej szkoły plakatu. Edukację artystyczną odbył w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, w pracowni grafiki i plakatu prof. Henryka Tomaszewskiego. Był laureatem wielu prestiżowych nagród – jego prace dziesięciokrotnie wygrywały w konkursie na Najlepszy Plakat Warszawy. Miał także duże osiągnięcia w dziedzinie sztuki użytkowej. Był autorem szaty graficznej wielu pism, projektował i ilustrował książki. Współpracował z renomowanymi oficynami wydawniczymi oraz popularnymi czasopismami. Na lubińskiej ekspozycji prezentowane były autorskie projekty J. Młodożeńca oraz wykonane według nich plakaty. Ekspozycja spotkała się z bardzo dużym zainteresowaniem publiczności – obejrzało ją blisko dwa tysiące osób.

35 (ska), *Amerykański pop-art w Lubinie*, [w:] „Gazeta Legnicka”, rok II, nr 222 (401), 12 listopada 1992.; J. Jeżak, „Parasole” w deszczowe dni, [w:] „Biuletyn Lubiński”, rok II, nr 8 (18), 1992.

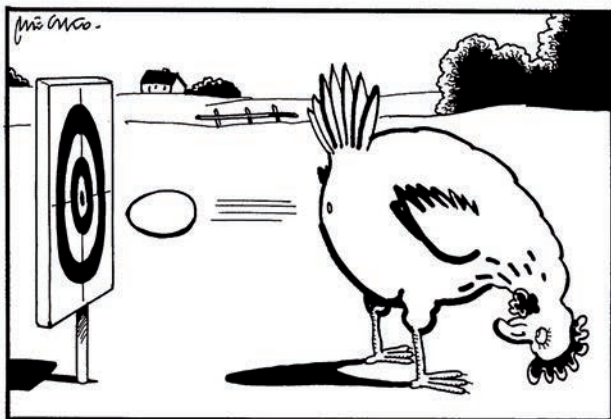
W 2002 r. **Piotr C. Kowalski** zaproponował szczególną współpracę z Ośrodkiem. W listopadzie tego roku w Galerii Zamkowej profesor poznańskiej Akademii Sztuk Pięknych (obecnie Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu) miał prezentować swoje realizacje malarskie na indywidualnej ekspozycji. Kilka miesięcy przed wyznaczoną datą wystawy artysta zwrócił się do Ośrodka z prośbą o pomoc w realizacji części konceptu artystycznego pt. *Malarstwo przejściowe*. Ideą tego projektu było „przekraczanie granic pola obrazowego”. Piotr C. Kowalski pozostawiał na okres kilku dni lub tygodni zagruntowane płótna bezpośrednio na podłożu, po którym przemieszczali się ludzie. Tymi miejscami były ulice, trakty spacerowe w budynkach użyteczności publicznej czy polne ścieżki. Obrazy powstawały za pośrednictwem najczęściej nieświadomych artystycznego zamysłu przechodniów, a malarskim tworzywem stawał się np. kurz, pył, błoto. Realizacje tworzone z pomocą „osób i zjawisk trzecich” złożyły się na cykl pt. „Piotr C. Kowalski i inni”. W Lubinie do powstania obrazów artysta postanowił wykorzystać lokalną gospodarkę – przemysł związany z wydobywaniem i przetwarzaniem rudy miedzi. I tak, pod egidą Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe”, 6 lipca 2002 r. rozpoczęła się akcja pt. *Obrazy malowane na niskim poziomie i w gorącej atmosferze*. Kowalski najpierw umieścił płótna w kopalni ZG LUBIN, w tym kilka ok. 750 metrów pod ziemią. Rzeczywistość, która wyryła na nich piętno, to „odciski” pracy i odpoczynku górników – smar, pył, ślady kół olbrzymich maszyn i pozostałości po spożywanych posiłkach (jedno płótno zostało przytwierdzone do stołu w tzw. komorze górniczej). Uzupełnieniem akcji w kopalni była wizyta w Hucie Miedzi Głogów. Tutaj artysta namalował kolejne obrazy, tym razem korzystając z alchemii procesów przetwarzania rudy w miedź. Kulminacją projektu stała się wystawa prezentująca obrazy zrealizowane dzięki pomocy KGHM Polska Miedź SA oraz inne z cyklu „Piotr C. Kowalski i inni”. Wystawa eksponowana była w listopadzie i grudniu 2002 r. w Muzeum Ziemi Lubuskiej. Projekt wzbudził ogromne zainteresowanie oraz bardzo różne komentarze³⁶.

Wystawą znaną dla dziejów Ośrodka, przynajmniej z dwóch powodów, była prezentacja malarstwa **Jerzego Dudy-Gracza** pt. *Obrazy prowincjonalno-gminne. Mała retrospektywa*. Była to jedna z ważniejszych ekspozycji zorganizowanych przez placówkę. Oczywiście spotkała się z rekordowym zainteresowaniem publiczności i stała się niewątpliwym sukcesem organizacyjnym. Niestety, radość zespołu Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” z sukcesu została ostudzona informacją o śmierci artysty. Jerzy Duda-Gracz, jeden z najwybitniejszych współczesnych malarzy polskich, zmarł 5 listopada 2004 r. Miał 63 lata. Przyczyną śmierci malarza był rozległy zawał serca. Twórca nie był obecny na finisażu wystawy w dniu 30 października, czego przyczyną była jego choroba. Wśród publiczności pojawiły się opinie, że „to tylko wymówka, i z pewnością autor po prostu nie chciał przyjechać do Lubina”. Prawda okazała się tragiczna – już pięć dni później Jerzego Dudy-Gracza nie było wśród nas. Ten wspaniały malarz zmarł pozostawiając po sobie olbrzymi dorobek artystyczny. Jego twórczość, od początku imponującej kariery, jest pełną pasji relacją o codzienności – o problemach i radościach zwykłych ludzi.

36 P. Bieruta, *Malarstwo totalne*, [w:] „EXIT. Nowa Sztuka w Polsce”, nr 2 (54) 2003.

Piotr C. Kowalski w korytarzach kopalni ZG „LUBIN” w dniu 6 lipca 2002 r.; artysta rozpoczyna akcję plastyczną pn. *Obrazy malowane na niskim poziomie i w gorącej atmosferze*, fot. Beata Kosuś

Andrzej Mleczko

rysunki

Galeria Zamkowa w Lubinie
8 XII 2004 - 16 I 2005

Ceny biletów: normalny - 2 zł, ulgowy 1 zł

stasys
eidrigėvicius

MOSTY

W grudniu 2004 r. w Galerii Zamkowej odbyła się wystawa rysunków satyrycznych **Andrzeja Mleczki**. Obejrzeć można było około siedemdziesięciu rysunkowych aforyzmów. Krakowski mistrz satyry przygotował zestaw składający się z czarno-białych rysunków, które publikowano na łamach tygodnika „Polityka”, oraz prac jeszcze nieprezentowanych, wykonanych na przestrzeni trzech ostatnich miesięcy. Rysunki te zobaczyć mogliśmy po raz pierwszy w Galerii Zamkowej. Ekspozycję dopełniały dostarczone wraz z rysunkami charakterystyczne produkty Galerii Autorskiej Andrzeja Mleczki. Były to koszulki, kubki, kuchenne fartuchy, bombki choinkowe, kalendarze, bielizna, poduszki – wszystkie, oczywiście, z reprodukcjami rysunków Andrzeja Mleczki. Tematyka prezentowanych prac była różnorodna, jednak wspólny ich mianownik stanowiła krytyka naszych przywar. Podczas aranżacji wystawy dylematem stała się kwestia sposobu eksponowania rysunków, których tematem było nasze życie – a ściślej, współzycie intymne. Przewidując dużą oglądalność wystawy przez niepełnoletnich odbiorców, zdecydowano, by podzielić prace na dwie części. Główną przestrzeń galerii zajęły rysunki przeznaczone dla widzów bez ograniczeń wiekowych. Rysunki kwalifikujące się do oceniania wyodrębnione zostały z zasadniczej części ekspozycji i zawieszono w oddzielonej części galerii. Zabieg taki pozwolił stworzyć odrębną przestrzeń, dostępu do której „bronił” afisz: DOZWOLONE OD LAT OSIEMNASTU. Wystawa, poprzedzona akcją promocyjną obejmującą, poza Lubinem, Legnicę, Głogów oraz Polkowice, cieszyła się wyjątkowym zainteresowaniem publiczności. Sprzedaż okazjonalnych pamiątek również wypadła zadawalająco, na co bez wątpienia wpływ miał nastrój przedświątecznych zakupów. Promocja wydarzenia już drugiego dnia trwania ekspozycji – 9 grudnia zapoczątkowała wizytą dziennikarzy telewizji TVN. Tego samego dnia w programie informacyjnym stacji TVN – „Fakty” został wyemitowany krótki reportaż o Andrzeju Mleczce z materiałem filmowym przedstawiającym wystawę w Galerii Zamkowej.

Sukcesem placówki była także wystawa fotografii **Stasysa Eidrigeviciusa**. Artysta jest jednym z najwybitniejszych światowych plakacistów. Od 1980 r. mieszka i pracuje w Polsce, od roku 1990 głównie w Kazimierzu Dolnym. Eidrigevicius od początku swojej kariery artystycznej zajmuje się pastelem, ale także malarstwem, ilustracją, grafiką, scenografią teatralną, tworzy instalacje. Od 2005 r. zajął się także fotografią. Prezentowana we wrześniu 2005 r. w Galerii Zamkowej wystawa pt. *Mosty* była światową premierą. Twórca – właśnie w Lubinie – po raz pierwszy publicznie zaprezentował swoje dokonania w dziedzinie fotografii. Organizację takiego przedsięwzięcia zaproponował sam artysta. Wstępne rozmowy ze Stasysem Eidrigeviciusem dotyczyły organizacji retrospektywnej wystawy, która miała być stworzona z najbardziej charakterystycznych dla dorobku artysty prac – pastelów, ilustracji oraz obrazów olejnych. W czerwcu 2005 r. twórca poprosił Ośrodek o zmianę koncepcji ekspozycji, gdyż już od kilku miesięcy planował zorganizować premierową wystawę fotograficzną, nie mógł jednak znaleźć odpowiedniego miejsca. Gdy zobaczył zdjęcia przedstawiające wnętrze Galerii Zamkowej, które otrzymał w wysłanej przez Ośrodek przesyłce, stwierdził, że jest to miejsce idealne na planowaną wystawę. Propozycję Stasysa Eidrigeviciusa przyjęto z entuzjazmem, ponadto ekspozycja wpisana została w Program Europejskich Dni Dziedzictwa w województwie dolnośląskim. Oprócz lubinian wystawę odwiedziło wielu gości z całego kraju, zaintrygowanych nowym artystycznym obliczem Stasysa Eidrigeviciusa. Premierowe fotografie wzbudziły również kontrowersje. Grupa lokalnych działaczy Ligi Polskich Rodzin, podczas wizyty w galerii, żądała zamknięcia wystawy. Powodem tej reakcji były męskie akty – główne motywy kilkunastu

fotografii. Ekspozycja przetrwała do końca zaplanowanego terminu jej prezentacji, następnie zawitała do warszawskiej Starej Galerii Związku Polskich Artystów Fotografików.

Ośrodek wielokrotnie realizował również przedsięwzięcia wykraczające poza ramy organizacyjnych planów i wcześniejszych ustaleń. Tak było m.in. w przypadku wystawy poświęconej postaci tragicznie zmarłego **Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego**. Tragiczna w skutkach katastrofa samolotu prezydenckiego, która miała miejsce 10 IV 2010 r. w Smoleńsku, oraz ogłoszona tego samego dnia żałoba narodowa zostały przez Ośrodek uhonorowane w sposób szczególny. Już dwa dni później w Galerii Zamkowej można było zobaczyć wystawę fotografii poświęconych tragicznie zmarłemu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej. Prace dokumentowały wizytę Lecha Kaczyńskiego w Lubinie podczas 25. rocznicy Zbrodni Lubińskiej w dniu 31 sierpnia 2007 r. Zdjęcia autorstwa lubińskich miłośników fotografii, tworzących pod szyldem KADR, przedstawiały wizerunki Prezydenta od przylotu na lotnisko, poprzez mszę w kościele, uroczystości na Wzgórzu Zamkowym po przejazd przez Lubin. Prezentowanym fotografiom towarzyszyła księga kondolencyjna. Liczba osób odwiedzających galerię w celu dokonania wpisu była tak duża, że konieczne było wystawienie drugiej księgi³⁷. Wystawa fotografii i księgi kondolencyjne gościły w Ośrodku do dnia 30 kwietnia 2010 r. Przez ten czas godziny otwarcia Galerii Zamkowej uległy zmianie – zamiast do godziny 18.00 galeria była czynna do godz. 20.00. Na początku maja wypełnione wpisami trzy księgi kondolencyjne lubiński magistrat wysłał do prezydenckiej kancelarii.

W historii placówki nie zabrakło także wystaw, które prawie do momentu ich rozpoczęcia były zagrożone możliwością niepełnej realizacji. A dotyczyło to głównie indywidualnych prezentacji, których autorzy z różnych względów nie mogli pojawić się na wernisażach. Poważne przeszkody natury osobistej czy zawodowej spowodowały, że na wernisaże swoich wystaw nie dotarli m.in. takie osobistości, jak: Teresa Pągowska, Andrzej Mleczo czy Adam Bujak. Takie właśnie obawy towarzyszyły uroczystości otwarcia ekspozycji malarstwa **Wiktora Koniwa** – ukraińskiego artysty, którego talent został dostrzeżony i rozpropagowany przez Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” na początku 2004 r. Wystawa malarstwa Wiktora Koniwa pt. *Katysz-Lubin* zorganizowana została przez Ośrodek w Galerii Centrum Diagnostyczno-Terapeutycznego „Medicus” w grudniu 2004 r. Do ostatniej chwili nie było wiadomo, czy artysta dotrze na czas do Lubina, ponieważ jechał do Polski prosto z ogarniętego pomarańczową rewolucją Kijowa. Wówczas z Ukrainy docierały informacje o ewentualnej interwencji zbrojnej, o możliwej blokadzie stolicy. Dwa dni przed wernisażem Wiktor Koniw pojawił się w Lubinie, przyjechał na Wzgórze Zamkowe prosto z Kijowa. Zmęczony, niewyspany, po blisko trzydniowej podróży z kilkunastoma przesiadkami przywiózł dodatkowe prace plastyczne, które uzupełniły przygotowaną wcześniej wystawę³⁸. Na uroczystości otwartej ekspozycji (3 XII 2004 r.) znalazły się najświeższe prace wykonane w Lubinie podczas wakacji letnich oraz obrazy ukazujące piękno przyrody ukraińskiej, wykonane przez autora na krótko przed przyjazdem do Lubina.

37 MRT, *Pięćset stron kondolencji*, http://www.lubin.pl/aktualnosci/9737,piecset_stron_kondolencji.html (dostęp: 22.07.2019 r.).

38 M. Grohman, *Wernisaż na pomarańczowo*, [w:] „Strefa Kultury. Lubiński miesięcznik kulturalny”, nr 2, grudzień 2004.

W ramach współpracy międzynarodowej i współdziałania z Towarzystwem Miłośników Ziemi Lubińskiej w Galerii Zamkowej dwukrotnie gościli artyści niemieccy z okręgu Rhein-Lahn ze swoimi pracami plastycznymi. W wyniku porozumienia zawartego w dniu 27 października 2000 r. pomiędzy okręgiem Rhein-Lahn a gminą miejską Lubin i powiatem lubińskim nastąpiła międzynarodowa wymiana lokalnych środowisk artystycznych. Na zaproszenie strony niemieckiej już w czerwcu 2001 r. w miejscowości Dietz swoje prace prezentowali artyści plastycy z Lubina. Re-wizyty twórców zza zachodniej granicy odbyły się w czerwcu 2002 r. i na przełomie sierpnia i września 2004 r. Lubiński magistrat wyznaczył Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” na organizatora ekspozycji twórczości gości z Nadrenii. Członkowie Towarzystwa Miłośników Ziemi Lubińskiej z prezesem Edwardem Rippelem na czele zajęli się organizacją pobytu artystów niemieckich w Lubinie. Pierwsza z wystaw zatytułowana **Art Transfer** przedstawiała twórczość czterech artystów: **Achima Vatera, Annegret Lengfeld, Waltera Flögela i Bernarda Eggera**. Reprezentowali oni różne generacje wiekowe, odmienne doświadczenia historyczne, niektórzy, jak Achim Vater, urodzili się na Dolnym Śląsku. Na lubińskiej ekspozycji pokazane zostały obrazy olejne, collage, akwarele oraz fotografie. Wystawa zorganizowana w Galerii Zamkowej w 2004 r. nosiła tytuł **Materia**. Wówczas swoje dokonania prezentowali: **Laura Ledebur, Clemens M. Strugalla i Rudi Spornhauer**. Na wystawie można było podziwiać bardzo różnorodny zestaw dzieł sztuki. Laura Ledebur pokazała wykonane z mosiądzu i brązu rzeźby. Przedstawiały one stylizowane wizerunki postaci ludzkich oraz formy abstrakcyjne. Szczególnym walorem, podkreślającym idee przyjaźni między Lubinem a Rhein-Lahn, nacechowana była instalacja zatytułowana *Ricardi di Polonia – reminiscencja mojej pierwszej wizyty w Polsce*. Artystka skomponowała to dzieło z płaskorzeźby przedstawiającej serce, które powiązane było wieloma więzami z przedmiotami symbolizującymi nasze miasto (kruszec miedzi, okolicznościowe monety, wizerunki św. Jadwigi). Rudi Spornhauer wystawił cykl pt. *Makrofotografia*. Były to fotografie ukazujące detale świata natury w bardzo dużych powiększeniach. Najlichnieszy zestaw prac zaprezentował Clemens M. Strugalla. Artysta przywiózł do Lubina rzeźby wykonane z brązu, piaskowca, marmuru oraz reliefy, których tematem była postać ludzka. Pełne ekspresji głowy, torsy i figury stanowiły filozoficzny wizerunek człowieka. Wystawa składała się w głównej mierze z prac rzeźbiarskich, jedynie Rudi Spornhauer zaprezentował inne medium artystycznego wyrazu – fotografie. Obie ekspozycje gości z okręgu Rhein-Lahn objęte były Patronatem Honorowym Prezydenta Miasta Lubina.

W listopadzie 2004 r. Ośrodek prezentował kolejny międzynarodowy projekt wystawienniczy pt. **Japonia – Polska**. Wystawa składała się z pięćdziesięciu prac autorstwa m.in.: **Akiry Kurosaki, Ikuty Koji, Jacka Sroki, Stanisława Bałdygi czy Krzysztofa Wieczorka**. Prezentowane prace plastyczne cechował wyjątkowo wysoki poziom artystyczny oraz duża różnorodność, poczynając od wypowiedzi bardzo oszczędnych po skomplikowane, łączące wiele graficznych technik kompozycje. Wśród prezentowanych grafik znalazły się drzeworyty, linoryty, wszelkie możliwe sposoby pracy na metalu, litografie, serigrafie, monotypie... Nie zabrakło również grafik komputerowych wykorzystujących sztukę fotografii. Wystawa odwiedziła Lubin w ramach projektu „Triennale 100 Miast”, akcji wystawienniczej zainicjowanej przez Stowarzyszenie Międzynarodowego Triennale Grafiki w Krakowie, a odbywającej się w różnych miastach na terenie Polski od 1997 r. Do końca roku 2003 zostało zrealizowanych 95 wystaw prezentujących prace artystów grafików z całego świata, które zostały wyselekcjonowane przez jury z grafik nadesłanych na międzynarodowy konkurs:

Międzynarodowe Triennale Grafiki w Krakowie. Ekspozycja przygotowana została przez Stowarzyszenie Międzynarodowego Triennale Grafiki w Krakowie przy współudziale – ze strony japońskiej – Stowarzyszenia „Printsaurus”, a także dzięki pomocy Muzeum Narodowego w Krakowie – Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha. Do obowiązków Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” należała oprawa wspólnie wyselekcjonowanych w Krakowie prac i aranżacja ekspozycji.

Od 27 września do 31 października 2012 r. w Galerii Zamkowej gościła ekspozycja fotografii i grafik komputerowych **Zdzisława Beksińskiego**. Wystawa trafiła do Lubina dzięki współpracy z Muzeum Historycznym w Sanoku, w którego zbiorach znajduje się największa kolekcja prac tego wybitnego artysty. Zbiory te liczą kilka tysięcy obrazów, reliefów, rzeźb, rysunków, grafik i fotografii. Zdzisław Beksiński jest obecnie zaliczany do grona najciekawszych współczesnych artystów polskich. Zanim odnalazł indywidualny, właściwy sobie styl, przeszedł różne etapy poszukiwań zarówno technicznych, jak i formalnych. Powszechnie znany jest przede wszystkim jako autor bardzo charakterystycznych w wymowie, mrocznych prac, jednak to właśnie dorobek fotograficzny przez krytykę artystyczną uznawany jest za najwybitniejszy w jego twórczym dossier. Innowacyjne podejście oraz niekwestionowane walory estetyczne zdjęć stawiają Beksińskiego w gronie najbardziej odkrywczych fotografików lat 50. XX wieku. Większość fotografii prezentowanych w Galerii Zamkowej pochodziła właśnie z tego, najbardziej cenionego okresu twórczości artysty. Zamyśl, jaki przyswiecał kierownictwu Ośrodka podczas planowania ekspozycji, to wyjście naprzeciw zapotrzebowaniu lubinian na wysokiej klasy wystawę fotograficzną. Rosnąca popularność tego medium twórczego wyrazu, a także duża ilość docierających do pracowników Wzgórza Zamkowego głosów o zapotrzebowaniu na ekspozycję fotograficzną zdecydowała o wyborze prac Zdzisława Beksińskiego. Decyzja ta okazała się jak najbardziej słuszną – wystawa cieszyła się bowiem znacznym zainteresowaniem³⁹.

Na przełomie 2012 i 2013 r. przestrzeń Galerii Zamkowej wypełniły twory wyobraźni jednego z najbardziej ekscytujących osobowości sztuki XX stulecia: **Salvadora Dalego**. Ekspozycja składała się z siedemdziesięciu oryginalnych litografii, akwafort, stalorytów i drzeworytów – w części sygnowanych własnoręcznie przez artystę, w części tłoczonych w limitowanych edycjach z autorskich matryc. Zwiedzający wystawę otrzymali niebywałą możliwość poznania artystycznego oblicza arcymistrza sztuki współczesnej w odświeżeniu jego umiejętności rysowniczych. Prezentowane prace powstały na potrzeby zilustrowania ekskluzywnych wydań dzieł światowej literatury („Makbet” Williama Shakespeare’a, „Boska Komedia” Dantego Alighieri, „Przemysłny szlachcic Don Kichot z La Manchy” Miguela de Cervantesa). Dla przybliżenia wrażeń, jakich można było doświadczyć podczas zwiedzania wystawy, niech posłuży fragment tekstu z katalogu wystawy: *...Salvador Dali to człowiek wielokrotnie – taki jest jego świat, w którym byty artystyczne egzystują na innych prawach, tajemniczych i dających wiele do myślenia odbiorcy. Co bez wątpienia, tak jak w muzeum jego imienia w rodzinnym Figueras, będzie naszym wspólnym doznaniem podczas*

³⁹ Wśród ekspozycji artystycznych, które pojawiły się w ofercie prezentowanych w Galerii w 2012 r., fotografie Zdzisława Beksińskiego obejrzało zdecydowanie najwięcej osób. Frekwencja liczyła 680 widzów. Sprawozdanie z wykonania zadań merytorycznych w Ośrodku Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie w 2012 r. (maszynopis w zbiorach Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie, Lubin 2013, s. 21.)

zwiedzania wystawy w Galerii Zamkowej⁴⁰. Dzieła Salvadora Dalego zagościły w Lubinie dzięki współpracy z prywatnym kolekcjonerem sztuki, miłośnikiem grafiki artystycznej, w którego imponujących zbiorach znajdują się zarówno prace plastyczne autorstwa najważniejszych artystów minionego stulecia, jak i dzieła najwybitniejszych twórców czasów nowożytnych – m.in.: Albrechta Dürera, Rembrandta czy Canaletta. Prezentacja dzieł Dalego zainicjowała wieloletnią współpracę Ośrodka z owym pasjonatem sztuki i zaowocowała kilkunastoma wystawami indywidualnymi oraz zbiorowymi wybitnych artystów światowej sławy. Na potrzeby ekspozycji prac plastycznych tak wybitnego twórcy oraz z myślą o kolejnych prezentacjach mistrzów sztuki światowego formatu Galeria Zamkowa wyposażona została w kamerę monitoringu oraz nowy system alarmowy.

Armia Radziecka z nami od dziecka to tytuł autorskiej wystawy Ośrodka, która spotkała się z wyjątkowym zainteresowaniem publiczności. Prezentowana od 23 sierpnia do 29 września 2013 r. ekspozycja stanowiła element lubińskich wydarzeń związanych z obchodami 20. rocznicy końca okupacji sowieckiej w Polsce. Przy okazji tego jubileuszu zorganizowana została także w Centrum Kultury „Muza” konferencja naukowa „Okupacja sowiecka 1945–1993”, poświęcona stacjonowaniu armii sowieckiej w Polsce i kwestii przejmowania i zagospodarowania mienia po wycofanych wojskach. Współorganizatorami obchodów było Stowarzyszenie „Lubin i okolice” i Miejska Biblioteka Publiczna w Lubinie. Wsparcia wydarzeniom udzielił wrocławski oddział Instytutu Pamięci Narodowej. Na czas wystawy najbliższe otoczenie Galerii Zamkowej przekształcone zostało w garnizon wojsk sowieckich: trakt spacerowy prowadzący do Galerii od ul. M. Pruzi przecięty został bramą garnizonową z symbolicznymi czerwonymi gwiazdami, za nią ulokowano wielkoformatowe plansze ze scenami sowieckiej, żołnierskiej rzeczywistości oraz namioty wojskowe, których wewnątrz urządzono, jakby dosłownie przed chwilą zostały opuszczone przez sowieckich oficerów sztabowych. Aranżacja wystawy stanowiła imitację polowych stanowisk wojskowych. W wystawienniczych modułach wyglądających jak polowe kwatery wojskowe (miejsce dowodzenia, lazaret, stanowiska bojowe i wartownicze) zgromadzono oryginalne eksponaty. Wystawa składała się także z plansz informacyjnych, map oraz (ujawnionych po raz pierwszy) oryginalnych dokumentów. Dopełnieniem efektu ekspozycyjnego były nowoczesne rozwiązania wystawiennicze – kilkanaście monitorów emitujących specjalnie przygotowane na potrzeby prezentacji materiały filmowe, składające się z archiwalnych nagrań dokumentujących sowiecką okupację Polski. Uzupełnieniem uroczystych obchodów były cztery słupy ogłoszeniowe z wizerunkami przywódców Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, usytuowane na błoniach przy ul. Paderewskiego. Każdy słup eksponował jedną postać – byli to: Józef Stalin, Nikita Chruszczow, Leonid Breżniew i Michaił Gorbaczow. Ideą takiego elementu ekspozycyjnego było zwrócenie uwagi na problem symboliki komunistycznej w Polsce oraz na to, że w czasach komunizmu byliśmy cały czas atakowani przez takie obrazy. Wizerunki sowieckich przywódców umieszczone na słupach wywołały niemało kontrowersji oraz wzburzenia. Do Ośrodka trafiło wiele osób zaskoczonych ich nieoczekiwanym pojawieniem się w przestrzeni miejskiej. Udzielenie wyjaśnień zazwyczaj kończyło się dłuższą wizytą tych osób na Wzgórz, a dokładnie odwiedzeniem wystawy

40 D. Matyjas, *Salvador Dali, Grafika* (katalog wystawy), Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe w Lubinie, Lubin 2012, s. 2.

1. Plakat wystawy *Armia Radziecka z nami od dziecka* (VIII 2013 r. – Galeria Zamkowa), Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie
2. Wystawa historyczna pt. *Armia Radziecka z nami od dziecka* (VIII 2013 r. – Galeria Zamkowa), fot. Kamila Tworek
3. Plenerowa część wystawy historycznej pt. *Armia Radziecka z nami od dziecka* (VIII 2013 r. – błonia), fot. Piotr Bieruta

Wernisaż wystawy pt. *Armia Radziecka z nami od dziecka* (23 VIII 2013 r. – Galeria Zamkowa), fot. Kamila Tworek

w Galerii Zamkowej. Skrajny przypadek oddziaływania wizerunków przywódców radzieckich na lubinian to akt wandalizmu, jaki miał miejsce podczas godzin nocnych 26 sierpnia – wszystkie słupy zostały wówczas przewrócone. Jeden z nich został przeniesiony lub przesunięty w pobliże rzeczki Baczyny. Po tym zdarzeniu Ośrodek wydał publiczne oświadczenie wyjaśniające sens eksponowania popiersi sowieckich dygnitarzy⁴¹. Przykładem kolejnych kontrowersji, które towarzyszyły wystawie było zawiadomienie do policji o propagowaniu przez organizatorów treści antypolskich. Kilka dni po oficjalnym otwarciu wystawy do lubińskiego komisariatu wpłynęło doniesienie od osoby fizycznej o popełnieniu przestępstwa w Galerii Zamkowej. Miało nim być umieszczenie wśród elementów ekspozycji propagandowych plakatów sowieckich oraz materiałów filmowych przedstawiających powiewającą flagę. Zgodnie z procedurami policji podjęła stosowne działania sprawdzające, które zakończyły się odstąpieniem od prowadzenia dalszych czynności⁴².

Pablo Picasso, a dokładnie jego *Grafika nieokietznana* gościła w Galerii Zamkowej od 11 października do 10 listopada 2013 r. To kolejne, warte szerszego odnotowania wystawiennicze przedsięwzięcie instytucji. Picasso to bowiem symbol nowatorstwa i niespożyte wyeny twórczej, uważany za jednego z najważniejszych artystów XX w. Twórczość Picassa była niezwykle różnorodna. Oprócz malarstwa artysta zajmował się ceramiką, rzeźbą i grafiką. Ilustrował dzieła literackie, projektował kostiumy teatralne, tworzył kolaże, sięgając przy tym po różnorodne techniki, niektórym z nich, jak ceramicie i asamblażowi, nadając nowatorskie znaczenie. Wystawa w Galerii Zamkowej prezentowała przykłady graficznych realizacji Picassa. Artysta uprawiał wiele jej odmian: mezzotintę, akwatintę, drzeworyt, linoryt, preferując jednak litografię i akwafortę. To właśnie w grafikach najlepiej widoczna jest maestria jego rysunku, niezwykła umiejętność doboru użytych środków pod kątem przewidywanych efektów końcowych, wreszcie lekkość i swoboda kreski – po prostu geniusz rysownika. W Galerii Zamkowej znalazło się siedemdziesiąt siedem realizacji plastycznych tego wybitnego artysty, doskonale ukazujących jego drogę twórczą i zamiłowanie do eksperymentów formalnych. Prace, które składały się na ekspozycję to litografie, heliografie, linoryty, akwaforty oraz wykonane w latach 70. XX stulecia wysokiej klasy reprodukcje sygnowane przez mistrza.

W styczniu 2014 r. Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” rozpoczął realizację projektu, który przypominał mieszkańcom Lubina o nieco zapomnianej Dolnośląskiej Fabryce Instrumentów Lutniczych działającej w mieście od 1947 do 2005 r. Pierwszym etapem projektu nazwanego: **Defil – Fabryka Wspomnień** było zaproszenie do współpracy osób zawodowo związanych z nieistniejącym przedsiębiorstwem i poproszenie ich o podzielenie się pamiątkami i wspomnieniami. Odzew był natychmiastowy – do Ośrodka zaczęli zgłaszać się przede wszystkim byli pracownicy fabryki i kolekcjonerzy, pasjonaci instrumentów produkowanych w „Defilu”. Dolnośląska Fabryka Instrumentów Lutniczych to znany wśród muzyków na całym świecie producent gitar, skrzypiec i fortepianów. Choć opinie o instrumentach pochodzących z lubińskiej fabryki bywają mocno zróżnicowane, to ich wartość, zwłaszcza kolekcjonerska, wciąż wzrasta. Wielu znanych i popularnych muzyków zaczynało swoją karierę od gry właśnie na „defilowskich”

⁴¹ <http://www.lubin.pl/to-nie-byl-zwykly-wandalizm/> (dostęp: 12.05.2019 r.).

⁴² <http://tv1.pl/2013/09/11/lubin-antypolska-wystawa-na-wzgorzu-sprawie-bada-policja/> (dostęp: 18.02.2020 r.).

instrumentach. Założeniem projektu, oprócz przypomnienia powojennych dziejów fabryki, było zwrócenie uwagi, że najnowsza historia Lubina wiąże się nie tylko z odkryciem złóż miedzi i powstaniem kopalni. Dzieje Dolnośląskiej Fabryki Instrumentów Lutniczych sięgają czasów zakończenia II wojny światowej. A sama fabryka determinowała losy części mieszkańców miasta aż do 2001 r, kiedy to rozpoczął się proces likwidacji zakładu, zakończony w 2005 r. Znaczne zainteresowanie projektem oraz duża ilość dostarczonych do Ośrodka materiałów zaowocowały bogatą w eksponaty wystawą w Galerii Zamkowej (5 XII 2014–31 I 2015 r.). Współorganizatorem ekspozycji był Legnicki Oddział Archiwum Państwowego we Wrocławiu, który wykonał i przekazał na wystawę cyfrowe kopie dokumentacji technicznej instrumentów produkowanych przez lata w Defilu: kontrabasów, wiolonczel, gitar basowych, mandolin, skrzypiec. Tym niemniej przeważająca część ekspozycji stworzona została z prywatnych zbiorów. Były to instrumenty, księgi pamiątkowe, fotografie, plany graficzne, zdjęcia oraz pianinowe elementy i mechanizmy. Niezwykle cenne okazały się wspomnienia byłych pracowników fabryki oraz osób, które były w jakiś sposób związane z jej działalnością. Niektóre, wciąż żywe, retrospekcje zostały utrwalone w wersji audio-wideo i jako elementy wystawy były emitowane na monitorach współtworzących zbiór. Znaczne zainteresowanie ekspozycją przyczyniło się do ponownego jej zaprezentowania. Od 1 do 3 maja 2015 r. w jednej z hal wystawienniczych na obszarze Lubińskiego Festiwalu Piwa oraz Lubińskiego Festiwalu Kwiatów i Roślin zaprezentowano znaczną część eksponatów, wcześniej prezentowanych w Galerii Zamkowej. Przedsięwzięcie spotkało się z bardzo dużym zainteresowaniem lubinian i pokazało, jak duże jest zapotrzebowanie na propagowanie wiedzy o lokalnej historii.

Z okazji 100. rocznicy wybuchu pierwszej wojny światowej we wrześniu 2014 r. w Galerii Zamkowej prezentowana była wystawa pt. **Wielka Wojna 1914-1918**. Ekspozycja w zdecydowanym stopniu składała się z oryginalnych eksponatów i muzealnej aranżacji, której założeniem było stworzenie wrażenia frontu wojennego z czasów I wojny światowej. Widzowie otrzymali możliwość znalezienia się w przestrzeni ukazującej realia, w jakich przyszło się zmagać żołnierzom na ówczesnych frontach Europy. Uzupełnieniem konstrukcji, imitujących linię frontu oraz okopy wojenne wraz z bronią i polowym wyposażeniem, były multimedialne prezentacje ukazujące oryginalne fragmenty archiwalnych filmów i zdjęć z frontów Wielkiej Wojny. Ofertą wystawy dla uczniowskich grup były bezpłatne zajęcia edukacyjne z udziałem wykładowców, którzy przedstawiali młodzieży historię I wojny światowej z zaakcentowaniem, w jak dużym stopniu zmienił się geopolityczny układ świata po jej zakończeniu.

Kolejny autorski projekt wystawienniczy zespół Wzgórza Zamkowego zaprezentował z okazji 75. rocznicy Bitwy o Anglię. Ekspozycja pt. **Za wolność Waszą i tylko Waszą. 75. rocznica udziału polskich lotników w Bitwie o Anglię** eksponowana była w Galerii Zamkowej od 13 lipca do 31 października 2015 r. Na jej potrzeby wnętrze galerii w znacznym stopniu przekształcono w przestrzeń podniebną. Ściany i strop przysłonięto wielkoformatowymi wydrukami ilustrującymi powietrzne zmagania lotników. Galerię podzielono na dwie strefy. W pierwszej znalazły się wizerunki polskich lotników z charakterystyką ich dokonań, ilustracje i opisy dokumentujące batalię oraz stanowisko z symulacją lotu samolotu myśliwskiego, gdzie każdy mógł spróbować sił w wirtualnej walce powietrznej. Elementem, który najbardziej przykuwał uwagę zwiedzających, był samolot myśliwski Hurricane Mark I – na takim właśnie sprzęcie bojowym latali Polacy podczas podniebnych zmagania w 1940 r. Druga część galerii, udostępniona do oglądania z podestu, była zainscenizowanym

1

2

3

1. Plakat wystawy historycznej pt. *Za wolność Waszą i tylko Waszą* (VII/X 2015 r.), Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie
2. Wystawa historyczna pt. *Za wolność Waszą i tylko Waszą* (VII/X 2015 r. – Galeria Zamkowa), fot. Kamila Tworek
3. Lekcja historii podczas wystawy pt. *Za wolność Waszą i tylko Waszą* (10 IX 2015 r. – Galeria Zamkowa), fot. Małgorzata Biadala

Wystawa historyczna pt. *Za wolność Waszą i tylko Waszą* (VII/X 2015 r. – Galeria Zamkowa), fot. Kamila Tworek

stanowiskiem lotniczego dowodzenia. Ekspozycji towarzyszyła strona na portalu społecznościowym Facebook⁴³. Fanpage 75. rocznicy Bitwy o Anglię każdego dnia trwania projektu uzupełniany był istotnymi informacjami o wojennych wydarzeniach. Ekspozycji towarzyszyły lekcje historii, w których wzięło udział ponad 2 000 uczniów ze szkół Lubina i okolic, a wystawę obejrzało 2 821 osób.

Od 9 listopada do 12 grudnia 2015 r. w Galerii Zamkowej zaprezentowana została ekspozycja pt. ***Dolnośląski szlak dawnego rzemiosła – kultywowanie zapomnianych zawodów***. Była to wystawa prezentująca przykłady tradycyjnych zawodów oraz rzemiosła artystycznego, ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulturowego Dolnego Śląska. Wśród prezentowanych przykładów ginących zawodów znalazło się: kowalstwo, garncarstwo, bednarstwo, tkactwo, kołodziejstwo, zdobnictwo na szkle, lutnictwo, tkactwo, plecionkarstwo. Główną część wystawy stanowiły plansze informacyjne, zawierające wiadomości oraz archiwalne i współczesne fotografie prezentowanych dziedzin rzemieślniczych. Każdy z przedstawianych ginących zawodów miał swój moduł wystawienniczy, w którym zgromadzone zostały oryginalne eksponaty: narzędzia pracy oraz rzemieślnicze wyroby. Dla zorganizowanych grup odwiedzających Galerię Zamkową przygotowane były warsztaty plastyczne, poprzedzone kuratorskim zwiedzaniem wystawy. Projektowi towarzyszyły praktyczne warsztaty rzemieślnicze, podczas których uczestnicy własnoręcznie sprawdzali się w zapomnianych fachach. Zwoleńnicy misternej, ale także kreatywnej pracy mieli do wyboru: wyplatanie wikliny, grawerowanie szkła, tkactwo i wykonywanie biżuterii z miedzi. Warsztaty prowadzone były przez wykwalifikowanych instruktorów, czynnie działających specjalistów z danej profesji. Zainteresowanie ofertą przerosło oczekiwania organizacyjne – w każdym ze spotkań zadeklarowało chęć uczestnictwa znacznie więcej osób niż było to możliwe w warunkach Galerii Zamkowej. Powodzenie, jakim cieszyła się oferta, spowodowało, że ekspozycja została w umniejszonej formie zaprezentowana w jednej z plenerowych hal podczas IV Lubińskiego Festiwalu Piwa i Lubińskiego Festiwalu Kwiatów i Roślin. Oczywiście, każdego festiwalowego dnia, w otoczeniu rzemieślniczych eksponatów, odbywały się warsztatowe zajęcia: plecionkarstwo, wykonywanie unikatowej biżuterii, grawerowanie w szkle.

Rok 2016 ogłoszony został przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Rokiem Cichociemnych. Mianem cichociemnych określa się 316 starannie wyselekcjonowanych żołnierzy polskich wojsk na Zachodzie, którzy w trakcie II wojny światowej drogą lotniczą przedostali się do Polski. W 2016 r. minęło 75 lat od czasu pierwszego zrzutu spadochroniarzy Armii Krajowej wyszkolonych na terenie Wielkiej Brytanii do zadań specjalnych. Dla upamiętnienia tych wydarzeń i postaci z nimi związanych, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” przygotował okolicznościową wystawę historyczną zrealizowaną w ramach Projektu Polska 1918–2018. Ekspozycję pt. ***Cichociemni*** zorganizowano we współpracy z Fundacją im. Cichociemnych Spadochroniarzy Armii Krajowej, która udostępniła eksponaty – historyczne pamiątki związane z cichociemnymi. W tradycji historycznych wystaw realizowanych przez instytucję i tym razem wewnątrz Galerii Zamkowej zyskało unikatowy wystrój. Losy bohaterów II wojny światowej przedstawione zostały w czterech

43 www.facebook.com/pages/75-rocznica-Bitwy-o-Anglię (dostęp: 14.10.2019 r.).

spójnych częściach. Gości wchodzących do galerii witał napis „Wywalcz Jej wolność lub zgin’”, a następnie wydzielona przestrzeń, w której ukazana została historia specjalistycznego szkolenia kandydatów do służby w tej formacji. Kolejne części wystawy przedstawiały realia działań cichociemnych – zrzuty spadochronowe oraz konspiracyjną aktywność w okupowanym kraju. Czwarta odsłona wystawy opowiadała o tragicznych dziejach tych, określanych elitą Polski Walczącej, Żołnierzy w okresie powojennym, za pomocą plastycznych aranżacji, archiwalnych materiałów i multimedialnych rozwiązań – obrazu oraz dźwięku. Dla uczniowskich grup zorganizowanych prowadzone były lekcje muzealne⁴⁴. Z tej oferty bardzo chętnie korzystały lubińskie placówki edukacyjne oraz szkoły z okolicznych miast. Według pierwotnych założeń, wystawa miała być eksponowana od 25 sierpnia do 15 października 2016 r. Bardzo duże zainteresowanie spowodowało, że prezentację pt. *Cichociemni* można było oglądać do końca października.

Od 1 do 19 kwietnia 2017 r. w Galerii Zamkowej prezentowana była wystawa pt. **Portret Dolnego Śląska**. Ekspozycja w wyjątkowy sposób zaangażowała lubinian, a była częścią projektu fotograficzno-socjologicznego realizowanego przez **Pawła Sokołowskiego i Michała Sitkiewicza** (artystyczny kolektyw „**Street Collodion Art**”). Wyjątkowość wystawy polegała na zaproszeniu mieszkańców Lubina do jej współtworzenia, a polegało to na pojawieniu się w dniach od 9 do 16 marca 2016 r. w przestrzeni Parku Wrocławskiego, gdzie Michał Sitkiewicz i Paweł Sokołowski wykonywali portrety zainteresowanym osobom, stosując tradycyjną technikę fotograficzną uwieczniania wizerunków na szklanych taflach⁴⁵. Jednocześnie podczas fotografowania autorzy przedsięwzięcia rejestrowali rozmowy z portretowanymi osobami. Nagrania te posłużyły im oraz współpracującymi z nimi socjologami (Ewa Sidorenko i Rafał Jakubowski) do nakreślenia portretu Dolnego Śląska i rozważań nad tożsamością regionu. Ekspozycja w Galerii Zamkowej była pierwszym z kilku miejsc, w których autorzy zrealizowali swój artystyczno-społeczny zamysł. Obecność artystycznego kolektywu Street Collodion Art w Lubinie, oprócz wystawy, zaowocowała współpracą polegającą na wykonaniu kilkunastu fotografii charakterystycznych miejsc miasta, w tym zabytków architektury.

Bez wątpienia jedną z ciekawszych wystaw prezentowanych w Galerii Zamkowej w 2018 r. był pokaz kilkunastu obrazów autorstwa najwybitniejszych artystów polskich tworzących w okresie dwudziestolecia międzywojennego oraz twórców współczesnych. Wystawa pt. **Malarstwo polskie** gościła w dawnej kaplicy od 22 marca do 11 kwietnia. Ekspozycja składała się z prac malarskich takich indywidualności artystycznych, jak m.in.: **Jan Cybis, Tytus Czyżewski, Vlastimil Hofman, Artur Nacht-Samborski, Jacek Malczewski, Stanisław Ignacy Witkiewicz, Jan Tarasin**. W historii instytucji była to jedyna wystawa, na której zgromadzone zostały tak liczne dzieła malarskie stanowiące kanon polskiej sztuki współczesnej. Co ciekawe, wszystkie eksponowane obrazy pochodziły z kolekcji prywatnej, a wystawa zapoczątkowała współpracę instytucji z jej właścicielem.

⁴⁴ *Cichociemni* (katalog wystawy), Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie, Lubin 2016, s. 5.

⁴⁵ Autorzy stosowali technikę fotograficzną mokrego kolodionu – jest to proces fotograficzny wynaleziony w 1850 r. i intensywnie komercyjnie używany przez ok. 30 lat. Podczas fotografowania osoba pozująca powinna przez kilka sekund pozostać w bezruchu, aby zdjęcie było wyraźne. Ambrotyp (*ambrotos* – z greki – nieśmiertelny) to fotografia na szkle, która jako jedyny, unikatowy egzemplarz powstaje podczas fotografowania.

Kolejną wystawą, która cieszyła się dużym zainteresowaniem w 2018 r., była prezentacja pt. **Projekt Polska 1918-2018. Moda i kino**. Ekspozycja zrealizowana została w ramach obchodów 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości i dotyczyła kina polskiego, mody i kostiumografii, ukazując historię ubioru. Wystawa składała się z dwóch części: opisowej, która w sposób ogólny przedstawiała historię mody na przestrzeni stu ostatnich lat, oraz kostiumograficznej, prezentującej kostiumy z polskich, wyróżniających się pod tym względem, filmów. Prezentowane stroje pochodziły z kolekcji Centrum Technologii Audiowizualnych we Wrocławiu i są świadectwem historii wrocławskiej Wytwórni Filmów Fabularnych. Wystawa posiadała charakter edukacyjny – jej celem było ukazanie zmian, jakie zachodziły w modzie, a także zaprezentowanie piękna dyscypliny artystycznej, jaką jest kostiumografia⁴⁶. Ekspozycja powstała dzięki dofinansowaniu Narodowego Centrum Kultury.

⁴⁶ *Rocznik Muzealny '18. Muzeum Historyczne w Lubinie* (praca zbiorowa pod red. A. Grzełńskiej, J. Karlińskiej, E. Polewczyk), Muzeum Historyczne w Lubinie, Lubin 2019, s. 84.

Działalność wystawiennicza

Wystawy środowiskowe

IV₂

Środowiskowe wystawy twórców profesjonalnych

Oprócz wystaw dorobku wybitnych indywidualności artystycznych czy prezentacji determinowanych okolicznościami o charakterze narodowym, jak tragedia smoleńska, niezwykle znaczące dla tworzenia charakteru placówki okazały się cykliczne wystawy środowiskowe. Takie projekty realizowane przez Ośrodek to np. wystawy prezentujące dokonania studentów i wykładowców wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych pt. **Ceramika Młodych** czy promujące twórczość artystów lokalnych – **Lubińskie Biennale Sztuki**.

Jednym z wielu efektów współpracy z Akademią Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu były wystawy pt. **Ceramika Młodych**. W Galerii Zamkowej miało miejsce piętnaście ekspozycji z tego cyklu. Inicjatywa zbiorowej prezentacji dzieł studentów i pracowników dydaktycznych Katedry Ceramiki wrocławskiej Akademii zrodziła się w Lubinie i natychmiast spotkała się z ciepłym przyjęciem w środowisku dolnośląskich ceramików. Pierwsza wystawa z cyklu odbyła się w 1991 r. W latach 1992–1995 współorganizatorem ekspozycji było Biuro Wystaw Artystycznych we Wrocławiu, a w 1995 r. również Biuro Wystaw Artystycznych w Lesznie, jednak tylko w Lubinie wystawy te zagościły na stałe do 2006 r. Początkowo prezentacje nosiły podtytuł „Studenci i absolwenci” oraz „Prace studentów, adiunktów i asystentów”. Ekspozowane były wówczas najlepsze i zarazem najbardziej charakterystyczne prace pochodzące ze

wszystkich pracowni Katedry. Od 1996 r. uległa zmianie dotychczasowa formuła i kolejne wystawy pokazywały dokonania poszczególnych pracowni. Stworzyło to wyjątkową możliwość poznania specyfiki konkretnych pracowni, poznania osobowości artystycznych prowadzących je wykładowców oraz uchwycenia ich wpływu na twórczość studentów. A osobowości to znane i uznane, zarówno w kraju, jak i za granicą, by wymienić tylko laureatów kolejnych edycji Międzynarodowego Konkursu Ceramicznego we włoskiej Faenzie: Krystynę Cybińską, Irenę Lipską-Zworską czy Przemysław Lasaka oraz laureatkę również znanego Międzynarodowego Konkursu Ceramicznego w japońskim Mino – Lidię Kupczyńską-Jankowiak. Ekspozycja z 1996 r. prezentowała dokonania Pracowni Podstaw Projektowania Ceramiki, wówczas prowadzonej przez adiunkt Marię Lachur i asystenta Krzysztofa Rozpondka. Wystawa **Ceramika Młodych 1997** prezentowała realizacje unikatowe oraz użytkowe I Pracowni Ceramiki Artystycznej prowadzonej przez prof. Krystynę Cybińską i adiunkta Przemysław Lasaka oraz I Pracowni Projektowania Ceramiki Przemysłowej, w której wykładali prof. Lidia Kupczyńska-Jankowiak, adiunkt Jan Janusz Drzewiecki i adiunkt Mirosław Kociński. W 1998 r. ekspozowane były prace studentów II Pracowni Projektowania Ceramiki Artystycznej prowadzonej przez prof. Irenę Lipską-Zworską i adiunkt Grażynę Płocicę oraz II Pracowni Projektowania Ceramiki Przemysłowej prowadzonej przez prof. Lidię Kupczyńską-Jankowiak i asystenta Piotra Kołomańskiego. Wystawy ponownie prezentowały

ceramikę unikatową i użytkową z całym technicznym bogactwem sposobów ich formowania, zdobienia oraz uszlachetniania szkliwami. Z kolei *Ceramika Młodych 1999* to pokaz prac studentów I i II roku Pracowni Koła Garncarskiego prowadzonej przez adiunkt Katarzynę Koczyńską-Kielan, asystent Bożenę Sacharczuk i garncarza Normunds Langisa. Podczas ekspozycji *Ceramika Młodych 2000* prezentowane były dokonania Pracowni Podstaw Projektowania Ceramiki prowadzonej przez adiunkta Krzysztofa Rozpondka i asystenta Macieja Kasperskiego. Kolejna wystawa to ponownie prezentacja prac stworzonych w II Pracowni Projektowania Ceramiki Artystycznej prowadzonej przez prof. Irenę Lipską-Zworską, prof. Grażynę Płocicę i adiunkta Gabriela Palowskiego oraz II Pracowni Projektowania Ceramiki Przemysłowej prof. Lidii Kupczyńskiej-Jankowiak i asystenta Piotra Kołomańskiego. W 2002 r. ponownie zaprezentowano dokonania I Pracowni Projektowania Ceramiki Unikatowej prowadzonej przez prof. Krystynę Cybińską, prof. Przemysława Lasaka i adiunkta Adama Abła oraz I Pracowni Projektowania Ceramiki Przemysłowej prof. Lidii Kupczyńskiej-Jankowiak i adiunktów Jana Drzewieckiego i Mirosława Kocińskiego⁴⁷. Od 2002 r. prezentacjom z cyklu *Ceramika Młodych* towarzyszyły wydawane przez Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” katalogi. Wystawa *Ceramika Młodych 2003* miała podtytuł *Początek*. Po raz kolejny zaprezentowano dokonania Pracowni Koła Garncarskiego. W 2004 r. mieliśmy okazję podziwiać w Galerii Zamkowej ceramiczne dzieła sztuki z lat 1999–2003 wykonane w Pracowni Podstaw Projektowania Ceramiki. Ekspozycja *Ceramika Młodych 2005 – Nim opadną dymy* prezentowała prace studentów III i IV roku oraz prace dyplomowe,

które zrealizowano w II Pracowni Ceramiki Artystycznej kierowanej przez prof. Grażynę Płocicę. Wystawa w 2006 r. była festiwalem form użytkowych. Wówczas w Galerii Zamkowej znalazły się realizacje z I i II Pracowni Ceramiki Użytkowej. Była to ostatnia prezentowana w Lubinie wystawa z cyklu *Ceramika Młodych*.

Kolejna istotna inicjatywa Ośrodka to **Lubińskie Biennale Sztuki**. Była to środowiskowa wystawa o konkursowym charakterze, przeznaczona dla artystów plastyków związanych z Ziemią Lubińską. Przedsięwzięcie nawiązywało do „Lubińskich Prezentacji Artystycznych”, realizowanych w latach 80. XX w. w Galerii Zamkowej przez legnickie Biuro Wystaw Artystycznych i w 1990 r. – jednorazowo – przez Wzgórze Zamkowe. Założeniem Lubińskiego Biennale Sztuki była możliwość publicznego zaprezentowania lokalnych artystów plastyków i stworzenie artystycznej kroniki, dającej świadectwo oddziaływania czasu i miejsca na charakter dzieła sztuki. Dlatego też prawie każdej edycji Biennale towarzyszył katalog, prezentujący sylwetki wszystkich biorących udział w wystawie artystów. Ośrodek zrealizował sześć edycji Biennale. Pierwszy przegląd, o podtytule „Genius loci”, miał miejsce we wrześniu 2003 r. w Galerii Jadwiga, kolejny został zrealizowany w grudniu 2005 r. Trzecia edycja odbyła się w 2009 r., jej finał miał miejsce 23 maja podczas wernisażu wystawy prezentowanej także w Galerii Zamkowej. Czwarta miała miejsce w styczniu 2012 r., kolejna w marcu 2015 r. i ostatnia w lipcu 2017 r. Od drugiej edycji Biennale realizowane było w Galerii Zamkowej. Jury oceniające zgłaszane prace plastyczne składało się zawsze z wysokiej klasy specjalistów z zakresu sztuk plastycznych. Przewodniczącym komisji

47 D. Czekaj, *Ceramika Młodych 2002* (katalog wystawy), Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie 2002, s. 5–11.

konkursowej I Biennale był Andrzej Saj – krytyk sztuki, redaktor naczelny pisma artystycznego „Format”, pozostawili jurorami byli: Bronisław Kowalewski – dyrektor programowy Dolnośląskiego Festiwalu Sztuki oraz Zbigniew Kraska – ówczesny dyrektor Galerii Sztuki w Legnicy. Zwycięzcą I Lubińskiego Biennale Sztuki został **Dobiesław Gała**, za tryptyk rysunkowy pt. *Zarastający znak*. Ponadto przyznane zostały cztery równorzędne wyróżnienia. Otrzymali je: **Urszula Andrejczyn** – autorka dwóch przestrzennych realizacji malarsko-rysunkowych, **Elżbieta Kleniuk** za monumentalną instalację artystyczną pt. *Moja chwila w mojej czasoprzestrzeni*, **Janusz Wróblewski** za obraz olejny na płótnie pt. *En trois quarts*, **Paweł Szydło** – autor trzech linorytów barwnych pt. *Trzy hausty malucha u Sroki*, *Najlepsze żaby fruwią na placu Pigalle* i *Sancho Pancha z bananami*. Komisja oceniająca prace plastyczne II Lubińskiego Biennale Sztuki składała się z trójki artystów plastyków: przewodniczącego – Edwarda Mirowskiego oraz Małgorzaty Maćkowiak i Dobiesława Gały. Ośrodek zrealizował wówczas zamysł organizacyjny, aby jednym z jurorów był zwycięzca poprzedniej edycji konkursu. Członkowie komisji zdecydowali, że ocenie podlegać będzie jedna praca plastyczna⁴⁸. Jedynym zdobywcą pierwszego miejsca został **Andrzej Kosowski**, który na konkurs zgłosił realizację rzeźbiarską pt. *List III*. Drugie miejsce przyznano **Jolancie Tacakiewicz-Lipińskiej** za pracę plastyczną pt. *Stenogram III*. Trzecie miejsce zajęła **Monika Aleksandrowicz**, autorka tryptyku malarskiego pt. *Nr 1, 2, 3*.

Ocena prac plastycznych zgłoszonych do III Lubińskiego Biennale Sztuki odbyła się 20 maja 2009 r. Jurorzy opiniowali dzieła sztuki eksponowane na zor-

ganizowanej od 7 maja wystawie w Galerii Zamkowej. Przewodniczącym komisji był Przemysław Tyszkiewicz – artysta plastyk, profesor Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Pozostałymi członkami komisji byli także wykładowcy wrocławskiej ASP – Marian Waldemar Kuczma i Andrzej Kosowski. W III Biennale triumfował **Zbigniew Superson**, autor obrazu olejnego na płótnie pt. *Ikar* oraz dwóch prac rysunkowych pt. *Lęki*. Z cyklu *studium cierpienia* i *Depresja*. Drugie miejsce zdobyła **Marta Sztaba** za tryptyk pt. *Kobieta*, wykonany akrylem, kawą i markerem na papierze. Trzecią nagrodę jury przyznało **Bożennę El-Sayed**, autorce trzech grafik komputerowych: *Kosmos*, *Mgławica* i *Bez tytułu*. Wyróżnienie zdobyła **Anna Wiśniewska** za trzy prace graficzne. Ogłoszenie wyników odbyło się 23 maja, podczas finisażu wystawy w Galerii Zamkowej. Kolejna edycja biennale zorganizowana została w styczniu 2012 r. W przeglądzie wzięło udział trzynaście osobowości artystycznych. Wyboru najbardziej interesujących realizacji dokonała komisja w składzie: laureat poprzedniej edycji biennale Zbigniew Superson oraz artyści plastycy i zarazem pedagodzy – Małgorzata Maćkowiak i Telemach Pilicidis. I miejsce zdobyła **Agnieszka Sierzputowska**, najmłodsza uczestniczka konkursu. Jurorzy zgodnie zdecydowali, że jej realizacje malarskie wyróżnia umiejętność przekazu emocji za pomocą koloru i abstrakcyjnych, spójnych kompozycji. Oprócz Agnieszki Sierzputowskiej nagrodzono także **Bożennę El-Sayed** – II miejsce (grafika komputerowa), **Tomasza Hanoffa** – nagroda publiczności (grafika komputerowa) oraz wyróżniono: **Tomasza Hanoffa**, **Adama Kopca** (grafika warsztatowa), **Martę Sztabę** (malarstwo) i **Pawła Szydłę** (grafika warsztatowa).

⁴⁸ Regulamin konkursu zakładał możliwość zgłoszenia maksymalnie trzech prac plastycznych.

1. Wernisaż wystawy grafiki Agaty i Leszka Różańskich (18 I 1991 r. – Galeria Jadwiga), fot. Krzysztof Raczkowiak
2. Wernisaż wystawy pastelii Katarzyny Podleckiej pt. *Portrety* (17 V 2002 r. – Galeria Jadwiga), fot. Małgorzata Hadam

Ekspozycja zgłoszonych w 2015 r. do konkursu prac plastycznych eksponowana była w Galerii Zamkowej od 3 marca do 10 kwietnia. Do udziału w V Biennale Sztuki zakwalifikowanych zostało dwudziestu dwóch autorów. Oceny prac plastycznych dokonała Komisja Konkursowa obradująca w dniu 11 kwietnia 2015 r. pod przewodnictwem Katarzyny Bankańskiej – artystki plastyk, pedagog z zakresu sztuk wizualnych. Trzy równorzędne nagrody otrzymali: **Amelia Krzeszowska** (prace plastyczne: *Marta*, olej/deska; *Portret*, olej/deska; *Ania*, olej/deska) **Aneta Więcek-Zabłotna** (cykl *Przenikanie*, fotografia) i **Krzysztof Kułacz** (cykl *Cu*, tech. własna/papier). Wyróżniony został **Dawid Zdobylak** (prace plastyczne: *Miasto I*, kolaż/papier; *Ciała*, kolaż/papier; *Budynki II*, sgraffito). Podczas ogłoszenia werdyktu konkursowego na finisażu wystawy (17 kwietnia 2015 r.) Nagrodę Publiczności, przyznaną na podstawie głosowania widzów, otrzymała **Joanna Kołowska** (prace plastyczne: *Oko słońca*, tech. własna; *Melancholia*, ceramika szklowana; *Etiuda*, ceramika szklowana).

Biennale zorganizowane w 2017 r. zmieniło nieco konkursową formułę. Podczas VI odsłony tego plastycznego przeglądu o laureatach zdecydowały wyłącznie głosy publiczności. Widzowie, oglądając konkursową wystawę (29 VI–30 VII), mogli głosować na realizacje plastyczne jednej zakwalifikowanej do udziału w biennale osobowości. Ogłoszenie wyników oraz uroczyste wręczenie nagród laureatom nastąpiło podczas finisażu wystawy w dniu 28 VII 2017 r. Najwięcej głosów i tym samym laur zwycięstwa otrzymała **Kinga Rutkowska**, która zaprezentowała cykl ilustracji o baśniowej tematyce. II miejsce zdobyła **Agnieszka Morawska** za wykonane ołówkiem rysunki ukazujące studium kota. Miejsce trzecie zajęła **Mirosława Skalska**, autorka cyklu ceramicznych kompozycji pt. ...mów do mnie jeszcze....

Pozaregulaminowe wyróżnienie – Nagrodę Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” otrzymała **Maria Owczarek**.

Podstawowy profil działalności wystawienniczej Galerii Jadwiga koncentrował się również na promocji twórców związanych z Lubinem. W ramach cyklu popularyzującego artystów lokalnych od 1990 r. zrealizowano ponad 80 wystaw. Były to ekspozycje m.in.: malarstwa **Joanny Dziegielewskiej-Krzysiek** (V 1990 r., X 1995 r.), malarstwa **Zofii Fuczek** (XI 1990 r.), malarstwa i rysunku **Teresy Brohockiej-Pacek** (VIII 1994 r., XII 2005 r.), rysunku **Jolanty Strzelczyk** (I 1995 r.), malarstwa i rysunku **Marzeny Krębuszewskiej** (VI 1995 r.), malarstwa **Agnieszki Sobeckiej** (VIII/IX 1996 r.), malarstwa **Moniki Aleksandrowicz** (I/II 1997 r.), rysunku i ceramiki **Bożeny Gruszeckiej** (XI 1997 r.), ceramiki **Bartłomieja Sroki** (V 1998 r.), malarstwa, fotografii **Aldony Szykulskiej** (II/III 1999 r., IV 2004 r.), rzeźby i rysunku **Elżbiety Kochan** (V 1999 r., VI/VII 2019), malarstwa **Pawła Szydło** (IV 2000 r.), rzeźby i rysunku **Andrzeja Kosowskiego** (II/III 2001 r.), malarstwa i rysunku **Elżbiety Kleniuk** (IV 2002 r.), malarstwa **Katarzyny Podleckiej** (V 2002 r.), grafiki komputerowej **Konrada Banaszkiewicza** (XII 2003 r.), malarstwa, rysunku i grafiki **Janusza Wróblewskiego** (X 2004 r.), fotografii **Lidii Koszowskiej** (III 2005 r.), malarstwa **Bożeny Bujak** (V 2005 r.), malarstwa **Ewy Heleny Przybylak** (VII 2005 r.), fotografii **Roberta Krawczyka** (XI/XII 2006 r.), rzeźby, rysunku **Radosława Kelera** (III 2007 r., IV 2008 r.), fotografii **Krystiana Brzozowca** (VI/VII 2008 r.), grafiki komputerowej **Bożenny El-Sayed** (III 2009), rysunku, malarstwa i książki artystycznej **Izy Bartosińskiej** (VI/VII 2010 r.), rysunku **Jarosława Przygodzkiego** (V 2011 r.), malarstwa **Agnieszki Sierzputowskiej** (XI 2011 r.).

3. Wernisaż wystawy Agnieszki Sierzputowskiej pt. *Stitches/Szwy* (19 XI 2011 r. – Galeria Jadwiga, fot. Paula Chruściel)

4. Wernisaż wystawy fotografii Lidii Koszowskiej pt. *Zbliżenia* (5 III 2005 r. – Galeria Jadwiga), fot. Grzegorz Polewczyk

Przeglądy twórczości amatorskiej

Lubińskie Biennale Sztuki oraz indywidualne wystawy twórców lubińskich to jedno z wielu przedsięwzięć, których celem było wspieranie lokalnych talentów. Ośrodek od początków swojego istnienia miał na uwadze rodzime środowisko twórców nieprofesjonalnych.

Jedną z pierwszych inicjatyw Ośrodka, popularyzujących nieprofesjonalną twórczość artystyczną plastyków regionu Zagłębia Miedziowego, był zorganizowany w 1993 r. konkurs pt. **Prezentacje Artystyczne Lubin '93**. Impreza polegała na cosobotnich indywidualnych wystawach organizowanych od maja do początku września 1993 r. Wystawy eksponowano na zabytkowym murze przy Ośrodku. W konkursowych prezentacjach uczestniczyło piętnastu twórców z Lubina, Polkowic, Jawora i Bolesławca. Lubinianie mogli zobaczyć kilkadziesiąt prac plastycznych (obrazy olejne, rysunki, rzeźby, tkaniny i instalacje artystyczne). Ogłoszenie werdyktu konkursu odbyło się w Galerii Zamkowej w dniu 30 września 1993 r. Pierwsze miejsce i nagrodę Prezydenta Miasta Lubina zdobyła **Barbara Delimat**, miejsce drugie – **Katarzyna Jaskólska**, dwa równorzędne trzecie miejsca zajęli: **Stefan Cybulski** i **Dariusz Maściuch**.

19 sierpnia 2006 r. Ośrodek zaprosił lokalnych twórców amatorów do uczestnictwa w plenerze malarskim pt. **Zamkowe impresje**. Artystyczne spotkanie odbyło się na zamkowym dziedzińcu. Pod nadzorem głogowskiego artysty plastyka – Telemacha Pilitsidisa powstawały malarskie wizerunki Galerii Zamkowej i jej najbliższego otoczenia. Słoneczna pogoda, urokliwe otoczenie i profesjonalizm prowadzącego spotkanie przyczyniły się do powstania kilkunastu kompozycji. Udział w plenerze był bezpłatny, a uczestnikom zajęć zapewniono materiały plastyczne.

W 2008 r. w Galerii Jadwiga gościły wystawy zbiorowe dwóch lubińskich stowarzyszeń zrzeszających plastyków amatorów. W maju swoje artystyczne dokonania prezentowali członkowie Lubińskiego Stowarzyszenia Twórców Kultury podczas wystawy pt. **Impuls**. Dwa miesiące później Ośrodek zorganizował ekspozycję prac plastycznych osób zrzeszonych w Stowarzyszeniu Twórców Kultury w Lubinie. Wystawa pt. **Zabytki Ziemi Lubińskiej** była tematyczną prezentacją malarstwa inspirowanego urokami lokalnych zabytków.

Wśród licznych przedsięwzięć placówki o wystawienniczym charakterze, polegających na współpracy pomiędzy instytucjami, wart wyróżnienia był coroczny konkurs plastyczny oraz towarzysząca mu wystawa pn. **Akademia Sztuki**. Wydarzenie zainaugurowane zostało w 2013 r., a głównym organizatorem były Warsztaty Terapii Zajęciowej „Akademia Życia” działające w ramach Stowarzyszenia „Dać Nadzieję”. Ideą przedsięwzięcia było promowanie sztuki tworzonej przez osoby z niepełnosprawnością, podniesienie ich poczucia wartości oraz środowiskowa integracja. Konkurs nie posiadał ram wiekowych, adresowany był do osób w zróżnicowanym wieku i z różnym stopniem niepełnosprawności. Tematyka prac była dowolna, technika także, obowiązywały tylko kategorie: malarstwo/rysunek, tkanina, rzeźba/płaskorzeźba. Pierwsza edycja wydarzenia, zaprezentowana w Galerii Jadwiga, kierowana była do osób niepełnosprawnych z powiatu lubińskiego. W roku 2015 r. zakres projektu stał się ogólnopolski, a prezentacje prac miały miejsce w Galerii Zamkowej. Ostatnia edycja przedsięwzięcia odbyła się w czerwcu 2019 r.

W maju 2017 r. w Galerii Zamkowej odbyła się pierwsza edycja wystawienniczego projektu pn. **Pasją zaczarować chwilę**. Od 24 maja do 4 czerwca prezentowano prace ceramiczne wykonane przez uczestniczki sekcji

Wystawa pt. *Pasją zacząć chwile* (V/VI 2019 r. – Galeria Zamkowa), fot. Marta Czerniawska

Uniwersytetu Senioralnego, funkcjonującego przy lubińskim Gimnazjum nr 1 w prowadzonej przez Joannę Kołowską pracowni „Abakart”. Kolejne prezentacje, poszerzone

o realizacje malarskie oraz rysunkowe, odbyły się w 2018 (18–21 maja) i 2019 (24 maja–4 czerwca) roku.

Prezentacje Artystyczne Lubin '93 (V/IX 1993 r., teren przy Ośrodku Kultury „Wzgórze Zamkowe”), fot. NN, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

Działalność wystawiennicza

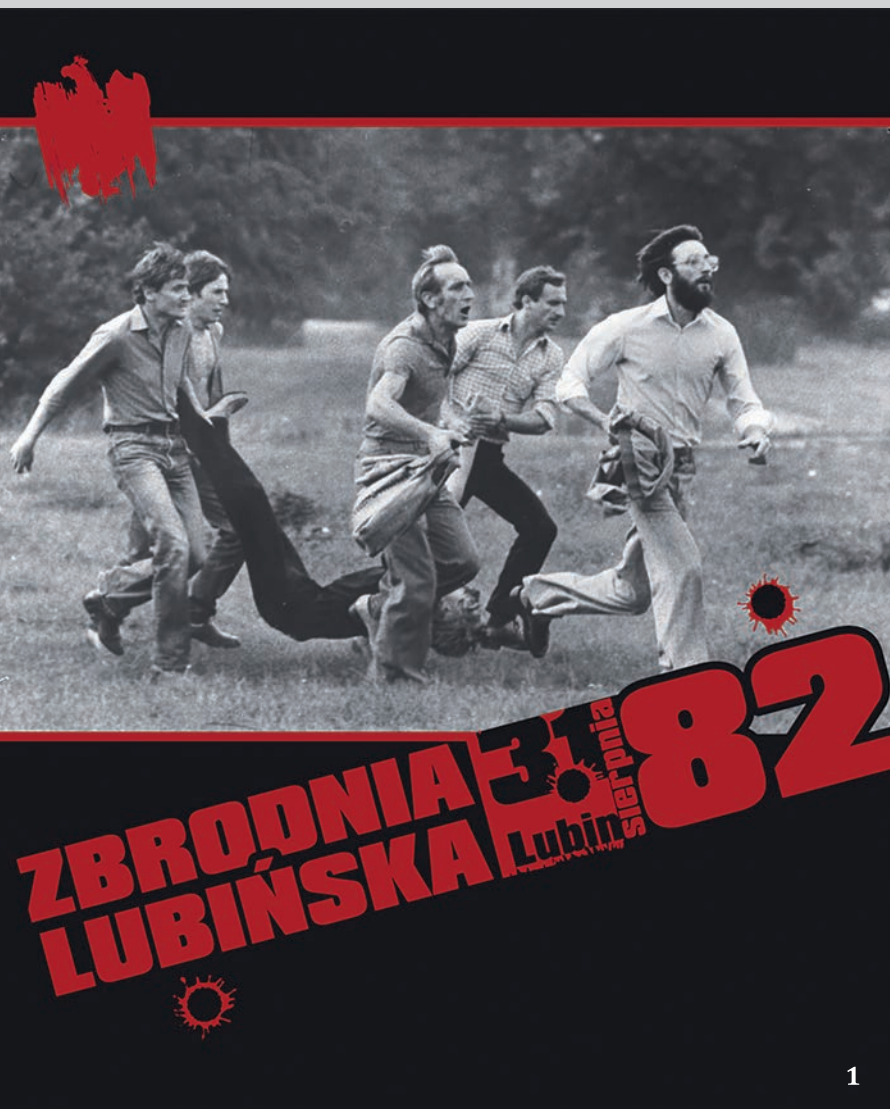
Wystawy plenerowe

IV₃

Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” organizował również wiele wystaw plenerowych. Pierwotnie miejscami ich ekspozycji były: ścieżka sąsiadująca z, wykonanym według projektu artysty rzeźbiarza Zbigniewa Frączkiewicza, pomnikiem Pamięci Ofiar Lubina '82 i aleja Kasztanowa. Od czerwca 2014 r. przygotowywane przez Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” plenerowe ekspozycje obejrzeć można było przede wszystkim w ZOO Lubin – Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie w parku Wrocławskim. Otwarty w czerwcu 2014 r., po trwającej niespełna dwa lata rewitalizacji, park stał się bardzo szybko miejscem chętnie odwiedzanym przez mieszkańców Lubina oraz przyjezdnych gości. Parkowe alejki wyśmienicie spełniały rolę zewnętrznej przestrzeni wystawienniczej – zapewniały uwagę kontemplujących otoczenie spacerowiczów, a ekspozycje tam były kolejną atrakcją parkowego obszaru.

Pierwsza plenerowa ekspozycja przygotowana przez zespół Wzgórza powstała we współpracy z pracownią graficzną Centrum Kultury „Muza”. Poświęcona była tragicznym wydarzeniom, jakie miały miejsce w Lubinie w dniu 31 sierpnia 1982 r. Wystawa pt. **Zbrodnia Lubińska '82** składała się z dwudziestu czterech plansz zawierających archiwalne fotografie i skany historycznych dokumentów, obrazujących dramat tamtych dni. Większość prezentowanych materiałów pochodziła ze zbiorów Instytutu Pamięi Narodowej. Prześlaniem przedsięwzięcia było zwrócenie uwagi na bezmyślność i okrucieństwo akcji aparatu bezpieczeństwa z sierpnia 1982 r. Wybranie archiwalnych materiałów z tysięcy dokumentów, a następnie scalenie ich w interesującą i „wizualnie atrakcyjną” prezentację, było rezultatem kilkumiesięcznej pracy. Zgodnie z przewidywaniami ekspozycja wzbudziła olbrzymie zainteresowanie lubinian. Oglądać ją można było od połowy sierpnia do 18 września 2006 r. na ścieżce przy pomniku Pamięci Ofiar Lubina '82, czyli w miejscu, gdzie w ostatni dzień sierpnia 1982 r. rozegrała się tragedia. Wystawa wywołała bardzo silne emocje. Wiele osób po jej obejrzeniu pojawiała się w sekretariacie Ośrodka, by podzielić się wspomnieniami i refleksjami o tych tragicznych chwilach. W kolejnych latach, podczas rocznicowych uroczystości Zbrodni Lubińskiej, wystawa była prezentowana w różnych lokalizacjach Lubina. Na przestrzeni lat ekspozycję wzbogacały kolejne plansze, zawierające nowe, wciąż pozyskiwane przez Ośrodek materiały archiwalne.

Kolejnym plenerowym wystawienniczym projektem instytucji była ekspozycja pt. **Zagłębie Miedziowe w latach 1956–90**. W listopadzie 2008 r. czarno-białe wielkoformatowe zdjęcia przeniosły przechodniów spacerujących w pobliżu Wzgórza Zamkowego w czasy rozwoju przemysłowego naszego regionu w drugiej połowie XX w. Na wystawie znalazły się plansze z fotografiami ukazującymi zarówno rozbudowujące się miasta naszego regionu, powstające kopalnie, jak i życie codzienne mieszkańców. Wykorzystane do stworzenia wystawy fotografie pochodziły ze zbiorów Archiwum Państwowego we Wrocławiu – oddział w Legnicy, Zakładu Narodowego im. Ossolińskich – Dział Dokumentów Życia Społecznego, Towarzystwa Miłośników Ziemi Lubińskiej, Muzeum Archeologiczno-

1. Plansza tytułowa wystawy plenerowej pt. Zbrodnia Lubińska '82, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie
2, 3. Wystawa plenerowa pt. Zbrodnia Lubińska '82 (IX 2014 r.), fot. Grzegorz Polewczyk

Historycznego w Głogowie, Towarzystwa Ziemi Głogowskiej oraz zbiorów prywatnych: Krzysztofa Raczkowiaka, Barbary Techmańskiej, Marka Zawadki i Jarosława Maliniaka. Patronat nad wystawą objął prezydent Lubina – Robert Raczyński. Ekspozycja dofinansowana została przez Fundację Polska Miedź.

W roku 2010 powstały dwa plenerowe projekty wystawiennicze. Od połowy września do końca października przy pomniku Pamięci Ofiar Lubina '82 prezentowana była ekspozycja pt. **Lubin 1990–2010**. Wystawa została przygotowana z okazji XX-lecia samorządu terytorialnego w Polsce. Składała się z dwudziestu sześciu plansz i czterech wielkoformatowych banerów. Na planszach i banerach znalazły się fotografie prezentujące przemiany wizerunku Lubina na przestrzeni ostatnich dwudziestu lat. Trzy wydruki wielkoformatowe prezentowane były na zabytkowym murze obronnym przy siedzibie Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe”, czwarty usytuowany został na elewacji Galerii Zamkowej. Zdecydowana większość wykorzystanych do stworzenia ekspozycji zdjęć wykonana została przez Jerzego Kosińskiego, Tomasza Foltę i zespół www.kadr.org.pl. Pozostałe fotografie pochodziły ze zbiorów Aeroklubu Zagłębia Miedziowego oraz archiwum Centrum Kultury „Muza”.

Zapomniane dni chwały Zagłębia Lubin to tytuł wystawy, która zastąpiła ekspozycję upamiętniającą XX-lecie samorządu terytorialnego w Polsce. Od listopada do końca 2010 r. spacerujący przy Wzgórzu Zamkowym lubinianie mogli wspominać wielkie sukcesy lubińskiego klubu piłkarskiego. Ekspozycja składała się z sześciu wielkoformatowych fotografii zawieszonych na zabytkowym murze przy Ośrodku i trzydziestu sześciu plansz ustawionych na chodniku przy ul. Piastowskiej. Na zdjęciach można było zobaczyć dawny wygląd lubińskiego stadionu, ówczesnych piłkarzy, fragmenty archiwalnych artykułów prasowych oraz listy ze składami lubińskiej drużyny w poszczególnych spotkaniach odbywających się w ramach ligowej kolejki. Impulsem do stworzenia wystawy była przypadająca w 2010 r. okrągła, 20. rocznica zdobycia wicemistrzostwa Polski i tytułu mistrzowskiego przez Zagłębie Lubin w roku następnym.

W październiku 2011 r. przy pomniku Pamięci Ofiar Lubina '82 pojawiła się kolejna plenerowa wystawa przygotowana przez zespół Ośrodka. Ekspozycja pt. **Lubin na tle Dolnego Śląska** składała się z osiemnastu plansz, na których widniały wielkoformatowe reprodukcje historycznych map Dolnego Śląska. Zaprezentowane zostały w układzie chronologicznym – najstarsza mapa, pochodząca z dzieła S. Mustera pt. *Cosmographia*, powstała w 1544 r., najmłodsza zaś – *Mapa Powiatu Lubińskiego* wydana została w 1949 r. we Wrocławiu. Każdej z prezentowanych map towarzyszył szczegółowy opis, zawierający źródło jej pochodzenia i datę powstania. Wystawa pn. *Lubin na tle Dolnego Śląska* zapoczątkowała cykl plenerowych ekspozycji historycznych o edukacyjnym charakterze. Można ją było oglądać do końca lutego 2012 r.

Miesiąc po demontażu wystawy prezentującej archiwalne mapy przy pomniku Pamięci Ofiar Lubina '82 przygotowana została kolejna historyczna ekspozycja. **Lubin sprzed lat na pocztówkach** – to tytuł plenerowej wystawy, którą można było oglądać w kwietniu i maju 2012 r. Na wystawie zaprezentowane zostały fotografie widokówek wydawanych na przełomie XIX i XX w., przedstawiających najbardziej reprezentatywne zakątki Lubina. Każdej pocztówce towarzyszył opis charakteryzujący miejsce i przedstawiony na niej obiekt. Większość reprodukowanych kart pocztowych pochodziła z prywatnych zbiorów Mirosława Tomczaka.

1. Plansza tytułowa wystawy plenerowej pt. *Zagłębie Miedziowe w latach 1956–90*, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie
2. Wystawa plenerowa pt. *Zapomniane dni chwały Zagłębia Lubin* (XI 2010 r.), fot. Janusz Jasiński
3. Wystawa plenerowa pt. *Zagłębie Lubin – dziesięć lat w obiektywie* (VII 2015 r. – park Wrocławski), fot. Agata Bończak

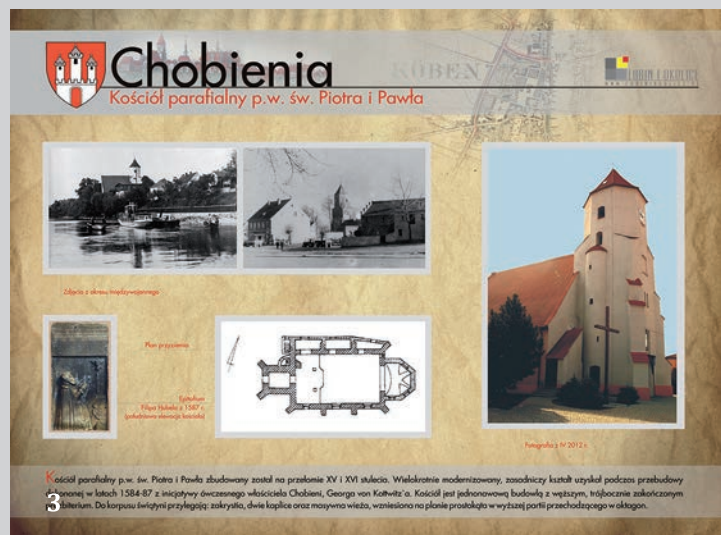
Od 2 do 25 czerwca przy ul. Piastowskiej można było obejrzeć kolejną wystawę. Była to ekspozycja przygotowana przez zespół Ośrodka z okazji odbywających się w 2012 r. Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej. Wystawa pt. **Historia Euro** przedstawiała historię trzynastu mistrzostw. Na każdej planszy znalazły się: wyniki piłkarskich spotkań, archiwalne zdjęcia, fotokopie artykułów z ówczesnych gazet oraz informacje na temat reprezentacji, odnoszących sukcesy w poszczególnych rozgrywkach.

Z okazji 30. rocznicy Zbrodni Lubińskiej Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” zaprezentował wystawę pt. **Bezpieczne Przekraczanie Progu Sierpniowego**. Prezentowana od 30 sierpnia do końca września 2012 r. wystawa składała się z szesnastu plansz, na których znalazły się archiwalne zdjęcia dokumentujące brutalne zajścia z 31 sierpnia 1982 r. Tytuł wystawy organizatorzy zaczerpnęli od nazwy akcji aparatu bezpieczeństwa z sierpnia 1982 r. Kilkanaście wielkopowierzchniowych fotogramów to fotograficzny zapis tragicznych wydarzeń z 31 sierpnia 1982 r., gdy oddziały ZOMO brutalnie spacyfikowały pokojową manifestację mieszkańców. Od kul zginęło wtedy trzech lubinian, kilkadziesiąt osób zostało rannych. Autorami zdjęć wykorzystanych do stworzenia projektu pt. *Bezpieczne Przekraczanie Progu Sierpniowego* są Krzysztof Raczkowiak i Ryszard Bober. Na potrzeby ekspozycji udało się także pozyskać ze zbiorów wrocławskiego Instytutu Pamięci Narodowej, a dokładnie z archiwum Wojskowej Prokuratury Garnizonowej fotografie, które po raz pierwszy udostępniono z prawem do publicznej prezentacji.

Od 12 lutego do końca maja 2013 r. na deptaku przy ul. Piastowskiej obejrzeć można było ponad dwadzieścia zdjęć ukazujących współczesny Lubin z perspektywy przestworzy. Wystawa pt. **Lubin z lotu ptaka** to tytuł kolejnego wystawienniczego projektu instytucji. Malownicze fotografie poszczególnych dzielnic miasta w głównej mierze wykonane zostały podczas lotów szybowcowych nad Lubinem. Na potrzeby ekspozycji instytucja otrzymała zdjęcia ze zbiorów Aeroklubu Zagłębia Miedziowego.

W 2013 r. w okolicach Ośrodka pojawiła się jeszcze jedna wystawa, której głównym bohaterem był Lubin. Od 4 do 30 października przy deptaku ul. Piastowskiej Ośrodek zaprezentował wystawę pt. **50 lat szkolnictwa górniczego w Lubinie**. Została ona przedstawiona na sześciu słupach ogłoszeniowych. Ekspozycja przygotowana została na bazie materiałów archiwalnych przekazanych przez Zespół Szkół nr 1 im. prof. Bolesława Krupińskiego w Lubinie. Wystawa przedstawiała życie szkoły od 1963 do 2013 r. Składały się na nią: archiwalne fotografie, okolicznościowe wpisy do ksiąg pamiątkowych oraz opisy ważniejszych wydarzeń z dziejów placówki. Prezentacja była elementem obchodów 50-lecia Technikum Górnictwa Rud Miedzi, dziś Zespołu Szkół nr 1 im. prof. Bolesława Krupińskiego w Lubinie.

Z okazji kanonizacji Jana Pawła II Ośrodek przygotował wystawę fotografii, przypominających wizytę papieża w Legnicy w czasie pielgrzymki w 1997 r., pt. **Jan Paweł II**. Plenerowa wystawa składała się ze zdjęć, będących reporterską relacją z wizyty papieża w Legnicy w dniu 2 czerwca 1997 r., autorstwa fotoreportera „Słowa Polskiego – Gazety Wrocławskiej” Piotra Krzyżanowskiego. W uroczystej mszy świętej, odprawionej przez papieża Jana Pawła II na byłym radzieckim lotnisku, wzięło wówczas udział ok. 300 tysięcy wiernych. Fotograficzne wspomnienie tamtych wydarzeń znalazło się na ponad dwudziestu planszach, eksponowanych wzdłuż chodnika przy ul. Piastowskiej. Wystawa prezentowana była od 2 do 30 kwietnia 2014 r.

1. Plansza tytułowa wystawy plenerowej pt. *Lubin sprzed lat na pocztówkach*, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie
2. Plansza tytułowa wystawy *50 lat szkolnictwa górniczego w Lubinie*, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie
3. Plansza wystawy plenerowej pt. *Chobienia – przeszłość i teraźniejszość*, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

Od połowy czerwca mogliśmy zapoznać się z historią położonej nieopodal Lubina nadodrzańskiej miejscowości Chobienia. Wystawa pt. **Chobienia – przeszłość i teraźniejszość** ukazywała dzieje dawnego miasta, a obecnie wsi, od prehistorii po dzień dzisiejszy. Na osiemnastu planszach można było zobaczyć wyniki poszukiwań archiwalnych materiałów (zdjęcia, mapy, dokumenty) w połączeniu ze współczesnymi fotografiami. Warstwę ilustracyjną uzupełniały szczegółowe opisy oraz rys historyczny miejscowości.

W maju 2015 r. wzdłuż głównej parkowej alei pojawiła się kolejna historyczna wystawa. Była ona jednym z wielu miejskich akcentów upamiętniających istotne dla dziejów współczesnej Polski wydarzenie z dnia 27 maja 1990 r., gdy po raz pierwszy po upadku PRL-u obywatele mogli uczestniczyć w wolnych wyborach samorządowych. Wystawa pt. **XXV lat samorządu terytorialnego w Polsce – Lubin 1990–2015** ukazywała najistotniejsze wydarzenia związane z rozwojem samorządności w Polsce po 1990 r., ze szczególnym uwzględnieniem miasta Lubina oraz powiatu lubińskiego.

W lipcu oraz sierpniu, oprócz ekspozycji poświęconej najnowszym dziejom samorządności, w przestrzeni parku Wrocławskiego prezentowana była jeszcze jedna wystawa. Tematem tej wakacyjnej propozycji wystawienniczej był sport, a dokładnie klub piłkarski Zagłębie Lubin. Fotograf Tomasz Folta zaprezentował zestaw zdjęć pt. **Zagłębie Lubin – dziesięć lat w obiektywie**. Fotografie ukazywały najważniejsze wydarzenia sportowe lubińskiego klubu na przestrzeni lat 2005–2015, jak np. zdobycie tytułu Mistrza Polski w sezonie 2006/07 oraz Superpucharu Polski w 2007 r.

31 sierpnia miejsce wystawy pt. **Zagłębie Lubin – dziesięć lat w obiektywie** zajęły plansze składające się na ekspozycję pt. **Bezpieczne Przekraczanie Progu Sierpniowego**. Wystawa prezentowana była do końca września i stanowiła jeden z akcentów upamiętnienia Zbrodni Lubieńskiej.

W listopadzie oraz grudniu zaprezentowana została wystawa fotografii pt. **Kobieta w hucie – Kobieta w chacie**. Był to autorski projekt lubinianek: Marty Czerniawskiej i Magdaleny Chabasińskiej. Autorki za pomocą fotografii przedstawiły rzeczywistość pracy w hucie – okoliczności, które są niedostępne osobom niezwiązanym z przemysłem miedziowym. Fotografie hutniczych realiów zestawione zostały z ujęciami pokazującymi domową codzienność – sytuacje, w których główną rolę odgrywają kobiety.

Kolejna wystawa pn. **1050. Rocznica Chrztu Polski** była elementem ogólnopolskich, poświęconych początkom procesu chrystianizacji ziem polskich obchodów, które zostały objęte Honorowym Patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – Andrzeja Dudy. Celem ekspozycji było przypomnienie najważniejszych wydarzeń z czasu kształtowania się Polski: władzy państwowej, źródeł historycznych, kultury materialnej i duchowej naszych przodków. Termin prezentacji wystawy to: 1 maja–30 września 2016 r. Od 1 do 23 czerwca oraz od 10 do 30 września towarzyszyły jej plenerowe lekcje historii skierowane do grup zorganizowanych.

W lipcu 2016 r. nie lada gratką dla miłośników sportu, a przede wszystkim sympatyków klubu piłkarskiego Zagłębie Lubin była wystawa pt. **Zagłębie Lubin – 1 sezon – 70 kadrów**. Tomasz Folta w siedemdziesięciu fotograficznych ujęciach przedstawił najważniejsze wydarzenia z życia klubu z poprzedniego, medalowego sezonu 2015/2016.

Ostania plenerowa wystawa firmowana przez Ośrodek, którą oglądać można było w alei głównej parku Wrocławskiego to fotograficzne ujęcia Lubina i okolic autorstwa Tomasza Forysia. Wystawa pt. **Podniebna fotografia**

1. Plansza wystawy plenerowej pt. XXV lat samorządu terytorialnego w Polsce – Lubin 1990-2015, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie
2. Wystawa plenerowa pt. Bezpieczne Przekraczanie Progu Sierpniowego (IX 2015 r. – ZOO Lubin – Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie, park Wrocławski), fot. Kamila Tworek

przedstawiała widoki wykonane przez autora podczas przelotów paralotnią nad miastem i okolicznymi miejscowościami. Ekspozycja przygotowana została we współpracy z Centrum Edukacji Przyrodniczej i klubem Paralotnia Lubin.

W sierpniu 2017 r. na dziedzińcu Galerii Zamkowej Ośrodek we współpracy z Muzeum Historycznym w Lubinie i Stowarzyszeniem „Lubin i okolice” prezentował wystawę pt. **25-lecie Zbrodni Lubińskiej**. Ekspozycja była fotorelacją dokumentującą wizytę Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego oraz obchody 25-lecia Zbrodni Lubińskiej w 2007 r. Fotografie wykorzystane do stworzenia wystawy przedstawiały trwające pięć dni uroczystości (29 VIII–2 IX) – zarówno te z udziałem władz państwowych, jak i liczne imprezy kulturalne: koncerty, wystawy oraz sympozja naukowe.

Poza autorskimi projektami wystawienniczymi Ośrodek prezentował również ekspozycje wypożyczane od partnerskich instytucji. W lipcu 2008 r. w bezpośrednim sąsiedztwie pomnika Pamięci Ofiar Lubina '82 zagościła wystawa udostępniona przez Instytut Pamięci Narodowej, prezentująca niezwykłą postać rotmistrza Witolda Pileckiego. Wystawa pt. **Ochotnik do Auschwitz** powstała dzięki wspólnej pracy Instytutu Pamięci Narodowej i Dolnośląskiej Inicjatywy Historycznej. Ekspozycja skonstruowana była na zasadzie kroniki życia, dokumentowanej archiwalnymi fotografiami, skanami listów i dokumentów ilustrujących heroiczne losy rotmistrza Pileckiego.

Najistotniejsze wydarzenia 1968 r. w perspektywie propagandy PRL-u to temat wystawy, którą Ośrodek prezentował w październiku 2008 r. Wystawa została udostępniona przez jej głównego organizatora, czyli Ośrodek Pamięć i Przyszłość, który stworzył ją we współpracy z Fundacją Ośrodek Karta. Przed prezentacją w Lubinie wystawę oglądali warszawiacy i wrocławianie. Na ekspozycję pt. **68. Środek Peerelu** składało się pięćdziesiąt tablic. Przedstawiono na nich między innymi: Dni Kosmonautyki Radzieckiej w Nowym Targu, spektakl teatralny „Dziady” w Teatrze Narodowym w Warszawie, marcowe protesty studenckie czy piąty zjazd PZPR.

Stałe miejsca ekspozycji poza siedzibą Ośrodka

Ośrodek organizował także wystawy w pięciu przestrzeniach ekspozycyjnych udostępnionych przez współpracujące instytucje. Należały do nich: Galeria Medicus (Centrum Diagnostyczno-Terapeutyczne Medicus, ul. Leśna 8), Galeria Kolorowa (Centrum Diagnostyczno-Terapeutyczne Medicus, ul. Armii Krajowej 35a), Galeria Na Bema (Szpital Miejski, ul. gen. J. Bema), Galeria Hospicjum (Hospicjum, ul. gen. J. Bema), Galeria Ośrodka Alzheimerowskiego w Ścinawie (Ośrodek Alzheimerowski w Ścinawie, ul. Jana Pawła II 12).

Wystawy, które przygotowywano z myślą o galeriach zaprzyjaźnionych instytucji, były zazwyczaj zbiorowymi prezentacjami fotografii pochodzącymi z archiwum Ośrodka. Ekspozycje pokazywane były we wszystkich tych przestrzeniach rotacyjnie, w okresie kwartalnym. W każdym roku organizowano cztery lub pięć powiązanych tematycznie wystaw, które kolejno trafiały do każdej z galerii.

3. Wystawa plenerowa pt. *1050. Rocznica Chrztu Polski* (VIII 2016 r. – ZOO Lubin – Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie, park Wrocławski), fot. Kamila Tworek

Strony 96–97 Wystawa plenerowa pt. *25-lecie Zbrodni Lubińskiej* (VIII 2017 r. – dziedziniec Galerii Zamkowej), fot. Tomasz Folta

Edukacja

Realizacja spotkań o charakterze edukacyjnym w Ośrodku Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie rozpoczęła się wraz z powołaniem instytucji w 1990 r. i stanowiła jeden z ważniejszych elementów jej programu. Edukacyjną ofertę placówki rokrocznie modyfikowano i wzbogacano nowymi formami upowszechniania wiedzy i pracy artystycznej. W ramach propozycji kształcenia Ośrodek realizował: wykłady, prelekcje, spotkania autorskie z artystami plastykami, spotkania integracyjne grup twórczych, kursy plastyczne i warsztaty artystyczne. Skonstruowanie oferty i prowadzenie spotkań z uczestnikami w większości powierzano etatowym pracownikom „Wzgórza Zamkowego”. Do realizacji niektórych zadań Ośrodek zapraszał pedagogów – specjalistów z zakresu edukacji artystycznej oraz artystów plastyków. Ostatnio główną propozycją edukacyjnego programu Ośrodka były autorskie zajęcia warsztatowe, które organizowano w ścisłej współpracy z lubińskimi przedszkolami oraz szkołami podstawowymi, gimnazjalnymi i szkołami średnimi.

Projekty cykliczne

Inauguracja działań edukacyjnych w Ośrodku miała miejsce w dniu 7 czerwca 1990 r. W sali konferencyjnej Ośrodka – sali Pruskiej odbyło się pierwsze spotkanie uczestników

kursu pt. **Kolor-Moda-Styl**⁴⁹. Comiesięczne spotkania były zajęciami instruktażowymi dla kobiet, a dotyczyły stylu ubierania się, doboru kolorów oraz zasad makijażu. Jego uczestniczki zapoznawane były z tajnikami tzw. dobrego stylu w codziennym funkcjonowaniu oraz z zagadnieniami dotyczącymi kanonów i ewolucji postrzegania piękna w dziejach sztuki. Kurs **Kolor-Moda-Styl** zakończył się w kwietniu 1991 r. Spotkania odbywały się raz w tygodniu.

W drugim roku działalności placówki jej edukacyjna oferta wzbogacona została o cykl spotkań z lokalnymi artystami plastykami pn. **Sylwetki Ludzi Sztuki**⁵⁰. Ideą tych spotkań – prezentacji była popularyzacja lokalnych twórców i ich dokonań. Celem cyklu było także stworzenie środowiska zainteresowanych twórczością artystyczną osób, które zwiążą się z instytucją. Cel ten w dużym stopniu udało się zrealizować. Wiele z osób uczestniczących w spotkaniach cyklu zostało stałymi konsumentami propozycji instytucji.

Od roku 1992 w Galerii Zamkowej raz w miesiącu odbywały się spotkania dyskusyjne poświęcone różnorodnym zagadnieniom z zakresu historii sztuki. Tematami **Spotkań w Galerii** były poszczególne epoki artystyczne, dziedziny plastycznego wyrazu lub konkretne zagadnienia o istotnym znaczeniu dla dziejów sztuki. Adresatami cyklu była młodzież licealna. Spotkania prowadzone były

⁴⁹ Autorką programu i zarazem prowadzącą spotkania była artystka plastyk – Joanna Dziegielewska-Krzysiek.

⁵⁰ W ramach cyklu odbyły się spotkania m.in. z: Leszkiem Pliniewiczem (9 VIII 1991), Marią Owczarek (20 IX 1991), Łukaszem Pijewskim (4 X 1991)...

przez znawców tematu – zatrudnionych w instytucji historyków sztuki. W 1993 r. formuła zajęć zmieniała się – Ośrodek zaczął zapraszać do współpracy specjalistów z zakresu różnorodnych dziedzin artystycznych. Goście byli bohaterami spotkań autorskich lub prowadzili tematyczne wykłady w Galerii Zamkowej czy kawiarni Piwnica⁵¹. W grudniu 1993 r. zaprzestano organizowania cyklu. Spotkania z osobistościami artystycznymi czy znawcami zagadnień z zakresu historii sztuki i historii organizowane były do końca działalności Ośrodka, ale już nie w formule cyklicznej.

W roku 1994 powstał **„Klub Sztuki”**, w ramach którego realizowane były wykłady z zakresu historii sztuki oraz historii lokalnej. Tematyka zajęć w głównej mierze poświęcona została zagadnieniom sztuki nowoczesnej i współczesnej. Wykłady odbywały się dwa razy w miesiącu w sali Pruskiej. W kolejnych latach nastąpiło zintensyfikowanie spotkań w ramach tego cyklu. Oprócz zagadnień związanych z historią sztuki dawnej i współczesnej zakres tematyczny spotkań został rozszerzony o tematykę wystawienniczą, bezpośrednio związaną z ekspozycjami aktualnie prezentowanymi w galeriach instytucji.

W latach 1997–98 zrealizowanych zostało kilkanaście prelekcji z cyklu **„Historia na Wzgórzu”**. Opracowali je i prowadzili pracownicy Ośrodka. Tematy poświęcone były dziejom Lubina i Ziemi Lubińskiej, z naciskiem na okres średniowiecza, podczas panowania w mieście księcia Ludwika I. Wykłady odbywały się w sali Pruskiej.

W 1999 r. w edukacyjnym programie Ośrodka pojawiły się trzy nowe propozycje kierowane do mło-

dzieży. Pierwszą był cykl wykładów pt. **„Blżej Sztuki”**. Podczas spotkań, odbywających się dwa razy w miesiącu w sali Pruskiej, omawiane były poszczególne epoki i style artystyczne, wybitni twórcy oraz zagadnienia o charakterze interdyscyplinarnym. Wykłady w ramach spotkań pn. „Blżej Sztuki” Ośrodek organizował do marca 2003 r. Drugą wówczas powołaną do życia propozycją edukacyjną placówki był cykl pt. **„Arkana sztuki”**. W jego ramach raz w miesiącu w Galerii Zamkowej odbywały się warsztaty artystyczne poświęcone historii i tajnikom warsztatowym sztuk plastycznych. Tematem każdego spotkania była konkretna forma artystycznego wyrazu, determinowana techniką wykonania dzieł sztuki, składających się na wystawę aktualnie prezentowaną w Galerii Zamkowej. Ostatnie warsztaty w ramach „Arkan sztuki” zrealizowane zostały w dniu 31 stycznia 2001 r. Kolejny rozpoczęty w 1999 r. cykl to **„ARX-otwarte warsztaty komunikacji poprzez sztukę”**. Ich celem była nauka analizy i interpretacji dzieł sztuki oraz nabycie technicznych podstaw profesjonalnego warsztatu artystycznego. Realizacja „ARX-otwartych warsztatów komunikacji poprzez sztukę” trwała do grudnia 2000 r. Zajęcia odbywały się w Galerii Zamkowej.

W miejscu edukacyjnych projektów, których organizacją Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” zaprzestawał, natychmiast pojawiały się nowe. I tak w latach 2000–04 w Galerii Zamkowej raz w tygodniu odbywały się warsztaty plastyczne pt. **„Tajniki sztuki”**, które przeznaczone były dla zorganizowanych grup uczniowskich ze szkół podstawowych. Dla dzieci w wieku przedszkol-

51 Zaproszonymi gośćmi byli m.in.: Andrzej Saj – krytyk sztuki, redaktor naczelny wrocławskiego pisma artystycznego „FORMAT” (10 IX 1993 – kawiarnia Piwnica oraz 15 IV 1994 – Galeria Zamkowa), Ewa Starczewska – prezes Stowarzyszenia Animatorów Kultury (23 IV 1994), Krzysztof Węgrzyn – artysta lutnik (23 I 1998 – kawiarnia Piwnica), Zbigniew Kraska – dyrektor Galerii Sztuki w Legnicy (17 10 2001 – Galeria Zamkowa), Marcin Berdyszak – artysta plastyk (20 IX 2003 – Galeria Zamkowa) i in.

nym przeprowadzono warsztaty arteterapeutyczne. Spotkania te realizowano w ramach cyklu **„Sztuka zabawy”**. Młodzież zainteresowana teoretyczną wiedzą na temat plastycznych zagadnień i jej praktycznym wykorzystaniem mogła uczestniczyć w (odbywających się nieregularnie w sali Pruskiej) wykładach i ćwiczeniach pt. **„ABC malarstwa i rysunku”**.

We wrześniu 2002 r. powstały **„Warsztaty Artystyczne”**. Adresatami tej oferty były zorganizowane grupy dzieci oraz młodzieży. Zajęcia w ramach cyklu odbywały się w Galerii Zamkowej, Galerii Jadwiga, sali Pruskiej oraz w plenerze – najbliższym otoczeniu Ośrodka. Warsztaty realizowano dwa razy w tygodniu. Formuła tych spotkań zawsze wymagała od uczestników oprócz zaangażowania manualnego związanego z wykonaniem realizacji plastycznej zaangażowania intelektualnego potrzebnego do rozwikłania tematu zajęć. Najczęściej zadania warsztatu wiązały się ze współdziałaniem uczestników – realizacje plastyczne tworzone były zespołowo. Udział w tej propozycji wymagał zapisów dokonywanych z miesięcznym wyprzedzeniem. Cykl prowadzony był do grudnia 2008 r. Uczestniczyły w nim zorganizowane grupy uczniowskie z większości lubińskich przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjalnych. Od roku 2003 do 2007 w Galerii Zamkowej raz lub dwa w miesiącu odbywały się interdyscyplinarne spotkania pt. **„Spacerkiem do galerii”**. Był to cykl działań twórczych, inspirowanych aktualnie eksponowanymi wystawami. Na bazie bezpośredniego kontaktu z dziełami sztuki uczestnicy warsztatów tworzyli indywidualne interpretacje twórcze. Powstawały one za pomocą szerokiego wachlarza środków artystycznego wyrazu: wypowiedzi plastycznej, muzycznej, fotograficznej i działań teatralnych. Odbiorcami cyklu była młodzież gimnazjalna.

W latach 2005–07 Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” organizował **Warsztaty dziennikarskie**. Podczas cotygodniowych spotkań w sali Pruskiej lub Galerii Zamkowej młodzież poznawała podstawowe gatunki dziennikarskie oraz podejmowała próby pisania własnych tekstów. Zajęcia miały na celu kształtowanie wrażliwości na słowo pisane i mówione. Program warsztatów przygotowany został w oparciu o zagadnienia stanowiące merytoryczną bazę obowiązkową podczas rozmów kwalifikacyjnych i egzaminów wstępnych na kierunki dziennikarskie wyższych uczelni.

W 2007 r. w Ośrodku powstała kolejna inicjatywa edukacyjna – **„Twórczy Krąg Kobiet”**, organizowany wspólnie z Miejskim Impresariatem Kultury w Lubinie. Był to cykl zajęć z zakresu malarstwa i rysunku dla osób dorosłych. Podsumowanie działalności grupy zrzeszonej w ramach projektu miało miejsce w czerwcu 2007 r. w Galerii Jadwiga podczas wystawy prac uczestniczek spotkań. W drugiej połowie 2008 r. grupa przekształcona została w **„Komitywę Artystyczną”** i już wyłącznie pod auspicjami Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” funkcjonowała do 2011 r. Spotkania Komitywy odbywały się w każdą środę w Galerii Jadwiga. Realizowane były w ramach edukacyjnego programu działań, mających za zadanie poznanie warsztatu plastycznego. Uczestniczki zajęć sukcesywnie zgłębiały tajniki pracy artystycznej i realizowały ćwiczenia, mające na celu wprowadzenie w zagadnienia kompozycji, przestrzeni, perspektywy, światła, cienia i koloru w sztukach plastycznych. Coroczne ukoronowanie spotkań „Komitywy Artystycznej” stanowiły wystawy prac uczestniczek, eksponowane w Galerii Jadwiga.

Od roku 2008 do czerwca roku 2010 w Ośrodku realizowany był **Kurs plastyczny dla młodzieży**. W jego ramach realizowano zajęcia plastyczne z malarstwa i rysunku dla uzdolnionej plastycznie młodzieży z Lubina

Warsztat artystyczny pt. *Malarstwo intuicyjne* zrealizowany w ramach akcji „Stacja Galeria” (20 XI 2009 r. – Galeria Zamkowa), fot. Paula Chruściel

Warsztat artystyczny pt. *Animacja ruchu* zrealizowany w ramach cyklu „Stacja Galeria” (7 IX 2009 r. – Galeria Zamkowa), fot. Piotr Bieruta

i okolic. Spotkania miały miejsce w każdy czwartek w Galerii Jadwiga. W ich ramach odbywały się ćwiczenia: malarskie, rysunkowe oraz teoretyczne. Ważnym elementem kursu były konsultacje i pomoc w kompletowaniu tzw. „teczki”, czyli zestawu prac prezentowanych przez kandydata podczas egzaminów wstępnych na studia artystyczne. Każdy z uczestników mógł korzystać z indywidualnego programu dostosowanego do wieku, potrzeb i poziomu plastycznych umiejętności.

Od września 2008 r. propozycją edukacyjną placówki był cykl warsztatów aktywności twórczej pt. **„Artystyczne abecadło”**. Zajęcia stanowiły kontynuację cyklu warsztatów artystycznych, które Ośrodek realizował od 2002 do 2008 r. Początkowo ich adresatami były dzieci ze szkół podstawowych oraz przedszkoli, a od maja 2010 r. program cyklu został poszerzony o zajęcia dla zorganizowanych grup gimnazjalnych oraz uczniów szkół średnich. Od listopada 2010 r. w ofercie cyklu pojawiła się kolejna innowacja – warsztaty dla uczestników indywidualnych, organizowane w sobotnie popołudnia. Istotnym założeniem „Artystycznego abecadła” była popularyzacja głównych dziedzin sztuk plastycznych (malarstwa, rysunku, rzeźby oraz grafiki) poprzez kreatywne formy realizowania tematów spotkań. Zagadnienia warsztatów były opracowywane odrębnie na każdy miesiąc, z uwzględnieniem wystaw prezentowanych wówczas w Galeriach Ośrodka. Na każdy miesiąc przygotowanych było kilkanaście nowych tematów. Harmonogram tych propozycji, około połowy miesiąca poprzedzającego rozpoczęcie kolejnego cyklu miesięcznego, publikowany był na stronie internetowej instytucji oraz dostarczany do

lubińskich szkół i przedszkoli. Opiekunowie grup mieli możliwość wyboru tematów oraz terminu zajęć. Celem warsztatów było kształtowanie wrażliwości estetycznej uczestników i przygotowywanie ich do świadomego odbioru dzieł sztuk wizualnych. Taka oferta na lokalnym gruncie była unikatową propozycją edukacyjną. Niewątpliwym atutem cyklu było miejsce ich realizacji – Galeria Zamkowa, gdzie uczestnicy zajęć mieli możliwość bezpośredniego kontaktu z dziełami sztuki. Dlatego też oferta ta cieszyła się dużym zainteresowaniem przedszkoli, szkół oraz indywidualnie zgłaszających się dzieci i młodych ludzi.

W roku 2008 w Ośrodku odbywały się również **„Warsztaty Aktywności Twórczej”**. Zajęcia warsztatowe przeznaczone były dla nauczycieli, którzy chcieli wzbogacać swoje zawodowe umiejętności w zakresie popularyzacji sztuk plastycznych. Podczas spotkań, odbywających się raz w miesiącu, przedstawiano uczestnikom niekonwencjonalne metody działań edukacyjno-kreacyjnych w pracy z dziećmi i młodzieżą. Celem cyklu było rozwinięcie i ukształtowanie nowych zdolności zawodowych, które zostaną później wykorzystane przez uczestników podczas zajęć szkolnych⁵².

Przez trzy miesiące 2009 r. (IX/XII) Ośrodek „opanowany” został przez różnorodne formy artystycznej edukacji. Stało się tak za sprawą cyklu warsztatów aktywności twórczej, zajęć plastycznych oraz wykładów poświęconych historii sztuki współczesnej dla młodzieży pt. **„Stacja Galeria”**. W ramach akcji w Galerii Zamkowej oraz sali Pruskiej odbyło się trzydzieści osiem warsztatowych spotkań ze sztukami plastycznymi. Podczas zajęć

52 Cykl pt. *Warsztaty Aktywności Twórczej* oraz cykl pt. *Spacerkiem do Galerii* były autorskimi projektami pedagoga z zakresu sztuk wizualnych – Lidii Koszowskiej, która również prowadziła zajęcia w ich ramach.

młodzi lubinianie mieli niepowtarzalną okazję poznania różnorodnych technik artystycznej ekspresji. Warsztatowe spotkania prowadzone były pod „czujnym okiem” zaproszonych do współpracy specjalistów. Byli to pedagodzy, artyści plastycy, wykładowcy uczelni artystycznych. Zajęcia dotyczyły m.in.: książki artystycznej, grafiki, malarstwa wielkoformatowego, sztuki origami, animacji ruchu, pisanie ikon. Akcję podsumowała wystawa prezentowana w Galerii Zamkowej (XII 2009 r.). Ekspozycję tworzyły najciekawsze prace młodych miłośników sztuk plastycznych oraz fotografie, dokumentujące wszystkie działania zrealizowane podczas trzech miesięcy trwania akcji⁵³. Wystawie towarzyszyło unikatowe wydawnictwo – katalog, w którym znalazły się fotografie reportażowe z każdego spotkania z młodzieżą, wykaz wszystkich uczestników cyklu oraz krótkie informacje o specjalistach prowadzących zajęcia. Cykl warsztatów pt. **„Stacja Galeria”** był pierwszym autorskim projektem Ośrodka, który został zrealizowany dzięki finansowemu wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Znamienne dla ukształtowania się edukacyjnej formuły Ośrodka było powstanie **Pracowni Działań Twórczych Artpunkt**. Na cele pracowni została zagospodarowana część przestrzeni Galerii Jadwiga. Od stycznia 2011 r. właśnie w tym miejscu odbywało się większość zajęć edukacyjnych realizowanych przez instytucję. Pierwszym cyklem, który zainicjował funkcjonowanie Pracowni, były warsztaty pt. **„Wyspa sztuki”** – zajęcia przeznaczone dla uczestników indywidualnych. Początkowo odbywały się w środy oraz piątki, natomiast wraz z rozpoczęciem roku szkolnego 2013/2014 ich uczestnicy

spotykali się w poniedziałki. Program warsztatów opierał się, poza tradycyjnymi metodami edukacji plastycznej, na zagadnieniach wykorzystania multimediów w sztuce współczesnej. Uczestnicy, posługując się różnorodnymi narzędziami multimedialnymi, realizowali własne projekty inspirowane dokonaniem współczesnych artystów plastyków. Celem „Wyspy sztuki” było ukazanie młodym miłośnikom sztuki aktualnych trendów artystycznych oraz wypracowanie umiejętności kreatywnego wykorzystania cyfrowych form obrazowania. Cykl trwał do grudnia 2017 r.

Funkcjonowanie w Ośrodku przestrzeni przeznaczonej do prowadzenia zajęć o plastycznym charakterze, czyli Pracowni Działań Twórczych Artpunkt, pozwoliło na uruchomienie kolejnych propozycji edukacyjnych. Od 2012 r. w ofercie Ośrodka pojawiły dwa nowe cykle edukacyjne, tym razem adresowane do osób dorosłych. Była to **„Akademia Rzemiosła Artystycznego”** i warsztaty prowadzone w ramach miejskiej akcji **„Uniwersytetu Senioralnego”**. Zajęcia Akademii – adresowane do młodzieży i osób dorosłych – odbywały się w soboty dwa razy w miesiącu, natomiast zajęcia Uniwersytetu – we wtorki. Założeniem warsztatów, prowadzonych w ramach obu projektów edukacyjnych, było zapoznanie uczestników z mniej lub bardziej zapomnianymi technikami rzemieślniczymi i ludowymi, takimi jak: batik, decoupage, szydełkowanie, tworzenie biżuterii, haftowanie, tkactwo, florystyka. Warsztaty te cechowała aktywna forma poznawania technik poprzez kształtowanie manualnych umiejętności, wykorzystujących własną kreatywność. Tradycją zajęć Uniwersytetu Senioralnego

53 P. Bieruta, *Stacja Galeria. Cykl warsztatów artystycznych dla młodzieży* (katalog wystawy), Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie 2009, s. 3.

Zajęcia w ramach Akademii Rzemiosła Artystycznego pt. *Tkactwo* (12 V 2012 r. – Pracowania Działan Twórczych Artpunkt), fot. Małgorzata Białala

była prezentacja plastycznych realizacji ich uczestników. Tę uroczystość corocznie organizowano w Galerii Zamkowej. W ramach działalności „Uniwersytetu Senioralnego” we wrześniu 2018 r. powstała akcja warsztatowa pn. **„Jesienno-zimowe inspiracje dla seniora”**, polegająca na przeprowadzeniu kilkunastu warsztatów z zakresu tradycyjnych technik rzemieślniczych. Zajęcia odbywały się w Pracowni Działań Twórczych Artpunkt i trwały przez trzy miesiące.

W 2018 r. w instytucji pojawiły się dwie nowe propozycje, które realizowane były m.in. w Pracowni Działań Twórczych Artpunkt. Pierwsza z nich pod nazwą **„Zwierzyniec”** skierowana była do uczestników indywidualnych w wieku od 7 do 14 lat. Zajęcia odbywały się raz w miesiącu (ostatni czwartek). Podczas spotkań uczestnicy realizowali różnorodne tematy z zakresu sztuk plastycznych (malarstwo, rysunek, rzeźba). Wspólna dla tych warsztatów była tematyka związana ze światem zwierząt. Cykl realizowany był do końca 2018 r. Adresatami drugiej warsztatowej propozycji była młodzież oraz osoby dorosłe zainteresowane zgłębianiem tajemnic fotografii. Cykl pn. **„Środowe zajęcia fotograficzne”** wystartował we wrześniu i trwał do czerwca 2019 r. Te twórcze spotkania rozpoczęły się dzięki dofinansowaniu ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji i Kultury. Podczas spotkań uczestnicy otrzymali możliwość poszerzenia wiedzy teoretycznej na temat fotografii, a głównie mogli poznawać tajniki tej sztuki w praktyce. Większość zajęć odbywała się w plenerze i za każdym razem z innym wiodącym zagadnieniem fotograficznym do samodzielnego rozwikłania.

Wernisaż wystawy I. edycji „Jesienno-zimowych inspiracji dla seniora”
(8 XII 2017 r. - Galeria Zamkowa), fot. Tomasz Folt

Akcja Wakacje, Akcja Ferie

Odrębne zagadnienie to edukacyjna oferta Ośrodka realizowana w okresie ferii zimowych i letnich wakacji. Od 1994 r. były to stałe punkty w kalendarzu propozycji programowych instytucji i funkcjonowały jako **Akcja Ferie, Akcja Wakacje** czy projekt pn. **„Letni Szlak Badacza Przyrody”**.

Pierwsze zajęcia dla dzieci i młodzieży podczas przerw w roku szkolnym odbyły się w trakcie ferii zimowych w 1994 r. Polegały na jednodniowych warsztatach plastycznych o konkursowym charakterze. Zajęcia zrealizowane zostały w dniu 8 lutego w Galerii Zamkowej, w otoczeniu ekspozycji rysunku Agnieszki Cieślińskiej i grafiki Artura Zawadzkiego. Zadanie uczestników polegało na stworzeniu rysunkowych kompozycji inspirowanych twórczością autorów wystawy. Imprezy wakacyjne, przygotowane z myślą o dzieciach spędzających czas wolny w Lubinie, w 1994 r. opierały się na ofercie o charakterze plastycznym oraz muzycznym. 13 i 20 lipca w plenerze przy zabytkowym murze sąsiadującym z siedzibą Wzgórza odbył się **„Mini Festiwal Piosenki Młodzieżowej”**, natomiast 19 lipca i 23 sierpnia **„Dziecięcy Mini Playback Show”**. W każdy lipcowy czwartek na dziedzińcu zamkowym miały miejsce dziecięce plenery plastyczne pt. **„Wakacje moich marzeń”**. W sierpniowe czwartki cykl spotkań plenerowych odbywał się pod hasłem **„Moja najciekawsza przygoda wakacyjna”**. Akcja Ferie w 1995 r. była już znacznie rozbudowana. Od 31 stycznia do 11 lutego w Galerii Zamkowej oraz sali Pruskiej odbyło się sześć warsztatów plastycznych, których zadaniem było tworzenie malarskich kompozycji o tematyce typowych dla zimy zabaw, takich jak np.: lepienie bałwana, rzeźbienie w lodzie, śnieżne pojedynki... Podczas wakacji w 1995 r. Ośrodek zrealizował cztery

plenery plastyczne: 13 lipca pt. **„Wakacje moich marzeń”**, 27 lipca pt. **„Moja wakacyjna przygoda”**, 10 sierpnia pt. **„Pocztówka z wakacji”** i 24 sierpnia pt. **„Niebo, woda, góry – wakacyjne żywioły”**. W kolejnych latach organizacja zajęć plastycznych dla dzieci i młodzieży podczas ferii i wakacji letnich była stałą ofertą instytucji. Spotkania odbywały się w Galerii Zamkowej i na terenach zielonych w pobliżu Ośrodka. Tematy spotkań zawsze nawiązywały do aktualnie prezentowanych ekspozycji w Galerii Zamkowej i oczywiście korespondowały z porą roku, w której były realizowane. W 2009 r., oprócz dominujących w rokrocznym zimowym i letnim programie zajęć plastycznych, organizowane były także spotkania z ciekawymi osobowościami oraz prelekcje i konkursy historyczne. W 2010 i 2011 r. w okresie ferii zimowych oraz wakacji letnich oferta Ośrodka dla dzieci i nastolatków pozostających w mieście składała się wyłącznie z warsztatów artystycznych. Wybór takiej formuły zajęć podyktowany był zainteresowaniem, z jakim spotkał się cykl warsztatów aktywności twórczej pt. **„Artystyczne Abecadło”**. Jednak już w 2012 r. zakres oferty dla dzieci i młodzieży poszukującej nieszablonowej i kreatywnej rozrywki podczas wolnych od zajęć szkolnych tygodni został w znacznym stopniu urozmaicony. Podczas ferii zimowych (16–26 I) warsztaty przybrały nową formę, która połączyła tradycyjne zajęcia plastyczne z grami i zabawami ruchowymi oraz projekcjami multimedialnymi. Przez okres ferii zajęcia realizowano cztery dni w tygodniu, od poniedziałku do czwartku, w Pracowni Działań Twórczych Artpunkt (część plastyczna) oraz w Galerii Zamkowej (część multimedialna i ruchowa). Zbliżoną formułę nadano także wakacyjnej ofercie Ośrodka adresowanej do młodych mieszkańców Lubina w 2012 r. Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” przygotował cykl warsztatów artystycznych w dwóch, trwających po pięć dni, blokach

tematycznych. Pierwszy zatytułowany został **Tygodniem multimedialnym** (9–13 VII), kolejny zaś **Tygodniem teatralnym** (6–10 VIII). Celem Tygodnia multimedialnego było zrealizowanie cyklu filmów i animacji poklatkowych. Zadaniem postawionym przed uczestnikami Tygodnia teatralnego było przygotowanie przedstawienia teatralnego. W 2013 r. oferta dla najmłodszych na czas ferii i wakacji została skonstruowana także według schematu dwóch tematycznych części. Podczas zimowej przerwy w roku szkolnym (28 I–8 II) Ośrodek zaprosił dzieci i młodzież do Pracowni Działań Twórczych Artpunkt – najpierw na **Tydzień animacji**, następnie na warsztaty pod hasłem **Tydzień filmowy**. Rezultatem udziału w warsztatach były multimedialne prezentacje. Uczestnicy zajęć, pracując w grupach, najpierw opracowali scenariusze, następnie elementy scenografii – rekwizyty i kostiumy niezbędne do stworzenia od podstaw krótkich materiałów filmowych. W efekcie powstało pięć produkcji – w tym cztery filmy i jedna animacja poklatkowa. W piątek 8 lutego w Artpunkcie odbył się premierowy pokaz wszystkich produkcji. Podczas wakacji w 2013 r. oferta składała się z trwającego od 8 do 12 lipca bloku zajęć pod nazwą **Tydzień rysunkowy** i zrealizowanego od 5 do 9 sierpnia **Tygodnia graficznego**. W każdym dniu Tygodnia rysunkowego odbywał się warsztat plastyczny poświęcony innej technice rysunkowej. Uczestnicy, zbierając powstałe prace, stworzyli książki artystyczne prezentowane ostatniego dnia spotkań. Podczas sierpniowej części wakacyjnych zajęć warsztatowicze poznali zasady druku wypukłego i wklęsłego, a także samodzielnie wykonywali prace graficzne (linoryt, stempel, monotypia, szablon). Końco-

wym efektem zajęć było wykonanie przez każdego uczestnika książki artystycznej. W kolejnym roku Akcja Ferie 2014 zrealizowana została w dniach 17–21 lutego. Warsztatowe spotkania koncentrowały się na poznaniu szerokiego wachlarza tradycyjnych i współczesnych technik plastycznego wyrazu i możliwościach ich wykorzystania we własnych realizacjach. W rezultacie kreatywnego spędzania wolnego czasu przez młodych mieszkańców Lubina powstało kilkadziesiąt rysunków, obrazów, prac przestrzennych, a także cztery animacje poklatkowe. Akcja Wakacje 2014 zrealizowana została, podobnie jak w roku poprzednim, w dwóch częściach. Pierwszy punkt wakacyjnego programu odbył się w dniach 7–11 lipca pod hasłem **„Wakacje+Animacje”**. Uczestnicy warsztatów, pracując w grupach, tworzyli animacje poklatkowe stanowiące wizualizację znanych wierszy dla dzieci. Druga tura zajęć odbyła się w terminie 18–22 sierpnia. Wówczas zadaniem uczestników twórczej zabawy było tworzenie różnorodnych instrumentów muzycznych. Materiały wykorzystane do pracy pochodziły z recyklingu. Na zakończenie cyklu warsztatowicze wzięli udział w koncercie, podczas którego zaprezentowali możliwości muzyczne zrobionych przez siebie instrumentów. Akcja Ferie 2015 odbyła się pod hasłem **„Tydzień afrykańskich odkryć plastycznych”**, co stanowiło nawiązanie do realizowanego w roku szkolnym 2014/2015 przez Ośrodek projektu edukacyjnego pt. **„Rok odkrywców”**⁵⁴. Zajęcia odbywały się w drugim tygodniu ferii zimowych, od 26 do 30 stycznia. Przeznaczone były dla uczniów szkół podstawowych. Uczestnicy poznali m.in. faunę i florę charakterystyczną dla Czarnego Kontynentu,

54 W ramach autorskiego projektu Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” pt. *Rok odkrywców* oferta edukacyjna placówki dla dzieci i młodzieży podczas roku szkolnego 2014/2015 w każdym miesiącu poświęcona była innej kulturze. W styczniu była to kultura Afryki, w lutym Meksyku, marcu Egiptu, kwietniu Indii, maju Rzymu, czerwcu Chin, a w lipcu i sierpniu Hawajów.

stworzyli masajskie maski oraz uczyli się jak wywoływać deszcz. Podczas wakacji w 2015 r. dla dzieci i nastolatków spędzających czas w mieście Ośrodek przygotował ofertę pod hasłem „Lubin jak malowany”. W terminie 1–3 lipca zrealizowane zostały trzy warsztaty, inspirowane różnorodnymi zagadnieniami związanymi z miastem. Zajęcia podzielone zostały na bloki tematyczne – zabytki i przyroda, lotnictwo oraz kopalnia. Każdego dnia uczestnicy wykonywali zadania malarskie dotyczące jednego z zagadnień. Elementem łączącym tematy było wykonanie wspólnej mapy miasta, na której każdego dnia warsztatów młodzi lubinianie oznaczali poznawane rejony. Podsumowaniem akcji była wystawa prac, prezentowana w Pracowni Działań Twórczych Artpunkt od 6 lipca do końca wakacji. Na ferie zimowe w 2016 r. Ośrodek przygotował projekt pt. **„Tydzień Wielkich Polaków”**. Pomysł na serię zajęć poświęconych sylwetkom wybitnych Polaków był konsekwencją programu warsztatowego na rok szkolny 2015/2016 pt. **„Rok Wielkich Polaków”**. Popularyzował postacie Polaków – przedstawicieli nauki, muzyki, sportu, literatury czy plastyki – którzy dzięki dokonaniom na stałe wpisali się w historię kraju oraz świata. Każdego dnia podczas „Tygodnia Wielkich Polaków” uczestnicy poznawali przedstawiciela jednej z dziedzin działalności – literatury (Stanisław Lem), poezji (Wisława Szymborska), nauki (Maria Skłodowska-Curie), sportu (Adam Małysz) i plastyki (Nikifor Krynicki). Zajęcia rozpoczynały się wstępem teoretycznym w formie pokazu multimedialnego i rozmowy, a następnie każdy uczestnik wykonywał pracę plastyczną. Akcją Wakacje 2016 Ośrodek zrealizował w terminie od 4 do 6 lipca i skierował do dzieci w wieku szkolnym z klas I-III szkół podstawowych. Podczas zajęć dzieci poznały różnorodne techniki plastyczne, łącząc zabawę z nauką. Elementem scalającym kreatywne spotkania stały się historyczne zagadnienia związane

z początkami państwa polskiego. Akcja Wakacje w 2017 r. zorganizowana została 10 i 11 sierpnia na dziedzińcu Galerii Zamkowej pn. **„Piknik Artystyczny”**. Była to oferta skierowana do dzieci, młodzieży, a także osób dorosłych. Osoby zainteresowane twórczym spędzaniem wolnego czasu mogły wówczas bezpłatnie skorzystać z warsztatów artystycznych i rękodzielniczych oraz kursów nauki rysunku i malarstwa. Zajęcia realizowane były przez pracowników instytucji oraz zaproszonych instruktorów. Podobną formułę miała wakacyjna oferta przygotowana przez placówkę w roku kolejnym. **„Letni Piknik Artystyczny”** w 2018 r. odbył się 16 i 17 sierpnia i tym razem już nie na dziedzińcu Galerii Zamkowej, a w przestrzeni lubińskiego rynku.

Inicjatywą, o której należy wspomnieć w kontekście edukacyjnych propozycji adresowanych do dzieci spędzających okres letni w mieście, był projekt pn. **„Letni Szlak Badacza Przyrody”**. Przedsięwzięcie przygotowane wspólnie z Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie. Pierwsza edycja zorganizowana została w 2015 r. i była ściśle związana z miejscem, w którym się odbywała, czyli z parkiem Wrocławskim i funkcjonującym tam ogrodem zoologicznym. W ramach akcji realizowano zajęcia o charakterze przyrodniczo-plastycznym, łączące zabawę z nauką i plastyczną kreacją. Podczas wakacji w 2015 r. zajęcia odbyły się w dwóch turach: 20–24 lipca oraz 17–21 sierpnia. Dzieci poznawały nowe zagadnienia z obszaru przyrody, tj.: roślinność, dinozaury, ptaki, zwierzęta wiejskie. Uczestnicy zapoznali się z technikami twórczymi z zakresu plastyki. Wzbogaceni o tę wiedzę, otrzymali możliwość eksperymentowania z różnorodnymi materiałami, tj.: farbami, odlewami gipsowymi, pastelami i masą solną. Cały cykl zajęć wzbogacono zadaniami zamieszczanymi w prowadzonych indywidualnie Dziennikach Badacza Przyrody. W roku 2017 „Letni

Slzak Badacza Przyrody” zrealizowany został w ostatnim tygodniu lipca oraz w ostatnim tygodniu sierpnia. Zajęcia składały się z pięciu części – każdego dnia dzieci zajmowały się innym zagadnieniem, a były to: rośliny, dinozaury, zwierzęta gospodarskie, ptaki dziko żyjące oraz ptaki w wolierach. Wszystkie nowe wiadomości i spostrzeżenia uczestnicy skrzętnie zapisywali w swoich Dziennikach Badacza Przyrody.

Dzień Dziecka

Imprezą cieszącą się dużym zainteresowaniem najmłodszych odbiorców oferty instytucji były organizowane od 2011 r. plenerowe działania z okazji **Dnia Dziecka**. Ośrodek starał się, by każdego roku impreza ta proponowała najmłodszym wiele atrakcji o niepowtarzalnym i spójnym charakterze. 1 czerwca 2011 r. dziecięce święto zorganizowane zostało w średniowiecznym klimacie. Odbłyło się na zamkowym dziedzińcu oraz w Galerii Zamkowej. Impreza pn. **„Średniowieczny Dzień Dziecka”** rozpoczęła się o godz. 10.00 – wówczas odbył się wernisaż wystawy podsumowującej zajęcia dla dzieci i młodzieży realizowane przez instytucję w 2011 r., w ramach cyklu warsztatów „Artystyczne abecadło”. Zaraz po uroczystym otwarciu wystawy na zamkowym dziedzińcu rozpoczęła się twórcza zabawa. Zrealizowane atrakcje to: warsztaty plastyczne, tworzenie wystawy w plenerze oraz prezentacje artystyczne uczestników. Rok później wydarzenie odbyło się w klimacie żeglugi wodnej. **„Żeglarski Dzień Dziecka”** rozpoczął się od wernisażu wystawy podsumowującej artystyczne zajęcia dla najmłodszych, które odbywały się w Ośrodku w roku szkolnym. Podczas zajęć warsztatowych dzieci dowiedziały się jak wiązać węzły, zobaczyły jak wygląda łódź rybacka, czym zajmuje się kapitan statku, marynarz oraz... pirat. Zajęcia po-

zwołyły na przemianę uczestników w postaci ze świata morskiego, dzięki czemu Galerię Zamkową zapełnili mali marynarze, piraci, rybacy oraz syreny. W 2013 r. atrakcje z okazji Dnia Dziecka Ośrodek zorganizował 4 czerwca. **„Piracki Dzień Dziecka”** składał się z czterech warsztatów twórczych oraz zabawy w rytmach muzyki szantowej. W ramach imprezy odbyły się także **„3. Prezentacje Artystyczne Młodych i Najmłodszych”**. Uczestnicy prezentowali umiejętności aktorskie, taneczne oraz muzyczne na scenie usytuowanej na zamkowym dziedzińcu. W 2015 r. impreza z okazji Dnia Dziecka zorganizowana została w parku Wrocławskim. W tym dniu świętowano także pierwsze urodziny zrewitalizowanego parku. W ramach dziecięcego święta, tym razem pod nazwą **„Baśniowy Dzień Dziecka”** Ośrodek zaproponował blok plastycznych warsztatów, zabaw i konkursów. Chętni do publicznego pokazania swoich umiejętności wokalnych oraz recytatorskich otrzymali możliwość występu na **„Scenie Prezentacji”**.

W 2016 r. Dzień Dziecka ściśle związany był z 1050. rocznicą chrztu Polski, a jego podtytuł brzmiał **„Tak Polska się zaczęła”**. W ramach atrakcji przygotowanych dla najmłodszych znalazł się spacer wraz z Mieszkem I i Dobrawą oraz udział w zabawach sprawnościowych i warsztatach twórczych. Dla wszystkich chętnych do przeniesienia się w tajemnicze, wczesnośredniowieczne czasy przygotowane zostały cztery stanowiska warsztatowe, przy których instruktorzy realizowali zajęcia mające na celu przybliżenie postaci Mieszka I, drużyny księżęcej, piastowskiej architektury oraz realiów życia w piastowskim grodzie. 1 czerwca 2018 r. plenerowa impreza dla dzieci odbyła się na lubińskim rynku. „Wzgórze Zamkowe” zorganizowało ją wspólnie z Muzeum Historycznym w Lubinie i ZOO Lubin – Centrum Edukacji Przyrodniczej. Wydarzenie odbyło się pod hasłem **„Baśniowy**

Średniowieczny Dzień Dziecka – Rycerz z wieży (1 VI 2011 r. – dziedziniec Galerii Zamkowej), fot. Janusz Jasiński

Baśniowy Dzień Dziecka. Od Bałtyku, aż po Tatry (1 VI 2018 r. – rynek), fot. Tomasz Folta

Dzień Dziecka. Od Bałtyku, aż po Tatry” i nawiązywało do obchodzonego w 2018 r. 100-lecia Odzyskania Niepodległości Polski. Tematy podjęte podczas warsztatów plastycznych koncentrowały się na prezentacji piękna polskiej ziemi. Oprócz plenerowych zajęć plastycznych o charakterze krajoznawczym, przyrodniczym i historycznym impreza oferowała wiele innych atrakcji, a były to m.in.: animacje teatralne, wesołe miasteczko oraz stanowiska edukacyjne.

Okazjonalne akcje warsztatowe

Oprócz spotkań edukacyjnych o charakterze cyklicznym placówka wyspecjalizowała się w organizacji okazjonalnych plenerowych akcji plastycznych. W większości były to akcje organizowane na terenach zielonych wokół Wzgórza Zamkowego, ale nie zabrakło również działań, które odbywały się na rynku, w parku Wrocławskim i w otoczeniu Centrum Kultury „Muza”.

Listę najbardziej interesujących edukacyjnych imprez plenerowych Ośrodka rozpocząć należy od, zorganizowanego 1 sierpnia 1992 r., pleneru malarskiego dla dzieci pt. **„Co w trawie piszczy”**. Zadaniem uczestników tej artystycznej zabawy było wykonanie, w ciągu jednej godziny, plastycznych wizji inspirowanych muzyką i wspólnie odczytywanymi fragmentami bajek. Podpowiedziami dla młodych uczestników pleneru były hasła: **„Jak widziałbym świat, gdybym był wielkości trawy”** czy **„Jakie spotkałbym zwierzęta, mając dziesięć centymetrów wzrostu”**. Tworzeniu fantastycznych kompozycji towarzyszyły konkursy, gry i zabawy zręcznościowe. Był to pierwszy plener plastyczny dla dzieci zorganizowany przez Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”.

Niezwykle widowiskowym przedsięwzięciem był happening pt. **„Wiosna '93”**, zorganizowany 13 marca

1993 r. Impreza zaczęła się o godz. 9.00 od przemarszu szkolnych korowodów ze swoich placówek do rynku, gdzie odbyły się artystyczne występy grup uczniowskich. Prezentacje były bardzo różnorodne – występowały zespoły muzyczne, soliści, kabarety oraz szkolne teatry. Impreza zakończyła się o godzinie szesnastej ogłoszeniem wyników i wręczeniem nagród dla młodych artystów. W wydarzeniu wzięło udział dziesięć szkół podstawowych, cztery średnie i jedno przedszkole.

„Labirynt” to tytuł akcji plastycznej zorganizowanej 3 maja 1996 r. na terenach zielonych przy Wzgórzu Zamkowym. Plenerowe działania plastyczne zostały zrealizowane we współpracy ze Studium Szkół Plastycznych w Głogowie. Akcja polegała na stworzeniu instalacji przestrzennej z wykorzystaniem stałych elementów otoczenia Wzgórza Zamkowego. Słuchacze głogowskiego Studium wraz z uczestniczącymi w akcji dziećmi przez sześć godzin budowali tytułowy labirynt. Z kilkudziesięciu metrów folii, kilkunastu litrów kolorowej farby, dziesiątek kartonowych pudełek i ogromu twórczego zaangażowania powstała wyjątkowa instalacja. Wspólne dzieło kilkudziesięciu osób na kilka dni niezwykle zmieniło otoczenie pomnika Pamięci Ofiar Lubina '82.

W dniach 3 i 5 września 1999 r. lubinianie mieli niepowtarzalną okazję rozpocząć przygodę z ceramiką artystyczną. Przy Ośrodku zbudowany został piec węgierski, służący do wypału form ceramicznych. Budowniczymi pieca i autorami akcji plastycznej pt. **„Świeżo wypalone”**⁵⁵ byli wykładowcy Katedry Ceramiki wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych – Krzysztof Rozpondek i Maciej Kasperski. W pobliżu pieca powstała plenerowa pracownia ceramiczna z kotłem garncarskim. Pod okiem miejscowych artystek – Elżbiety Kochan z Młodzieżowego Domu Kultury i Barbary Zboruckiej z Fundacji im. Brata Alberta – uczestnicy akcji najpierw tworzyli gliniane przedmioty,

następnie asystowali w procesie ich wypału, wydobycia i oczyszczenia. Ostatni proces swoistego misterium artystycznego najczęściej był dużym zaskoczeniem. Zgodnie z ostrzeżeniami Krzysztofa Rozpondka finalny efekt wypału w piecu węgierskim nie jest możliwy do przewidzenia. Trudna do uzyskania w takim piecu temperatura na jednym poziomie weryfikuje prace ceramika, wydobywa efekty, ale także ujawnia wcześniejsze błędy⁵⁶. Przez dwa dni pod okiem specjalistów powstały dziesiątki unikatów plastycznych, których autorami były osoby dorosłe, młodzież i dzieci. Na zakończenie akcji odbyła się prezentacja dzieł wypalonych w piecu węgierskim.

„Piknik średniowieczny” zorganizowany 3 maja 2000 r. był podróżą w czasie do połowy wieku XIV, czyli epoki gdy Lubinem władał książę Ludwik I. Założeniem imprezy było przybliżenie kultury oraz obyczajów życia codziennego mieszkańców średniowiecznego Lubina. Impreza składała się z kilku bloków programowych. Najbardziej widowiskowym był pokaz wojennego rzemiosła. Na „zamkniętym polu” przy Galerii Zamkowej walki między sobą toczyło rycerstwo chorągwi księstwa legnicko-brzeskiego z zamku Grodziec. Po zakończonych – bez ofiar w ludziach – pojedynkach drużyna rycerska zaprosiła publiczność do uczestnictwa w konkursie strzelania z łuku i kuszy. Oprócz prezentacji obyczajów wojennych odbyły się również pokazy sztuki średniowiecznych rzemieślników⁵⁷. Prezentacje zostały przygotowane przez archeologów ze Stowarzyszenia na Rzecz Popula-

ryzacji Archeologii, Etnologii i Rzemiosł Dawnych „ARS REPLICA”. Piknikową propozycją był happening, polegający na wykonaniu rekonstrukcji zamku lubińskiego z czasów jego świetności w XIV stuleciu. Zadanie polegało na wspólnym odbudowaniu średniowiecznej fortecy z kartonowych pudeł na wcześniej przygotowanej konstrukcji. Finałem akcji plastycznej oraz całej imprezy było pomalowanie kartonowej siedziby Ludwika I.

16 czerwca 2003 r. tereny zielone przy Ośrodku Kultury „Wzgórze Zamkowe” stały się sceną happeningu artystycznego pt. **„Czerwcowe Fanfaronady”**. Tytuł imprezy w sposób humorystyczny ilustrował jej założenie – twórcze spotkanie utalentowanej plastycznie młodzieży z lubińskich szkół średnich. Zadaniem uczestników happeningu było stworzenie plastycznego wizerunku Fąfrusa Lubienensisa – nieznanego nauce stwora, od niedawna nieoczekiwanie pojawiającego się w Lubinie⁵⁸. Akcja polegała na zespołowym wykonywaniu wielkoformatowych malarskich kompozycji, które przez kilka następnych tygodni zdobiły zabytkowe mury otaczające Galerię Zamkową, tworząc scenę dla cyklu imprez wakacyjnych. Uzupełnieniem akcji plastycznej była prezentowana w Galerii Jadwiga wystawa pt. „Lubiński Festiwal Talentów”. Na wystawie znalazły się prace plastyczne uczniów lubińskich szkół podstawowych i średnich.

W pierwszy wakacyjny poniedziałek 2005 r. Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” wspólnie z Centrum Kultury „Muza” zorganizował imprezę pod nazwą

55 Akcja powtórzona została także pod nazwą *Świeżo wypalone* 8 i 9 września 2001 r. Twórcami pieca i instruktorami warsztatów ceramicznych byli: Krzysztof Rozpondek i Maciej Kasperski.

56 K. Rozpondek, *Piec węgierski*, [w:] „Informator Kulturalny”, wrzesień, Lubin 2001.

57 Publiczność *Pikniku średniowiecznego* mogła uczestniczyć w pokazach wykonywania kopii ilustracji ze średniowiecznych manuskryptów oraz pokazach obróbki żelaza (broni i gospodarczych przedmiotów codziennego użytku).

58 B. Kosuś, *Czerwcowe Fanfaronady*, „Informator Kulturalny”, nr 6, Lubin 2003.

1

2

3

4

1. Happening plastyczny pt. Czerwcowe Fanfaronady (16 VI 2003 r.), fot. Janusz Łucki
2. Dziecięcy plener plastyczny Zielono mi (2 V 1999 r.), fot. NN, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie
3. Plenerowe działania plastyczne Labirynt (3 V 1996), fot. NN, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

5

4. Plenerowa akcja plastyczna pt. *Świeżo wypalane* (9 IX 1999 r.), fot. Janusz Łucki

5. Plenerowa impreza pt. *Piknik średniowieczny* (3 V 2000 r.), fot. NN. Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

„Upiór w Operze”. Pierwszym etapem akcji było odpowiednio ucharakteryzowanie uczestników. Podzielona na wampiry, mumie i inne straszdyła młodzież okrążyła w „upiornym” korowodzie rynek. Finałem zabawy była wizyta na scenie „Muzy”. Tutaj uczestnicy akcji i wszyscy zainteresowani mogli wziąć udział w licznych konkursach. Dzieci zmagaly się m.in. w: piciu na czas krwi (zastąpionej sokiem z malin), przeciąganiu liny, jedzeniu jabłka na sznurku czy poszukiwaniu piłek do tenisa stołowego w koszu z papierem pociętym w biurowej niszczarce⁵⁹.

Niezapomnianą artystyczną przygodą był **Ple-ner malarski** dla dzieci zorganizowany 25 maja 2007 r. Wówczas na zamkowym dziedzińcu ponad trzydziestoosobowa grupa dzieci malowała obrazy pod opieką ukraińskiego artysty – Wiktora Koniwa. Tematem twórczego spotkania było malowanie z natury najbliższego otoczenia Galerii Zamkowej. Na prawie wszystkich kompozycjach tworzonych przez małych artystów znalazła się zabytkowa architektura Wzgórza Zamkowego. Artysta nadzorował realizację każdej pracy, od momentu wyboru motywu, poprzez wykonanie szkiców a kończąc na poradach dotyczących doboru odpowiednich kolorów. Dziecięce obrazy powstały w technice malarstwa olejnego, która jest główną techniką pracy Wiktora Koniwa.

We wrześniu oraz październiku 2015 r. w Galerii Zamkowej odbyły się warsztaty plastyczno-historyczne pt. „Dlaczego artyści malowali wojnę?”. Zajęcia towarzyszyły wystawie pn. **Za wolność Waszą i tylko Waszą. 75. rocznica udziału polskich lotników w Bitwie o Anglię**. Skierowana dla dzieci oraz młodzieży propozycja składała się z dwóch części. Podczas pierwszej uczestnicy otrzymywali informacje z zakresu historii oraz historii

sztuki. W drugim etapie spotkań odbywały się twórcze działania, polegające na wykonywaniu malarskich i przestrzennych realizacji plastycznych.

Wydarzeniem o wyjątkowo rozbudowanym programie, a w zasadzie projektem składającym się z kilkudziesięciu działań zrealizowanych przez okres kilku miesięcy w 2016 r., były lubińskie obchody **1050. rocznicy Chrztu Polski**. Obchody zainaugurowała konferencja historyczna, która odbyła się 13 maja w Zespole Szkół nr 3 przy ulicy Gwarków 93 w Lubinie. Oprócz Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” Organizatorem sesji byli także nauczyciele i uczniowie lubińskiego ZS nr 3. Konferencja skierowana została do uczniów i nauczycieli historii lubińskich szkół. Jej program składał się z czterech części: multimedialnej prezentacji dotyczącej początków Polski, wykładu na temat chrztu Polski oraz wykładu o początkach państwa polskiego. Po prelekcjach uczestnicy zobaczyli występ szkolnego zespołu tanecznego „Trójeczki”, który zaprezentował taniec z okresu wczesnośredniowiecznego. Konferencję zakończył panel dyskusyjny. Kolejne akcenty obchodów zrealizowane zostały w parku Wrocławskim, w którym od 23 maja do końca września – za sprawą Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” – na dobre zapanały wczesnośredniowieczne obyczaje. Akcja swoistego przenoszenia w czasie do okresu końca X w. rozpoczęła się od zbudowania **Grodu piastowskiego**. Rekonstrukcja powstała dzięki specjalizującym się w specyfice wczesnego średniowiecza grupom inscenizacyjnym, które Ośrodek zaprosił do współpracy. Ich członkowie do 29 maja prowadzili warsztaty rzemieślnicze (wikliniarstwo, tkactwo, kowalstwo, snycerstwo), pokazy potyczek wojów oraz codziennego życia w piastowskim grodzie.

59 Maja Grohman, *Igraszki z duchami i upiorami*, [w:] „Strefa Kultury. Lubiński miesięcznik kulturalny”, nr 7, Lubin 2005.

Można się było wówczas nauczyć strzelać z łuku, zamówić zbroję rycerską, u tkaczy wybrać wzór na suknię lub wziąć lekcje tańców dawnych. We wszystkich tych atrakcjach można było uczestniczyć indywidualnie lub w zorganizowanych grupach. 25 maja zaprezentowano inscenizację wydarzenia, które było bezpośrednim powodem przygotowanych w parku średniowiecznych atrakcji. O godzinie 11.00 rozpoczęła się etiuda teatralna pt. **„Chrzest Mieszka I”** wykonana przez uczniów z Zespołu Szkół Sportowych w Lubinie. Kulminacją atrakcji przygotowanych za wrotami Grodu Piastowskiego miała miejsce w sobotę i niedzielę, czyli 28 i 29 maja. Wówczas mieszkańcy Lubina i przyjezdni goście zostali zaproszeni do udziału w Festynie Historycznym. W programie znalazły się pokazy dawnych tańców, turnieje łucznicze i oszczepnicze, średniowieczne gry i zabawy. Dużym zainteresowaniem cieszyły się też warsztaty rzemieślnicze. U garncarza można było przekonać się, czy łatwo jest ulepić miskę lub dzbanek, a u kowala własnoręcznie wybić pamiątkową monetę. Kto chciał, mógł nabyć rycerski ekwipunek lub po prostu słuchać dźwięków dawnej muzyki. Zakończenie Festynu Historycznego i demontaż grodu nie oznaczał zakończenia wędrówek w czasy rządania Mieszka I. Lekcje historii, towarzyszące plenerowej wystawie, odbywały się przez cały czerwiec i wrzesień. Ponadto dla wszystkich zainteresowanych obyczajami średniowiecza Ośrodek, współpracując ze Stowarzyszeniami „Lubin i okolice” i „Sport-ART”, przygotował cykl warsztatów rzemiosł dawnych

pn. **„Życie codzienne w piastowskim grodzie”**⁶⁰, cykl warsztatów interdyscyplinarnych pn. **„Wczesnośredniowieczne obyczaje i ciekawostki”**⁶¹ oraz cykl animacji **„Spotkania z Mieszkiem i Dobrawą”**⁶².

Od 26 do 29 września 2018 r. Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” i jego otoczenie, a także lubiński rynek oraz Muzeum Historyczne w Lubinie stały się areną wielu warsztatowych działań artystycznych. Stało się tak za sprawą akcji pn. **„Laboratorium sztuki – otwarta przestrzeń działań manualnych”**. Było to wydarzenie skoncentrowane na działaniach warsztatowych, odbywające się w plenerze, prowadzone przez doświadczonych artystów/twórców, którzy w swojej twórczości łączą różnorodne dziedziny sztuki. W wyniku dialogu interdyscyplinarnego uczestnicy mogli brać udział w wymianie doświadczeń, obserwacji oraz kreowania postawy twórczej. Warsztaty prowadzone były przez zaproszonych artystów lokalnych oraz z kraju. Projekt dofinansowany był ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. Partnerami wydarzenia było Muzeum Historyczne w Lubinie oraz Stowarzyszenie „Lubin i okolice”.

Konkursy

Propozycje Ośrodka o edukacyjnym charakterze to również konkursy adresowane do dzieci oraz młodzieży. Instytucja zrealizowała kilkadziesiąt takich projektów.

60 Harmonogram warsztatów rzemieślniczych: *Warsztaty garncarskie*, 13–14 VI; *Warsztaty plecionkarskie*, 17–18 VI; *Warsztaty tkackie*, 18–19 VII; *Warsztaty kształtowania filcu/wybijania monet*, 22–23 VII; *Warsztaty bartniczo-pszczelarskie*, 14 VIII; *Warsztaty kowalskie*, 15 VII; *Warsztaty plecionkarskie*, 12–13 IX; *Warsztaty witrażu*, 16–17 IX.

61 Harmonogram warsztatów interdyscyplinarnych: *Strój wczesnośredniowieczny*, 9 VI; *Legendy piastowskie*, 20 VI; *Średniowieczny gród*, 11 VII; *Komiks historyczny*, 28 VII; *Szkatułka Dobrawy*, 8 VIII; *Gobelin*, 25 VIII; *Słowiański zwierzyniec*, 12–13 IX.

62 Zajęcia w ramach cyklu animacji pn. *Spotkania z Mieszkiem i Dobrawą* zrealizowane zostały w dniach: 19 VI, 26 VI, 3 VII, 17 VII, 24 VII, 7 VIII i 28 VIII.

Festyn historyczny pt. *Piastowski Gród – 1050. rocznica Chrztu Polski* (23–29 V 2016 r. – ZOO Lubin – Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie, park Wrocławski), fot. Kamila Tworek

Warsztat pt. *Recyklingowe z o.o.* zrealizowany w ramach akcji Laboratorium sztuki (27 IX 2018 r.), fot. Tomasz Folt

Były to przede wszystkim konkursy plastyczne i fotograficzne, a także historyczne czy wiedzy o sztuce. Większość z nich to jednostkowe, okazjonalne projekty, ale były też takie, które na dłuższy czas wpisały się w harmonogram propozycji placówki.

Wieloletnią inicjatywą Ośrodka był konkurs wiedzy o sztuce pt. **„O laur Giorgio Vasari”**. Celem przedsięwzięcia, adresowanego do uczniów szkół gimnazjalnych i średnich powiatu lubińskiego, była popularyzacja wiedzy o sztukach plastycznych oraz zabytkach miasta i okolic. Pierwsza edycja konkursu odbyła się w 1996 r., ostatnia – w roku 2004, zawsze w Galerii Zamkowej, rokrocznie w miesiącu maju. Formuła konkursu polegała na zmaganiach kilkuosobowych drużyn, które musiały opierać się z kilkudziesięcioma bardzo różnorodnymi zadaniami. Uczestnicy odpowiadali na pytania z zakresu wiedzy o sztuce, historii regionalnej, poddawali samodzielnej analizie dzieła sztuki. Quizowe pytania przygotowywali pracownicy Ośrodka, natomiast odpowiedzi oceniał jury, w którym zasiadali historycy sztuki, muzealnicy, przedstawiciele władz miasta Lubina. Laureaci każdej edycji otrzymywali interesujące nagrody – albumy, dzieła sztuki oraz katalogi wystaw organizowanych w galeriach Ośrodka.

Zakończenie realizacji cyklu było konsekwencją niewielkiej liczby zgłoszeń drużyn chętnych do udziału w intelektualnych zmaganiach w 2004 roku. Ostatnia edycja konkursu zgromadziła cztery drużyny wydelegowane z jednej placówki oświatowej – Gimnazjum nr 4 im. Jana Pawła II w Lubinie.

Spośród licznych konkursów plastycznych, fotograficznych oraz o interdyscyplinarnym charakterze warto podkreślić są te, które spotkały się z największym oddźwiękiem. Do takich przedsięwzięć niewątpliwie zaliczyć należy: **„Miejski konkurs plastyczny”**, konkurs

plastyczny pt. **„Baśniomalowanie”, Ogólnopolski konkurs multimedialny „Rejestry”** oraz konkursowy projekt pn. **„Międzypokoleniowa gra miejska »Mediacje«”**.

„Miejski konkurs plastyczny” Ośrodek realizował w latach 1993-2003. Do udziału w tej imprezie zaproszono dzieci oraz młodzież z lubińskich instytucji edukacyjnych. Zadaniem uczestników każdej edycji wydarzenia było wykonanie prac plastycznych tradycyjnymi technikami malarskimi i rysunkowymi, o tematyce ściśle związanej z Lubinem. Każdego roku był to inny temat, określony przez podtytuł konkursu. Zadania, które stawiano przed młodymi lubinianami, zawsze wymagały twórczego zaangażowania nie tylko na poziomie wykonania, ale także kreatywnej interpretacji hasła – innego podczas każdej edycji konkursu. Tematy wymuszały na uczestnikach obserwację najbliższego otoczenia i zgłębianie wiedzy na temat historii swojego miasta. Wśród zadań „Miejskiego Konkursu Plastycznego” były m.in.: **„Zabytki Lubina”** (1993 r.), widoki miejskie ze scenami rodzajowymi – **„Pejzaż miejski ze sztafażem”** (1996 r.), humorystyczne wykonanie miejskiego symbolu – **„Logo na wesoło”** (1999 r.), ukazanie powojennego rozwoju Lubina – **„Od grosza do fortuny”** (2000 r.), zilustrowanie najbardziej charakterystycznych miejsc miasta – **„Poszukiwanie symbolu Lubina”** (2002 r.) czy przedstawienie detali architektonicznych – **„Od szczegółu do ogółu. Lubin w architekturze”** (2003 r.). Formuła konkursu miała na celu rozbudzenie wyobraźni plastycznej dzieci i młodzieży oraz zainteresowanie wyglądem swojego miasta i jego historią. Podsumowaniem każdej edycji konkursu była wystawa nagrodzonych i wyróżnionych prac eksponowana w Galerii Jadwiga.

Kolejną, wartą podkreślenia konkursową propozycją Ośrodka był projekt pn. **„Baśniomalowanie”**. I edycja tego konkursu plastycznego adresowanego do dzieci

w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym ogłoszona została w marcu 2011 r. Jego zadanie polegało na wykonaniu ilustracji do ulubionych baśni. Konkurs spotkał się z dużym zainteresowaniem. Oddźwięk z lubińskich szkół podstawowych i przedszkoli w znacznym stopniu przerósł założenia projektu – zgłoszono rekordową liczbę ponad dwustu prac plastycznych. Jurorzy stanęli przed wyjątkowo trudnym zadaniem, ponieważ zdecydowana większość dostarczonych do Ośrodka realizacji prezentowała wysoki poziom plastyczny⁶³. Ostatecznie zdecydowano przyznać po trzy nagrody regulaminowe w dwóch kategoriach wiekowych (dzieci od lat 3 do 6 i dzieci z klas I–III) oraz dziewięć wyróżnień. Postanowiono także zmienić planowane miejsce ekspozycji najciekawszych dziecięcych ilustracji. Według pierwotnego założenia wystawa podsumowująca konkurs miała zaistnieć w Galerii Jadwiga, jednak w celu zaprezentowania jak największej ilości zgłoszonych prac zapadły decyzje o organizacji wystawy pt. „Baśniomalowanie” w Galerii Zamkowej. Dzięki takiemu rozwiązaniu ponad sto siedemdziesiąt ilustracji ukazujących bajkowych bohaterów i baśniowe sceny można było oglądać w gotyckim wnętrzu od 11 do 27 maja. Uroczyste otwarcie ekspozycji połączone z ogłoszeniem wyników oraz wręczeniem nagród laureatom odbyło się w dniu 11 maja 2012 r. Kolejna odsłona konkursu miała miejsce w 2017 r. Wówczas wpłynęło sto dziesięć prac plastycznych, a uroczyste wręczenie nagród laureatom odbyło się 30 maja w Galerii Zamkowej. Ostatnią edycję przedsięwzięcia przygotowano w ramach uroczystości 100. rocznicy odzyskania

przez Polskę niepodległości – przebiegała pod hasłem **„Polak mały”**. Podsumowanie konkursu miało miejsce w Pracowni Działań Twórczych Artpunkt w dniu 16 listopada.

Ogólnopolski konkurs multimedialny „Rejestry” był wydarzeniem cyklicznym, którego założenie to promocja postaw twórczych z zastosowaniem nowatorskich trendów w sztukach wizualnych. Zadaniem kierowanym do wszystkich zainteresowanych było stworzenie animacji poklatkowej. Udział w nim był otwarty, swoje realizacje mogły zgłaszać dzieci, młodzież oraz osoby dorosłe. Każdej edycji wydarzenia towarzyszyło hasło, a zadaniem uczestników była jego kreatywna interpretacja. Pierwsza odsłona „Rejestrów”, nazwana 1. edycją wiosenną, ogłoszona została przez Ośrodek w marcu 2012 r. Jej hasło – zarazem zadanie dla uczestników brzmiało: **„Przebudzenie myśli”**. Spore zainteresowanie „Rejestrami”, które były pierwszym przedsięwzięciem konkursowym Ośrodka wykraczającym poza ramy tradycyjnych form plastycznych, zdecydowało, że we wrześniu ogłoszona została kolejna jego odsłona. 2. edycja Konkursu Multimedialnego „Rejestry 2012” odbyła się pod hasłem **„Uśpione marzenia”**. Wówczas zgłoszonych zostało szesnaście animacji w pięciu z sześciu regulaminowych kategorii (nie nadesłano prac w kategorii szkoły ponadgimnazjalne). Wszystkie spełniły wymogi formalne zawarte w regulaminie i zostały dopuszczone do oceny przez komisję konkursową⁶⁴. Jury i organizatorzy zdecydowali, że w każdej z kategorii przyznana zostanie nagroda główna oraz wyróżnienie. W kategorii grupa

63 Skład komisji oceniającej prace plastyczne w konkursie *Baśniomalowanie*: Teresa Brohocka-Pacek (artysta plastyk), Urszula Andrejczyn (artysta plastyk, pedagog) i Piotr Bieruta (przedstawiciel organizatora).

64 Komisja konkursowa oceniła prace w dniu 25 XI 2012 r. W jej składzie zasiadali artyści oraz animatorzy kultury: Dorota Jabłońska, Jakub Łysakowski, Anna Rozmianiec, Anna Stec, Tadeusz Szymon Trociński, Patrycja Wilczek-Stern.

Wernisaż wystawy konkursowej pt. *Baśniomalowanie* – 2. edycja (30 V 2017 r. – Galeria Zamkowa), fot. Marta Czerniawska

zgłoszono jedną pracę, która nagrodzona została wyróżnieniem. Organizatorzy zdecydowali także o przyznaniu jednego wyróżnienia specjalnego. Trzecia edycja Konkursu Multimedialnego „Rejestry” pod hasłem **„Szalone przypadki”** rozstrzygnięta została w marcu 2013 r. Wówczas zgłoszono siedem animacji poklatkowych w pięciu kategoriach konkursowych. Decyzją organizatora autorzy wszystkich zgłoszonych prac otrzymali równorzędne nagrody. 3 czerwca w Pracowni Działań Twórczych Artpunkt odbył się uroczysty pokaz prac oraz wręczenie nagród. W marcu 2014 r. została ogłoszona ostatnia edycja Konkursu Multimedialnego „Rejestry 2014” pod hasłem **„Pięta strona świata”**. Nie zakończyła się jednak rozstrzygnięciem, czego powodem było zgłoszenie prac niespełniających regulaminowych wymogów.

Przedsięwzięciem, które spotkało się z szerokim zainteresowaniem, była przeprowadzona w 2014 r. **Międzypokoleniowa gra miejska „Mediacje”**. Zamysł imprezy zgłoszony został rok wcześniej przez zespół Ośrodka do udziału w konkursie na udzielenie dotacji przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Projekt spotkał się z aprobatą, dzięki czemu mógł zostać zrealizowany w zaplanowanej skali. Cele, jakie postawili przed sobą organizatorzy „Mediacji”, to głównie aktywne korzystanie z mediów masowych, tworzenie i przetwarzanie informacji, kreowanie wizerunku, a także integracja różnych grup wiekowych i środowiskowych. Grę adresowano do zespołów składających się z pięciu osób, reprezentujących różne kategorie wiekowe. Zadaniem każdego z zespołów było stworzenie strony internetowej lub profilu publicznego, który posłuży prezentacji poszczególnych etapów gry i podsumowaniu całości zadania. Nabór do udziału w przedsięwzięciu trwał od początku czerwca do dnia 4 lipca. Do uczestnictwa w nim zgłosiło się sześć zespołów, biorących udział w cyklu spotkań i warsz-

tatów, na których zdobywali wiedzę z dziedziny prawa w mediach (prawo autorskie w internecie i ochrona danych osobowych) oraz wizerunku w internecie. Zadaniem zajęć była także nauka umiejętności związanych z obsługą komputera: podstawy obsługi; wyszukiwarka internetowa i sposoby poszukiwania informacji; portale społecznościowe – rodzaje, zakładanie konta, zarządzanie kontem; optymalizacja grafiki i filmów na potrzeby internetu; wybór i publikowanie informacji w sieci; wizyta studyjna w siedzibie administratora strony lubin.pl. Ostatnia część cyklu warsztatów dotyczyła fotografii cyfrowej. Uczestnicy gry pod okiem profesjonalistów uczyli się obsługi lustrzanego aparatu cyfrowego, podstaw fotografii oraz cyfrowej obróbki zdjęć. Warsztaty i spotkania odbywały się w różnych miejscach na terenie Lubina. W kolejnym etapie zadaniem grup biorących udział w grze było stworzenie strony internetowej za pośrednictwem portalu społecznościowego. Wszystkie grupy zdecydowały się utworzyć strony na portalu społecznościowym Facebook. Uczestnicy mieli częściową dowolność pod względem tematyki publikowanych postów oraz ich formy, jednak otrzymali także zestaw tematów do obowiązkowego zrealizowania. Część z nich była związana z Lubinem i aktywizowała do przemieszczania się po mieście, a część dotyczyła nowych mediów. Tematy obowiązkowe były następujące: **„Moje miasto – Lubin naszym okiem”**, **„Najciekawszy zabytek Lubina i okolic”**, **„Do czego przydają się nowe media?”**, **„Najciekawsze miejsca w sieci”**, **„Szlak ptaków w Centrum Edukacji Przyrodniczej”**, **„Szlak dinozaurów”**. Oficjalne zakończenie projektu nastąpiło w dniu 21 listopada w Galerii Zamkowej (ogłoszenie konkursowych wyników i wręczenie nagród). W głosowaniu na najciekawszą realizację udział wzięło 2.156 użytkowników portalu Facebook. Zwyciężyła grupa pn. **„Pączki w maśle”** z wynikiem 1.091 głosów.

Muzyka i pozostałe formy działalności

Dorobek wystawienniczy Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie to niemal czterysta czasowych ekspozycji artystycznych i historycznych. Wystawy to jednak nie jedyna forma promocji kultury realizowana przez instytucję. Od 1990 r. w Galerii Zamkowej, na błoniach, plenerowym tarasie przy Gospodzie Zamkowej (wcześniej funkcjonującej pod nazwą kawiarnia Piwnica) i w wielu innych przestrzeniach miejskich Lubina Ośrodek zrealizował około sześciuset imprez o bardzo zróżnicowanym charakterze. Były to koncerty muzyczne, widowiska teatralne, warsztaty, wieczorki poetyckie, spotkania autorskie, happeningi. Wiele z tych wydarzeń było okazjonalnymi przedsięwzięciami, niektóre na okres kilku lat wpisywały się w harmonogram oferty instytucji, po czym ich miejsce zajmowały nowe projekty. Propozycje, które przez kilka lub kilkanaście sezonów były stałymi punktami kalendarza imprez instytucji, to m.in.: **Kapeliada – przegląd profesjonalnych i amatorskich zespołów podwórkowych**, **Marzanna – happening z okazji początku wiosny**, plenerowe prezentacje artystów amatorów eksponujących swoje dzieła na zabytkowym murze wokół Ośrodka, **Lubińska Aukcja Dzieł Sztuki**, **Festiwal Teatrów Ulicznych „Sztuka na bruku”**, akcja plastyczna **Świeżo malowane**, cykl warsztatów artystycznych dla młodzieży **Spacerkiem do galerii**, święto miasta: **Dni Lubina**, **Lubiński Festiwal Kwiatów i Roślin** czy cykl koncertów pn. **Piątkowe Granie**.

Pośród wymienionych przedsięwzięć kulturalnych wykreowanych przez Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w pierwszej dekadzie działalności wyróżniają się dwie: **Lubińska Aukcja Dzieł Sztuki na rzecz Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy** i **Festiwal Teatrów Ulicznych „Sztuka na bruku”**, który w 2009 r. zaistniał pod nazwą **Lubin Art Festiwal – Sztuka na bruku**.

Lubińska Aukcja Dzieł Sztuki na rzecz Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy

Lubińskie Aukcje Dzieł Sztuki na rzecz Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy organizowane były w latach 1995–2003. Podczas realizowanych w Galerii Zamkowej aukcji pod młotkiem znalazły się setki dzieł sztuki autorstwa plejady artystów plastyków z kraju i zagranicy. Do współpracy w akcji udało się zaangażować oprócz indywidualnych twórców także wiele instytucji i placówek artystycznych. Ofiarodawcami dzieł były takie znakomitości artystyczne, jak: **Magdalena Abakanowicz**, **Jan Berdyszak**, **Krystyna Cybińska**, **Andrzej Gieraga**, **Jan Tarasin**, **Józef Hałas**, **Yuji Hiratsuka**, **Jan Młodożeniec**, **Jerzy Nowosielski**, **Wojciech Cwiertniewicz**, **Stephen Mumberson** czy **Jasuhiko Oki**. W pozyskiwaniu i przekazywaniu dzieł sztuki na rzecz Lubińskiej Aukcji dużą pomoc wykazały m.in.: Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi z bardzo czynnym zaangażowaniem prof. Andrzeja Gieragi, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie z pomocą prof. Rafała Strenta, Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta

Lubińskie Spotkania z Teatrami Ulicznymi 1992; spektakl pt. *Materiał genetyczny* w wykonaniu Teatru Visplastica (6 VII 1992 r.), fot. NN, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

we Wrocławiu z zaangażowaniem prof. Lidii Kupczyńskiej-Jankowiak, Związek Pastelistów Polskich i Polski Związek Artystów Plastyków. Dzięki pomocy darczyńców, którzy wspierali finansowo imprezę przed jej finalną częścią, czyli licytacją obrazów, grafik, rzeźb, rysunków, każdej edycji towarzyszyła stosowna oprawa oraz katalog zawierający informacje o dostarczonych na aukcję dziełach sztuki. Każdą edycję Aukcji Dzieł Sztuki poprzedzała ekspozycja prezentowana w Galerii Jadwiga, gdzie można było zobaczyć większość dzieł przeznaczonych do licytacji. Tradycją imprezy była także Aukcja-Bis. Rokrocznie zdarzało się, że wiele dzieł sztuki docierało do Lubina na ostatnią chwilę lub po terminie licytacji w Galerii Zamkowej. Wszystkie te prace plastyczne szły pod młotek w drugiej aukcyjnej turze, która organizowana była zazwyczaj dwa miesiące po głównej licytacji. Rekordowy dochód uzyskała VI edycja Aukcji Dzieł Sztuki. Wówczas (2000 r.) budżet Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy dzięki lubińskiemu wkładowi zwiększył się o kwotę 87.785 zł. W ostatniej IX Aukcji, zrealizowanej w 2003 r. licytowanych było 310 dzieł, nadesłanych przez 146 artystów z 15 krajów. Uzyskano wtedy kwotę 77.915,14 zł. Dzięki dziewięciu Lubińskim Aukcjom Dzieł Sztuki konto Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy zostało zasilone kwotą 443.460,26 zł⁶⁵.

Druga impreza, która przez wiele lat była sztandarowym projektem instytucji, to realizowany w okresie wakacyjnym przegląd plenerowych spektakli w wykonaniu polskich i zagranicznych teatrów ulicznych. Pierwsza edycja przedsięwzięcia odbyła się w 1992 r. i nosiła nazwę **Lubińskie Spotkania z Teatrami Ulicznymi**. Kolejnych pięć edycji zorganizowanych zostało pod szyldem **Przegląd Teatrów Ulicznych**. Wszystkie edycje Ośrodek zrealizował dzięki współpracy z Teatrem im. Cypriana Kamila Norwida w Jeleniej Górze – organizatorem Jeleniogórskiego Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Ulicznych. Od 1998 r. festiwal, którego nazwa została poszerzona o podtytuł **„Sztuka na bruku”**, organizowany był samodzielnie przez „Wzgórze Zamkowe”. Od roku 2004 współorganizatorem przedsięwzięcia zostało Centrum Kultury „Muza”. Ostatnia zorganizowana, po dwóch latach nieobecności, edycja imprezy odbyła się pod nazwą **Lubin Art Festiwal – Sztuka na bruku 2009**. Podczas 16 odsłon festiwalu zaprezentowane zostały 194 spektakle w wykonaniu zespołów teatralnych z Polski, Wielkiej Brytanii, Francji, Włoch, Rosji, Niemiec, Belgii, Mongolii, Hiszpanii, Czech, Ukrainy. Do 2006 r., czyli do 15. edycji festiwalu jego formuła opierała się na kilkudniowych prezentacjach teatralnych realizowanych w centrum Lubina. Ostatnie edycje przedsięwzięcia wzbogacone zostały o propozycje muzyczne. Zmianie uległa także lokalizacja teatralnych widowisk. Już nie tylko lubiński rynek i tereny zielone przy Ośrodku były sceną dla plenerowych prezentacji. Poszczególne dni festiwalu zrealizowane zostały w przestrzeniach lubińskich osiedli. Piętnasta, przedostatnia edycja Festiwalu trwała od 25 do 27 sierpnia 2006 r. Pierwszy festiwalowy dzień zorganizowano na osiedlu Ustronie (boisko Szkoły Podstawowej nr 14 im. gen. Stanisława Maczka). Wówczas lubińska publiczność obejrzała spektakularne widowiska plenerowe w wykonaniu m.in. **Teatru Wielkie Koło** oraz **Teatru Cztery Żywioty**. 26 sierpnia był przerwą od teatralnych popisów. Na dziedzińcu Galerii Zamkowej odbyła się muzyczna część XV edycji festiwalu pn. **Lubin na Żywo III: Art Rock Fest**.

65 Małgorzata Wojtała, *Aukcje Dzieł Sztuki organizowane przez Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w ramach Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w latach 1995–2003*, [w:] „Zeszyty Lubińskie”, nr 5, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w perspektywie, Lubin 2005, s. 51–52.

1

2

3

4

1. Lubin Art Festiwal „Sztuka na bruku 2009”; koncert zespołu Dhoad Gypsies from Rajasthan (9 VIII 2009 r.), fot. Piotr Bieruta
2. X Festiwal Teatrów Ulicznych „Sztuka na bruku 2001”, przedstawienie pt. *Kosmosaga o Ostatniej Kropli Wody* w wykonaniu Teatru Klinika Lalek, fot. Marcin Rutkowski

Wystąpiło wówczas pięć formacji muzycznych, wykonujących muzykę z szeroko pojętego nurtu progresywnego rocka (**Orkiestra Rivendell**, **Overcast**, **Percival Schuttenbach**, **Ciryam**, **Quidam**). Trzeciego festiwalowego dnia widowiska odbywały się w trzech miejscach na osiedlu Przylesie: boisko Szkoły Podstawowej nr 10 im. gen. W. Sikorskiego, skwer im. gen. Maczka, skwer im. prym. Wyszyńskiego. W programie tego dnia znalazły się przedstawienia **Teatru Na Walizkach**, **Teatru Gry i Ludzie** i **Teatru Prawdziwego**. Pomiędzy spektaklami występował zespół tańca nowoczesnego Fuego. Imprezą towarzyszącą festiwalowi były plenerowe projekcje filmów: 25 sierpnia „Kupiec wenecki” w reżyserii Michaela Radforda, 26 sierpnia „Jabberwocky” w reżyserii Terry’ego Gilliana i 27 sierpnia film Larsa von Triera pt. „Dogville”. Ostatnia edycja festiwalu wróciła do kalendarza wakacyjnych wydarzeń kulturalnych Lubina w 2009 r. Pierwszego dnia, czyli 8 sierpnia impreza zlokalizowana została na terenach zielonych przy ul. Wierzbowej na osiedlu Polnym i rozpoczęła się o godzinie 13.00. Warsztaty gry na instrumentach prowadziła wówczas **Orkiestra Rivendell**. Następnie odbyły się spektakle i koncerty dla dzieci. Najpierw wystąpił **Teatr Na Walizkach** ze spektaklem „Odyseja komiczna 2009”, potem **Teatr Klinika Lalek** przedstawił „Poemat o słońcu i księżycu”. Wieczorem odbyły się pokazy dla starszych widzów – „Antygona” w wykonaniu **Teatru Prawdziwego** z Chojnic i „Exultet” **Teatru A** z Gliwic. Spektakle przeplatane były koncertami grup: **Fanfara Kalashnikov**, **The Liverpool** i **Naaman**. Festiwalowy dzień zakończyło widowisko parateatralne „Over the Fire”. 9 sierpnia impreza przeniosła się na osiedle Przylesie (plac przy Gimnazjum nr 1 im. Czesława Niemena w Lubinie). Dla młodych widzów przygotowane zostały działania parateatralne i cyrkowa klanada. Muzyczną oprawę zapewniły zespoły: **Adikanfo** z Ghany, lubińska **Orkiestra Rivendell** i indyjski **Dhoad Gypsies from Rajasthan**, którego występ wzbogacony został pokazem tańca ognia. Teatralne wrażenia zapewnił **Teatr Formy – Scena Pantomimy**, czeski **Teater Bilbe Divaldo** i **Teatr Cztery Żywioły**. Program każdej edycji festiwalu konstruowany był z myślą o jak najszerszym gronie odbiorców. Rokrocznie impreza obfitowała w ofertę dla najmłodszych widzów szukających zabawy i rozrywki oraz osób o sprecyzowanych oczekiwaniach na ofertę z kategorii alternatywnej sztuki teatralnej. Zapraszani artyści, starając się zwrócić uwagę publiczności, stosowali bardzo różnorodne środki wyrazu, często wykraczające poza tradycyjne techniki teatralne. Podczas widowisk wykorzystywane były ogromne mobilne konstrukcje, już samą swoją obecnością wywołujące duże zainteresowanie. Ponadto spektaklom towarzyszyły cyrkowe akrobacje, muzyka i widowiskowe efekty pirotechniczne. Obok rozbudowanych technicznie przedsięwzięć teatralnych na festiwalu pojawiała się także twórczość kameralna, w której aktorzy niejednokrotnie zapraszali mieszkańców do wspólnej zabawy. Spośród prezentujących swoją twórczość trup teatralnych wyróżnić należy: poznański **Teatr Ósmego Dnia**, **Teatr Voskresinnia** z Lwowa, jeleniogórski **Teatr Animacji**, poznański **Teatr Biuro Podróży**, warszawski **Teatr Ruchu Akt**, katowicki **Teatr Gry i Ludzie**, **Teatr Eksperymentalny** z Kijowa i **Teatr Formy – Scena Pantomimy** z Wrocławia.

Imprezy, które tworzyły trzon cyklicznych przedsięwzięć Ośrodka w ostatnich dziesięciu latach jego działalności, to w głównej mierze masowe wydarzenia plenerowe oraz inicjatywy mające na celu popularyzację muzyki oraz sportu. Nie bez znaczenia była zmiana organizacyjna instytucji, która miała miejsce w 2011 r. Wówczas jednym z nowych zadań statutowych Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” stała się organizacja corocznego święta Lubina. Najważniejsze przedsięwzięcia, które Ośrodek realizował z sukcesami i rozwijał w kolejnych latach, to: **Festiwal Muzyka z Oblężonego Miasta**, cykl koncertów **Piątkowe Granie – Wakacyjna Scena Prezentacji Muzycznych**, **Lubiński**

3. XII Festiwal Teatrów Ulicznych „Sztuka na bruku 2003”, przedstawienie pt. *Hofmomania* w wykonaniu Teatru Jeleniogórskiego „Scena Animacji i Dramatyczna”, fot. Piotr Bieruta; 4. XIII Festiwal Teatrów Ulicznych „Sztuka na bruku 2004”, przedstawienie pt. *Hiob* w wykonaniu Teatru Voskresinnia z Lwowa, fot. Małgorzata Hadam

Festiwal Muzyka z Oblężonego Miasta 2012, koncert zespołu Luxtorpeda (2 IX 2012 r.), fot. Beata Kot

Festiwal Kwiatów i Roślin, Lubiński Festiwal Piwa, wspomniane **Dni Lubina** czy zorganizowany po raz pierwszy w 2016 r. **Winter Rock in Lubin**. Znamienne było także zaangażowanie instytucji w upowszechnianie sportu – a dokładnie badmintonu poprzez organizację i współorganizację licznych turniejów.

Festiwal Muzyka z Oblężonego Miasta

Festiwal Muzyka z Oblężonego Miasta powstał w celu upamiętnienia tragicznych wypadków w dziejach Lubina, które miały miejsce 31 sierpnia 1982 r., kiedy oddziały Milicji Obywatelskiej i ZOMO w wyniku swoich działań, używając ostrej amunicji, pozbawiły życia trzech mieszkańców miasta: Michała Adamowicza, Andrzeja Trajkowskiego oraz Mieczysława Poźniaka. Wiele osób zostało wówczas rannych, a wszystkie wydarzenia miały miejsce podczas pokojowej demonstracji. Od 2007 do 2011 r. Ośrodek był współorganizatorem festiwalu, między innymi uczącąc swojej infrastruktury i terenu dziedzica zamkowego na ulokowanie imprezy⁶⁶. Od roku 2012 organizacyjne przewodnictwo nad Muzyką z Oblężonego Miasta przejęło „Wzgórze Zamkowe”. Festiwal podczas 30. rocznicy Zbrodni Lubińskiej odbył się w weekend, 1 i 2 września. Imprezę otworzył występ formacji **Scoffers**, której wokalistką była lubinianka Marta Konik. Następnie na scenie pojawili się kolejno: zespół **Raz Dwa Trzy, Ania Dąbrowska** i na zakończenie pierwszego, festiwalowego dnia **Stanisław Soyka** z zespołem **Soyka Kolektyw**. Koncerty w dniu 2 września rozpoczął występ zespołu **Arka Noego**. Następnie wystąpiły: **Luxtorpeda**, **Apteka** i kończący imprezę **My Riot**. Oprócz muzycznej odsłony 30. rocznicy Zbrodni Lubińskiej Ośrodek zorganizował plenerową inscenizację tragicznej w skutkach manifestacji z dnia 31 sierpnia 1982 r. Prezentacja Zbrodni Lubińskiej odbyła się w sobotę, 1 września, na terenach zielonych wokół pomnika Pamięci Ofiar Lubina '82. Jej przygotowanie powierzone zostało Stowarzyszeniu Edukacji Historycznej, skupiającemu osoby zajmujące się rekonstrukcjami historycznymi. Plenerowa inscenizacja w Lubinie została zrealizowana przez pięćdziesięcioosobową „Grupę Rekonstrukcji Historycznej MO i ZOMO”, gromadzącą pasjonatów historii z Warszawy, Gdańska i Wrocławia. Grupa wyposażona była w historyczne rekwizyty – m.in. milicyjne i zomowskie pojazdy, które przed rozpoczęciem przejechały głównymi ulicami miasta i osiedli Ustronie oraz Przylesie. Tłum demonstrantów odegrany został przez ochotników z Lubina. Każdy zainteresowany udziałem w tym wydarzeniu mógł zgłosić się do Ośrodka w celu przeszkolenia, które zostało przeprowadzone przez członków „Grupy Rekonstrukcji Historycznej MO i ZOMO”. Kolejna, siódma edycja festiwalu była imprezą jednodniową (31 VIII 2013 r.). Motywu przewodnim tym razem były koncerty zespołów oddających hołd gwiazdom muzyki popularnej lat 1970–90. Na terenach zielonych przy Ośrodku Kultury „Wzgórze Zamkowe” zaprezentowały się trzy grupy: **The Mohers Band** (lubińska formacja grająca mieszaną bluesa i muzyki rockowej), **Kruk** (zespół tworzący muzykę inspirowaną dorobkiem takich legend rocka, jak: Deep Purple, Led Zeppelin, Black Sabbath czy Uriah Heep) oraz **Another Pink Floyd** (grupa tworząca niepowtarzalne widowiska sceniczne inspirowane dokonaniem zespołu Pink Floyd). Przed realizacją kolejnej edycji wydarzenia

66 Główny organizator Festiwalu w latach 2007–2011 to Centrum Kultury „Muza” w Lubinie.

Ośrodek zwrócił się do lubińskiego środowiska muzycznego z propozycją przygotowania trzech coverów utworów zespołów grających w latach '80, z czego jeden przebój musiał pochodzić z repertuaru Republiki – co było uhonorowaniem obchodzonej w 2014 r. 30. rocznicy wydania pierwszej płyty tego zespołu pt. „Nowe Sytuacje”. Na propozycję odpowiedziało osiem lokalnych kapel. Pierwszego dnia Muzyki z Oblężonego Miasta, czyli 29 sierpnia 2014 r. z repertuarem coverowym oraz z własnymi kompozycjami wystąpili: **Mayestat, Grupa WHY, TAMP, The Less, All Bandits, NervoKaina, The Mohers Band** oraz **Stan Spoczynku**. Drugi festiwalowy dzień należał do legend polskiej sceny punkowej i rockowej lat '80 minionego stulecia. Przed zgromadzoną na zamkowym dziedzińcu publicznością zaprezentowali się: **Moskwa, Gaga/Zielone Żabki, Mech** oraz **Izrael**. Po jednorocznej przerwie festiwal w 2016 r. powrócił jako istotny element obchodów Zbrodni Lubińskiej. 31 sierpnia, ponownie na zamkowym dziedzińcu, odbyły się trzy koncerty, których głównymi bohaterami byli **Anita Lipnicka** i **John Porter**. Artyści najpierw zaprezentowali solowe projekty muzyczne, następnie zagrali wspólny koncert.

Piątkowe Granie – Wakacyjna Scena Prezentacji Muzycznych

Projektem muzycznym realizowanym nieprzerwanie przez placówkę od 2011 r. był cykl pt. **Piątkowe Granie – Wakacyjna Scena Prezentacji Muzycznych**. W jego ramach w każdy wakacyjny piątek na tarasie Gospody Zamkowej odbywały się plenerowe koncerty muzyczne, promujące lokalne zespoły oraz solistów prezentujących wysoki poziom muzyczny, ale jeszcze powszechnie nieznanych. Poza popularyzowaniem zdolnych muzyków, celem cyklu było stworzenie nowego miejsca w Lubinie, gdzie można posłuchać ciekawej muzyki, granej na żywo. Podczas dziewięciu edycji przedsięwzięcia na scenie przy siedzibie Ośrodka muzyczne umiejętności zaprezentowało ponad sto zespołów oraz solistów. Od roku 2015 cykl przybrał formułę konkursową. Podczas każdego piątkowego koncertu zbierane były głosy publiczności. W pierwszym roku funkcjonowania reguły konkursowych zwyciężył duet **Ada Nasiadka, Weronika Nowak**. Wokalistki w nagrodę wystąpiły na ostatnim w 2015 r. koncercie w ramach **Letniej Sceny Prezentacji Muzycznych** (18 IX). Podczas edycji w 2016 r. zespołem, który zdobył najwięcej głosów, był **The Mohers Band**. Nagrodą był koncert podczas 2. edycji **Winter Rock in Lubin** (3 lutego 2017 r.). Laureatem wakacyjnych spotkań muzycznych w 2017 r. został zespół **Marcus Arent**, który w ramach nagrody otworzył koncertową część drugiego dnia **Dni Lubina** w roku kolejnym (23 VI 2018 r.). Zdobywcą największej ilości głosów Piątkowego Grania w 2018 r. okazał się zespół **TAMP**. Podobnie jak w minionym roku kapela ta otrzymała propozycję występu podczas **Dni Lubina 2019** (koncert miał miejsce w dniu 14 VI). Ostatnią edycję muzycznych spotkań pod szyldem Piątkowego Grania wygrał zespół **Raz 2 – Tribute to Maanam**. Nagrodą dla laureatów był występ podczas **Koncertu Wolności**, który odbył się w sobotę 31 sierpnia 2019 r. w Hali Widowiskowo-Sportowej Regionalnego Centrum Sportu w Lubinie.

1. Akcja „Polska w kwiatach”, 4. edycja Lubińskiego Festiwalu Kwiatów i Roślin (1 V 2018 r. – lubińskie błonia), fot. Tomasz Foltą
2. 1. edycja Lubińskiego Festiwalu Kwiatów i Roślin (1-3 V 2013 r. – lubińskie błonia), fot. Agata Bończak
3. 6. edycja Lubińskiego Festiwalu Kwiatów i Roślin (1-2 V 2018 r.), fot. Tomasz Foltą

Lubiński Festiwal Kwiatów i Roślin / Lubiński Festiwal Piwa

Lubiński Festiwal Kwiatów i Roślin to wydarzenie zainicjowane w 2013 r. przez Ośrodek jako propozycja miejskich atrakcji na świąteczny, majowy weekend. Celem imprezy była prezentacja różnorodnej oferty ogrodniczej. W Festiwalu uczestniczyli handlowcy i producenci roślin balkonowych, rabatowych, bylin i krzewów, drzew ozdobnych i owocowych. Wystawcy w ofercie posiadali również nawozy i środki ochrony roślin oraz sprzęt ogrodniczy. Prezentacji kwiatów i roślin towarzyszyły warsztaty artystyczne i florystyczne, pokazy oraz szkolenia poświęcone ogrodnictwu i architekturze krajobrazu. Uczestnicy przede wszystkim otrzymali możliwość zakupu wielu artykułów z prezentowanego na targach asortymentu. Osoby odwiedzające imprezę mogły także podziwiać aranżacje wykonane przez pracowników Ośrodka, a także spędzić czas w ogródkach gastronomicznych oferujących lokalne produkty i zrelaksować się, słuchając koncertów artystów amatorów i gwiazd polskiej sceny muzycznej.

Organizatorzy nie zapomnieli również o najmłodszych, dla których w specjalnie przygotowanej **Strefie Dziecka** prowadzono zajęcia plastyczne. Podczas I Lubińskiego Festiwalu Kwiatów i Roślin, oprócz bogatego asortymentu handlowego i programu artystycznego, pasjonaci ogrodów otrzymali możliwość skorzystania z wiedzy i doświadczenia dziennikarza **Witolda Czuksanowa**, autora programów telewizyjnych, takich jak „Rok w ogrodzie” czy „Ogród po polsku”, i wielu książkowych publikacji o ogrodniczej tematyce. W tej edycji imprezy odbył się także **Festiwal Narodów**, czyli spotkanie z muzyką krajów sąsiednich i mniejszości narodowych. Drugiej edycji imprezy, w roku 2014, towarzyszyła ogólnopolska akcja „**Polska w kwiatach**”. Jej pomysłodawcą był, ponownie zaproszony do współpracy, Witold Czuksanow, który razem z uczestnikami akcji posadził kwiaty na lubińskich rabatach. Kolejny, III Festiwal cieszył się sporym zainteresowaniem publiczności i branżowych wystawców. Po raz drugi zawitała do Lubina „Polska w kwiatach”, tym razem w nieco innej formule. Uczestnicy akcji zasięgali porad, brali udział w konkursach o tematyce ogrodniczej oraz tworzyli własne kompozycje roślinne. Koordynujący akcję Witold Czuksanow przeprowadził też prelekcję na temat interesujących polskich ogrodów i ich kolekcji roślin. Omawiał również takie tematy, jak: niezwykle lilie, ogród dla zapracowanych, nieznane warzywa i owoce. W tym samym czasie, czyli pierwszego oraz drugiego dnia imprezy, florysta **Michał Cugier** prowadził warsztaty oraz pokazy wykonywania bukietów i okolicznościowych dekoracji kwiatowych. Każdego dnia III Festiwalu Kwiatów i Roślin odbywały się również bloki warsztatów artystycznych dla dorosłych, podczas których można było nauczyć się wykonywania kwiatów z bibuły czy krepiny oraz ozdabiania świec techniką decoupage’u. W tzw. długi weekend majowy 2016 r. na lubińskich błoniach odbył się IV Lubiński Festiwal Kwiatów i Roślin, zorganizowany wspólnie z IV edycją Lubińskiego Festiwalu Piwa. W kwiatowej imprezie wzięło udział prawie siedemdziesięciu wystawców. Niewątpliwą atrakcją pierwszego dnia była – po raz kolejny – towarzysząca Festiwalowi akcja „Polska w kwiatach”. Biorący w niej udział sadzili kwiaty oraz uczestniczyli w konkursach i quizach o tematyce ogrodniczej. Witold Czuksanow poprowadził również prelekcje, które zgromadziły komplet publiczności. W dniach 2 i 3 maja odbyły się pokazy i warsztaty carvingu z udziałem **Jarosława Galiśkiewicza** – znanego polskiego carvera, wyróżnionego i nagrodzonego w Mistrzostwach Polski w Carvingu oraz Pucharze Polski w Carvingu. Uczestnicy tych spotkań uczyli się rzeźbienia w „owocowej materii”; odbyły się również pokazy rzeźbienia kwiatów

4. Aranżacje podczas 2. edycji Lubińskiego Festiwalu Kwiatów i Roślin i Lubińskiego Festiwalu Piwa (1–3 V 2014 r. – lubińskie błonia), fot. Kamila Tworek

Strony 140–141 5. edycja Lubińskiego Festiwalu Kwiatów i Roślin (30 IV–1 V 2017 r.), fot. Tomasz Folt

w mydle. Zamiłowanie do rękodzieła, od pierwszej festiwalowej edycji, rozwijało w uczestnikach także Lubińskie Stowarzyszenie Twórców Kultury, które rokrocznie towarzyszyło imprezie, prezentując swoje dokonania i prowadząc twórcze zajęcia. W 2016 r. muzyczną gwiazdą festiwalowej sceny był zespół Skaldowie. V odsłona Festiwalu odbyła się także wraz z **Lubińskim Festiwalem Piwa**. Piwne święto rozpoczęło się już 29 kwietnia, natomiast Lubiński Festiwal Kwiatów i Roślin trwał dwa dni (30 IV–1 V). Tradycyjnie na błoniach swoje stoiska rozstawiło kilkudziesięciu wystawców z całej Polski. Można było obejrzeć i kupić między innymi kwiaty balkonowe, rabatowe, doniczkowe, byliny, krzewy ozdobne oraz środki do ich produkcji. Nowością były ogrodzenia i bramy wykonane z krzewów i kwiatów. Pierwszego dnia Festiwalowi towarzyszył **Przegląd Zespołów Folklorystycznych** z terenu powiatu lubińskiego. Przez dwa festiwalowe dni odbyły się liczne prelekcje, warsztaty florystyczne oraz rzemieślnicze. Duże zainteresowanie wzbudziły zajęcia prowadzone przez dr biochemii **Małgorzatę Kalembę-Drożdż**, która udowadniała, że kwiaty można nie tylko podziwiać, ale także... jeść. Autorka wielu książek (m.in.: „Jadalne kwiaty”, „Różane przepisy”, „Pyszne chwasty” i „Smałowite drzewa”) oraz blogu o nazwie „Trochę Inna Cukiernia” prezentowała przepisy na przepyszne lawendowe krakersy, smaczne racuchy z mniszka czy pachnące kanapki z pokrzywą i stokrotkami. Witold Czuksanow przeprowadził akcję „Polska w kwiatkach”. Ponadto wygłosił prelekcję na temat zastosowania ozdobnych roślin w naszym codziennym jadłospisie. Wydarzeniem towarzyszącym V edycji Festiwalu było **„Wiosenne Granie”** czyli muzyczny finał pierwszego dnia imprezy. Wystąpili wówczas: **Czadoman, TAMP, D-bomb, Mejk, Veegas** oraz **Dawid Kwiatkowski**. Lubiński Festiwal Kwiatów i Roślin, który odbył się 1–2 maja 2018 r. i został przygotowany wraz ze Stowarzyszeniem „Sport-ART” oraz Stowarzyszeniem „Lubin i okolice”. Lubińskie błonia już po raz szósty zamieniły się w wielkie centrum ogrodnicze. Było wszystko, czego potrzebują miłośnicy roślin – szkółki ozdobnych drzew i krzewów, magazyn z sadzonkami, rozsadami, szczepkami i wszelkie akcesoria przydatne na działce oraz w przydomowym lub balkonowym ogródku. Na stałych bywalców i ogrodniczych nowicjuszy czekała też cała gama warsztatów i prelekcji, w tym te prowadzone przez znanego eksperta od ogrodnictwa Witolda Czuksanowa, który po raz kolejny poprowadził w Lubinie akcję „Polska w kwiatkach”. W czterech halach warsztatowych przez całe dni odbywały się bezpłatne zajęcia prowadzone przez wykwalifikowaną kadrę instruktorów. Uczestnicy warsztatów uczyli się tworzyć kwiaty z filcu, przestrzenne kompozycje na tkaninie oraz obrazy na szkle. Był także blok zajęć artystycznych skierowany do najmłodszych adeptów sztuki ogrodowej, którzy mogli wykonać m.in. warzywno-zwierzęta. Imprezie towarzyszyła muzyka grana na żywo. We wtorek na scenie wystąpiły lubińskie zespoły. Podczas koncertu **„Muzyka Niepodległa”** zagrały: **Alther Ego, Szczypła E-mollu, All Bandits, The Kishones, The Mohers** oraz **Świnka Halinka**. 2 maja odbył się **Przegląd Zespołów Folklorystycznych Powiatu Lubińskiego**.

Lubiński Festiwal Piwa to plenerowa impreza rekreacyjna, popularyzująca kulturę picia piwa. Oprócz miłośników złocistego trunku wydarzenie adresowane było do szerokiego grona odbiorców. Pierwsza edycja Festiwalu zorganizowana została 26, 27 i 28 kwietnia 2013 r. Wówczas lubińskie błonia stały się miejscem prezentacji oraz degustacji piw warzonych w regionalnych i zagranicznych browarach. Co istotne, na festiwal nie sprowadzano powszechnie znanych, masowo produkowanych gatunków. Celem imprezy była bowiem prezentacja piwnych marek, których próżno szukać na sklepowych półkach. W programie pierwszej edycji wydarzenia znalazły się m.in.:

Dni Lubina 2016, koncert Tede (24 VI 2016 r. – lubińskie błonia), fot. Piotr Bieruta

Festiwal Kina Czarno-Białego, branżowy kiermasz – **Giełda Birofilska**, koncerty lokalnych zespołów i nocny seans filmu Friedricha Wilhelma Murnaua z 1922 r. pt. „Nosferatu. Symfonia grozy”, z graną na żywo muzyką w wykonaniu krakowskiego zespołu **Czerwie**. W ramach muzycznej oferty II odsłony imprezy wystąpili m.in.: **Mela Koteluk, Ania Rusowicz, Chris Jagger** z zespołem **Buraky**. Na zakończenie imprezy wystąpił zespół **Budka Suflera**. Podczas III edycji Festiwalu, oprócz prezentacji kilkunastu browarów regionalnych, przygotowana została zróżnicowana stylistycznie oferta muzyczna. 1 maja 2015 r. festiwalowe atrakcje kończyły występy muzyczne zespołów **Fant, Clock Machine** oraz **Małgorzaty Ostrowskiej**. Drugiego dnia usłyszeliśmy **Dust Blow, The Shipard, Świnkę Halinkę** i gwiazdę dnia – **Kobranockę**. 3 maja na scenie pojawili się **Kefir Band, Neony** oraz – w finałowym występie – **Urszula**. Podczas Lubińskiego Festiwalu Piwa w 2016 r. na błoniach można było raczyć się ofertą piwną dwunastu browarniczych wystawców. Wśród nich były oczywiście regionalne browary oraz dystrybutorzy piw rodzimych i zagranicznych. Pojawili się wystawcy, którzy od pierwszej edycji lubińskiego święta piwa współtworzyli klimat imprezy, m.in.: olsztyński Browar Kormoran, Browar EDI ze Wschowy czy miejscowa firma DARS Premium z bogatą ofertą piwną z browarów czeskich i niemieckich. Oczywiście nie zabrakło firm, które po raz pierwszy zaoferowały swój asortyment, jak np. warszawski „Portal Piwny”. Oprócz podstawowej oferty festiwalowej, czyli złocistego napoju, na gości czekały i inne atrakcje. W jednej z hal prezentowana była wystawa pt. „**Dolnośląski szlak dawnego rzemiosła – kultywowanie zapomnianych zawodów**”, której towarzyszyły cieszące się dużym zainteresowaniem zajęcia warsztatowe: plecionkarskie, wyrobu biżuterii z miedzi i grawerowania szkła. Kolejną atrakcją była plenerowa wystawa pn. „**Piwo – reminiscencje**” przybliżająca historię browarnictwa i piwnych reklam. Dopelnienie oferty stanowiły koncerty muzyczne zorganizowane w ostatnim dniu imprezy i będące wspólnym akcentem Festiwalu Piwa i Lubińskiego Festiwalu Kwiatów i Roślin. Na scenie wystąpili: **Kuba Kowaliszyn, Zejman, Janek Samołyk** oraz **Skaldowie**. W 2017 r. Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” był już tylko partnerem Festiwalu, główny ciężar organizacyjny spoczywał na Stowarzyszeniu „Sport-ART” V Lubiński Festiwal Piwa trwał dwa dni (30 IV–1 V) i był ostaną odsłoną tego plenerowego cyklu.

Dni Lubina

Pierwsze, samodzielnie przygotowane i zrealizowane przez zespół Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” **Dni Lubina** odbyły się w 2012 r. Przez trzy dni, od 29 czerwca do 1 lipca błonia stały się sceną różnorodnych atrakcji dla mieszkańców miasta. Podstawę programu stanowiły koncerty muzyczne. Ponadto zrealizowane zostały pokazy strongmanów – **STRONGMAN Lubin 2012**, prezentacje: specjalistycznego sprzętu, akcji pożarniczych i ratownictwa pn. „Bezpieczny Lubin”, przygotowane przez Grupę Pierwszej Pomocy SK PCK, działającej przy Zespole Szkół nr 1 im. Bolesława Krupińskiego w Lubinie. Na scenie znalazły się zarówno znane gwiazdy polskiej sceny muzycznej, jak i zespoły lokalne i niszowe. Pierwszego dnia muzyczne propozycje przygotowane przez Ośrodek dla lubińskiej publiczności to koncerty w wykonaniu: **The Mugshots, Hurt, Fix Up, Michała Jelonka** i zespołu **Strachy Na Lachy**. 30 czerwca na scenie pojawili się: **Nocne Boogie, Flowers, Ras Luta, Eldo** i **Kasia Wilk**. Ponadto dla fanów tanecznej muzyki elektronicznej na zamkowym dziedzińcu zorganizowana została impreza pn. **After Party**, podczas której wystąpili:

A-Tiger, Tommy Vidderz, Dubstep i Marc In aka Guma. Ostatni dzień Dni Lubina 2012 w znacznym stopniu upłynął pod znakiem muzycznych prezentacji lokalnych zespołów. Wystąpili: **Zespół Bez Nazwy, The Liverpool, Hosadyna od Lubina, Midnight Blues, Today, NervoKaina.** Finałem imprezy był koncert **Halinki Benedyk & Marco Antonello,** a następnie transmisja finałowego meczu rozgrywek Euro 2012. W 2013 roku Dni Lubina trwały dwa dni. W piątek, 28 czerwca mieszkańcy mogli najpierw posłuchać zespołu **Scoffers** z lubinianką Martą Konik na czele. Następnie na scenie pojawiła się grupa **Photony.** Kolejną atrakcją był występ zespołu **Naaman,** którego muzyka w rytmach reggae w doskonały sposób przygotowała publiczność na występ gwiazdy wieczoru, czyli **Jamala.** Jak w roku ubiegłym dla lubinian została przygotowana atrakcja w postaci **After Party,** które odbyło się pod gołym niebem na zamkowym dziedzińcu. Na scenie wystąpili DJ-e: **A-Tiger & Tommy Vidderz.** Drugi dzień festiwalu rozpoczął występ **Alicji Janosz,** finalistki pierwszej edycji popularnego programu „Idol”. Następnie na scenie wystąpił zespół **Muzyka Końca Lata.** Kolejnym punktami festiwalowego programu były: występ **Majki Jeżowskiej,** kabaretowa propozycja **Andrzeja Grabowskiego,** koncert zespołu **Bracia Figo Fagot** i na zakończenie solidna dawka muzyki punkrockowej w wykonaniu zespołu **Blade Loki.** Święto miasta w 2013 r. to oczywiście nie tylko występy sceniczne. Niewątpliwą atrakcją imprezy było stanowisko **Pasieki Zuzia** z Domaszkowa. Zwiedzający mogli tam kupić pyszny i zdrowy miód, a także zasięgnąć wielu informacji na temat jego produkcji. Lubinianie mogli również wziąć udział w odbywających się na festiwalowym terenie warsztatach wyplatania wikliny. Ciekawych atrakcji oraz zastrzyku adrenaliny dostarczył także Uczniowski Klub Sportowy „**Miedziani**”, organizując na terenie dziedzińca zamkowego park linowy. Odwiedzający to miejsce mogli, pod czujnym okiem instruktorów, spróbować swoich sił w alpinistycznych zadaniach.

Święto Lubina w 2014 r. Ośrodek zorganizował w dniach 27 i 28 czerwca. Tradycyjnie mieszkańcy bawili się na błoniach. Pierwszego dnia imprezy najpierw umiejętności muzyczne zaprezentowali lokalni artyści. Na scenie wystąpił **Przemysław Tryniszewski,** zespół **TAMP, Gradu Minimo** oraz **Fix Up.** Następnie zagrała grupa **Leniowiec** z Jeleniej Góry i gwiazda wieczoru, czyli heavymetalowy zespół **Hunter.** Gwiazdą drugiego dnia był zespół **De Mono.** Wcześniej na scenie prezentowali się przedstawiciele zróżnicowanych stylów muzycznych. W celu zaspokojenia szerokiej gamy gustów muzycznych wystąpili: **Dawid Kwiatkowski, Kaliber 44, Robert M, KaCeZet & Fundamenty** oraz **Spinka.** Atrakcją Dni Lubina 2014 o charakterze rodzinnym była, funkcjonująca drugiego dnia, wioska indiańska. W jej ramach odbyły się liczne gry i zabawy, pokaz tańców Pow Wow i występ zespołu **Ranores.**

Pierwszy dzień kolejnej miejskiej fety – Dni Lubina 2015 – zorganizowany został pod znakiem muzyki z gatunku disco polo. Do udziału w imprezie zaproszeni zostali popularni wykonawcy tego gatunku. 26 czerwca jako pierwszy wystąpił zespół **Mejk.** Następnym wykonawcą był **Mig.** Wieczorną atmosferę podgrzał zespół **After Party** oraz **Power Play.** Na koniec dnia wystąpił **Dj Vivaldi,** który zaprezentował muzykę utrzymaną w klimacie house. Drugi dzień Dni Lubina rozpoczął się od propozycji dla najmłodszego grona publiczności. Na scenie pojawił się **Kulfon** z nieodłączną towarzyszką – **Moniką.** Następnie wystąpił zespół **Tribute to Amy Winehouse** (zielonogórcy artyści prezentujący repertuar znanej gwiazdy Amy Winehouse). Jako kolejny był znany duet hip-hopowy, czyli **Sokół i Marysia Starosta.** Po występie rapującego duetu miejsce na scenie zajęli muzycy z nowatorskiej, eksperymentującej muzycznie formacji **Domowe Melodie.** Podczas kolejnego występu błonia dosłownie pękały w szwach, co stało się

za sprawą **Krzysztofa Krawczyka**, przez fanów nazwanego królem polskiej muzyki rozrywkowej. Na koniec wystąpił **Paweł Kukiz** z zespołem **Piersi**. W piątek, 24 czerwca 2016 r. rozpoczęło się kolejne Święto Lubina. Muzyczne atrakcje na błoniach rozpoczął koncert lubinian – zespołu **TAMP**. Po sporej dawce energetycznego rock and rolla, przyprawionego ostrym brzemieniem gitar, miejsce lubińskiej formacji zajęła **Jula**, oferując publiczności swoisty miks popu i rocka. Punktualnie o godz. 20.00 scenę zdominował popularny raper **TEDE**. Tuż przed występem gwiazdy wieczoru popis swych niezwykłych muzycznych umiejętności dał perkusista **Kuba Kowaliszyn**. Koncertem kończącym pierwszy dzień festynu był niezwykle dynamiczny występ grupy **Blade Loki**, grającej muzykę spod znaku punka i brzmień ska. Oferta muzyczna drugiego dnia została przygotowana z myślą o miłośnikach muzyki disco polo i dance. Jednak zanim rozpoczęła się koncertowa część imprezy, na błoniach swoje umiejętności i siłę zaprezentowali strongmani z Polski i z Węgier. Krótko po pokazach siłaczy najmłodszych imprezowiczów do zabawy zaprosił **Pirat Beluch** i **Ciotka Klotka**. Zabawę muzyczną i taneczną rozpoczął o godzinie 16.30 zespół **Camasutra**. Rozbawiona publiczność z entuzjazmem przywitała kolejnych festiwalowych gości, formację **Freaky Boys**. Niestety, występ tego zespołu został przerwany przez niesprzyjające warunki atmosferyczne. Choć biuro prognoz meteorologicznych ostrzegało przed bardzo silnymi burzami i nawałnicami, to do popołudnia omijały one Lubin. W trakcie koncertu Freaky Boys zerwał się wiatr i był tak silny, że porwał i przewrócił dmuchaną zjeżdżalnię z terenu wesołego miasteczka. Moment później zespół Ośrodka zdecydował, dla bezpieczeństwa publiczności, odwołać dwa ostatnie koncerty: **Long & Junior** i **Czadoman**. Taka sytuacja, gdy niesprzyjająca aura była bezpośrednią przyczyną przerwania organizowanej przez instytucję imprezy masowej, zdarzyła się po raz pierwszy.

W 2017 r. Dni Lubina trwały trzy dni (23–25 VI). Artyści wówczas występujący w dużej części zostali wybrani przez mieszkańców miasta w ogłoszonym rok wcześniej głosowaniu. Tym samym program imprezy był zróżnicowany. Do Lubina przyjechały muzyczne gwiazdy, których chcą słuchać lubińscy fani rocka, reggae, hip-hopu, ale także disco polo czy electro-house. W piątek jako pierwsza zaprezentowała się grupa **Leniwiec** z Jeleniej Góry. W repertuarze zespołu znalazły się utwory w różnorodnych muzycznych stylach: punk, rock, reggae, ska oraz folk. Kolejnym wykonawcą była hip-hopowa **Polska Wersja**. Gwiazdą piątkowego wieczoru był **O.S.T.R.**, czyli **Adam Ostrowski**. W sobotę na scenie zagrali: **Naaman**, **Exelent**, **Marcus P**, **Bethel**, a wieczór zakończył występ **DJ Alexa**. Ostatni dzień imprezy upłynął w rytmach zaproponowanych przez zespoły: **Andre**, **Fruktaki**, **Why**, **Green Day Revival – Prague Idiots**, **Queenie – World Queen Tribute Band** i na zakończenie **Jessica Merstein Band**. Zupełnie nowym elementem Dni Lubina w 2017 r. była strefa aktywności. Trzeciego dnia imprezy na błoniach funkcjonowała Lubińska Strefa Sportu, w ramach której lokalni sportowcy i kluby prezentowały swoją ofertę szerszej publiczności.

W 2018 r. Ośrodek ostatni raz zorganizował Dni Lubina. Impreza, tradycyjnie już, odbyła się w ostatni weekend roku szkolnego (22–24 VI). Święto miasta rozpoczął **Holi Festiwal Poland**, czyli świat kolorów – zabawa, która polega na posypywaniu się kolorowymi proszkami holi. Chwilę po feerii barw Holi Festiwalu na scenie pojawił się **Grubson**, następnie **Sławomir**, **Natalia Nykiel** i na zakończenie **DJ Alex**. W sobotę 23 czerwca na błoniach na lubinian i gości znów czekało mnóstwo atrakcji. Koncerty sobotnie rozpoczęły się rockowo. Jako pierwszy zagrał zespół **Marcus Arent**, zwycięzca zeszłorocznej edycji Piątkowego Grania. Z rockowych brzmień do muzyki elektronicznej uczestników

imprezy przeniosła grupa **Łąki Łan**. Kolejnym wykonawcą była kapela **Video**. Muzyczną kulminacją wieczoru był koncert w wykonaniu **Korteza**. Niedziela to od kilku lat na Dniach Lubina dzień rodzinny. Nie zabrakło zatem sportowych klimatów. W Fit Zone swoje stoiska miały między innymi takie dyscypliny, jak: piłka nożna (Zagłębie Lubin), rugby oraz aerobox. Muzycznie ten dzień upłynął w klimatach folkowo-patriotycznych. W 2018 r. w całym kraju świętowane było stulecie odzyskania przez Polskę niepodległości, było więc kilka utworów przypominających o tym wielkim jubileuszu. Na scenie zaprezentowały się zespoły ludowe, które wygrały przegląd zespołów folklorystycznych powiatu lubińskiego. Gwiazdą wieczoru była **Majka Jeżowska**.

Wartym podkreślenia aspektem każdej edycji realizowanych przez Ośrodek Dni Lubina była organizacyjna dbałość o zapewnienie dobrej i bezpiecznej zabawy jak najszerszemu gronu publiczności, nie zapominając przy tym o najmłodszych mieszkańcach Lubina. To dlatego od 2012 r. stałym elementem imprezy była **Strefa Dziecka**. W jej ramach odbywały się, prowadzone przez wykwalifikowanych animatorów, różnorodne warsztaty artystyczne lub zręcznościowe dla dzieci, ich opiekunów oraz wszystkich zainteresowanych.

Winter Rock in Lubin

Najmłodszą imprezą Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” z kategorii wydarzeń promujących muzykę był **Winter Rock in Lubin**. Pod tą nazwą 5 lutego 2016 r. w hali widowiskowo-sportowej Regionalnego Centrum Sportowego w Lubinie wystąpiły cztery polskie grupy rockowe prezentujące zróżnicowane brzmienia. Za sprawą zespołów: **Lorein**, **Cała Góra Barwinków**, **Pidżama Porno**, **Happysad** miłośnicy alternatywnego grania otrzymali sporą dawkę wykonanego na żywo rocka gitarowego, punk rocka, indie rocka oraz reggae i ska. Winter Rock in Lubin 2016 był pierwszym koncertem z cyklu wydarzeń muzycznych, które miały na celu wyjście naprzeciw zapotrzebowaniu na tego typu muzykę w rejonie Zagłębia Miedziowego. Kolejna edycja wydarzenia została zorganizowana 3 lutego 2017 r. Wówczas, również w hali widowiskowo-sportowej Regionalnego Centrum Sportowego, sceną i publicznością zawładnęły, podobnie jak w pierwszej edycji, kapele: **Coma**, **Koniec Świata**, **Lao Che**. Czwartym zespołem, który rozpoczął imprezę, był **The Mohers Band** – laureat głosowania publiczności Piątkowego Grania – Wakacyjnej Sceny Prezentacji Muzycznych.

Poza wydarzeniami na dużą skalę realizowanymi przez placówkę, wpisującymi się na dłuższy czas w kulturalny harmonogram Lubina, warto podkreślić są też imprezy „jednostkowe”, przygotowane na równie wysokim poziomie. Do takich bez wątpienia należy zaangażowanie w realizację **XXV** oraz **XXXV rocznicy Zbrodni Lubińskiej**, organizacja lubińskiej części **XIII Międzynarodowego Festiwalu Folklorystycznego Mniejszości Narodowych i Etnicznych „Świat pod Kyczerą”** oraz **Muzyczny Koniec Lata 2014**.

Uroczystości XXV i XXXV Rocznic Zbrodni Lubińskiej – Wizyty Prezydentów Rzeczypospolitej Polskiej

XXV rocznica Zbrodni Lubińskiej została uczczona w stolicy Zagłębia Miedziowego w sposób wyjątkowy. Przez cztery dni – 30, 31 sierpnia oraz 1, 2 września 2007 r. odbyły się w Lubinie uroczyste ogólnopolskie obchody tej krwawej

XXV rocznica Zbrodni Lubińskiej, koncert Boba Geldofa, fot. Justyna Musiał

rocznicy, w której na zaproszenie Prezydenta Miasta Lubina Roberta Raczyńskiego udział wzięli przedstawiciele najwyższych władz państwowych i kościelnych na czele z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej Lechem Kaczyńskim i Prymasem Polski Józefem Glempem. Obchody w Lubinie rozpoczęły się dnia 30 sierpnia od konferencji pn. „**Lubin i Zbrodnia Lubińska '82**”, zorganizowanej w Centrum Kultury „Muza”. Gościem konferencji był Prezes Rady Ministrów Jarosław Kaczyński. Wieczorem, o godz. 20.00 na lubińskich błoniach rozpoczął się Festiwal Muzyka z Oblężonego Miasta, czyli muzyczna odsłona rocznicowych uroczystości. Pod hasłem **Dumni z Rodziców** na scenie zaprezentowało się jedenaście lubińskich zespołów: **Rivendell, Rewizja, Fix Up, Ultra, Mektub, Świnka Halinka, No Mercy, THR, Na-aman, Liverpool** oraz **Izmael**. Każda grupa przygotowała autorskie aranżacje kilku utworów muzycznych z lat 80. XX w., opowiadających o ówczesnej rzeczywistości. Kulminacyjne wydarzenia obchodów miały miejsce 31 sierpnia 2007 r. O godz. 11.00 zainaugurowała je msza święta odprawiona w kościele pw. św. Maksymiliana Marii Kolbe. Uroczystości uświetnił Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Lech Kaczyński. Po zakończeniu nabożeństwa jego uczestnicy przeszli pod pomnik Pamięci Ofiar Lubina '82, gdzie odbył się Apel Poległych. Kolejnym momentem uroczystości było wręczenie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej odznaczeń: Krzyża Komandorskiego, Krzyża Oficerskiego i Krzyża Kawalerskiego Odrodzenia Polski działaczom opozycji demokratycznej – uczestnikom tamtych tragicznych wydarzeń oraz osobom dokumentującym te zdarzenia. Podczas uroczystości zostało podpisane Porozumienie na Rzecz Demokracji na Kubie w obecności delegacji kubańskiej. Rocznicowe uroczystości w dniu 31 sierpnia zakończył koncert pt. „To popołudnie, ten wieczór”, zorganizowany na lubińskich błoniach. Pierwszy wystąpił zespół **Anawa** wraz z aktorami scen teatrów wrocławskich, którzy zaprezentowali program pt. „**O świecie nasz**”, składający się z kompozycji Marka Grechuty. Na scenie zaprezentował się także zespół **Strachy Na Lachy** z premierowym projektem pt. „**Kaczmarek**”. Na zakończenie zagrała gwiazda polskiego rocka i bluesa – zespół **Dżem**, którego planowany dokładnie 25 lat temu lubiński koncert nie doszedł do skutku. Trzeci i czwarty dzień uroczystości zorganizowany został na terenie lotniska Aeroklubu Zagłębia Miedziowego, gdzie na potrzeby kilkunastu koncertów zbudowane zostały dwie plenerowe sceny. 1. września upłynął pod hasłem „**Wehikuł Czasu**”. Jako pierwszy wystąpił zespół **Proletariat**, następnie publiczność usłyszała m.in. takie zespoły, jak: **Brak, Izrael, Bank, Budka Suflera** czy **T.Love**. Wieczorem rozpoczął się koncert jednego z najbardziej popularnych w latach '80 zespołu rockowego – **TSA**. Podczas finałowego dnia festiwalu, nazwanego „**Do Wolności**” wystąpiły zespoły: **NRM** (Białoruś), **The Ukrainians** (Wielka Brytania), **The Plastic People of the Universe** (Czechy) oraz rodzimy **Misty in Roots**. W ramach projektu „**Zakazane piosenki**” popularni artyści polskiej sceny muzycznej wykonywali utwory „niewygodne” dla reżimu komunistycznego. Na scenie pojawili się m.in.: **Muniek Staszczuk, Renata Przemyk, Tomasz Budzyński** oraz wokaliści zespołów **Lao Che** i **Indios Bravos**. Zaraz po zakończeniu występów polskich artystów odbył się koncert gwiazdy festiwalu – **Boba Geldofa**, legendarnego muzyka irlandzkiego znanego m.in. z organizacji koncertów pod nazwą Live Aid. Na zakończenie festiwalu na scenie swoje utwory zaprezentował **Lech Janerka**, który zyskał popularność na przełomie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych, tworząc utwory odnoszące się do rzeczywistości PRL-u.

W ramach uroczystości przygotowane zostały cztery wystawy historyczne. W Galerii Zamkowej zaprezentowano fotografie **Krzysztofa Raczkowiaka** pt. „Lubin 31 VIII 1982”. Pozostałe ekspozycje można było zobaczyć

1. Uroczystości XXV rocznicy Zbrodni Lubińskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Lech Kaczyński, Prezydent Miasta Lubina Robert Raczyński, Prymas Polski Józef Glemp (31 VIII 2007 r. – tereny zielone przy Wzgórzu Zamkowym), fot. www.kadr.org.pl
2, 3. Uroczystości XXV rocznicy Zbrodni Lubińskiej; Prezydent Miasta Lubina Robert Raczyński oddaje hołd ofiarom Zbrodni Lubińskiej

w plenerze. Biuro Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej przygotowało dwie wystawy: „Solidarność Walcząca”, która eksponowana była przy Centrum Kultury „Muza” i „Ofiary Stanu Wojennego” – przy ul. Niepodległości. Autorska wystawa Centrum Kultury „Muza” pt. „Zbrodnia Lubińska 1982” usytuowana została na deptaku przy pomniku Pamięci Ofiar Lubina '82. Patronat Honorowy nad uroczystościami XXV rocznicy Zbrodni Lubińskiej objęli: Jego Eminencja Kardynał Józef Glemp, Jego Eminencja Ksiądz Kardynał Henryk Gulbinowicz, Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej Ludwik Dorn, Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej Bogdan Borusewicz, Ekscelecja Biskup Diecezji Legnickiej Stefan Cichy, Prezes Zarządu KGHM Krzysztof Skóra, Przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” Janusz Śniadek oraz – jako gospodarz – Prezydent Miasta Lubina Robert Raczyński. Obchody XXV rocznicy Zbrodni Lubińskiej zaistniały w tak imponującej skali dzięki koordynowanej przez Urząd Miejski w Lubinie współpracy wielu instytucji. Wkład Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w przedsięwzięcie polegał na realizacji pomysłów wystawienniczych oraz pomocy w sprawnym wykonaniu koncertowej części wydarzenia.

W **XXXV rocznicę Zbrodni Lubińskiej** w Lubinie odbyły się oficjalne obchody, w których na zaproszenie Prezydenta Miasta Lubina Roberta Raczyńskiego wzięły udział najważniejsze osoby w państwie. Uroczystości rozpoczęły się mszą św. w kościele pw. Matki Bożej Częstochowskiej. Uczestniczyli w niej: Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda, premier Beata Szydło, szef Ministerstwa Obrony Narodowej Antoni Macierewicz, Wojewoda Dolnośląski Paweł Hreniak oraz przewodniczący Solidarności Piotr Duda. Wcześniej premier Szydło złożyła kwiaty i zapaliła znicze na grobach ofiar Lubina '82. Po zakończeniu mszy św., której przewodniczył ks. bp Zbigniew Kiernikowski, uczestnicy przeszli ulicami miasta w pochodzie w kierunku Wzgórza Zamkowego. Po drodze złożyli kwiaty pod pomnikami przy ul. Mikołaja Kopernika oraz w alei Kasztanowej oraz udali się na dziedziniec zamkowy, gdzie oglądali wystawę dokumentującą obchody XXV rocznicy Zbrodni Lubińskiej. Następnie Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Minister Obrony Narodowej oraz Prezydent Miasta Lubina w asyście dyrektora Ośrodka Marka Zawadki odwiedzili Galerię Zamkową. Eksponowana w dawnej kaplicy wystawa pt. „Zbrodnia Lubińska” składała się z autorskich materiałów multimedialnych oraz wielkoformatowych wydruków fotografii autorstwa Krzysztofa Raczkowiaka, przedstawiających najbardziej tragiczne chwile demonstracji z dnia 31 VIII 1982 r. Akcentem, który na długo zapamiętają zaangażowani w organizację wydarzenia pracownicy Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe”, był czas poświęcony im przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – przed rozpoczęciem kolejnej oficjalnej części uroczystości Andrzej Duda przywitał się i krótko porozmawiał z pracownikami Ośrodka. Następnie przy pomniku Pamięci Ofiar Lubina '82 rozpoczęły się główne uroczystości, w których poza lubinianami udział wzięli także bliscy zamordowanych i przedstawiciele władz państwowych oraz samorządowych. Tam też wręczone zostały odznaczenia, a przemówienie wygłosił Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda. Powiedział m.in., że „tamtego dnia – 35 lat temu – Lubin krwią podpisał porozumienia sierpniowe i przez krew zrobił wielki krok ku wolnej Polsce, w której wszyscy dzisiaj żyjemy”. Po oficjalnych wydarzeniach przy hali widowiskowo-sportowej Regionalnego Centrum Sportowego odbył się festyn rodzinny, na którym m.in. wystąpili lokalni artyści oraz zespół Arka Noego. Wieczorem, w hali RCS, podczas Wielkiego Koncertu Wolności można było wysłuchać piosenek w wykonaniu **Krzysztofa i Piotra Cugowskich, Kasi Kowalskiej, Anny Karwan** oraz **Orkiestry Dziubek Band pod batutą Mariusza Dziubka**. XXXV obchody rocznicy Zbrodni Lubińskiej zakończyły

(31 VIII 2007 r. – pomnik Pamięci Ofiar Lubina '82), fot. Piotr Bieruta

4. Spotkanie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy z pracownikami Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” (31 VIII 2017 r.), fot. Tomasz Folta

się efektownym widowiskiem muzyczno–laserowym. Piecza nad sprawną organizacją odchodów należała do Urzędu Miejskiego w Lubinie. Rola Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” polegała na realizacji wystaw historycznych oraz na stosownym przygotowaniu terenu Wzgórza Zamkowego do przeprowadzenia tych znamienitych uroczystości.

Świat pod Kyczerą

10 lipca 2011 r. na lubińskich błoniach odbył się koncert w ramach XIII Międzynarodowego Festiwalu Folklorystycznego Mniejszości Narodowych i Etnicznych „**Świat pod Kyczerą**”. Festiwal jest imprezą cykliczną, organizowaną rokrocznie przez Łemkowski Zespół Pieśni i Tańca KYCZERA oraz Legnickie Centrum Kultury. Współpraca Ośrodka z organizatorami przedsięwzięcia zaowocowała plenerowymi koncertami w Lubinie. Podczas lubińskiego koncertu galowego wystąpiły egzotyczne zespoły z Tajwanu: **Tainan Folk Dance Company & Tainan City Traditional**, Iraku: **Sulaimaniyah folk art group**, Słowacji: **Toplan**, Francji: **Les Brianconneurs**, Grecji: **Ionios Pnoi** oraz Polski: **Łemkowski Zespół Pieśni i Tańca KYCZERA**. Przed koncertem galowym w trzech miejscach miasta odbyły się także happeningi muzyczno-taneczne w wykonaniu gwiazd festiwalu. Przestrzeniami tymi były: tereny zielone przy Ośrodku Kultury „Wzgórze Zamkowe”, dziedziniec Centrum Handlowego Cuprum Arena oraz taras „Klubu pod Muzami”.

Muzyczny Koniec Lata

Imprezę pt. „**Muzyczny Koniec Lata 2014**” Ośrodek zorganizował w terminie 19–21 września 2014 r., na terenie Regionalnego Centrum Sportowego w Lubinie (przy hali widowiskowo–sportowej). Jedną z części wydarzenia był trwający trzy dni Lubiński **Jarmark Lata**. W ramach jarmarku wokół hali pojawiły się stanowiska lokalnych producentów/handlowców warzyw i owoców, drzew ozdobnych i owocowych, bylin, traw, jesiennych wrzosów i wrzośców, miodów oraz ziół, przypraw i kompozycji z suszonych kwiatów. Odbył się również **Przegląd Piw Regionalnych**. Muzyczne atrakcje dla mieszkańców miasta Ośrodek zaproponował 19 i 20 września. Pierwszego koncertowego dnia na scenie zagrały kapele: **Łąki Łan**, **Dezert**, **Strachy Na Lachy** i **Orkiestra Dni Naszych**. Atrakcjami muzycznymi wieczoru 20 września byli: **Farben Lehre**, **NervoKaina**, **Kamil Bednarek**, **Gooral** i **Jelonek**. W ostatni dzień Muzycznego Końca Lata 2014 odbyły się Mistrzostwa Polski „**Strongman Lubin 2014**”.

Badminton

Od marca 2012 r. Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” aktywnie pracował na rzecz popularyzacji w naszym regionie badmintonu. Były to działania polegające na wspieraniu Stowarzyszenia „Sport-ART”, głównego organizatora realizowanych w Lubinie badmintonowych zawodów. W 2012 r. były to, przeprowadzone 2 i 3 marca w sali sportowej II Liceum Ogólnokształcącego, **Otwarte Mistrzostwa Weteranów w Badmintonie**, czyli **Ticket Pro Li-Ning Grand Prix Polski w Badmintonie**, i **Międzynarodowy Turniej Polish Open 2012**, który odbył się w dn. 30 sierpnia –

2 września w hali sportowej Szkoły Podstawowej nr 14. Rok później, 19–22 września miał miejsce turniej **Polish International Championships**, zrealizowany, jak w przypadku poprzednich rozgrywek, w hali sportowej Szkoły Podstawowej nr 14. W roku 2014 najpierw odbyły się **Międzynarodowe Mistrzostwa Juniorów – Polish Junior International 2014** (17–19 I, sala sportowa II Liceum Ogólnokształcącego), a następnie **Międzynarodowe Mistrzostwa Badmintonu – Polish International 2014** (18–21 IX, hala widowiskowo-sportowa Regionalnego Centrum Sportowego w Lubinie). W 2015 r. rozegrane zostały dwie badmintonowe imprezy, w których organizacji partycypował Ośrodek: w terminie 14–17 stycznia **Międzynarodowe Mistrzostwa Juniorów Li-Ning Polish International Junior Championships**, a od 30 marca do 4 kwietnia **Mistrzostwa Europy Juniorów w Badmintonie – European Junior Championships**. Oba turnieje odbyły się w hali widowiskowo-sportowej RCS. Badmintonowe imprezy w Lubinie w roku 2016 rozpoczęły **Mistrzostwa Polski Juniorów – Artengo Polish Junior** i **Amatorski Turniej Badmintonu**. Zawody zorganizowano od 20 do 24 stycznia w hali sportowej przy Szkole Podstawowej nr 14. Od 17 do 25 marca, tym razem w hali RCS, odbyły się **Mistrzostwa Europy Juniorów do lat 17 – European U17 Championships**. W 2017 roku znaczące turnieje, które Ośrodek wspierał organizacyjnie, to: **Mistrzostwa Europy Drużyn Mieszanych – European Mixed Team Championships** (15–19 II, hala RCS), **Polish U17 International Championships** (15–18 II, hala sportowa przy Liceum Ogólnokształcącym nr 2) i **Puchar Dolnego Śląska U9, U11, U13, U15** w grach pojedynczych (15–18 II, hala sportowa przy Gimnazjum Salezjańskim im. św. Dominika Savio). W roku 2018 były to: **Indywidualne Mistrzostwa Polski Elity w Badmintonie** (1–4 II, hala sportowa przy Szkole Podstawowej nr 14), **Polish Youth Team Cup** (27–29 VIII, hala sportowa przy Liceum Ogólnokształcącym nr 2), **Międzynarodowe Mistrzostwa Polski Juniorów do lat 17 – Polish U17 International Championships** (30 VIII–1 IX, hala sportowa przy Liceum Ogólnokształcącym nr 2).

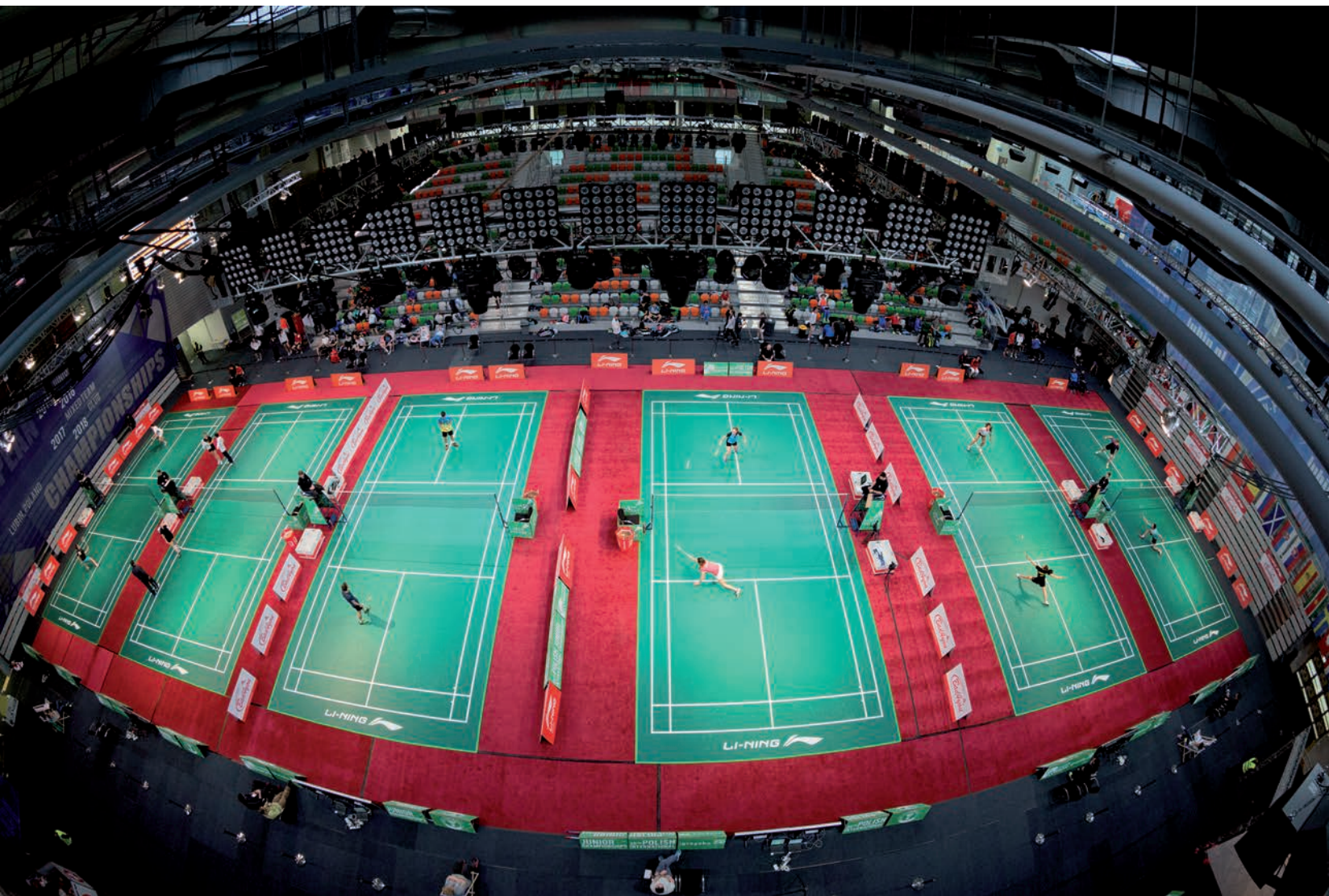
Wydarzenia pozostałe

Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” dzięki doświadczeniu i infrastrukturze wspierał również wiele innych realizowanych w mieście wydarzeń kulturalnych. Imprezy, które bez udziału Ośrodka bez wątpienia nie przybrałyby znanej lubinianom skali to, m.in.: **Festiwal Narodów**, **Orszak Trzech Króli** czy **Piknik Wojskowy**.

Główni organizatorzy zapoczątkowanego w 2009 r. **Festiwalu Narodów** to Gmina Miejska Lubin i Stowarzyszenie Seniorów „Trzeci Wiek”. Do 2016 r. wkład Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w realizację imprezy polegał na zapewnieniu obsługi technicznej oraz zaproszeniu części występujących na festiwalowej scenie wykonawców muzycznych.

Wydarzenie kulturalne pn. **Orszak Trzech Króli** zawitało do Lubina w 2012 r. i od tego czasu odbywa się rokrocznie 6 stycznia, czyli w dniu święta Objawienia Pańskiego. Inicjatorem Orszaku Trzech Króli były Salezjańskie Gimnazjum im. św. Dominika Savio oraz Liceum Salezjańskie im. św. Jana Bosko. Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” współorganizował wydarzenie do 2017 r. Zadanie instytucji polegało na przygotowaniu części finałowej, którą realizowano przy siedzibie Ośrodka. Wówczas na plenerowej scenie odbywały się inscenizacje oraz występy muzyczne.

Od 2009 r. z okazji corocznego Święta Niepodległości na lubińskich błoniach odbywał się **Piknik Wojskowy**.

European Junior Championships 2015 (26 III–4 IV 2015 r., hala widowiskowo-sportowa Regionalnego Centrum Sportowego w Lubinie),
fot. Tomasz Folt

Wigilijne spotkanie lubińskiego środowiska artystycznego (10 XII 2013 r. – Galeria Zamkowa),
fot. Małgorzata Białda

Od 2017 r. impreza została przeniesiona na nowe miejsce – plac przy hali widowiskowo-sportowej RCS. Pierwotnie głównymi organizatorami przedsięwzięcia były Centrum Kultury „Muza” oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji w Lubinie, a od 2012 r. – Regionalne Centrum Sportowe Sp. z o.o. Do 2018 r. Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w znacznym stopniu zajmował się obsługą techniczną polegającą na zapewnieniu plenerowej sceny koncertowej.

Warta podkreślenia jest także realizacja imprez o kameralnym charakterze. Były to przede wszystkim spotkania, wieczorki autorskie i promocje przeróżnych publikacji. Tę ofertę instytucji tworzyły znamienite osobistości: aktorzy, muzycy, dziennikarze, politycy oraz literaci. Wyróżniający się bohaterowie wielu spotkań z kulturą to m.in.: **Roman Kołakowski, Leszek Wójtowicz, Anna Chodakowska, Agnieszka Fatyga, Małgorzata Braunek, Cezary Żak, Leszek Mazanek, Jacek Fedorowicz, Ewa Demarczyk, Joanna Szczepkowska, Elżbieta Adamiak, Krystyna Prońko, Bogusław Kaczyński, Andrzej Sikorowski, Leszek Długosz, Jerzy Kryszak, Marzena Szczuka, Emilian Kamiński, Wojciech Kościelniak, Stanisław Tym, Jacek Żakowski, Krzysztof Jabłoński, Tytus Wojnowicz, Jan Różewicz, Damian Damiński, Krzysztof Kolberger, Piotr Szczepanik, Marian Opinia, Andrzej Stasiuk, Małgorzata Kalicińska.** Sala Pruska, Galeria Zamkowa, Gospoda Zamkowa, Pracownia Działań Twórczych Artpunkt były miejscami spotkań lokalnych stowarzyszeń oraz klubów: **Klubu Inteligencji Lubińskiej, Towarzystwa Pamięci Ofiar Lubina, Stowarzyszenia Transplantacji Serca, Klubu „Agata”, Stowarzyszenia Romów w Lubinie, Klubu BIO, Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych** oraz byłych pracowników **Dolnośląskiej Fabryki Instrumentów Lutniczych „Defil” w Lubinie.**

Wydawnictwa

Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie **prowadził również działalność wydawniczą**. W podstawowym zakresie była ściśle związana z realizowanym w placówce programem merytorycznym. Organizowanym przez Ośrodek wystawom sztuki zazwyczaj towarzyszyły katalogi – albumy, prezentujące dzieła zapraszanych do współpracy artystów, grup twórczych czy podsumowujących konkursowe ekspozycje. Wydawnictwa te charakteryzują się unikatową szatą graficzną (dostosowaną do ekspozycji) i starannie opracowanym komentarzem. Zawierają zestawy barwnych reprodukcji. Zdecydowana większość tych publikacji przygotowywana była samodzielnie przez Ośrodek. Niektóre powstawały dzięki współpracy z zaprzyjaźnionymi instytucjami kulturalnymi, galeriami sztuki oraz wyższymi uczelniami. Wśród współwydawców publikacji, towarzyszących wystawom prezentowanym w galeriach Ośrodka, znacząca była wieloletnia współpraca z **Ośrodkiem Kultury i Sztuki we Wrocławiu**. Dzięki tej kooperacji w Galerii Zamkowej zaistniało wiele wystaw (wraz z okazjonalnymi, obszernymi katalogami) prezentujących dorobek artystyczny znaczących dolnośląskich twórców: **Jerzego Kapłańskiego, Marii Kuleszy, Piotra Błażewskiego, Aleksandra Dymitrowicza**. Każdej wystawie historycznej realizowanej przez Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Galerii Zamkowej towarzyszył katalog. Co istotne, każdy z nich zawiera dokumentację fotograficzną prezentującą ekspozycję oraz zajęcia edukacyjne – lekcje historii prowadzone przez pracowników Ośrodka.

VII

Placówka wydawała także publikacje naukowe z zakresu kulturoznawstwa i historii lokalnej. W roku 2003 Ośrodek zainicjował publikowanie wydawnictw w ramach cyklu pt. **„Zeszyty Lubińskie”**, redagowanego przez Barbarę Techmańską i Marka Zawadkę. Poszczególne numery tego wydawniczego cyklu poświęcone były konkretnemu zagadnieniu i składały się ze zbioru badawczych artykułów.

Warty podkreślenia jest tom II serii wydawniczej „Zeszytów Lubińskich” pn. **„Zbrodnia Lubińska 1982 – Dokumenty”**. Opracowana przez Marka Zawadkę i Pawła Piotrowskiego seria jest ważnym materiałem prezentującym podejście ówczesnego aparatu bezpieczeństwa do wydarzeń, które miały miejsce 31 sierpnia 1982 r. w centrum Lubina. Tom składa się z czterech woluminów pod wspólnym hasłem **„Dochodzenie do prawdy”** (cz. 1: „Bezpieczne Przekraczanie Progu Sierpniowego”, cz. 2: „Kiedy opadł gaz łzawiący”, cz. 3: „W drodze do raportu”, cz. 4: „Materiały Komisji Nadzwyczajnej do Zbadania Działalności Ministerstwa Spraw Wewnętrznych”). Co istotne, seria zawiera pełen zestaw dostępnych dokumentów źródłowych dotyczących Zbrodni Lubińskiej, jak m.in.: sprawozdania i notatki operacyjne, dokumenty czynności procesowych wobec demonstrantów, w tym protokoły przesłuchań świadków – zarówno osób cywilnych, jak i funkcjonariuszy biorących udział w akcji pacyfikacji demonstracji. Seria wydawnicza „Zbrodnia Lubińska 1982 – Dokumenty” zainicjowana została w 2007 r. jako publikacja towarzysząca obchodom

XXV Rocznicy Zbrodni Lubińskiej i stanowi całościowe ujęcie zagadnienia związanego z przyczynami, przebiegiem i skutkami tragicznych wydarzeń z 31 sierpnia 1982 r.

W ramach cyklu „Zeszyty Lubińskie” ukazały się również publikacje monograficzne, jak wydany w 2009 r. **„Katalog monet zastępczych i żetonów monetarnych rejencji legnickiej”** autorstwa Marcina Makucha czy książka Roberta Klementowskiego **„Urząd Bezpieczeństwa w Lubinie”**.

W 2013 r. Ośrodek wydał książkę **„Bezpieczne przekraczanie progu sierpniowego. Lubin, 31 sierpnia 1982 r.”** oraz (udostępniając bazę danych o lokalnych twórcach i rzemieślnikach) wsparł powstanie 19. tomu publikacji pt. **„Leksykon śląskich artystów plastyków i twórców rzemiosła artystycznego”**. „Bezpieczne przekraczanie progu sierpniowego. Lubin, 31 sierpnia 1982 r.” pod red. Marka Zawadki, skrupulatnie przedstawia wydarzenia Zbrodni Lubińskiej. Szata graficzna publikacji składa się z kilkudziesięciu wstrząsających fotografii dokumentujących przebieg demonstracji z 31 sierpnia 1982 r. Są to zdjęcia wykonane przez Ryszarda Bobera i Krzysztofa Raczkowiaka oraz, publikowane po raz pierwszy, milicyjne materiały operacyjne, udostępnione przez Instytutu Pamięci Narodowej – Oddział we Wrocławiu. Dziewiętnasty tom „Leksykonu śląskich artystów plastyków i twórców rzemiosła artystycznego” poświęcony twórcom z powiatu lubińskiego, przygotowany został przez Reinera Sachsa, Dorotę Błaszczuk i Urszulę Osenko z Konsulatu Generalnego Niemiec we Wrocławiu. Jest to uzupełniona oraz poprawiona polskojęzyczna wersja wydania z 2010 r., które wówczas ukazało się wyłącznie w języku niemieckim. Publikacja zawiera informacje dotyczące życia zawodowego i dzieł poszczególnych artystów tworzących na terenie powiatu lubińskiego od okresu średniowiecza po współczesność.

W 2015 r. Ośrodek wydał kolejną publikację dotyczącą miasta. **„Lubin 1990–2015. 25 lat samorządu terytorialnego w Polsce”** to praca zbiorowa przedstawiająca rozwój miasta, zmiany w sferze gospodarczej, społecznej i kulturalnej, które dokonane zostały od upadku systemu komunistycznego do 2015 r. Jest to bogato ilustrowane współczesnymi i archiwalnymi fotografiami wydawnictwo składające się z rozdziałów, opisujących konkretną instytucję, wydarzenie czy obszar aktywności społecznej.

Kolejna publikacja, która ukazała się w 2015 r., nosi tytuł **„Lubin na tle Dolnego Śląska”**. Została przygotowana wraz ze Stowarzyszeniem „Lubin i okolice”. Publikacja jest unikatowym albumem z barwnymi reprodukcjami dziesięciu map kartograficznych Lubina oraz jego okolic. Najstarsza mapa pochodzi z początku XVII w., najmłodsza – z 1945 r. Oprócz zestawu ikonograficznego wydawnictwo zawiera dwa zeszyty historyczne: **„Zarys dziejów Lubina do 1945 roku”** autorstwa Marka Buraka i Roberta Raczyńskiego, **„Ziemia Lubińska na tle dziejów dawnej kartografii śląskiej”** autorstwa Dariusza Przybytki. „Lubin na tle Dolnego Śląska” posiada charakter bibliofilski i bez wątpienia jest propozycją zarówno dla kolekcjonerów, miłośników regionu, jak i osób poszukujących interesującej pamiętki związanej z Lubinem.

Z okazji przypadającego w 2016 r. 70-lecia klubu piłkarskiego Zagłębie Lubin Ośrodek, przy wsparciu finansowym Fundacji KGHM Polska Miedź, wydał publikację poświęconą historii tegoż klubu. Redagowana przez Przemysława Kacperskiego publikacja pt. **„70 lat Zagłębia”** ukazuje rozwój lubińskiego klubu piłkarskiego od roku 1946, gdy powstał Klub Sportowy „Zawisza”, który stał się fundamentem późniejszego „Zagłębia Lubin”. Wydawnictwo składa się z artykułów przedstawiających dzieje najważniejszych klubowych wydarzeń i sukcesów oraz bogaty zestaw archiwalnych materiałów.

Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w celu popularyzacji organizowanych oraz współorganizowanych wydarzeń od 1991 r. wydawał **„Informator Kulturalny”**. Był to miesięcznik informacyjny, zawierający kalendarium wydarzeń, recenzje imprez oraz opisy planowanych na bieżący miesiąc przedsięwzięć. W marcu 2004 r. miejsce „Informatora Kulturalnego” zajął **„Notatnik Kulturalny”**. Był to również miesięcznik, z tą różnicą, że zawierający informacje o imprezach realizowanych przez współwydawcę publikatora, czyli Centrum Kultury „Muza”. Kolejny etap ewolucji miesięcznika nastąpił w listopadzie 2004 r. Wówczas, także dzięki współpracy z Centrum Kultury „Muza”, powstało czasopismo pn. **„Strefa Kultury. Lubin i Okolice”**. Było to również wydawnictwo o charakterze informacyjnym, ale prezentującym już nie tylko wydarzenie organizowane przez „Wzgórze” i „Muzę”, „Strefa Kultury” pełniła rolę przewodnika po kalendarzu imprez kulturalnych organizowanych w mieście. Od 2014 r. Ośrodek był współtwórcą wydawnictwa **„Lubin i Okolice”**. We współpracy ze Stowarzyszeniem „Lubin i okolice” powstawało czasopismo, w którym zamieszczane były zarówno zapowiedzi wydarzeń kulturalnych, jak i relacje z już zrealizowanych. Publikowane tam były także tematyczne artykuły dotyczące zagadnień z zakresu kultury i sportu. Czasopismo ukazywało się nieregularnie, a jednym z jego założeń było dedykowanie każdego numeru konkretnej imprezie przygotowywanej przez Ośrodek, jak: Festiwal Muzyka z Miasta, Dni Lubina czy Lubin-ski Festiwal Kwiatów i Roślin.

Konieczne do zaprezentowania są również dokonania Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w zakre-

sie popularyzacji lokalnego środowiska muzycznego poprzez współudział w realizacji wydawnictw płytowych. Inicjatywa zapoczątkowana została w 2008 r. – wówczas Centrum Kultury „Muza” przy udziale Ośrodka wydało album z występu lubińskich zespołów pn. **„Dumni z rodziców”**. Koncert odbył się 30 sierpnia tego roku w ramach festiwalu Muzyka z Oblężonego Miasta. Na początku roku 2009 pomysł został powtórzony – z tą różnicą, że wydano wówczas album dokumentujący koncert sprzed dwóch lat. Wydawnictwo z 2009 r. pt. **„Muzyka z Oblężonego Miasta 2007”** oraz album dokumentujący występy lokalnych kapel z 2008 r. składały się z dwóch płyt CD ze ścieżką dźwiękową oraz płyty DVD zawierającej audiowizualny zapis wydarzenia. Jednym z rezultatów tego projektu wydawniczego była decyzja o dalszym wspieraniu lokalnego środowiska muzycznego poprzez wydawanie albumów studyjnych poszczególnym wykonawcom. W kooperacji z „Muzą” na nośnikach CD lub DVD wydane zostały następujące płyty muzyczne: **Overcast „Overcast”** (2009 r.), **The Liverpool „Live”** (2010 r.), **Naaman „Siła”** (2010 r.), **Flowers „Kiedyś w snach spotkamy się”** (2011 r.). Następnie „Muza” – już samodzielnie – zajęła się wydawaniem płyt poświęconych lubińskiej scenie muzycznej z lat 80. XX wieku⁶⁷. Wzgórze Zamkowe natomiast kontynuowało projekt wspierania aktualnych dokonań lokalnego środowiska muzycznego, przyczyniając się do wydania kolejnych albumów: **Evolution „Przebudzenie”** (2012 r.), **NervoKaina „Musimy sprawdzić, czy jesteś człowiekiem”** (2014 r.) oraz **Świn-ka Halinka „Świnie w kosmosie!!!!”** (2018 r.).

⁶⁷ W 2010 r. wydana została płyta cd oraz płyta winylowa zespołu Mikrofony Kaniony pt. *Mikrofony Kaniony*, płyta cd zespołu Wielkanoc pt. *Dziewczyny karabiny*, natomiast w 2012 r. płyta winylowa zespołu Krzyk pt. *Lecą Żurawie*. Wydawnictwa powstały w wytwórni Manufaktura Legenda Records.

Zakończenie

Trzy dekady funkcjonowania Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie zapoczątkowały wieloma wydarzeniami, które na stałe zapisały się w kulturalnych dziejach miasta. Nie bez znaczenia jest fakt „intelektualnej reaktywacji” historycznego miejsca – zamkowego terenu, który od czasów średniowiecza był centrum społecznych oraz kulturalnych inicjatyw. Od początku działalności w Galerii Zamkowej i pobliskim, zabytkowym obszarze zrealizowano większość organizowanych przez instytucję wydarzeń, a jeśli odbywały się w innych miejscach, to tutaj klarowały się na nie pomysły. Cechą łączącą wiele z tych imprez było również poszukiwanie nowych i bardziej atrakcyjnych dla odbiorcy form. Szczególny czas modyfikacji nastąpił w 2012 r., kiedy przed zespołem pojawiły się nowe cele. Ośrodek przejął wówczas zadania Miejskiego Impresariatu Kultury. Instytucja podjęła nowe wyzwania w sposób zgodny z zapotrzebowaniem lokalnej społeczności oraz z aspiracjami kreowania wydarzeń na wysokim poziomie. Podstawowym założeniem Ośrodka stało się stworzenie miejsca przyjaznego ludziom, którzy będąc adresatami oferty kulturalnej, nie tylko byli jej odbiorcami, ale także współtwórcami. W tym kierunku podejmowano konkretne działania – plenerowym, masowym imprezom towarzyszyły ankiety, dzięki którym starano się rozpoznawać oczekiwania widzów. Uważnie administrowana była internetowa strona instytucji na społecznościowym portalu Facebook – tutaj użytkownicy otrzymali możliwość zadawania pytań oraz dyskusji na temat repertuaru. W ten, inspirowany przez odbiorców sposób, konstruowany był w znacznym stopniu program ostatnich edycji **Dni Lubina** czy dwóch imprez pn. **Winter Rock in Lubin**.

Zainteresowani sztukami wizualnymi mogli zobaczyć wystawy prac najwybitniejszych artystów współczesnych i dawnych. Dla tych odbiorców w Galerii Zamkowej gościły dzieła m.in.: **Pabla Picassa, Zdzisława Beksińskiego, Albrechta Dürera, Zbigniewa Herberta** czy **Marca Chagalla**. Oprócz wymienionych znakomitości w ofercie wystawienniczej pojawiały się także propozycje o odmiennym ciężarze gatunkowym, jak np. rysunki satyryczne **Zbigniewa Ferstera, Andrzeja Mleczki** czy **Szymona Kobylińskiego**. Kolejny nowy projekt instytucji, który spotkał się z bardzo dużym zainteresowaniem, to autorskie wystawy historyczne. Propozycje te realizowane były przez zespół pracowników Wzgórza Zamkowego najczęściej od podstaw, czyli od badań źródłowych po poszukiwanie materiałów archiwalnych, ich opracowanie i stworzenie finalnego produktu – wystawy. Rezultat tych prac to ekspozycje zaaranżowane w sposób nowoczesny, z wykorzystaniem różnorodnych rozwiązań multimedialnych. Tak było w przypadku wystaw pt. **„Sowieckie Piekło”, „Armia Radziecka z nami od dziecka”, „Za wolność Waszą i tylko Waszą. 75. rocznica udziału polskich lotników w Bitwie o Anglię”, „Zbrodnia Lubińska”** czy **„Cichociemni”**. Niezaprzeczalnym atutem tych przedsięwzięć była oferta lekcji muzealnych. Za ich sprawą każda kolejna ekspozycja mogła poszczycić się coraz większą frekwencją.

Istotne oblicze Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” to także muzyka. Na tym obszarze mogli zaprezentować się rodzimi artyści, uczestnicząc m.in. w koncertach w ramach cyklu **Piątkowe Granie – Wakacyjna Scena Prezentacji Muzycznych** czy **Dni Lubina**. Ponadto instytucja przyczyniła się do wydania albumów dla lokalnych muzyków. Zespoły i soliści powszechnie znani zapraszani byli na imprezy plenerowe, jak chociażby **Festiwal Muzyka z Oblężonego Miasta** czy **Winter Rock in Lubin**. Muzyczne również, ale przede wszystkim branżowe, były dwa festiwale zorganizowane po raz pierwszy w 2012 r.: **Lubiński Festiwal Kwiatów i Roślin** i **Lubiński Festiwal Piwa**.

Instytucja otwarta była na wyzwania oraz współpracę. Współdziałając z organizacjami społecznymi (m.in. Stowarzyszeniami „**Lubin i okolice**” oraz „**Sport-ART**”), upowszechniała wiedzę o regionie oraz sport – głównie dyscyplinę badmintonu. Ścisłą współpraca z lubińskim ZOO – Centrum Edukacji Przyrodniczej owocowała dziesiątkami inicjatyw realizowanych w przestrzeni parku Wrocławskiego. Były to w głównej mierze wydarzenia o charakterze edukacyjnym, jak np. cykl działań zrealizowany z okazji **1050. Rocznicy Chrztu Polski**. Nie bez znaczenia była również działalność naukowa, której efektem była m.in. współorganizacja konferencji naukowych. Współpracując z **Instytutem Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego**, Ośrodek realizował spotkania naukowe w ramach projektu „Społeczeństwo – Edukacja – Kultura” w terminie 21–23 września 2010 r. w malowniczej scenerii zamku Czocha oraz 20 i 21 września 2011 r. w Łagowie Lubuskim. We współpracy z **Instytutem Pamięci Narodowej** powstały wydawnictwa ukazujące ukrywane oblicza Zbrodni Lubińskiej.

Spuścizna instytucji opiera się na skrupulatnie wypracowanych wartościach. Są to przede wszystkim trzy jasno określone cechy, które Ośrodek starał się zawierać we wszystkich realizowanych przedsięwzięciach. Pierwszą był wysoki poziom merytoryczny organizowanych imprez. Pozostałe cechy to walory edukacyjne oraz dbałość o sprostanie aktualnemu zapotrzebowaniu społecznemu na kulturalną ofertę. Były to aspekty trudne do scalenia w jednym przedsięwzięciu, ale na pewno priorytetowe dla wszystkich wydarzeń kulturalnych tworzonych przez instytucję. „Wzgórze Zamkowe” dążyło do tego, by być nowoczesnym ośrodkiem kultury, miejscem prezentującym twórczość artystyczną na wysokim poziomie, aktywizującym lokalne środowiska i otwartym na potrzeby mieszkańców. I w celu sprostania takim założeniom Ośrodek proponował częstokroć działania interdyscyplinarne łączące różne media oraz integrujące pokolenia. Służyła temu współpraca z organizacjami pozarządowymi, szkołami, przedszkolami, bibliotekami, niezależnymi animatorami i artystami, biznesem, pomocą społeczną, policją czy związkami wyznaniowymi. Wśród projektów Ośrodka znajdowały się ekspozycje o wysokich walorach artystycznych oraz wystawy tematyczne popularyzujące wiedzę o historii i najnowszych osiągnięciach techniki i nauki. Ponadto nacisk organizacyjny położony był na przedsięwzięcia o charakterze edukacyjnym, realizowane w Pracowni Działań Twórczych Artpunkt, którego program cieszył się dużym zainteresowaniem.

Działalność kulturalna o charakterze wszechstronnym, dostosowanym do potrzeb zróżnicowanego odbiorcy była podstawowym celem – misją Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe”. Propozycje, jakie przygotowywała placówka, opierały się na szerokim wachlarzu kulturalnych dyscyplin i zagadnień dostosowywanych do wieku odbiorców, począwszy od przedszkolaków aż po seniorów. Kontynuacja wielu z tych założeń od 2019 r. stała się zadaniem Muzeum Historycznego w Lubinie, które powstało z połączenia z Ośrodkiem. Natomiast obszar „Wzgórze Zamkowe”

z Galerią Zamkową, zabytkowym dziedzińcem oraz XIX-wieczną kamienicą stał się miejscem powstawania mu-

zycznych projektów Narodowej Orkiestry Dętej z siedzibą w Lubinie.

Wystawy prezentowane w galeriach Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe”

Galeria Zamkowa

1990 r.

- *Zginęli w Katyniu* – wystawa fotografii ze zbiorów Krakowskiego Muzeum Fotografii
- Jerzy Świątkowski *Grafika-proza*
- *Osetnica '90* – wystawa poplenerowa
- *Sierpień '82* – wystawa dokumentująca wydarzenia z sierpnia 1982 r. w Lubinie i na Dolnym Śląsku
- *Współczesna tkanina unikatowa* – wystawa ze zbiorów Muzeum Tkactwa Dolnośląskiego w Kamiennej Górze
- *VIII Lubińskie Prezentacje Artystyczne*

1991 r.

- Katarzyna Chierowska-Andersaki – szkło artystyczne
- *Ceramika Młodych* – ceramika artystyczna
- Marcela Montes – grafika
- Barbara Mączyńska *Światłem i kolorem* – witraże
- Leszek Gliniewicz *Skrzydłata obecność* – grafika i malarstwo
- Adam Chmielowiec – malarstwo, instalacje
- *Międzynarodowe Biennale Grafiki Cuprum V*
- Eugeniusz „Geno” Małkowski – rysunki i gwasze

1992 r.

- Łukasz Morawski – malarstwo i rysunek
- *Ceramika Młodych '92* – ceramika artystyczna
- Rafał Strent – grafika
- Maciej Włosiński – malarstwo

- Eugeniusz Get-Stankiewicz – plakat
- Barbara Murawska, Michael Califano – grafika
- Edward Mirowski *Stare i nowe* – malarstwo
- Andrzej Basaj – grafika i rysunek
- *Amerykański Pop-Art* Arman, Christo, Roy Lichtenstein, Tom Wesselmann
- Darek Nowak – grafika, rysunek

1993 r.

- *Pracownia 22* – Pracownia Witrażu PWSSP we Wrocławiu
- Urszula Wilk – malarstwo
- *Ceramika Młodych '93* – ceramika artystyczna
- *Kolekcja Starmach Gallery* (Tadeusz Kantor, Jerzy Nowosielski, Tadeusz Brzozowski, Jan Tarasin, Maria Stangret, Wojciech Ćwiertniewicz)
- Mariusz Mikołajek – malarstwo
- Jan Tarasin – serigrafie
- Pere Ribera – malarstwo
- Paweł Frąckiewicz – grafika
- Yolanta Nikt, Zdzisław Nitka *Nitka&Nikt* – malarstwo
- Michał Hrisulidis – malarstwo
- Małgorzata Maćkowiak – malarstwo

1994 r.

- Wojciech Lupa – malarstwo
- Agnieszka Cieślińska, Artur Zawadzki – grafika i rysunek
- Lech Twardowski, Eugeniusz Minciel – malarstwo
- *Ceramika Młodych '94* – ceramika artystyczna

- Teresa Pągowska – malarstwo
- Jerzy Nowosielski – malarstwo
- Zbigniew Ugielski – rysunek
- Mieczysław Wejman – grafika ze zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie
- Władysław Podrażyk – malarstwo
- Stanisław, Czesław, Jacek Wiącek – malarstwo, grafika
- *Grafika na Wzgórzu* – Katedra Grafiki PWSSP we Wrocławiu
- Janusz Drzewiecki *Współtwórcą był ogień* – ceramika

1995 r.

- *Cuprum VI Biennale Grafiki w Technikach Metalowych*
- Anna Borcz – malarstwo, collage
- Katarzyna Szczyrbuła-Czajka – malarstwo
- *Ceramika Młodych '95* – ceramika artystyczna
- Wojciech Ćwiertniewicz – malarstwo
- Ireneusz Kiziński – szkło artystyczne
- *Grafika na Wzgórzu* Halina Pawlikowska, Christopher Nowicki, Przemysław Tyszkiewicz
- Elżbieta Janczak-Wałaszek, Krzysztof Wałaszek – ceramika artystyczna
- Ryszard Grażda – malarstwo, grafika
- *Św. Jadwiga i Piastowie Śląscy* – wystawa ze zbiorów Muzeum Archidiecezjalnego we Wrocławiu
- Sylwester Ambroziak *Antyheroes* – rzeźba

1996 r.

- Maja Godlewska, Marek Ranis *Pejzaż naturalny* – malarstwo
- Rafał Strent – rysunek
- Józef Hałas – malarstwo
- *Ceramika Młodych '96* – ceramika artystyczna
- Aleksander Dymitrowicz, Marian Wołczuk – malarstwo

- Grzegorz Sztwiertnia *Odwodnienie* – instalacja
- Jakub Strzyż – malarstwo i grafika
- Wiesława i Roman Pawelscy – malarstwo i rzeźba
- Aleksander Roszkowski – malarstwo
- Ewa Walawska – grafika
- Łukasz Konieczko – malarstwo

1997 r.

- Anna Dorota Morawiecka *Kagua-Hime* – malarstwo
- Franciszek Bunsch – grafika
- Paweł Mostowski – malarstwo
- *Ceramika Młodych '97* – ceramika artystyczna
- Jacek Sroka – malarstwo i grafika
- *Klan szklarzy* Małgorzata Dajewska i studenci Pracowni Projektowania Szkła PWSSP we Wrocławiu
- Tony Scott, Chris Mizsak – działania multimedialne
- Grzegorz Bednarski – malarstwo
- Jacek Waltoś *Ściana-Zastona* – malarstwo
- Michał Hrisulidis *Scena obrazowa* – malarstwo
- Stanisław Ryszard Kortyka *...z napiętej ciszy...* – malarstwo

1998 r.

- Anna i Jacek Szewczyk *Z innej strony* – malarstwo
- *Ceramika Młodych '98* – ceramika artystyczna
- Janusz Jaroszewski *Relikty* – malarstwo
- Ludwik Kiczura – szkło unikatowe
- Katarzyna Banaś – malarstwo
- Wojciech Szpor – malarstwo i grafika
- Antoni Janusz Pastwa – rzeźba i rysunek
- Antoni Fałat – malarstwo

1999 r.

- Antoni Janusz Pastwa – rzeźba i rysunek
- Wojciech Kaniowski – malarstwo

- **Ceramika Młodych '99** – ceramika artystyczna
- Jarosław Sierek „Grafiki wodne” – malarstwo i grafika
- Krystyna Cybińska – ceramika
- Andrzej Borkowski – malarstwo
- Stanisław Batruch – malarstwo
- Wacław Jagielski *Didaskalia do pewnej sztuki* – pastele
- Przemysław Tyszkiewicz *Echappade* – grafika

2000 r.

- Andrzej Gieraga – malarstwo
- **Ceramika Młodych 2000** – ceramika artystyczna
- Jerzy Tchórzewski – malarstwo
- Marek Jaromski *Blues C-dur dla Pana Boga* – grafika
- Andrzej Owczarek – malarstwo
- Dobiesław Gała *Zmagania* – rzeźba i rysunek
- Anka Brudzińska *Własny kawałek nieba* – malarstwo
- Michał Kliś *Cdn – Ślady na papierze* – rysunek, plakat

2001 r.

- Janusz Stanny *Prace domowe* – grafika
- **Ceramika Młodych 2001** – ceramika artystyczna
- Urszula Wilk – malarstwo
- Małgorzata Warlikowska *Pomnik po* – ceramika
- Aleksandra Niedzielska-Sarnes i Arkadiusz Sarnes – sgraffito, malarstwo
- Jerzy Fober – rzeźba
- Andrzej Guttfeld – malarstwo
- Jan Młodożeniec – plakaty z lat 60. i 70.

2002 r.

- Bożenna El-Sayed, Hanna Krzewska, Maria Owczarek, Teresa Pacek, Jolanta Tacakiewicz *Ślady natury – znaki wyobraźni* – malarstwo
- **Ceramika Młodych 2002** – ceramika artystyczna

- Piotr Młodożeniec *Obrazy* – malarstwo
- Achim Vater, Annegret Lengfeld, Walter Flogel, Bernd Egger *ART-TRANSFER* – malarstwo, rzeźba, fotografia
- Michalina Garus *Pion/poziom* – grafika
- Teresa Brohocka-Pacek *Arcadia* – malarstwo
- Małgorzata Dobrzyniecka-Kojder – malarstwo
- Wanda Gołkowska, Jan Chwałczyk – rysunek, malarstwo, formy przestrzenne

2003 r.

- Jan Świtka *Teatr ulicy* – malarstwo, rysunek
- Krzysztof Wieczorek *Portrety chmur* – grafika
- **Ceramika Młodych 2003** – ceramika artystyczna
- Barbara i Stanisław Bałdyga *Więzi naturalne* – grafika
- *Oni są wśród nas* – zbiorowa wystawa osób niepełnosprawnych
- Maria Kulesza *Obiekty* – szkło artystyczne
- Wojciech Leder *Obrazy* – malarstwo
- Małgorzata Piątek-Grabczyńska *To jest tak* – malarstwo
- *Od szczegółu do ogółu – Lubin w architekturze* – XI Miejski Konkurs Plastyczny
- Marcin Berdyszak *Martwe natury* – instalacja
- Piotr Błazejewski – malarstwo
- Ewa Latkowska-Żychska *Powietrze-woda-światło* – tkanina artystyczna, malarstwo

2004 r.

- Jerzy Kapłański *Ciągła odłona* – malarstwo
- **Ceramika Młodych 2004** – ceramika artystyczna
- Józef Hałas *Gwasze*
- Dobiesław Gała *Nierozpoznane* – rzeźba, rysunek, wystawa laureata I Nagrody Lubńskiego Biennale Sztuki
- Laura Ledebur, Rudi Spornhauer, Clemens M. Struggalla *Materia* – malarstwo, rzeźba, fotografia

- Jerzy Duda-Gracz *Mała retrospektywa* – malarstwo
- *Japonia-Polska* – grafika, wystawa zbiorowa

2005 r.

- Andrzej Mleczko – rysunki
- Jacek Malczewski – rysunki
- Tomasz Bukowski – malarstwo
- *Ceramika Młodych 2005. Nim opadną dymy*
– ceramika artystyczna
- *Kolekcja radości* – zbiorowa wystawa osób niepełnosprawnych
- *Lubin – polskie zagłębie niezależnego drukarstwa*
– wystawa zorganizowana w ramach II Międzynarodowego Festiwalu Mediów *Ukraina-Polska-Białoruś*
- *Późny czeski symbolizm w grafice I połowy XX w.*
- *Solidarność, Solidarność Walcząca* – dokumenty, fotografia
- Stasys Eidrigevicius *Mosty* – fotografia
- *Zbliżenia* – I edycja Projektu Artystycznej Komunikacji – wystawa zbiorowa
- *II Lubińskie Biennale Sztuki*

2006 r.

- Marek Grabowski – malarstwo, rzeźba
- *Miejsca represji i kaźni na Dolnym Śląsku i Opolszczyźnie 1939–1956* – wystawa historyczna
- *Ceramika Młodych 2006* – ceramika artystyczna
- Kurt Fleckenstein *Polska droga* – instalacja artystyczna
- *SURVIVAL IV Sacrum i płeć* – instalacja artystyczna
- *XXV Wystawa Plastyki Zagłębia Miedziowego*
- Pavel Hlavaty – grafika
- *Sowieckie Piekło* – wystawa historyczna ze zbiorów Instytutu Pamięci Narodowej
- Ryszard Kapuściński *Fotografia*

2007 r.

- Aleksander Dymitrowicz, Stanisław Wysocki *Pomiędzy bielą a czernią* – malarstwo, rzeźba
- Krzysztof Raczkowiak *Lubin 31 VIII 1982* – fotografia
- Jan Kanty-Pawluśkiewicz *Żel-art* – malarstwo
- Maria Owczarek *Magia ogrodu* – malarstwo
- Andrzej Kosowski *Czas* – rzeźba

2008 r.

- Katarzyna Banaś, Ossur Mohr *Malarstwo*
- *Wielki głód na Ukrainie* – archiwalia ze zbiorów Instytutu Pamięci Narodowej
- Teresa Brohocka-Pacek *One szły za nim...* – malarstwo
- *Ars Erotica Markiz Franz Von Bayros (1866–1924) i inni* – grafika
- Wacław Wantuch *Akt* – fotografia
- *Sztuka ikony – między miłością Bożą a duchem ludzkim* – malarstwo
- Jerzy Duda-Gracz *Judaiki* – malarstwo, grafika
- Elżbieta Kleniuk *Tańcząc na linie* – malarstwo, rysunek

2009 r.

- Szymon Kobyliński *Kobyliński – prześmiewca doskonały* – rysunek
- *Polski komiks historyczny* – rysunek
- Lucyna Skąlecka, Andrzej Owczarek *Zmyślone kwiaty i inne elementy retrospektywy* – malarstwo
- *III Lubinskie Biennale Sztuki*
- Radosław Brzozowski *Fotografia*
- Krzysztof Skwara *Malarstwo*
- *Pieniądz wojny i kryzysu. Dzieje lokalnych środków płatniczych* – wystawa historyczna
- Piotr Sawicki *Prawosławie w Polsce* – fotografia
- Monika Ślósarczyk *10 przykazań i 7 grzechów głównych* – malarstwo

— Stacja Galeria *Przystanek 1* – wystawa podsumowująca cykl warsztatów artystycznych

2010 r.

- Katarzyna Banaś, Andrzej Borkowski *Lata świetlne* – malarstwo
- Tomasz Kizny *Planeta Kołyma* – fotografia
- *Wzgórze Zamkowe. Dwudziestolecie* – wystawa jubileuszowa
- Zbigniew Superson *Relatywizm przemijania* – malarstwo, rysunek, wystawa laureata III Lubińskiego Biennale Sztuki
- Jakub Byrczek *Kilka fotografii pamiątkowych* – fotografia
- Adam Bujak *Polskie pielgrzymki Jana Pawła II* – fotografia

2011 r.

- *XXVI Wystawa Plastyki Zagłębia Miedziowego* – malarstwo, grafika, fotografia
- *Boże Młyny - krzyże i kapliczki przydrożne na pograniczu kudowsko-nachodzkim* – wystawa historyczna
- Zbigniew Herbert *Rysunki*
- Radosław Ślany *Gadające głowy i inne* – grafika
- *Artystyczne abecadło 2011* – wystawa podsumowująca cykl warsztatów artystycznych
- *Polscy mistrzowie ilustracji dziecięcej. Bohdan Butenko, Adam Kilian, Jerzy Srokowski, Janusz Stanny, Andrzej Strumiłło i inni* – rysunek
- Marta Sztaba *Daleko i blisko* – malarstwo, rysunek
- Anita Chmiel *Malarstwo 1990–2011*
- *7+* – zbiorowa wystawa malarstwa, rysunku, instalacji artystycznej, rzeźby

2012 r.

- *IV Lubińskie Biennale Sztuki*

— *Wielka Artystyczna Wyrzedaż* – prace plastyczne ze zbiorów Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe”

— *Niebo w zieleni* – wystawa poplenerowa, malarstwo

— *Baśniomalowanie* – wystawa pokonkursowa

— *Warsztaty na Wzgórzu* – wystawa podsumowująca cykl warsztatów artystycznych

— *Europejskie impresje* – zbiorowa wystawa rysunku satyrycznego

— *W stronę marzeń – fotorelacja z podróży dookoła świata* – fotografia

— Zdzisław Beksiński *Fotografie*

— *Generał Stanisław Maczek i jego żołnierze* – wystawa historyczna

— Salvador Dali *Grafika*

2013 r.

- Teresa Brohocka-Pacek *Tak było* – malarstwo
- Edyta Rola-Marcinkowska – tkanina artystyczna
- *Sowieckie Piekło 39–56* – wystawa historyczna
- *Judaica* – Marc Chagall, Irving Amen, Chaim Goldberg, Chaim Gross, Ira Moskowitz... – grafika
- *Kolekcja Wzgórza* – malarstwo, grafika, rysunek
- Magdalena Chabasińska i Marta Czerniawska *Wyjście z formy* – fotografia
- *Armia radziecka z nami od dziecka* – wystawa historyczna
- Pablo Picasso *Grafika nieokiełznana*

2014 r.

- Albrecht Dürer *Biblia w drzeworycie* – grafika
- Karol Ferster *Rysunek satyryczny*
- Rafał Olbiński *Plakat*
- *Fotografia Dzikiej Przyrody* – 70 najlepszych zdjęć z konkursu fotograficznego Wildlife Photographer of the Year w latach 2002–2013

- 1944 – wystawa historyczna
- *Wielka Wojna 1914–1918* – wystawa historyczna
- *Niecodzienne narracje* – wystawa zbiorowa prac plastycznych wykonanych przez osoby niepełnosprawne
- Rembrandt van Rijn *Grafika*
- *Defil – Fabryka Wspomnień* – wystawa historyczna

2015 r.

- *Oblicza grafiki* – wystawa zbiorowa
- *V Lubińskie Biennale Sztuki*
- *Akademia życia* – wystawa pokonkursowa
- 1945 – wystawa historyczna
- *Ceramiczne Impresje na Bis* – wystawa prac plastycznych zrealizowanych podczas Integracyjnych Warsztatów Ceramicznych
- *Za wolność Waszą i tylko Waszą. 75. rocznica udziału polskich litników w Bitwie o Anglię* – wystawa historyczna
- *Dolnośląski szlak dawnego rzemiosła – kultywowanie zapomnianych zawodów* – wystawa historyczna
- Henri de Toulouse-Lautrec *Grafiki i litografie*

2016 r.

- Magdalena Parnasow-Kujawa *Pomiędzy wartościowością* – grafika
- Zuzanna Bartczak, Joanna Grochulska, Karolina Janikowska *Niepowierzchnowość* – fotografia, grafika, instalacja artystyczna
- Mateusz Pietrowski *Koniec-Obrazu-Początek* – malarstwo
- *Akademia Sztuki* – wystawa pokonkursowa
- Hanna Krzewska-Lis *Co jest za linią horyzontu...* – malarstwo, grafika
- *Cruze, Choix, Ket124, Muske, M719* – wystawa zbiorowa twórców sztuki ulicy
- *Cichociemni* – wystawa historyczna

2017 r.

- *Sztuka plakatu – polskie plakaty filmowe*
- *Stare obrazki ze zwierzętami – zoologiczne grafiki*
- Michał Sitkiewicz i Paweł Sokołowski (StreetCollodion–Art) *Portret Dolnego Śląska* – fotografia
- Aneta Więcek-Zabłotna *Rytm istnienia* – fotografia
- *III Lubiński Konkurs Artystyczny – Akademia Sztuki*
- *Pasją zacząć chwile* – wystawa prac ceramicznych uczestniczek Uniwersytetu Senioralnego
- *Baśniomalowanie* – wystawa pokonkursowa
- Paweł Wyborski *Peryferie ikony: Ikonomaterie* – malarstwo
- *VI Lubińskie Biennale Sztuki*
- *Zbrodnia Lubińska* – wystawa historyczna
- Krzysztofa Kułacz-Karpiński *Karpigrafia* – rysunek, malarstwo
- *Jesienno-zimowe inspiracje dla seniora* – wystawa podsumowująca cykl zajęć artystycznych

2018 r.

- *Polskie banknoty XX wieku* – wystawa historyczna
- Tomasz Hanoff *Matnia* – fotografia, malarstwo, instalacja artystyczna
- *Malarstwo polskie*
- Sylwia Chudy-Leśnik i Andrzej Leśnik *Razem i osobno* – malarstwo
- Daria Paryła *Przeżywanie* – fotografia
- *Pasją zacząć chwile – 2. edycja* – wystawa prac plastycznych uczestniczek Uniwersytetu Senioralnego
- *IV Lubiński Konkurs Artystyczny – Akademia Sztuki*
- Radosław Keler *Rzeźba*
- *Projekt Polska 1918–2018. Moda i kino* – wystawa historyczna
- Grzegorz Niemyjski *Nieszpory* – rzeźba
- *Jesienno-zimowe inspiracje dla seniora – 2. edycja*

2019 r.

- Krzysztof Polaczenco *Realna iluzja* – malarstwo
- Piotr Sobczyk *Ceramika i stal* – rzeźba
- Agnieszka Antosiewicz-Mas *Raje utracone* – fotografia
- *Światy równoległe II* – zbiorowa wystawa fotografii
- *1944* – wystawa historyczna
- *Pasją zaczarować chwilę – 3. edycja* – wystawa prac plastycznych uczestniczek Uniwersytetu Senioralnego
- *V Lubiński Konkurs Artystyczny – Akademia Sztuki*
- Elżbieta Kochan *Keramos* – ceramika artystyczna

Galeria Jadwiga

Pracownia Działań Twórczych ARTPUNKT

1990 r.

- Joanna Dzięgielewska-Krzysiek – malarstwo
- Bogusław Piotrowski – projekty architektoniczne
- *10 grafików europejskich* – ekslibrisy ze zbiorów Tadeusza Czosnki
- Ewa Śliwa – malarstwo

1991 r.

- Zofia Fuczek *Kamienie i kwiaty* – malarstwo
- Agata i Leszek Różańscy – grafika

1994 r.

- Teresa Pacek – malarstwo
- Bożenna Ciskowska El-Sayed – rysunek

1995 r.

- Maria Owczarek *Żywioty. W oczekiwaniu tęczy* – pastele
- Jolanta Strzelczyk – rysunek
- Halina Engel-Samerek – szkło unikatowe
- Marzena Krębuszewska – malarstwo, rysunek
- Joanna Dzięgielewska-Krzysiek – malarstwo

1996 r.

- Joanna Gandziarska – malarstwo, rysunek i grafika
- Joanna Bojarska *Ona – Wielorakość Jednego* – grafika
- Paweł Wechta *Pofestiwalowe impresje* – fotografia
- Agnieszka Sobecka – malarstwo
- *Arka Noego. Radość, pasja, intuicja* – wystawa ceramiki z pracowni Fundacji im. Brata Alberta w Lubinie

1997 r.

- Monika Aleksandrowicz – malarstwo
- Renata Skrzypczak *Sen o królu Aśoka* – rysunek
- Danuta Wiktoria Kacalak *Bali* – pastele
- Leszek Kostulski *Ilustracje* – rysunek
- Bożena Gruszecka – rysunek, ceramika, szkło artystyczne

1998 r.

- Renata Rydlak, Marcin Piotrowski *Jak to ze snem różnie bywa* – szkło artystyczne i malarstwo
- Bartłomiej Sroka *Autoportret wewnętrzny* – ceramika
- Mariusz Witkowski – rysunek
- *Artyści plastycy – absolwenci I LO w Lubinie* – grafika, rysunek
- *Rynek i ratusz w Lubinie* – wystawa pokonkursowa
- Mirosława Boczniewicz – grafika

1999 r.

- Aldona Szykulska *Ogrody kobiecości* – malarstwo
- Elżbieta Kochan – rzeźba i rysunek
- *Logo na wesoło* – wystawa pokonkursowa
- Elżbieta Szymańska *Żywioty wody* – malarstwo
- Barbara Siemieńska-Pleszka *W czerni i bieli* – rysunek

2000 r.

- Andrzej Gieraga – grafika
- Paweł Szydło „Eggs” – malarstwo
- *Sztuka na Bruku '99 w obiektywie* – pokonkursowa wystawa fotografii
- Jolanta Dudzińska *Greenland what a Wonderfull World* – malarstwo i fotografia

2001 r.

- Andrzej Kosowski *Destrukcja* – rzeźba i rysunek

- Marcin Mierzicki *Kto wyżej podskoczy!* – rzeźba
- Aleksandra Makowska – grafika artystyczna
- *Sztuka na Bruku w obiektywie* – pokonkursowa wystawa fotografii
- Daniel Kwiatkowski – koncepcja architektoniczna hali widowiskowo-sportowej Cuprum Arena w Lubinie
- Marta Majer – ceramika, grafika
- *VIII Lubińska Aukcja Dzieł Sztuki* – wystawa przedaukcyjna

2002 r.

- Elżbieta Kleniuk *Pomiędzy myślą a słowem* – rysunek i malarstwo
- Roman Łasa *Impresje domowe* – grafika
- Katarzyna Podlecka *Portrety* – malarstwo
- *Sztuka na Bruku w obiektywie* – pokonkursowa wystawa fotografii
- Stefan Sadowski *Pejzaże wewnętrzne* – szkło artystyczne
- *IX Lubińska Aukcja Dzieł Sztuki* – wystawa przedaukcyjna

2003 r.

- *Alchemia koloru* – wystawa zbiorowa
- Magdalena Skórzewska – malarstwo
- Małgorzata Bałdyga – grafika
- *Festiwal Lubińskie Talenty* – wystawa zbiorowa
- *Genius Loci – I Lubińskie Biennale Sztuki*
- Bogumiła Klaudel-Rezler *Impresje leśne* – malarstwo
- Konrad Banaszkiewicz *Zagubiony w złym śnie* – grafika komputerowa

2004 r.

- Emil Chorażyczewski *Moje światy* – malarstwo
- *Zimowe opowieści* – wystawa pokonkursowa

- Aldona Szykulska *Ładne zdjęcia* – fotografia
- *Polska Sztuka Współczesna* – wystawa zbiorowa
- Urszula Andrejczyn – malarstwo, rysunek
- Janusz Wróblewski – malarstwo, rysunek, grafika
- *Sztuka na Bruku w obiektywie* – pokonkursowa wystawa fotografii
- Dagmara Angier *...wariacje na temat...* – malarstwo
- *Inni dla swoich* – prace plastyczne osób niepełnosprawnych

2005 r.

- Lidia Koszowska *Zbliżenia* – fotografia
- Piotr Krzyżanowski *Jan Paweł Wielki* – fotografia
- Bożena Bujak – malarstwo
- *XIV Międzynarodowe Biennale Grafiki Dzieci i Młodzieży* – grafika
- *IM-Presje* – prace plastyczne uczestników warsztatów artystycznych
- Beata Ostrowska – malarstwo
- Ewa Helena – malarstwo
- Elżbieta Kowalska – malarstwo
- Teresa Brohocka-Pacek *Ilustracje do baśni Hansa Christiana Andersena*

2006 r.

- Marta Dziurzeń *Homo viator* – malarstwo
- Urszula Morawska *Światło i kolor* – malarstwo
- Wiktor Koniw *Malarstwo*
- *Ślady* – prace plastyczne uczestników warsztatów artystycznych
- *Skarby naszego regionu* – fotografia
- Robert Krawczyk *Zamykam oczy* – fotografia

2007 r.

- Wacław Jagielski *Moje artystyczne podróże – Polska, Grecja, Meksyk, Ukraina* – malarstwo
- Radosław Keller *Człowiek forma doskonała* – rzeźba
- *Zima w obiektywie* – wystawa pokonkursowa
- Wiktor Koniw *Ten piękny świat* – malarstwo
- *Ślady II* – prace plastyczne uczestników warsztatów plastycznych
- Łukasz Korzewiowski, Kamil Szymański – fotografia

2008 r.

- *Jutlandia* – prace plastycznych absolwentów i uczniów I Liceum Ogólnokształcącego w Lubinie
- Radosław Keller *Rzeźba*
- *Impuls* – wystawa Lubńskiego Stowarzyszenia Twórców Kultury
- Krystian Brzozowiec *Bella Sicilia* – fotografia
- *Kolekcja Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe”* – malarstwo, grafika
- *Zabytki Ziemi Lubuskiej* – wystawa Stowarzyszenia Twórców Kultury w Lubinie
- *Makroarchitektura* – wystawa pokonkursowa

2009 r.

- Bożenna El-Sayed i Jan Wegneris – grafika, fotografia
- *Generał Nil* – wystawa historyczna
- Stanisław Lipiński *Pejzaże* – malarstwo
- Maciej Niestony *Rozmowy* – fotografia
- *Ich świat* – prace plastyczne uczestników warsztatów artystycznych

2010 r.

- *Świąteczno-noworoczny kiermasz sztuki* – ceramika, szkło artystyczne
- *Fragment większej całości* – prace plastyczne

uczestników warsztatów plastycznych

— Magda Ratyszyńska i Adam Kopiec *Dżungla*

oraz Parowozy wolsztyńskie – grafika

— Iza Bartosińska *Obrazowanie* – malarstwo, rysunek,
książka artystyczna

2011 r.

— *Zabytki Ziemi Lubińskiej* – wystawa pokonkursowa

— *TU/TERAZ* – zbiorowa wystawa malarstwa i rysunku „Komitywy Artystycznej”

— Jarosław Przygodzki *Osobiste, osobiście* – rysunek

— Barbara Siemieńska-Pleszka, Lidia Wąsat, Wioletta

Bojaryn, Ewa Tuburcy *Trzy po trzy* – malarstwo

— Agnieszka Sierzputowska *Stitches/Szwy* – malarstwo

2012 r.

— Krzysztof Wieczorek *Grafika artystyczna*

— *Historia letnich igrzysk olimpijskich. Olimpijczycy
Zagłębia Miedziowego* – wystawa historyczna

— *Galeria grafiki* – kolekcja Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe”

— *EKOchoinka* – wystawa pokonkursowa

2013 r.

— *Warsztaty na Wzgórzu* – wystawa fotografii dokumentujących zajęcia artystyczne realizowane w Ośrodku Kultury „Wzgórze Zamkowe” w sezonie 2012/2013

— *EKOdesign* – wystawa pokonkursowa

— *EKOpodarek* – wystawa pokonkursowa

2014 r.

— *Akademia Sztuki* – wystawa pokonkursowa

— *Warsztaty na Wzgórzu* – wystawa fotografii dokumentujących zajęcia artystyczne realizowane w Ośrodku Kultury „Wzgórze Zamkowe” w sezonie 2013/2014

2015 r.

— *Krzyż harcerski przez lata* – wystawa historyczna przygotowana przez Komendę Hufca Związku Harcerstwa Polskiego w Lubinie

— *Warsztaty na Wzgórzu* – wystawa fotografii dokumentujących zajęcia artystyczne realizowane w Ośrodku Kultury „Wzgórze Zamkowe” w sezonie 2014/2015

2016 r.

— *Okolicznościowy medal z okazji 1050. rocznicy Chrztu Polski* – wystawa pokonkursowa

— *Powiatowy konkurs fotograficzno-historyczny z okazji 1050. rocznicy Chrztu Polski* – wystawa pokonkursowa

2018 r.

— *Baśniomalowanie* – wystawa konkursowa

Wystawy plenerowe

2006 r.

— *Zbrodnia Lubińska '82* – wystawa historyczna

2008 r.

— *Zagłębie Miedziowe w latach 1956-90* – wystawa historyczna

2010 r.

— *Lubin 1990-2010* – wystawa historyczna
— *Zapomniane dni chwały Zagłębia Lubin* – wystawa historyczna

2011 r.

— *Lubin na tle Dolnego Śląska* – wystawa historyczna

2012 r.

— *Lubin sprzed lat na pocztówkach* – wystawa historyczna
— *Historia igrzysk olimpijskich* – wystawa historyczna
— *Historia Euro* – wystawa historyczna
— *Bezpieczne Przekraczanie Progu Sierpniowego* – wystawa historyczna

2013 r.

— *Lubin z lotu ptaka* – fotografie lotnicze
— *50 lat szkolnictwa górniczego w Lubinie* – wystawa historyczna

2014 r.

— *Jan Paweł II – historia pontyfikatu* – fotografie Piotra Krzyżanowskiego
— *Chobienia – przeszłość i teraźniejszość* – wystawa historyczna

2015 r.

— *XXV lat samorządu terytorialnego w Polsce – Lubin 1990-2015*
— *Zagłębie Lubin – dziesięć lat w obiektywie* – fotografie Tomasza Foltę
— *Bezpieczne Przekraczanie Progu Sierpniowego* – wystawa historyczna
— *Kobieta w hucie – Kobieta w chacie* – fotografie Marty Czerniawskiej i Magdaleny Chabasińskiej

2016 r.

— *1050. rocznica Chrztu Polski* – wystawa historyczna
— *Zagłębie Lubin – 1 sezon – 70 kadrów* – fotografie Tomasza Foltę
— *16. miesięcy wolności* – wystawa historyczna
— *Podniebna fotografia* – fotografie Tomasza Forsyia

2017 r.

— *25-lecie Zbrodni Lubińskiej* – wystawa historyczna

2018 r.

— *Kwiaty* – fotografie Macieja Madejszy

Publikacje Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe”

Katalogi i foldery wystaw

Joanna Dziągiewska-Krzysiek. Malarstwo, tekst: Jerzy Kulikowski, kurator: Leszek Rozmus, Galeria Jadwiga, maj/czerwiec 1990.

Jerzy Świątkowski. Grafiko-Proza, kurator: Janina Stępień, Galeria Jadwiga, lipiec 1990.

Bogusław Piotrowski. Architektura. Projekty, Galeria Jadwiga, lipiec 1990.

Ekslibrisy 10 grafików europejskich, tekst: Józef Tadeusz Czosnyka, Galeria Jadwiga, wrzesień/październik 1990.

Tkanina unikatowa, kurator: Robert Chłoń, Galeria Zamkowa, październik/listopad 1990.

Ewa Śliwa. Malarstwo, kurator: Marlena Mokrzanowska, Galeria Jadwiga, listopad 1990.

Marcela Montes. Grafika, Galeria Zamkowa, maj/czerwiec 1991.

Adam Chmielowiec. Malarstwo, tekst: Wanda Gołkowska, Galeria Zamkowa, wrzesień 1991.

Eugeniusz „Geno” Małkowski. Rysunki i gwasze, tekst: Eugeniusz „Geno” Małkowski, kurator: Nina Stępień, Galeria Zamkowa, grudzień 1991.

Rafał Strent. Grafika, kurator: Marzena Krębuszewska, Galeria Zamkowa, marzec/kwiecień 1992.

Maciej Włosiński. Malarstwo, Galeria Zamkowa, kwiecień/maj 1992.

Andrzej Basaj. Grafika, Galeria Zamkowa, październik 1992.

Darek Nowak. Grafika i rysunek, Galeria Zamkowa, grudzień 1992.

22 pracownia. Prezentacja wybranych prac studenckich z Pracowni Witrażu prowadzonej przez Anne Skibską we wrocławskiej PWSSP, tekst: Jakub Kostowski, kurator: Joanna Jęzak, Barbara Idzikowska, Galeria Zamkowa, styczeń 1993.

Urszula Wilk. Malarstwo, Galeria Zamkowa, luty 1993.

Kolekcja Gallery Starmach. Malarstwo, grafika, rysunek, tekst: Mirosław Drews, kurator: Nina Stępień, Galeria Zamkowa, kwiecień 1993.

Mariusz Mikołajek. Malarstwo, tekst: Joanna Jęzak, kurator: Joanna Jęzak, Galeria Zamkowa, maj 1993.

Jan Tarasin. Serigrafie 1974–1982, tekst: Jan Tarasin, Galeria Zamkowa, czerwiec 1993.

Pere Ribera. Malarstwo, tekst: Andrzej Martinez, Galeria Zamkowa, lipiec/sierpień 1993.

Paweł Frąckiewicz. Grafika, Galeria Zamkowa, sierpień 1993.

Yolanta Nikt, Zdzisław Nitka. Malarstwo, tekst: Ewa Tracz, Galeria Zamkowa, wrzesień 1993.

Michał Hrisulidis. Malarstwo, tekst: Wojciech Śmigielski, Galeria Zamkowa, październik 1993.

Małgorzata Maćkowiak. Malarstwo, tekst: Andreas Billert, Galeria Zamkowa, grudzień 1993/styczeń 1994.

Katedra Grafiki na Wzgórzu Zamkowym. Wystawa Katedry Grafiki wrocławskiej PWSSP, tekst: Eugeniusz Smoliński, kurator: Paweł Frąckiewicz, Dariusz Czekaj, Galeria Zamkowa, listopad 1993.

Wojciech Lupa. Malarstwo, tekst: Jakub Kostowski, kurator: Dariusz Czekaj, Galeria Zamkowa, styczeń 1994.

Agnieszka Cieślińska, Artur Zawadzki. Rysunek, grafika,

kurator: Dariusz Czekaj, Galeria Zamkowa, luty 1994.

Teresa Pągowska. Malarstwo, tekst: Teresa Pągowska, kurator: Dariusz Czekaj, Galeria Zamkowa, maj 1994.

Czesław, Jacek i Stanisław Wiąckowie. Rzeźba, grafika, malarstwo, kurator: Dariusz Czekaj, Galeria Zamkowa, październik 1994.

Anna Borcz. Malarstwo – Collage, kurator: Dariusz Czekaj, Galeria Zamkowa, luty 1995.

Wojciech Ćwiertniewicz. Malarstwo, kurator: Dariusz Czekaj, Galeria Zamkowa, maj 1995.

Ireneusz Kiziński. Szkło 1995. Szkło artystyczne, Galeria Zamkowa, czerwiec 1995.

Halina Pawlikowska, Jacek Szewczyk, Christopher Nowicki, Przemysław Tyszkiewicz. Grafika, kurator: Dariusz Czekaj, Galeria Zamkowa, lipiec 1995.

Ryszard Grazda. Malarstwo, grafika, Galeria Zamkowa, wrzesień/październik 1995.

Lubin – portrety miasta – poszukiwanie ikonografii, tekst: Anna Gołębiewska, Galeria Jadwiga, listopad 1995.

Anna Janusz. Grafika, tekst: Andrzej Basaj, Galeria Zamkowa, grudzień 1995.

Maja Godlewska, Pejzaż naturalny. Malarstwo, kurator: Nina Stępień, Dariusz Czekaj, Galeria Zamkowa, styczeń 1996.

Rafał Strent. Rysunek, tekst: Jadwiga Pisarkiewicz, kurator: Dariusz Czekaj, Galeria Zamkowa, luty 1996.

Józef Hałas. Malarstwo, Galeria Zamkowa, marzec 1996.

Aleksander Dymitrowicz, Marian Wołczuk. Malarstwo, Galeria Zamkowa, maj 1996.

Joanna Bojarska. Grafika, tekst: Franciszek Bunsch, Galeria Jadwiga, maj/czerwiec 1996.

Agnieszka Sobecka. Malarstwo, tekst: Wanda Gołkowska, Galeria Jadwiga, sierpień/wrzesień 1996.

Aleksander Roszkowski. Malarstwo, Galeria Zamkowa, październik/listopad 1996.

Ewa Walewska. Grafika, tekst: Ewa Walewska, kurator: Dariusz Czekaj, Galeria Zamkowa, listopad/grudzień 1996.

Łukasz Konieczko, Sieć. Grafika, Galeria Zamkowa, grudzień 1996/styczeń 1997.

Anna Dorota Morawiecka, Kagua-Hime. Malarstwo, tekst: Anna Dorota Morawiecka, Galeria Zamkowa, styczeń/luty 1997.

Franciszek Bunsch. Grafika, kurator: Dariusz Czekaj, Galeria Zamkowa, luty/marzec 1997.

Monika Aleksandrowicz. Malarstwo, Galeria Jadwiga, marzec 1997.

Jacek Sroka. Malarstwo i grafika, tekst: Jan Fejkiel, Andrzej Pietsch, Stanisław Stopczyk, Stanisław Tabisz, Milena Romanowska, Denis Canteux, Katarzyna Bik-Pikon, Krzysztof Markiel, Paweł Sosnowski, Galeria Zamkowa/Fundacja Turleja, maj/czerwiec 1997.

Klan szklarzy. Szkło artystyczne, tekst: Anna Kopaczyńska, Galeria Zamkowa, czerwiec/lipiec 1997.

Leszek Kostulski. Ilustracje, Galeria Jadwiga, lipiec/październik 1997.

Grzegorz Bednarski. Malarstwo, tekst: Jacek Waltoś, Grzegorz Bednarski, kurator: Dariusz Czekaj, Galeria Zamkowa/Fundacja Turleja, wrzesień/październik 1997.

Pocztówka – mój Lubin. V miejski konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży, Galeria Jadwiga, październik 1997.

Jacek Waltoś, Ściana – zasłona. Grafika, tekst: Mieczysław Szewczuk, Dariusz Czekaj, kurator: Dariusz Czekaj, Galeria Zamkowa/Fundacja Turleja, październik/listopad 1997.

Michał Hrisutidis, Scena obrazowa. Malarstwo, grafika, tekst: Wojciech Śmigieński, Galeria Zamkowa, listopad/grudzień 1997.

Stanisław Ryszard Kortyka. Malarstwo, tekst: Marek Śnieciński, Galeria Zamkowa, grudzień 1997/luty 1998.

IV lubińska aukcja wielkiego serca, Galeria Zamkowa, styczeń 1998.

Anna i Jacek Szewczyk, Inne strony. Malarstwo, tekst: Andrzej Saj, luty/marzec 1998.

Janusz Jaroszewski, Obrazy z cyklu „Relikty” 1996–1998.
Malarstwo, tekst: Marek Śnieciński, Galeria Zamkowa/Kłodzki
Ośrodek Kultury, maj 1998.

Ludwik Kiczura, Szkło. Szkło artystyczne, Galeria Zamkowa,
czerwiec/lipiec 1998.

Mariusz Witkowski. Rysunek, tekst: Marek Zieliński, Galeria
Jadwiga, wrzesień/październik 1998.

Artyści plastycy absolwenci I LO w Lubinie, kurator: Nina
Stępień, Galeria Jadwiga, październik 1998.

Antoni Janusz Pastwa. Rzeźba, rysunek, tekst: Krzysztof
Miklaszewski, kurator: Anna Gołębiowska, Galeria Zamkowa,
październik/listopad 1998.

Mira Mirro Boczniewicz, Hermetyczne w negatywie. Grafika,
tekst: Andrzej Basaj, Galeria Jadwiga, listopad 1998.

Antoni Fałat. Malarstwo, tekst: Janusz Jaremicz, kurator:
Janina Stępień, Anna Gołębiowska, Galeria Zamkowa, grudzień
1998/styczeń 1999.

V lubińska aukcja dzieł sztuki, Galeria Zamkowa, styczeń 1999.

Wojciech Kaniowski. Malarstwo, tekst: Zofia Gebhard, Galeria
Zamkowa, styczeń 1999.

Jarosław Sierek. Grafiki wodne, Galeria Zamkowa, kwiecień/maj
1999.

Stanisław Batruch. Malarstwo, tekst: Andrzej Pollo, kurator:
Nina Stępień, Anna Gołębiowska, Galeria Zamkowa, wrzesień/
październik 1999.

Wojciech Jagielski, Didaskalia do pewnej sztuki. Malarstwo,
tekst: Andrzej St. Konieczny, Krzysztof Kuliś, Ryszard Mitek,
kurator: Anna Gołębiowska, Galeria Zamkowa, październik/
listopad 1999.

Przemysław Tyszkiewicz, Echappade. Grafika, tekst: Mirosław
Ratajczak, J. Aleksander Sikora, kurator: Anna Gołębiowska,
Galeria Zamkowa, grudzień 1999/styczeń 2000.

VI lubińska aukcja dzieł sztuki, tekst: Nina Stępień, Galeria
Zamkowa, styczeń 2000.

Andrzej Gieraga. Malarstwo, tekst: Bożena Kowalska, Galeria

Zamkowa/Miejska Galeria Sztuki w Łodzi/Akademia Sztuk
Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi/Galeria
Studio w Warszawie, styczeń/luty 2000.

10 lat Wzgórza Zamkowego, redakcja: Beata Kostuś, Lubin
2000.

Jerzy Tchórzewski. Malarstwo, tekst: Jerzy Tchórzewski, Rafał
Strent, Aleksander Wojciechowski, kurator: Nina Stępień,
Agata Tokarz-Puzio, Galeria Zamkowa, maj/czerwiec 2000.

Andrzej Owczarek. Malarstwo, kurator: Agata Puzio,
Galeria Zamkowa, lipiec/sierpień 2000.

VIII miejski konkurs plastyczny. Od grosza do fortuny,
Galeria Zamkowa, wrzesień 2000.

Anka Brudzińska, Własny kawałek nieba. Malarstwo, tekst:
Andrzej Saj, Jaromir Jedliński, Zbigniew Makarewicz, Agata
Saraczyńska, Krzysztof Skarbek, Alojzy Gryt, Piotr Błażejewski,
Anka Brudzińska, Galeria Zamkowa, listopad/grudzień 2000.

VII lubińska aukcja dzieł sztuki, Galeria Zamkowa, styczeń 2001.

Małgorzata Warlikowska, Pomnik Po. Malarstwo, Galeria
Zamkowa, czerwiec/sierpień 2001.

Plener ceramiczny, tekst: Krzysztof Rozpondek, Elżbieta
Kochan, Galeria Zamkowa, wrzesień 2001.

Jan Młodożeniec, Plakaty. Lata 60. i 70., tekst: Edmund
Lewandowski, Kama Zboralska, kurator: Dariusz Czekaj,
Galeria Zamkowa, grudzień 2001.

VIII lubińska aukcja dzieł sztuki, tekst: Jurek Owsiak, Galeria
Zamkowa, styczeń 2002.

*Bożena El-Sayed, Hanna Krzewska-Lis, Maria Owczarek, Teresa
Brohocka-Pacek, Jolanta Tacakiewicz, Ślady natury – znaki
wyobraźni. Malarstwo*, tekst: Janina Stasiak, kurator: Dariusz
Czekaj, Galeria Zamkowa, luty/marzec 2002.

Ceramika młodych 2002, tekst: Krystyna Cybińska, Lidia
Kupczyńska-Jankowiak, Dariusz Czekaj, kurator: Adam Abel,
Dariusz Czekaj, Galeria Zamkowa, marzec/kwiecień 2002.

Piotr Młodożeniec, Obrazy. Malarstwo, tekst: Dariusz Czekaj,
kurator: Dariusz Czekaj, Galeria Zamkowa, maj 2002.

Art transfer. Artyści z regionu Rhein-Lahn. Malarstwo, grafika, rzeźba, dyrektor: Nina Stępień, kurator: Janusz Łucki, Galeria Zamkowa, czerwiec 2002.

Teresa Brohocka-Pacek, Arcadia. Malarstwo, Galeria Zamkowa, kurator: Janusz Łucki, lipiec 2002.

X miejski konkurs plastyczny. Poszukiwanie symbolu Lubina, Galeria Zamkowa, wrzesień 2002.

Stefan Sadowski, Pejzaże wewnętrzne. Szkło artystyczne, tekst: Bogdan Górecki, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Jadwiga, wrzesień 2002.

Małgorzata Dobrzyniecka-Kojder. Malarstwo, tekst: Andrzej Gieraga, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, wrzesień/październik 2002.

Wanda Gołkowska, Jan Chwałczyk. Rysunek, malarstwo, formy przestrzenne, tekst: Wanda Gołkowska, Jan Chwałczyk, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, listopad 2002.

Jan Świtka, Teatr ulicy 1988–1994. Malarstwo, tekst: Jan Świtka, Piotr Bieruta, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, grudzień 2002.

IX lubińska aukcja dzieł sztuki, tekst: Jurek Owsiak, Rafał Strent, Andrzej Gieraga, Galeria Zamkowa, styczeń 2003.

Krzysztof Wieczorek, Portrety chmur. Grafika, tekst: Jerzy Poradecki, Tadeusz Nyczek, Aleksandra Talga-Nowacka, Piotr Bieruta, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, styczeń/luty 2003.

Początek. Ceramika młodych 2003, tekst: Zofia Chmielewska, Katarzyna Kopczyńska-Kielan, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, marzec/kwiecień 2003.

Barbara, Stanisław, Małgorzata Bałdyga, Więzy naturalne. Grafika, tekst: Ryszard Krzywka, Agnieszka Kuźnierz, Paulina Kuhn, Kazimierz Parfianowicz, Stanisław Tobiasz, Wojciech Skrodzki, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, kwiecień 2003.

Maria Kulesza, Właśnie szkło. Szkło artystyczne, tekst: Maria Kulesza, Anna Mituś, Eugeniusz Józefowski, Anna Borcz, kurator: Anna Brudzińska, Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa/Dolno-

śląski Festiwal Sztuki/Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu, maj/czerwiec 2003.

Wojciech Leder, Obrazy. Malarstwo, tekst: Tomasz Załuski, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa/Galeria Jatki, lipiec/sierpień 2003.

XI miejski konkurs plastyczny. Od szczegółu do ogółu. Lubin w architekturze, Galeria Zamkowa, wrzesień 2003.

1. Lubińskie Biennale Sztuki. Genius Loci, tekst: Piotr Bieruta, Beata Kostuś, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Jadwiga, wrzesień/październik 2003.

Marcin Berdyszak, Martwe natury. Instalacje artystyczne, tekst: Gabriela Balcerzakowa, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, październik 2003.

Piotr Błażejewski. Malarstwo, tekst: Andrzej Klimczak-Dobrzański, Rafał Strent, Piotr Błażejewski, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, listopad/grudzień 2003.

Konrad Banaszkiewicz. Zagubiony w złym śnie – grafika komputerowa, tekst: Beata Kostuś, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Jadwiga, listopad 2003/styczeń 2004.

Ewa Latkowska-Żychska, Powietrze-woda-światło. Tkanina artystyczna, książka unikatowa, tekst: Wojciech Sadley, Andrzej Gieraga, Anna Goebel, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa/Biuro Wystaw Artystycznych Skierniewice, grudzień 2003/styczeń 2004.

Jerzy Kapłański, Ciągła odłona. Malarstwo, tekst: Andrzej Bator, Józef Pater, Marianna Bocian, Stanisław Pasternak, Dominika Kowalewska, redakcja: Kazimiera Kuzborska, kurator: Józef Pater, Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa/Muzeum Archidiecezjalne/Dolnośląski Festiwal Artystyczny/Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu/Agencja Artystyczna RAK, styczeń/luty 2004.

Pierwszy ogień. Ceramika młodych 2004, tekst: Krzysztof Rozpondek, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, marzec/kwiecień 2004.

Józef Hałas. Gwasze, tekst: Piotr Bieruta, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, maj 2004.

Dobiesław Gała, Nierozpoznane. Rzeźba, malarstwo, grafika, tekst: Piotr Bieruta, Elżbieta Musiał, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, czerwiec/lipiec 2004.

Inni dla swoich. Program równych szans „Kolorowa Akademia”, tekst: Aneta Sawczuk, Galeria Jadwiga, czerwiec/lipiec 2004.

Laura Ledebur, Rudi Spornhauer, Clemens M. Strugalla, Materia. Artyści z powiatu Rhein-Lahn. Malarstwo, grafika, rzeźba, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, sierpień/wrzesień 2004.

XII miejski konkurs plastyczny. Tajemniczy Lubin – nieznanie zakątki miasta, Galeria Jadwiga, wrzesień 2004.

Jerzy Duda-Gracz, Obrazy prowincjonalno-gminne. Mała retrospektywa 1994–2000. Malarstwo, tekst: Jerzy Duda-Gracz, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, wrzesień/październik 2004.

Andrzej Mleczek. Rysunki, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, grudzień 2004/styczeń 2005.

Tomasz Bukowski. Malarstwo, tekst: Tomasz Bukowski, Galeria Zamkowa, luty/marzec 2005.

Nim opadną dymy. Ceramika młodych 2005, tekst: Grażyna Płocica, Gabriel Palowski, kurator: Grażyna Płocica, Galeria Zamkowa/Muzeum Ceramiki w Bolesławcu/Galeria Ceramiki i Szkła we Wrocławiu, kwiecień 2005.

Kolekcja radości. Prace plastyczne osób niepełnosprawnych z Warsztatów Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia „Dać Nadzieję” w Lubinie, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Ośrodka Opiekuńczo-Rehabilitacyjnego w Lubinie, Zespołu Szkół Specjalnych w Lubinie oraz Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Szklarach Górnych, tekst: Barbara Zborucka, Galeria Zamkowa, maj 2005.

Stasys Eidrigevicius. Mosty. Fotografia, tekst: Michael Weinstein, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, wrzesień/październik 2005.

Marek Grabowski. Malarstwo, tekst: Hugo Bukowski, Zygmunt Korus, Marek Grabowski, Jerzy Madeyski, Barbara Odrobny, Krzysztof Kuliś, Galeria Zamkowa/Galeria BWA w Kielcach/Galeria Miejskiego Ośrodka Kultury w Dębicy, styczeń 2006.

Sowieckie Piekło 1939–1956. Wystawa historyczna, tekst: Grzegorz Polewczyk, redakcja: Marek Zawadka, Galeria Zamkowa/Biuro Edukacji Publicznej IPN Poznań, październik/listopad 2007.

Aleksander Dymitrowicz. Malarstwo, tekst: Andrzej P. Bator, Józef Pater, Andrzej Saj, Marek Śnieciński, Jan Kurowicki, kurator: Andrzej P. Bator, Galeria Zamkowa/BWA Wrocław/Galeria Sztuki Współczesnej w Opolu/Dolnośląski Festiwal Artystyczny/Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu, styczeń 2007.

Wacław Jagielski, Moje artystyczne podróże – Polska, Grecja, Meksyk, Ukraina. Malarstwo, tekst: Maciej Szczawiński, Wacław Jagielski, Galeria Zamkowa/Małopolskie Biuro Wystaw Artystycznych w Nowym Sączu, sierpień 2007.

Krzysztof Raczkowiak „Fotografie – Lubin 31 VIII 1982”, kurator: Jan Bortkiewicz, Galeria Zamkowa/Dolnośląskie Centrum Fotografii Domek Romański/Dolnośląski Festiwal Artystyczny/Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu, sierpień 2007.

Jan Kanty Pawluśkiewicz, Jan Kanty Pawluśkiewicz maluje żel art z cyklu Sensy Byty Mary. Grafika, tekst: Jerzy Brukwicki, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, wrzesień/październik 2007.

Maria Owczarek, Magia ogrodu. Malarstwo, tekst: Piotr Bieruta, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, październik/listopad 2007.

Teresa Brohocka-Pacek, One szły za Nim. Malarstwo, tekst: Piotr Bieruta, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, styczeń/luty 2008.

Ars Erotica. Markiz Franz von Bayros (1866–1924) i inni. Grafika, tekst: Pavel Hlavaty, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, lipiec/sierpień 2008.

Elżbieta Kleniuk, Tancząc na linie. Malarstwo, rysunek, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, grudzień 2008/styczeń 2009.

Lucyna Skaltecka, Andrzej Owczarek, Zmyślone kwiaty i elementy retrospektywy. Malarstwo, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa/Miejski Ośrodek Kultury w Głogowie, kwiecień/maj 2009.

III Lubińskie Biennale Sztuki, tekst: Piotr Bieruta, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, maj/czerwiec 2009.

Stacja Galeria – podsumowanie cyklu warsztatów artystycznych, tekst: Piotr Bieruta, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, grudzień 2009.

Zbigniew Superson, Relatywizm przemijania, malarstwo, rysunek – wystawa laureata III Lubińskiego Biennale Sztuki. Malarstwo, grafika, tekst: Piotr Bieruta, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, lipiec/sierpień 2010.

Jakub Byrczek. Kilka pamiątkowych fotografii. Fotografia, kurator: Piotr Bieruta, Jan Bortkiewicz, Galeria Zamkowa/Dolnośląskie Centrum Fotografii Domek Romański/Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu, wrzesień 2010.

Anita Chmiel, Malarstwo 1990–2011, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, październik 2011.

Beata Oberc-Niemczyk, Maja Wolińska, Monika Aleksandrowicz & Piotr Masny, Tomasz Fronckiewicz, Wiesław Gołuch, Jakub Jernajczyk i Yoav Rossano, „7+”. Malarstwo, rysunek, instalacja artystyczna, rzeźba, kurator: Monika Aleksandrowicz, Galeria Zamkowa, grudzień 2011.

IV Lubińskie Biennale Sztuki, tekst: Piotr Bieruta, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, styczeń 2012.

Salvador Dali. Grafika, tekst: Dariusz Matyjas, Piotr Bieruta, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, grudzień 2012.

Teresa Brohocka-Pacek, Tak było. Malarstwo, tekst: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, kwiecień 2013.

Judaica (Marc Chagall, Irving Amen, Chaim Goldberg, Chaim Gross, Ira Moskowitz...). Malarstwo, grafika, kurator: Piotr Bieruta, Galeria Zamkowa, maj 2013.

Armia radziecka z nami od dziecka. 20 rocznica zakończenia okupacji sowieckiej w Polsce. Wystawa historyczna, teksty: Marek Zawadka, Paweł Piotrowski, kurator: Marek Zawadka, sierpień 2013.

Pablo Picasso, Grafika nieokreślona, kurator: Piotr Bieruta, październik 2013.

1944. Wystawa historyczna, teksty: Paweł Piotrowski, kurator: Marek Zawadka, maj 2014.

Wielka Wojna 1914–1918. Wystawa historyczna, teksty: Marek Zawadka, Paweł Piotrowski, kurator: Marek Zawadka, wrzesień 2014.

Rembrandt van Rijn. Grafika, tekst: Piotr Bieruta, kurator: Piotr Bieruta, październik 2014.

Defil – fabryka wspomnień, kurator: Agata Bończak, styczeń 2015.

1945. Wystawa historyczna, tekst: Paweł Piotrowski, kurator: Marek Zawadka, maj 2015.

Za wolność Waszą i tylko Waszą. 75. rocznica udziału polskich lotników w Bitwie o Anglię. Wystawa historyczna, teksty: Paweł Piotrowski, kurator: Marek Zawadka, lipiec/październik 2015.

Mateusz Pietrowski, Koniec–Obrazu–Początek. Malarstwo, tekst: Mateusz Pietrowski, kurator: Kamila Tworek, marzec/kwiecień 2016.

Cichociemni. Wystawa historyczna, kurator: Marek Zawadka, sierpień/październik 2016.

Michał Sitkiewicz, Paweł Sokołowski oraz Ewa Sidorenko, Portret Dolnego Śląska. Fotografia, kurator: Kamila Tworek, kwiecień 2017.

Krzysztof Kułacz-Karpiński, Karpiografia. Miedziane i dolnośląskie impresje. Malarstwo, grafika, teksty: Piotr Bieruta, Krzysztof Kułacz-Karpiński, kurator: Piotr Bieruta, październik 2017.

Sylvia Chudy-Leśnik i Andrzej Leśnik, Razem i osobno. Malarstwo, tekst: Andrzej Leśnik, kurator: Kamila Tworek, kwiecień 2018.

Daria Paryła, Przeżywanie. Fotografia, tekst: Daria Paryła, kurator: Kamila Tworek, maj 2018.

Grzegorz Niemyjski, Nieszpory. Rzeźba, tekst: Grzegorz Niemyjski, kurator: Kamila Tworek, listopad 2018.

Piotr Sobczyk, Ceramika i stal. Rzeźba, ceramika, kurator: Kamila Tworek, luty 2019.

Agnieszka Antosiewicz-Mas, *Raje utracone. Fotografia*, tekst: Piotr Komorowski, kurator: Kamila Tworek, marzec/kwiecień 2019.

Zeszyty Lubińskie (seria wydawnicza współredagowana przez Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”)

Oblicza kultury, Zeszyty Lubińskie nr 1 (pod red. Barbary Techmańskiej i Marka Zawadki), Instytut Śląski w Opolu, Centrum Kultury „Muza”, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Lubin 2003.

Księga Jubileuszowa Centrum Kultury „Muza”, Zeszyty Lubińskie nr 2 (pod red. Barbary Techmańskiej, Marka Zawadki, Anny Kowal-Orczykowskiej i Magdaleny Łagun), Instytut Śląski w Opolu, Centrum Kultury „Muza”, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Lubin 2004.

„Miłość Niejedno ma Imię” antologia, Zeszyty Lubińskie nr 3 (pod red. Barbary Techmańskiej i Marka Zawadki), Centrum Kultury „Muza”, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Lubin 2004.

Sierpień 80 – grudzień 81: legnickie w dalekopisach, Zeszyty Lubińskie nr 4 (pod red. Barbary Techmańskiej i Marka Zawadki) wybór, wstęp i oprac. Marek Zawadka, Instytut Śląski w Opolu, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Archiwum Państwowe we Wrocławiu – Oddział w Legnicy, Centrum Kultury „Muza”, Lubin–Legnica 2005.

Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w perspektywie, Zeszyty Lubińskie nr 5 (pod red. Barbary Techmańskiej i Marka Zawadki), Instytut Śląski w Opolu, Centrum Kultury „Muza”, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Lubin 2005.

Ogólnopolski Konkurs na Małe Formy Literackie „Miłość Niejedno ma Imię”, Zeszyty Lubińskie nr 6 (pod red. Barbary Techmańskiej, Marka Zawadki i Magdaleny Łagun), Instytut Śląski w Opolu, Centrum Kultury „Muza”, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Lubin 2005.

Ogólnopolski Konkurs na Małe Formy Literackie „Miłość Niejedno ma Imię”, Zeszyty Lubińskie nr 8 (w publikacji błąd numera-

cji – nr 9), (pod red. Barbary Techmańskiej, Marka Zawadki i Magdaleny Łagun), Instytut Śląski w Opolu, Centrum Kultury „Muza”, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Lubin 2006.

Marcin Makuch, *Katalog monet zastępczych i żetonów monetarnych reencji legnickiej*, Zeszyty Lubińskie nr 9 (pod red. Barbary Techmańskiej i Marka Zawadki), Wydawnictwo GAJT, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Lubin 2009.

Operacja „Podmuch”. Służba bezpieczeństwa wobec „bombiarzy” na terenie Zagłębia Miedziowego w okresie stanu wojennego, Zeszyty Lubińskie nr 10 (pod red. Barbary Techmańskiej i Marka Zawadki), wybór, wstęp i oprac. Sebastian Ligarski, Instytut Śląski w Opolu, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Centrum Kultury „Muza” przy współpracy z Oddziałem Instytutu Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu we Wrocławiu, Lubin–Wrocław 2007.

Jarosław Syrnok, *Zagadnienia ukraińskie w powiecie lubińskim (1947–1989)*, Zeszyty Lubińskie nr 11 (pod red. Marka Zawadki), Instytut Śląski w Opolu, Oddział Instytutu Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Centrum Kultury „Muza”, Lubin–Wrocław 2007.

Ogólnopolski Konkurs na Małe Formy Literackie „Miłość Niejedno ma Imię”, Zeszyty Lubińskie nr 12 (pod red. Barbary Techmańskiej, Marka Zawadki i Magdaleny Łagun), Instytut Śląski w Opolu, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Centrum Kultury „Muza”, Lubin 2007.

Robert Klementowski, *Urząd Bezpieczeństwa w Lubinie (1945–1956)*, Zeszyty Lubińskie nr 13 (pod red. Barbary Techmańskiej i Marka Zawadki), Wydawnictwo GAJT, Oddział Instytutu Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Centrum Kultury „Muza”, Lubin–Wrocław 2007.

Jestem stąd, czyli z Zagłębia Miedziowego..., Zeszyty Lubińskie nr 21 (pod red. Barbary Techmańskiej i Marka Zawadki), Wydawnictwo GAJT, Centrum Kultury „Muza”, Lubin 2010.

Seria wydawnicza ZESZYTÓW LUBIŃSKICH pt. ZBRODNIA LUBIŃSKA 1982

Zbrodnia Lubińska 1982. Dokumenty, T. II – Dochodzenie do prawdy, cz. 4: Materiały Komisji Nadzwyczajnej do Zbadania Działalności Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Zeszyty Lubińskie nr 16 (pod red. Barbary Techmańskiej i Marka Zawadki), wstęp, wybór i oprac. Paweł Piotrowski i Marek Zawadka, Oficyna Wydawnicza Atut, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Centrum Kultury „Muza”, Lubin 2007.

Zbrodnia Lubińska 1982. Dokumenty, T. II – Dochodzenie do prawdy, cz. 1: Bezpieczne przekraczanie progu sierpniowego, Zeszyty Lubińskie nr 17 (pod red. Barbary Techmańskiej i Marka Zawadki), wstęp, wybór i oprac. Paweł Piotrowski i Marek Zawadka, Wydawnictwo GAJT, Lubin 2007.

Zbrodnia Lubińska 1982. Dokumenty, T. II – Dochodzenie do prawdy, cz. 2: Kiedy opadł gaz łzawiący, Zeszyty Lubińskie nr 18 (pod red. Barbary Techmańskiej i Marka Zawadki), wstęp, wybór i oprac. Paweł Piotrowski i Marek Zawadka, Wydawnictwo GAJT, Lubin 2008.

Zbrodnia Lubińska 1982. Dokumenty, T. II – Dochodzenie do prawdy, cz. 3: W drodze do raportu, Zeszyty Lubińskie nr 19 (pod red. Barbary Techmańskiej i Marka Zawadki), wstęp, wybór i opracowanie Paweł Piotrowski i Marek Zawadka, Wydawnictwo GAJT, Lubin 2008.

Publikacje pozostałe (wydawnictwa własne, współredagowane oraz współfinansowane)

Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie 1990–2000 (praca zbiorowa pod red. Beaty Kosuś), Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Lubin 2000.

Edukacja 2010 (praca zbiorowa pod red. Grażyny Pańko, Barbary Techmańskiej, Marka Zawadki), Instytut Śląski w Opolu, Opole–Wrocław–Lubin 2011.

Kultura 2010 (praca zbiorowa pod red. Grażyny Pańko,

Barbary Techmańskiej, Marka Zawadki), Instytut Śląski w Opolu, Opole–Wrocław–Lubin 2011.

Spółeczeństwo 2010 (praca zbiorowa pod red. Grażyny Pańko, Barbary Techmańskiej, Marka Zawadki), Instytut Śląski w Opolu, Opole–Wrocław–Lubin 2011.

Lubiński Festiwal Kwiatów i Roślin, Festiwalowy katalog, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, maj 2013.

Lubiński Festiwal Piwa, Festiwalowy katalog, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, maj 2013.

Lubin sprzed lat (zestaw 16 kart pocztowych), Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Lubin 2013.

Zbrodnia Lubińska. 31 sierpnia 1982 (zestaw 16 kart pocztowych), Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Lubin 2013.

Edukacja 2011 (praca zbiorowa pod red. Grażyny Pańko, Barbary Techmańskiej, Małgorzaty Skotnickiej-Palki), SR-POLIGRAFIA, Zakład Dydaktyki Historii i Wiedzy o Społeczeństwie Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Wrocławskie Towarzystwo Miłośników Historii, Wrocław 2013.

Kultura 2011 (praca zbiorowa pod red. Grażyny Pańko, Barbary Techmańskiej, Małgorzaty Skotnickiej-Palki), Wrocław 2014.

Spółeczeństwo 2011 (praca zbiorowa pod red. Grażyny Pańko, Barbary Techmańskiej, Małgorzaty Skotnickiej-Palki), SR-POLIGRAFIA, Zakład Dydaktyki Historii i Wiedzy o Społeczeństwie Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Wrocławskie Towarzystwo Miłośników Historii, Wrocław 2014.

Lubin 1990–2015. 25 lat samorządu terytorialnego w Polsce. Lubin w obrazach (praca zbiorowa pod red. Marka Zawadki i Dariusza Milki), Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Lubin 2015.

Lubin na tle Dolnego Śląska (zawiera zeszyty: Marek Burak, Robert Raczyński, *Zarys Dziejów Lubina do 1945 roku*, Dariusz Przybytek, *Ziemia Lubińska na tle dziejów dawnej kartografii śląskiej*), Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Stowarzyszenie „Lubin i okolice”, Lubin 2016.

1050. rocznica Chrztu Polski. Lubin 2016, teksty: Maciej Mazur, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Lubin 2016.

70 lat Zagłębia, teksty: Marek Krugliński, Przemysław Kacperski, Jakub Ceglarz, Marcin Magda, Zygmunt Kogut, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Lubin 2016.

25-lecie Zbrodni Lubińskiej, tekst: Agata Grzelińska, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Lubin 2017.

Laboratorium sztuki. Otwarta przestrzeń działań manualnych, teksty: Kamila Tworek, Lubin 2018.

Wydawnictwa muzyczne

Dumni z Rodziców – Muzyka z Oblężonego Miasta 2008 (Rivendell, Prawy prosty, Niekoniecznie Korzenie, Afekt, Rewizja, Punkt Kontrolny, Fix Up, Flowers, Overcast, Anneliese, Projekt 2, Świnka Halinka), TR Studios, 2008, płyty CD i DVD.

Muzyka z Oblężonego Miasta. Lubin 2007 (The Liverpool, Rewizja, Izmael, Naaman, No Mercy, Fix Up, Mektub, Świnka Halinka, TRH, Ultra, Rivendell), Technika Estradowa „RAJ”, 2009, płyty CD i DVD.

Overcast, *Overcast*, Studio Echo, 2009, płyta CD.

The Liverpool, *Live*, Technika Estradowa „RAJ”, 2010, płyta DVD.
Naaman, *Siła*, Lion Stage Records, 2010, płyta CD.

Flowers, *Kiedyś w snach spotkamy się*, Flowers, 2011, płyta CD.

Evolution, *Przebudzenie*, Earthworm Records, 2012, płyta CD.

NervoKaina, *Musimy sprawdzić czy jesteś człowiekiem*, Studio „Tower”, 2014, płyta CD.

Świnka Halinka, *Świnie w kosmosie!!!*, Studio Folkotronika, 2018, płyta CD.

Wykaz pracowników Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w latach 1989–2019

Janina Stępień – dyrektor
(od 20 IX 1988 r. do 2 I 2003 r.)
Alfred Pilch – dyrektor
(od 3 I 2003 r. do 31 VIII 2003 r.)
dr Marek Zawadka – dyrektor
(od 1 IX 2003 r. do 31 III 2019 r.)

Piotr Adamczyk
Zenon Adamczyk
Henryk Andrysiak
Ewelina Apanel

Jolanta Bagińska
Bożena Bałdyka
Barbara Banaszkiewicz
Agata Baran
Teresa Barnowska
Izabela Bartosińska
Małgorzata Biadala
Piotr Bieruta
Agata Bończak
Piotr Borkowski
Ireneusz Boszko
Katarzyna Bratkowska
Sobiesław Buchta

Magdalena Chabasińska
Robert Chłoń
Irena Chomicka
Zdzisław Chrul
Paula Chruściel
Bożena Cieślik
Teresa Cieślik

Justyna Czechowska
Monika Czechowska
Dariusz Czekaj
Marta Czerniawska
Henryka Czyż
Joanna Czyż
Joanna Dackiw
Konrad Dąbkiewicz
Robert Dąbrowski
Małgorzata Dembicka
Maciej Drozd
Marta Dudzińska

Tomasz Folta

Maria Galuba
Wanda Gardyjas
Józef Gąsiorek
Zdzisława Głaz
Wiesław Głowacki
Anna Gołębiowska
Irena Góra
Agata Górniak
Marcel Grabowski
Maja Grohman
Bożena Gruszecka
Izabela Grygiel
Agata Grzelińska
Grzegorz Gwiazda

Małgorzata Hadam
Ewelina Haduch
Jarosław Hodura

Henryk Hodyl
Stefan Hofler

Rafał Igielski

Teresa Jagusz
Stanisław Jakubiak
Magdalena Jakubowska
Danuta Jankowska
Krzysztof Janowicz
Mirosław Janowicz
Izabela Jasińska
Janusz Jasiński
Robert Jasiński
Monika Jaszewska
Tadeusz Jędrasik
Joanna Jężak

Justyna Karlińska
Edyta Kacprzyk
Grzegorz Kaczor
Bożena Kafel
Bronisława Kamieniarz
Alicja Kargol
Małgorzata Klimkowska
Marta Klupsz
Agnieszka Kluska
Krzysztof Kmiecik
Izabella Kmiotek
Andrzej Kobza
Natalia Kobza
Paweł Kołodziej
Małgorzata Kołomańska

Maria Komar
Agata Konofal
Piotr Kopyt
Martyna Kostowiecka
Beata Kosuś
Jerzy Koszewski
Beata Kot
Andrzej Kowalik
Eryka Koziel
Paulina Krawczyk
Anna Krawczyk
Marzena Krębuszewska
Urszula Kubiak
Joanna Kuczek
Teresa Kudokas
Elżbieta Kufel
Paweł Kuligowski
Joanna Kulik
Wioletta Kuraś
Agata Kuriata

Piotr Lasko
Marek Laskowski
Urszula Leśniak
Janina Lewandowska
Magdalena Lisowska

Janusz Łucki
Andrzej Łużyński

Andrzej Machnik
Bogusława Machowska
Teresa Maczuga

Władysław Madera	Sylvia Pasek-Łabęda	Wioletta Sienkiewicz	Marek Świderski
Zenon Magdziak	Iwona Pasieka	Joanna Sieniek	Stanisław Świetlicki
Piotr Midziak	Marzena Pasternak	Jacek Sikacz	
Monika Majstrowicz	Sabina Pawlicka	Franciszek Skibicki	Halina Tokarczyk
Magdalena Marek	Renata Pawlik	Olga Spiak	Agata Tokarz-Puzio
Lidia Markulak	Zofia Pawłowska	Stanisław Sikora	Teresa Turbak
Iwona Matusiak	Irena Pazdro	Marlena Szudlarczyk	Kamila Tworek
Lucjan Matuszów	Czesław Piątkowski	Danuta Skuza	Stefania Tylawska
Monika Maziarz	Miłosz Piechowicz	Marek Szulc	Jan Tyszkiewicz
Iwona Mazur	Ignacy Pięta	Piotr Smalec	
Maciej Mazur	Katarzyna Płoszka	Roman Smolak	Maria Wajdyk
Ewa Michalczewska	Halina Polak	Sebastian Smolak	Anna Waligura-Stupnicka
Henryka Michalewicz	Grzegorz Polewczyk	Ilona Sobecka	Edward Warmuz
Agnieszka Mielczarek	Emilia Polewczyk	Wojciech Sokołowski	Ilona Wieczorek
Zorika Mikołajczak	Paweł Piotrowski	Zdzisław Sokołowski	Maciej Wiśniewski
Dariusz Milka	Czesław Procyk	Jerzy Solarski	Agnieszka Wiśniewska
Małgorzata Milka	Stanisław Przywecki	Ludwik Solecki	Karol Wiśniewski
Marlena Mokrzanowska	Teresa Puchowska	Wiesława Sowa	Anna Włodarczyk
Janusz Mróz	Tomasz Pulwer	Bartłomiej Sroka	Jan Wojdyło
Anna Mularczyk		Patrycja Sroka	Małgorzata Wojtał
	Krzysztof Raczkowiak	Marian Sroczyk	Adam Wojtasik
Piotr Nadolny	Zdzisław Radowicz	Jan Stanek	Kamilla Wrona
Stanisław Nadowicz	Ewa Ratajczak	Katarzyna Stanek	Janusz Wróblewski
Krystyna Narewska	Monika Rogala	Łukasz Stanek	Mieczysław Wyszatycki
Ewelina Nieckarz	Lilianna Rosik	Halina Starybrat	
Marian Nowaczyk	Leszek Rozmus	Halina Stenclik	Roksana Zaczynska
Jacek Nowak	Elżbieta Róg	Sebastian Stojka	Małgorzata Zajdel
Karolina Nowak	Hanna Różańska	Waldemar Strokosz	Stanisław Zakrzewski
Grzegorz Nowakowski	Małgorzata Różańska	Jolanta Strzelczyk	Małgorzata Zaorska
	Teresa Rukat	Angelika Surga	Barbara Zborucka
Edyta Olechno	Waldemar Rukat	Donat Surpeta	Bogusława Zenke
Wiktoria Orzechowska	Monika Ruskiewicz	Maria Szaniawska	Eugeniusz Zgirski
Stanisław Ossowski	Magdalena Rygiel	Joanna Szymańska	Adelajda Zmaczyńska
Jan Ostrowski	Irena Rygiert	Radosław Szymański	Magdalena Zmaczyńska
Urszula Owczarek	Barbara Rysztowska	Paweł Szydło	Monika Zywer
		Jadwiga Szyszka	
Alfred Pajda	Maciej Sas		Ewa Żelichowska
Andrzej Pajdowski	Ryszard Sawicki		Grażyna Żol
Kazimierz Pajor	Katarzyna Sekuła		Katarzyna Żołny
Magdalena Pala	Izabela Siarkiewicz		Grzegorz Żyła

Wykaz zdjęć, materiałów graficznych

okładka – siedziba Narodowej Orkiestry Dętej w Lubinie (2020 r.), fot. Tomasz Folta

wyklejka (przód) – budynki przeznaczone na siedzibę Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” (1986 r.), fot. Jerzy Kosiński

s. 4 – Galeria Zamkowa (2020 r.), fot. Tomasz Folta

s. 6, 8 – Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” (1991 r.), fot. Krzysztof Raczkowiak

s. 10 – Krzysztof Wieczorek, *Wzgórze Zamkowe – Lubin*, akwaforta/papier, 2003 r., Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 12 – kompleks zamkowy w Lubinie wg ryciny z początku XX w. [w:] „Konrad Klose, Beiträge zur Geschichte der Stadt Lüben”, Lüben 1924, s. 110

s. 14 – kompleks zamkowy w Lubinie, pocztówka z 1902 r., Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 15 – kompleks zamkowy w Lubinie, pocztówka z 1905 r., Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 16 – portal kaplicy zamkowej (2011 r.), fot. Piotr Bieruta

s. 17 – portal kaplicy zamkowej (2009 r.), fot. Piotr Bieruta

s. 18 – kaplica zamkowa (1971 r.), fot. NN, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 20, 21 – pozostałości kompleksu zamkowego (1971 r.), fot. NN, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 22 – Galeria Zamkowa podczas remontu w 1977 r., fot. Jerzy Walecki, [w:] „Prace konserwatorskie na terenie województw jeleniogórskiego, legnickiego, wałbrzyskiego, wrocławskiego w latach 1974–1978” (praca zbiorowa pod red. Zofii Dillenius), Wrocław 1985

s. 24, 26 – kapitalny remont dachu Galerii Zamkowej (III 2007 r.), fot. Piotr Bieruta

s. 28, 29 (strona lewa) – remont elewacji Galerii Zamkowej (III 2010 r.), fot. Piotr Bieruta

s. 29 (strona prawa, góra) – odsłonięte piwnice zamkowe podczas wykopalisk archeologicznych w 1998 i 1999 r., fot. Piotr Krzyżanowski

s. 29 (strona prawa, dół) – modernizacja instalacji elektrycznej oraz prace remontowe wewnątrz Galerii Zamkowej (VI 2007 r.), fot. Piotr Bieruta

s. 30, 32, 33 – kamienica przy ul. Piastowskiej 15, przed adaptacją na siedzibę Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” (1986 r.), fot. Jerzy Kosiński

s. 34, 35 – kamienica przy ul. Piastowskiej 15, przed adaptacją na siedzibę Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” (1988–1989 r.), fot. Jerzy Kosiński

s. 36 – Noworoczny Koncert Kolęd w kościele p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej w Lubinie – pierwsze wydarzenie zorganizowane przez Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” (14 I 1990 r.), Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 38 – wystawa historyczna pn. *Zginęli w Katyniu* (VI 1990 r.); była to pierwsza wystawa zorganizowana przez Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Galerii Zamkowej, wcześniej administrowanej przez Biuro Wystaw Artystycznych w Legnicy, fot. Jerzy Kosiński

s. 40–43 – wycinki prasowe, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 44 – wystawa Międzynarodowego Biennale Grafiki *Cuprum V* (XI 1991 – Galeria Zamkowa), fot. Krzysztof Raczkowiak

s. 46 (strona lewa, góra) – wernisaż wystawy historycznej pt. *Lubin – sierpień '82* (31 VIII 1990 r. – Galeria Zamkowa), fot. Jerzy Kosiński

s. 46 (strona lewa, dół) – wernisaż wystawy malarstwa Joanny Dzięgielewskiej-Krzysiek (12 V 1990 r.); wydarzenie było inauguracją działalności Galerii Jadwiga, fot. Krzysztof Raczkowiak

s. 46 (strona prawa, góra) – wernisaż wystawy grafiki Rafała

Strenta (28 III 1992 r. – Galeria Zamkowa). Od lewej: Janina Stepień – dyrektor Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe”, Rafał Strent, Marzena Krębuszewska – Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, fot. Joanna Podgórska

s. 46 (strona prawa, dół) – Joanna Dziegielewska-Krzysiek malująca obraz przedstawiający budynek Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w dniu wernisażu swojej wystawy (12 V 1990 r.), fot. Krzysztof Raczkowiak

s. 48 – wernisaż wystawy fotografii, malarstwa i instalacji artystycznej Tomasza Hanoffa pt. *Matnia* (16 II 2018 r. – Galeria Zamkowa), fot. Tomasz Folta

s. 49 (strona lewa, góra) – wernisaż wystawy fotografii Piotra Sawickiego pt. *Prawosławie w Polsce* (20 X 2009 r. – Galeria Zamkowa), fot. Paula Chruściel

s. 49 (strona lewa, dół) – Andrzej Gieraga podpisujący katalogi podczas wernisażu swojej wystawy w Galerii Zamkowej (15 I 2000 r.), fot. NN, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 49 (strona prawa, góra) – wernisaż wystawy rysunku i malarstwa Krzysztofa Kułacza-Karpińskiego pt. *Karpiografia* (3 XI 2017 r. – Galeria Zamkowa), fot. Tomasz Folta

s. 49 (strona prawa, dół) – wernisaż wystawy malarstwa Elżbiety Kleniuk w Galerii Zamkowej pt. *Tańcząc na linie* (29 XI 2008 r.), fot. Piotr Bieruta

s. 50 – wystawa fotografii Zdzisława Beksińskiego (X/XI 2012 – Galeria Zamkowa), fot. Beata Kot

s. 52 – Piotr C. Kowalski w korytarzach kopalni ZG „LUBIN” w dniu 6 lipca 2002 r.; artysta rozpoczyna akcję plastyczną pn. *Obrazy malowane na niskim poziomie i w gorącej atmosferze*, fot. Beata Kostuś

s. 54 (strona lewa) – plakat wystawy rysunku Andrzeja Mleczki (XII 2004/I 2005 r. – Galeria Zamkowa), Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 54 (strona prawa) – okładka katalogu wystawy: Stasys Eidrigevicius, *Mosty*, fotografia (IX 2005 r.), Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 56 – książka kondolencyjna dedykowana pamięci ofiar tragedii smoleńskiej” (IV 2010 r. – Galeria Zamkowa), fot. Janusz Jasiński

s. 60 – wystawa grafiki Salvadora Dalego (XII 2012 r. – Galeria Zamkowa), fot. Beata Kot

s. 62 (strona lewa) – plakat wystawy *Armia Radziecka z nami od dziecka* (VIII 2013 r. – Galeria Zamkowa), Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 62 (strona prawa, góra) – wystawa historyczna pt. *Armia Radziecka z nami od dziecka* (VIII 2013 r. – Galeria Zamkowa), fot. Kamila Tworek

s. 62 (strona prawa, dół) – plenerowa część wystawy historycznej pt. *Armia Radziecka z nami od dziecka* (VIII 2013 r. – błonia), fot. Piotr Bieruta

s. 63 – wernisaż wystawy pt. *Armia Radziecka z nami od dziecka* (23 VIII 2013 r. – Galeria Zamkowa), fot. Kamila Tworek

s. 66 (strona lewa) – plakat wystawy historycznej pt. *Za wolność Waszą i tylko Waszą* (VII/X 2015 r.), Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 66 (strona prawa, góra) – wystawa historyczna pt. *Za wolność Waszą i tylko Waszą* (VII/X 2015 r. – Galeria Zamkowa), fot. Kamila Tworek

s. 66 (strona prawa, dół) – lekcja historii podczas wystawy pt. *Za wolność Waszą i tylko Waszą* (10 IX 2015 r. – Galeria Zamkowa), fot. Małgorzata Białda

s. 67 – wystawa historyczna pt. *Za wolność Waszą i tylko Waszą* (VII/X 2015 r. – Galeria Zamkowa), fot. Kamila Tworek

s. 68 – wystawa pt. *Dolnośląski szlak dawnego rzemiosła – kultywowanie zapomnianych zawodów* (XI/XII 2015 r. – Galeria Zamkowa), fot. Maciej Mazur

s. 71 – wernisaż wystawy pt. *Portret Dolnego Śląska* (1 IV 2017 r. – Galeria Zamkowa), fot. Tomasz Folta

s. 72, 73-74 – wernisaż wystawy *Ceramika Młodych 1991* (22 III 1991 r. – Galeria Zamkowa), fot. Krzysztof Raczkowiak

s. 76 – wernisaż wystawy *Ceramika Młodych 2000* (III 2000 r. – Galeria Zamkowa), fot. Janusz Łucki

s. 78 – VIII Lubińskie Prezentacje Artystyczne (XII 1990 r.), fot. Krzysztof Raczkowiak

s. 80 (strona lewa, góra) – wernisaż wystawy grafiki Agaty i Leszka Różańskich (18 I 1991 r. – Galeria Jadwiga), fot. Krzysztof Raczkowiak

s. 80 (strona lewa, dół) – wernisaż wystawy Agnieszki

Sierputowskiej pt. *Stitches/Szwy* (19 XI 2011 r. – Galeria Jadwiga, fot. Paula Chruściel

s. 80 (strona prawa, góra) – wernisaż wystawy pastelii Katarzyny Podleckiej pt. *Portrety* (17 V 2002 r. – Galeria Jadwiga), fot. Małgorzata Hadam

s. 80 (strona prawa, dół) – wernisaż wystawy fotografii Lidii Koszowskiej pt. *Zbliżenia* (5 III 2005 r. – Galeria Jadwiga), fot. Grzegorz Polewczyk

s. 82 – wernisaż konkursowej wystawy pt. *Akademia Życia 2018* (6 VI 2018 r. – Galeria Zamkowa), fot. Tomasz Folta

s. 84 – wystawa pt. *Pasją zacząrować chwilę* (V/VI 2019 r. – Galeria Zamkowa), fot. Marta Czerniawska

s. 85 – *Prezentacje Artystyczne Lubin '93* (V/IX 1993 r., teren przy Ośrodku Kultury „Wzgórze Zamkowe”), fot. NN, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 86 – wystawa plenerowa pt. *Zbrodnia Lubińska '82* (IX 2014 r.), fot. Grzegorz Polewczyk

s. 88 (strona lewa) – plansza tytułowa wystawy plenerowej pt. *Zbrodnia Lubińska '82*, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 88 (strona prawa, góra, dół) – wystawa plenerowa pt. *Zbrodnia Lubińska '82* (IX 2014 r.), fot. Grzegorz Polewczyk

s. 90 (strona lewa) – plansza tytułowa wystawy plenerowej pt. *Zagłębie Miedziowe w latach 1956–90*, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 90 (strona prawa, góra) – wystawa plenerowa pt. *Zapomniane dni chwały Zagłębia Lubin* (XI 2010 r.), fot. Janusz Jasiński

s. 90 (strona prawa, dół) – wystawa plenerowa pt. *Zagłębie Lubin – dziesięć lat w obiektywie* (VII 2015 r. – park Wrocławski), fot. Agata Bończak

s. 92 (strona lewa) – plansza tytułowa wystawy plenerowej pt. *Lubin sprzed lat na pocztówkach*, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 92 (strona prawa, góra) – plansza tytułowa wystawy *50 lat szkolnictwa górniczego w Lubinie*, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 92 (strona prawa, dół) – plansza wystawy plenerowej pt. *Chobienia – przeszłość i teraźniejszość*, Archiwum Muzeum

Historycznego w Lubinie

s. 94 (strona lewa) – plansza wystawy plenerowej pt. *XXV lat samorządu terytorialnego w Polsce – Lubin 1990–2015*, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 94 (strona prawa, góra) – wystawa plenerowa pt. *Bezpieczne Przekraczanie Progu Sierpniowego* (IX 2015 r. – ZOO Lubin – Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie, park Wrocławski), fot. Kamila Tworek

s. 94 (strona prawa, dół) – wystawa plenerowa pt. *1050. Rocznica Chrztu Polski* (VIII 2016 r. – ZOO Lubin – Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie, park Wrocławski), fot. Kamila Tworek

s. 96–97 – wystawa plenerowa pt. *25-lecie Zbrodni Lubińskiej* (VIII 2017 r. – dziedziniec Galerii Zamkowej), fot. Tomasz Folta

s. 98 – plenerowy warsztat artystyczny pt. *Tajemnice* (17 IX 2002 r.), fot. Janusz Łucki

s. 102 – warsztat artystyczny pt. *Malarstwo intuicyjne* zrealizowany w ramach akcji „Stacja Galeria” (20 XI 2009 r. – Galeria Zamkowa), fot. Paula Chruściel

s. 103 – warsztat artystyczny pt. *Animacja ruchu* zrealizowany w ramach cyklu „Stacja Galeria” (7 IX 2009 r. – Galeria Zamkowa), fot. Piotr Bieruta

s. 106 – zajęcia w ramach Akademii Rzemiosła Artystycznego pt. *Tkactwo* (12 V 2012 r. – Pracownia Działań Twórczych Artpunkt), fot. Małgorzata Biadala

s. 107 – warsztat artystyczny z cyklu „Artystyczne abecadło” (29 X 2010 r. – Galeria Zamkowa), fot. Paula Chruściel

s. 108–109 – wernisaż wystawy I. edycji „Jesiennie-zimowych inspiracji dla seniora” (8 XII 2017 r. – Galeria Zamkowa), fot. Tomasz Folta

s. 114 – *Średniowieczny Dzień Dziecka – Rycerz z wieży* (1 VI 2011 r. – dziedziniec Galerii Zamkowej), fot. Janusz Jasiński

s. 115 – *Baśniowy Dzień Dziecka. Od Bałtyku, aż po Tatry* (1 VI 2018 r. – rynek), fot. Tomasz Folta

s. 118 (strona lewa, góra) – happening plastyczny pt. *Czerwcowe Fanfaronady* (16 VI 2003 r.), fot. Janusz Łucki

s. 118 (strona lewa, dół) – plenerowe działania plastyczne *Labirynt* (3 V 1996), fot. NN, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 118 (strona prawa, góra) – dziecięcy plener plastyczny *Zielono mi* (2 V 1999 r.), fot. NN, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 118 (strona prawa, dół) – plenerowa akcja plastyczna pt. *Świeżo wypalane* (9 IX 1999 r.), fot. Janusz Łucki

s. 119 – plenerowa impreza pt. *Piknik średniowieczny* (3 V 2000 r.), fot. NN, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 122 – festyn historyczny pt. *Piastowski Gród – 1050. rocznica Chrztu Polski* (23–29 V 2016 r. – ZOO Lubin – Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie, park Wrocławski), fot. Kamila Tworek

s. 123 – warsztat pt. *Recyklingowe z o.o.* zrealizowany w ramach akcji Laboratorium sztuki (27 IX 2018 r.), fot. Tomasz Folt

s. 126 – wernisaż wystawy konkursowej pt. *Baśniomalowanie – 2. edycja* (30 V 2017 r. – Galeria Zamkowa), fot. Marta Czerniawska

s. 128 – akcja plastyczna *Świeżo malowane* (22 V 2001 r.), fot. NN, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 130 – Lubińskie Spotkania z Teatrmi Ulicznymi 1992; spektakl pt. *Materiał genetyczny* w wykonaniu Teatru Visplastica (6 VII 1992 r.), fot. NN, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 132 (strona lewa, góra) – Lubin Art Festiwal „Sztuka na bruku 2009”; koncert zespołu Dhoad Gypsies from Rajasthan (9 VIII 2009 r.), fot. Piotr Bieruta

s. 132 (strona lewa, dół) – XII Festiwal Teatrów Ulicznych „Sztuka na bruku 2003”; przedstawienie pt. *Hofmomania* w wykonaniu Teatru Jeleniogórskiego „Scena Animacji i Dramatyczna”, fot. Piotr Bieruta

s. 132 (strona prawa, góra) – X Festiwal Teatrów Ulicznych „Sztuka na bruku 2001”; przedstawienie pt. *Kosmosaga o Ostatniej Kropli Wody* w wykonaniu Teatru Klinika Lalek, fot. Marcin Rutkowski

s. 132 (strona prawa, dół) – XIII Festiwal Teatrów Ulicznych „Sztuka na bruku 2004”; przedstawienie pt. *Hiob* w wykonaniu Teatru Voskriesinnia z Lwowa, fot. Małgorzata Hadam

s. 134 – Festiwal Muzyka z Oblężonego Miasta 2012,

koncert zespołu Luxtorpeda (2 IX 2012 r.), fot. Beata Kot
s. 136 – koncert z cyklu „Piątkowe Granie”, fot. Magdalena Chabasińska

s. 138 (strona lewa, góra) – akcja „Polska w kwiatach”, 4. edycja Lubińskiego Festiwalu Kwiatów i Roślin (1 V 2018 r. – lubińskie błonia), fot. Tomasz Folt

s. 138 (strona lewa, dół) – 6. edycja Lubińskiego Festiwalu Kwiatów i Roślin (1–2 V 2018 r.), fot. Tomasz Folt

s. 138 (strona prawa, góra) – 1. edycja Lubińskiego Festiwalu Kwiatów i Roślin (1–3 V 2013 r. – lubińskie błonia), fot. Agata Bończak

s. 138 (strona prawa, dół) – aranżacje podczas 2. edycji Lubińskiego Festiwalu Kwiatów i Roślin i Lubińskiego Festiwalu Piwa (1–3 V 2014 r. – lubińskie błonia), fot. Kamila Tworek

s. 140–141 – 5. edycja Lubińskiego Festiwalu Kwiatów i Roślin (30 IV–1 V 2017 r.), fot. Tomasz Folt

s. 142 – koncert Budki Suflera; 2. edycja Lubińskiego Festiwalu Kwiatów i Roślin i Lubińskiego Festiwalu Piwa (3 V 2014 r. – lubińskie błonia), fot. Agata Bończak

s. 144 – Dni Lubina 2016, koncert Tede (24 VI 2016 r. – lubińskie błonia), fot. Piotr Bieruta

s. 148 – Winter Rock in Lubin 2017, koncert zespołu Coma (3 II 2016 r. – hala widowiskowo-sportowa Regionalnego Centrum Sportowego w Lubinie), fot. Tomasz Folt

s. 150 – XXV rocznica Zbrodni Lubińskiej, koncert Boba Geldofa, fot. Justyna Musiał

s. 152 (strona lewa, góra) – uroczystości XXV rocznicy Zbrodni Lubińskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Lech Kaczyński, Prezydent Miasta Lubina Robert Raczynski, Prymas Polski Józef Glemp (31 VIII 2007 r. – tereny zielone przy Wzgórzu Zamkowym), fot. www.kadr.org.pl

s. 152 (strona lewa, dół; prawa, góra) – uroczystości XXV rocznicy Zbrodni Lubińskiej; Prezydent Miasta Lubina Robert Raczynski oddaje hołd ofiarom Zbrodni Lubińskiej (31 VIII 2007 r. – pomnik Pamięci Ofiar Lubina '82), fot. Piotr Bieruta

s. 152 (strona prawa, dół) – spotkanie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy z pracownikami Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” (31 VIII 2017 r.), fot. Tomasz Folt

s. 154 – Muzyczny Koniec Lata 2014; koncert Jelonka

GALERIA ZAMKOWA

Wystawa Grzegorza Niemyskiego pt. *Nieszpory* (XI 2018 r. – Galeria Zamkowa), fot. Tomasz Foltá

(20 IX 2014 r. – parking hali widowiskowo-sportowej Regionalnego Centrum Sportowego w Lubinie), fot. Konrad Wolszczak

s. 157 – European Junior Championships 2015 (26 III–4 IV 2015 r., hala widowiskowo-sportowa Regionalnego Centrum Sportowego w Lubinie), fot. Tomasz Folta

s. 158 – Wigilijne spotkanie lubińskiego środowiska artystycznego (10 XII 2013 r. – Galeria Zamkowa), fot. Małgorzata Biadala

s. 159 – Orszak Trzech Króli 2014 (6 I 2014 r. – tereny zielone przy Wzgórzu Zamkowym), fot. Agata Bończak

s. 160 – kompozycja okładek różnych wydawnictw, Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie

s. 164 – Galeria Zamkowa (2019 r.), fot. Magdalena Chabasińska

s. 167 – siedziba Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” (2017 r.), fot. Magdalena Chabasińska

s. 179 – kamienica przy ul. Piastowskiej 15, siedziba Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” (2019 r.), fot. Magdalena Chabasińska

s. 188-189 – siedziba Narodowej Orkiestry Dętej w Lubinie (2020 r.), fot. Tomasz Folta

s. 196 – wystawa Grzegorza Niemyskiego pt. *Nieszpory* (XI 2018 r. – Galeria Zamkowa), fot. Tomasz Folta

s. 197 – dziedziniec zamkowy podczas wystawy przestrzennej Kurta Fleckensteina pt. *Polska Droga* (IV 2006 r. – Galeria Zamkowa), fot. Piotr Bieruta

s. 201 – Galeria Zamkowa (2016 r.), fot. Piotr Bieruta

s. 202-203 – Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” (2014 r.), fot. Agata Bończak

wyklejka (tył) – siedziba Narodowej Orkiestry Dętej w Lubinie (2020 r.), fot. Tomasz Folta

Bibliografia

ŹRÓDŁA ARCHIWALNE

Archiwum Muzeum Historycznego w Lubinie:

Decyzja Urzędu Miejskiego w Lubinie nr 599/89 o przekazaniu w zarząd Ośrodkowi Kultury „Wzgórze Zamkowe” nieruchomości zabudowanej obiektami zabytkowymi, oznaczonej w operacie ewidencji gruntów numerami geodezyjnymi 66/1, 66/2, 68/1, 67/1 i 67/2 o łącznej powierzchni 3712 m².

Dokument Prezydenta Miasta Lubina Ryszarda Maraszka powołujący dyrektora Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie, Or-1140/8/88.

Dziennik z przeprowadzonych prac ziemnych w Lubinie w obrębie pozostałości średniowiecznego zamku (rezydencji), Lubin 1998/1999.

„Informator Kulturalny” (II 1991–II 2004).

Książka obiektu budowlanego nr 70 wydana 11.05.1993 – Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, ul. M. Pruzi 9.

Książka obiektu budowlanego nr 71 wydana 11.05.1993 – Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”, ul. M. Pruzi 7.

„Lubin i okolice” (IV 2014–VIII 2016).

Niemczyk M., Medeksza S., *Sprawozdanie z badań architektoniczno-archeologicznych prowadzonych na terenie zamku w Lubinie w latach 1971, 1972* (maszynopis), Wrocław 1972.

„Notatnik Kulturalny” (III 2004–X 2004).

Opinia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dotycząca modernizacji zabytkowej Kaplicy Zamkowej w Lubinie, WKZ-5345)538)98 z dnia 27 marca 1998 r.

Pismo do Zarządu Miasta Lubina, L.dz. 729/09/99 z dnia 21 września 1999 r.

Statut Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie.

Sprawozdania z działalności merytorycznej Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie (1990–2019).

„Strefa Kultury. Lubiński Miesięcznik Kulturalny” (XI 2004–XII 2010).

Uchwała nr XLI/236/2000 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 20 września 2000 r. zmieniająca uchwałę w sprawie nadania Statutu Ośrodkowi Kultury „Wzgórze Zamkowe”.

Archiwum Urzędu Miejskiego w Lubinie:

Uchwała nr XXIV/144/88 Miejskiej Rady Narodowej w Lubinie z dnia 30 marca 1988 r.

Uchwała nr XLI/236/2000 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 20 września 2000 r.

Uchwała nr XIV/132/11 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 11 października 2011 r.

Uchwała nr XVI/149/11 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 15 listopada 2011 r.

Uchwała nr XXXIX/300/13 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 11 czerwca 2013 r.

Uchwała nr XLV/332/13 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 19 listopada 2013 r.

Uchwała nr XVIII/161/16 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 31 maja 2016 r.

Uchwała nr III/27/19 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 19 lutego 2019 r.

Archiwum Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków w Legnicy:

Mularczyk M., *Sprawozdanie z przeprowadzonych prac ziemnych w obrębie zabudowań zamku (rezydencji) w Lubinie* (maszynopis), Lubin 1999.

Opracowania:

Bartosńska I., *Mandala jako środek inspiracji twórczej (na przykładzie Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie)* (maszynopis), Głogów 2008.

Bimler K., *Die schlesischen massiven Wehrbauten*, Bd. IV, Breslau 1943.

Bieruta P., *Stacja Galeria. Cykl warsztatów artystycznych dla młodzieży* (katalog wystawy), Lubin 2009.

Cichociemni (katalog wystawy), Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie, Lubin 2016.

Czekaj D., *Ceramika Młodych 2002* (katalog wystawy), Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie, Lubin 2002.

Grundmann G., *Burgen, Schlösser und Gutshäuser in Schlesien*, Bd. I, *Die mittelalterlichen Burgruinen und Wohntürme*, Frankfurt a. Main 1982.

Grzybkowski A., *Średniowieczne kaplice zamkowe Piastów Śląskich (XII–XIV wiek)*, Warszawa 1990.

Guergin B., *Zamki Śląskie*, Warszawa 1957.

Kajzer L., Kołodziejski S., Salm J., *Leksykon zamków w Polsce*, Warszawa 2010.

Karłowska-Kamzowa A., *Fundacje artystyczne księcia Ludwika Brzeskiego*, Opole–Wrocław 1970.

Klose K., *Beiträge zur Geschichte der Stadt Lüben*, Lüben 1924.

Lutsch H., *Bilderwerk schlesischer Kunstdenkmäler der Provinz Schlesien*, Breslau 1903.

Medeksza S., Niemczyk M., *Wyniki badań architektoniczno–archeologicznych i problematyka konserwatorska ruin zamku*

w Lubinie. *Prace Naukowe Instytutu Historii Architektury, Sztuki i Techniki Politechniki Wrocławskiej* nr 13, „Studia i materiały nr 6”, Wrocław 1980.

Nowakowski D., *Siedziby książęce i rycerskie księstwa głogowskiego w średniowieczu*, Wrocław 2008.

Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie 1990–2000 (praca zbiorowa pod red. Beaty Kosuś), Lubin 2000.

Prace konserwatorskie na terenie województw jeleniogórskiego, legnickiego, wałbrzyskiego, wrocławskiego w latach 1974–1978 (praca zbiorowa pod red. Zofii Dillenius), Wrocław–Warszawa 1985.

Pilch J., *Leksykon zabytków architektury Dolnego Śląska*, Warszawa 2005.

Przyłęcki M., *Zabytki Lubina Legnickiego*, Szkice Legnickie, t. II, 1965.

Rocznik muzealny '18. Muzeum Historyczne w Lubinie (praca zbiorowa pod red. A. Grzeleńskiej, J. Karlińskiej, E. Polewczyk), Muzeum Historyczne w Lubinie, Lubin 2019.

Rusewicz H., *Świątynie powiatu lubińskiego*, Lubin 2006.

Rusewicz H., *Historia i zabytki powiatu lubińskiego*, Lubin 2004.

Rusewicz H., *Zabytki architektury Lubina*, Lubin 2010.

Rusewicz H., *Ziemia Lubińska. Miejsca, ludzie, osobliwości i tajemnice*, cz. 1, Lubin 2011.

Steinborn B. G., *Lubin*, Wrocław 1969.

Zabytki Sztuki w Polsce. Śląsk (praca zbiorowa pod red. Sławomira Brzezickiego, Christine Nielsen, Grzegorza Grajewskiego, Dietmara Poppa), Warszawa 2006.

Zeszyty Lubińskie nr 5, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w perspektywie (praca zbiorowa pod red. Barbary Techmańskiej i Marka Zawadki), Lubin 2005.

Artykuły:

Biliński J., *W pastelowych tonacjach*, Polska Miedź, rok VIII, nr 21 (375), 24 maja 1990.

Bieruta P., *Dorobek wystawienniczy Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie*, [w:] „Zeszyty Lubińskie nr 5. Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w perspektywie”, Lubin 2005.

Bieruta P., *Festiwal Teatrów Ulicznych w Lubinie*, [w:] „Zeszyty Lubińskie nr 5. Ośrodek Kultury »Wzgórze Zamkowe« w perspektywie”, Lubin 2005.

Bieruta P., *Malarstwo totalne*, [w:] „EXIT. Nowa Sztuka w Polsce”, nr 2 (54) 2003.

Bieruta P., *Popularyzacja sztuki a edukacja artystyczna. Działalność Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w Lubinie*, [w:] „Kultura 2010”, Opole–Wrocław–Lubin 2011.

(ch), *Kolejna galeria*, „Gazeta Robotnicza”, nr 118 (12 705), 22 maja 1990.

Bożynska M., *Szansa na ładne centrum*, „Gazeta Wrocławska. Magazyn Lubina i Polkowic”, 15 października 1999.

Bożynska M., *Szklana wizja*, „Gazeta Wrocławska. Magazyn Lubina i Polkowic”, 3 września 1999.

Bożynska M., *Wyciągnięta pod piramidę*, „Gazeta Wrocławska. Magazyn Lubina i Polkowic”, 10 września 1999.

Dybalska W., *Kaplica czy galeria*, „Gazeta Dolnośląska”, nr 266 (252), 15 listopada 1991.

Dybalska W., *Przepychanka*, „Konkrety. Tygodnik PZPR”, Legnica, rok XVII, nr 886, 4 sierpnia 1989.

Głowacka J., *Kulturalny biznes*, „Konkrety. Tygodnik społeczny”, nr 970, 15 marca 1990.

Grohman M., *Człowiek człowiekowi. Ogólnopolska premiera wystawy Instytutu Pamięci Narodowej*, „Strefa Kultury. Lubiński miesięcznik kulturalny”, nr 15, styczeń 2006.

Grohman M., *Igraszki z duchami i upiorami*, „Strefa Kultury. Lubiński Miesięcznik Kulturalny”, nr 7, Lubin 2005.

Grohman M., *Wernisaż na pomarańczowo*, „Strefa Kultury. Lubiński Miesięcznik Kulturalny”, nr 2, Lubin 2004.

Grohman M., *15 lat Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” w prasie*, [w:] „Zeszyty Lubińskie nr 5. Ośrodek Kultury »Wzgórze Zamkowe« w perspektywie”, Lubin 2005.

(jad), *Nowa galeria w Lubinie*, „Konkrety. Tygodnik Społeczny”, rok XVII, nr 927, 18 maja 1990.

Jeżak J., *„Parasole” w deszczowe dni*, „Biuletyn Lubiński”, rok II, nr 8 (18), 1992.

Kostuś B., *Czerwcowe Fanfanorady*, „Informator Kulturalny”, nr 6, Lubin 2003.

Kuncaitis M., *Miasto odbuduje zamek*, „Gazeta Wrocławska”, 19 sierpnia 1998.

Kuriata A., *Finansowe aspekty funkcjonowania Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe”*, [w:] „Zeszyty Lubińskie nr 5. Ośrodek Kultury »Wzgórze Zamkowe« w perspektywie”, Lubin 2005.

(KZ), *Ośrodek kultury dla Lubina*, „Gazeta Robotnicza. Dziennik PZPR”, nr 294 (12 581), 20 grudnia 1989.

Medeksza S., Niemczyk M., *Wyniki badań architektoniczno-archeologicznych i problematyka konserwatorska ruin zamku w Lubinie. Prace Naukowe Instytutu Historii Architektury, Sztuki i Techniki Politechniki Wrocławskiej nr 13*, „Studia i materiały”, nr 6, Wrocław 1980.

(Mid), *Pierwsza i ostatnia*, „Dziennik Dolnośląski”, nr 87, 29 stycznia 1991.

Mularczyk M., *Średniowieczny Lubin w świetle prac archeologicznych*, [w:] „Lubin dawniej i dziś – wspólne dziedzictwo kulturowe” (praca zbiorowa pod red. Edwarda Rippela, Siegfrieda Schabela i Alojzego Waclawka), Lubin 2002.

Niemczyk M., *Z badań archeologiczno-architektonicznych zamku w Lubinie*, [w:] „Szkice Legnickie”, t. VIII, 1974.

Orawski G., *Święte Mity i Hity*, „Konkrety. Tygodnik Społeczny”, nr 18/90, 22 czerwca 1990.

Polewczyk G., *Bibliografia publikacji wydanych przez Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” oraz literatury historycznej*, [w:] „Zeszyty Lubińskie nr 5. Ośrodek Kultury »Wzgórze Zamkowe« w perspektywie”, Lubin 2005.

Rozpondek K., *Piec węgierski*, „Informator Kulturalny”, wrzesień 2001, Lubin 2001.

Samborska M., *„Prawdy” i Fakty*, „Polska Miedź”,

rok VIII, nr 17 (371), 26 kwietnia 1990.

(ska), *Amerykański pop-art w Lubinie*, „Gazeta Legnicka”, rok II, nr 222 (401), 12 listopada 1992.

Skórska M., *„Wzgórze Zamkowe” zagrożone*, Tygodnik Legnicki „TO”, 28 listopada 1991.

Stępień N., *Wstęp*, [w:] „Ośrodek Kultury »Wzgórze Zamkowe« w Lubinie 1990–2000”, Lubin 2000.

Techmańska B., Zawadka M., *Edukacyjna działalność Ośrodka Kultury „Wzgórze Zamkowe” i Centrum Kultury „Muza” w Lubinie*, [w:] „Kultura 2010”, Opole–Wrocław–Lubin 2011.

Wardach J., *Piramidalny zgryz*, „Konkrety”, 14 października 1999.

Wojtal M., *Aukcje Dzieł Sztuki organizowane przez Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” w ramach Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w latach 1995–2000*, [w:] „Zeszyty Lubińskie nr 5, Ośrodek Kultury »Wzgórze Zamkowe« w perspektywie”, Lubin 2005.

Wrzos A., *Co tam będzie?*, „Polska Miedź. Ilustrowany Tygodnik Zagłębia Miedziowego”, rok VIII, nr 10 (364), 8 marca 1990.

Zawadka M., *Wstęp*, [w:] „Zeszyty Lubińskie nr 5, Ośrodek Kultury »Wzgórze Zamkowe« w perspektywie”, Lubin 2005.

Strony internetowe:

<https://tv1.pl/2013/09/11/lubin-antypolska-wystawa-na-wzgorzu-sprawie-bada-policja/> (dostęp: 18.02.2020 r.).

[https://www.facebook.com/pages/75-rocznica-Bitwy-o-An-gli%](https://www.facebook.com/pages/75-rocznica-Bitwy-o-An-gli%20) (dostęp: 14.10.2019 r.).

https://www.lubin.pl/aktualnosci,9737,piecset_stron_kondolencji.html (dostęp: 22.07.2019 r.).

<https://www.lubin.pl/to-nie-by1-zwykly-wandalizm/> (dostęp: 12.05.2019 r.).

Galeria Zamkowa (2016 r.), fot. Piotr Bieruta

Strony 202–203 Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” (2014 r.), fot. Agata Bończak

Muzeum Historyczne w Lubinie

Biblioteka Muzeum Historycznego w Lubinie – zeszyt 8
Seria monografie: 02

Korekta
Małgorzata Iwaszczyszyn

Projekt graficzny i skład
Agata Bończak

Wydawca
Muzeum Historyczne w Lubinie

Dyrektor
dr Marek Zawadka

ISBN 978-83-66574-01-4
© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie, 2021

Lubin 2021

ISBN 978-83-66574-01-4

Lubin 2021